

Pantofi italienesti

Henning
Mankell

„Mankell este un povestitor dinamic și convingător.“

Independent

Pantofi italienesti

Henning
Mankell

editura rao

Când ți se potrivesc pantofii,
nu te mai gândești la picioare.

Chuang Chou

Există două tipuri de adevăruri:
adevărul chestiunilor obișnuite, în cazul cărora
opusul acestuia este în mod evident imposibil,
și adevărul chestiunilor profunde,
caracterizate prin faptul că și opusul
acestuia este un adevăr profund.

Niels Bohr

Dragostea este o atingere ușoară,
ce ne împinge lin soarta
într-o anumită direcție.

Sigfrid Siwertz

GHEAȚA

Capitolul 1

Întotdeauna mă simt mai singur când este frig.

Frigul de dincolo de fereastră îmi amintește de frigul izvorât din propriul trup. Sunt atacat din două direcții. Însă mă încăpățânez să rezist. Acesta este motivul pentru care fac o gaură în gheață în fiecare dimineață. Dacă ar sta cineva cu un telescop pe gheața din golful încremenit și ar vedea ce fac, s-ar gândi că sunt nebun și că sunt pe cale de a-mi pregăti propria moarte. Un bărbat gol pușcă în frigul ce-ți taie respirația, cu un topor în mână, făcând o gaură în gheață?

Bănuiesc, de fapt mai degrabă sper, că va apărea la un moment dat cineva acolo, afară, într-una dintre zilele astea, o umbră întunecată pe fondul acela în întregime alb – cineva care să mă vadă și să se întrebe dacă va reuși să mă oprească înainte să fie prea târziu. Însă nu-i nevoie să mă oprească, fiindcă nu am nicio intenție să mă sinucid.

Într-o perioadă anterioară a vieții mele, furia și disperarea erau uneori atât de copleșitoare din pricina marii nenorociri ce mi se întâmplase, încât chiar m-am gândit să-mi pun capăt zilelor. Însă, în realitate, n-am încercat niciodată s-o fac. Lașitatea mi-a fost un companion fidel și constant de-a lungul vieții. Ca și acum, și-atunci mă gândeam că a fi

în viață însemna că nu trebuie niciodată să slăbești strânsoarea și să-ți dai drumul. Viața este ca o cracă fragilă, deasupra unei prăpăstii. Stau atârnat de ea atâta timp cât am putere. În cele din urmă voi cădea, ca toată lumea, și nu știu ce-o să mă aștepte. Oare e cineva acolo jos să mă prindă? Sau n-o să fie nimic, în afară de un hău nemilos și rece, care să se năpustească rapid spre mine?

Gheața este aici, și nu pentru scurt timp.

Anul acesta, la începutul noului mileniu, avem o iarnă grea. Azi-dimineață, când m-am trezit în întunericul specific lunii decembrie, am crezut că aud gheața cântând. Nu știu de unde am rămas cu ideea că gheața poate cânta. Probabil că bunicul meu, care s-a născut aici, pe această insuliță, mi-a pomenit despre asta când eram mic.

Însă în dimineața asta, când încă mai era întuneric, am fost trezit de un sunet. N-a fost pisica sau câinele. Am două animale de casă care dorm mult mai adânc decât mine. Pisica este bătrână și aproape anchilozată, iar câinele este complet surd de urechea dreaptă, și nu aude mare lucru cu stânga. Pot să mă strecur pe lângă el fără să-și dea seama.

Însă ce e cu zgomotul acela?

Am încercat să mă orientez prin întuneric. A fost nevoie să treacă puțin timp înainte să-mi dau seama că probabil era gheața care se mișca, deși aici în golf are o grosime de treizeci de centimetri sau chiar mai mult de-atât. Săptămâna trecută, într-o zi în care eram mai tulburat decât de obicei, am mers pe-afară mult mai departe, spre marginea gheții, acolo unde se întrepătrunde cu marea liberă, acum formând o suprafață de mai mult de o mie șase sute de metri de la cea mai îndepărtată stâncă ce ieșea din

apă. Asta însemna că gheața de aici din golf n-ar fi trebuit să se miște deloc. În realitate însă, se ridica și cobora, scârțâind și cântând.

Am ascultat aceste sunete și mi-a trecut prin minte că viața mea a trecut foarte repede. Acum sunt aici. Un bărbat la șaizeci și șase de ani, independent din punct de vedere financiar, împovărat de o amintire care mă chinuiește constant. Am crescut în niște circumstanțe disperate și care sunt imposibil de imaginat în zilele noastre în Suedia. Tatăl meu era un chelner supraponderal și veșnic încruntat, iar mama mea își petrecea tot timpul încercând să găsească o cale s-o ducem de azi pe mâine. Am reușit să mă cațăr și să ies din sărăcia aceea cruntă. Când eram copil, obișnuiam ca în fiecare vară să mă joc aici, afară, în arhipelag, și nici nu-mi dădeam seama cum trecea timpul. Pe vremea aceea, bunicul și bunica erau încă plini de viață, căci nu ajunseseră la vârsta la care să fie incapabili să se miște, și să stea pur și simplu așteptându-și moartea. El mirosea a pește, iar ea nu mai avea niciun dinte în gură. Deși era întotdeauna bună cu mine, zâmbetul ei avea ceva înfricoșător din cauza modului în care i se deschidea gura, scoțând la iveală o gaură neagră.

Nu mi se pare c-a trecut mult timp de la momentul în care mă aflam în primul act al vieții. Acum deja începuse epilogul.

Gheața cânta afară în întuneric, iar eu m-am întrebat dacă n-am să fac cumva o criză de inimă. M-am ridicat și mi-am luat tensiunea arterială. N-aveam nimic, tensiometrul indica 15 cu 9, iar pulsul era normal la cele 64 de bătăi pe minut. M-am pipăit să văd dacă am vreo durere pe undeva. Piciorul stâng mă durea ușor, însă mereu mă

doare și nu e ceva care să mă îngrijoreze. Însă sunetul gheții de-afară îmi influența starea de spirit, asemenea unui cor sinistru, format din niște voci ciudate. M-am așezat în bucătărie și am așteptat să mijească de ziuă. Bârnelor cabanei din lemn scârțâiau și trosneau. Ori lemnăria se contracta din cauza frigului, ori probabil că era un șoarece care fugea printr-unul dintre pasajele sale secrete.

Termometrul fixat în exteriorul geamului de la bucătărie indica minus nouăsprezece grade Celsius.

Am hotărât că astăzi voi face exact ceea ce fac în fiecare zi de iarnă. Îmi pun halatul, îmi vâr picioarele într-o pereche de cizme de cauciuc înalte, cu carâmbul tăiat, îmi iau toporul și cobor spre ponton. Nu durează mult să-mi fac gaura în gheață – bucata pe care, de regulă, o sparg n-a avut timp să înghețe la loc. Apoi mă dezbrac și sar în apă densă ca o zloată. Este o senzație dureroasă, însă când ies mi se pare că frigul s-a transformat într-o căldură intensă.

Zi de zi sar în gaura mea neagră pentru a-mi întări sentimentul că încă sunt în viață. Iar după aceea am senzația că singurătatea pe care o resimt, încet-încet, dispare. Probabil că într-o zi o să mor din cauza șocului produs de plonjarea în apa rece ca gheața. Deoarece ating fundul cu picioarele, pot să stau drept în apă; n-o să dispar sub apă. O să rămân în picioare acolo, în timp ce apa va îngheța la loc cu rapiditate. Acesta este locul în care Jansson, omul care distribuie corespondența pe insulele din arhipelag, o să mă găsească.

Indiferent de cât de mult o să trăiască, n-o să înțeleagă niciodată ce s-a întâmplat.

Însă nu-mi fac griji în privința asta. Mi-am aranjat casa de-aici, de pe insula asta mică, pe care am moștenit-o, ca pe o fortăreață inexpugnabilă. Când urc dealul din spatele casei, pot să văd direct întinderea mării. Nu-i nimic altceva acolo în afară de insulițe și stânci, crestele acestora fiind abia vizibile pe deasupra suprafeței apei sau gheții. Dacă mă uit în direcția opusă, pot să văd insulele mult mai mari și mai puțin neospitaliere ale arhipelagului intern. Însă niciunde nu mai există și nu se mai poate vedea vreo altă casă.

Nu mai este nevoie să spun că nu preconizasem acest lucru.

Această casă urma să fie reședința mea de vară. Nu ultima mea reședință. În fiecare dimineață, când îmi fac gaura în gheață sau mă bag în apele calde ale verii, mă minunez iar și iar de ceea ce s-a întâmplat cu viața mea.

Am făcut o greșală. Și am refuzat să accept consecințele. Dacă aș fi știut atunci ceea ce știu acum, oare ce-aș fi făcut? Nu sunt sigur. Însă știu că n-ar mai fi trebuit să-mi petrec viața aici ca un prizonier pe o insulă pustie, la marginea mării libere.

Ar fi trebuit să-mi urmez planul.

M-am hotărât să devin doctor la aniversarea zilei mele de naștere, cu ocazia împlinirii vârstei de cincisprezece ani. Spre marea mea uimire, tata mă dusese să luăm masa în oraș. Lucra ca ospătar, însă, într-o încercare încăpățânată de a-și păstra demnitatea, nu lucra decât ziua, niciodată noaptea. Dacă era înștiințat că urmează să lucreze serile, demisiona. Îmi amintesc încă lacrimile mamei în momentul în care el venea acasă și anunța că-și dăduse din nou

demisia. Însă acum, din senin, avea să mă scoată la un restaurant ca să luăm cina. Îi auzisem pe părinți certându-se dacă ar trebui sau nu să primesc acest „cadou“, iar toată discuția în contradictoriu se terminase când mama se încuiase în dormitor. Ceea ce se petrecea de obicei când ceva contravenea dorințelor ei. Fuseseră niște perioade deosebit de dificile, în care ea își petrecea marea majoritate a timpului încuiată în dormitor. Încăperea mirosea întotdeauna a levănțică și lacrimi. Eu dormeam întotdeauna pe divanul din bucătărie, iar tata ofta profund în timp ce-și făcea patul pe o saltea întinsă pe podea.

În viață am întâlnit mulți oameni care plângeau. De-a lungul anilor petrecuți ca doctor, întâlneam în mod frecvent oameni care mureau și alții care fuseseră obligați să accepte că le murea cineva drag. Însă lacrimile lor nu emanau niciodată un parfum care să-mi amintească de lacrimile mamei. Pe drumul către restaurant, tata mi-a explicat că era extrem de sensibilă. Încă nu pot să-mi amintesc care-a fost răspunsul meu. Ce puteam să spun? Primele mele amintiri erau cu mama plângând ore în șir și lamentându-se din cauza lipsei banilor, a sărăciei care ne submina viețile. Tata nu părea să o audă plângând. Dacă ea era într-o stare de spirit bună atunci când el venea acasă, totul era bine. Dacă era în pat, înconjurată de mirosul de levănțică, era la fel de bine. Tata obișnuia să-și dedice seriile aranjării colecției sale impresionante de soldăței de tinichea, și reconstruirii unor bătălii faimoase. Înainte să adorm, deseori se întindea lângă mine în pat, mă mângâia pe cap și-și exprima regretul cu privire la faptul că mama era atât de sensibilă încât, din păcate, nu era posibil să-mi aducă în dar un frate sau o soră.

Am crescut într-un tărâm al nimănui, între lacrimi și soldăței de tinichea. Și cu un tată care insista că, asemenea unui cântăreț de operă, un chelner avea nevoie de niște pantofi decenti dacă voia să fie în măsură să-și facă treaba ca lumea.

Totul s-a dovedit a fi conform dorințelor sale. Ne-am dus la restaurant. Un chelner a venit să ne ia comanda. Tata a pus tot felul de întrebări complicate și detaliate, cu privire la carnea de vițel pe care a comandat-o în cele din urmă. Eu alesesem fără rezerve hering. Verile petrecute în arhipelag mă învățaseră să apreciez peștele. Chelnerul ne-a lăsat în pace.

A fost prima oară în viața mea când am băut un pahar de vin. M-am amețit aproape de la prima înghițitură. După-masă, tata mi-a zâmbit și m-a întrebat ce carieră intenționez să-mi aleg. Nu știam. Cheltuise o grămadă de bani ca să-mi permită să merg la școală fără întreruperi. Atmosfera apăsătoare și deprimantă și profesorii sărăcăcios îmbrăcați patrulând pe coridoarele mirositoare nu mă inspiraseră să mă gândesc la viitor. Era o problemă de supraviețuire de la zi la zi, evitând de preferință să te evidențiezi ca unul dintre cei care nu-și făcuseră temele și să iei vreo notă proastă. Fiecare zi era foarte presantă și era imposibil să te gândești la un termen mai lung de sfârșitul trimestrului. Chiar și astăzi, nu pot să-mi amintesc nici măcar de o singură ocazie în care să fi vorbit cu colegii de clasă despre viitor.

– Acum ai cincisprezece ani, spuse tata. E timpul să reflectezi la ce ai de gând să faci în viață. Te interesează arta culinară? După ce-ți dai ~~exa~~ examenele poți să câștigi

suficient spălând vase ca să-ți plătești o călătorie pe mare spre America. E o idee bună să vezi lumea. Să ai doar grijă să ai o pereche de pantofi decentă.

– Nu vreau să fiu chelner.

Am fost foarte ferm. Nu mi-am dat seama dacă tata a fost dezamăgit sau ușurat. A luat o înghițitură de vin, și-a mângâiat nasul, după care m-a întrebat dacă am vreun fel de planuri clare cu viața mea.

– Nu.

– Dar trebuie să te fi gândit cumva la asta. Care-i materia ta preferată?

– Muzica.

– Știi să cânti? Asta ar fi ceva nou pentru mine.

– Nu, nu știu să cânt.

– Ai învățat să cânti la vreun instrument fără ca eu să știu?

– Nu.

– Atunci, de ce-ți place cel mai mult muzica?

– Deoarece Ramberg, profesorul de muzică, nu-mi acordă niciun fel de atenție.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Nu-l interesează decât elevii care știu să cânte. Nici măcar nu știe că și noi, restul, suntem acolo.

– Așadar, materia ta preferată este cea la care de fapt nu participi în niciun fel, nu-i așa?

– Chimia e la fel de bună.

În mod evident asta l-a surprins pe tata. Pentru un scurt moment a părut că-și răscolește memoria, amintindu-și de vremea în care el însuși mersese prea puțin la școală, și întrebându-se dacă existase într-adevăr o materie numită chimie. În timp ce-l priveam mi s-a părut vrăjit. Se transformase chiar în fața ochilor mei. Până acum, singurele lucruri

care se schimbaseră la el de-a lungul anilor fuseseră hainele, pantofii și culoarea părului (care devenise din ce în ce mai cărunt). Însă acum se întâmpla ceva neașteptat. Părea să fi fost afectat de un fel de neputință pe care n-o mai observasem până atunci. Deși stătea adesea pe marginea patului meu sau înota cu mine aici, în golf, întotdeauna era distant. Acum, când își expunea neajutorarea, părea că se apropie mai mult de mine. Eram mai puternic decât bărbatul ce stătea în fața mea, de partea cealaltă a feței de masă de culoare albă, într-un restaurant în care un ansamblu orchestral cânta o muzică pe care nu o asculta nimeni, în care fumul de țigară se amesteca cu parfumurile înțepătoare, iar vinul din paharul lui scădea văzând cu ochii.

Acela a fost momentul în care m-am hotărât ce să spun. Exact acela a fost momentul în care am descoperit sau probabil mi-am ghicit viitorul. Tata m-a fixat cu ochii lui albaștri-cenușii. Părea că își revenise din senzația de neajutorare care îl copleșise. Însă eu o văzusem și nu aveam să o uit niciodată.

– Și zici că, după părerea ta, chimia aia este bună. De ce?

– Fiindcă am de gând să mă fac doctor. Așa că trebuie să știu câte ceva despre substanțele chimice. Vreau să fac operații.

Se uită la mine cu un dezgust evident.

– Vrei să spui că vrei să tai oameni?

– Da.

– Dar nu poți să fii doctor dacă nu mergi în continuare la școală.

– Asta și intenționez să fac.

– Ca să poți să-ți vârî degetele în diverse orificii ale oamenilor?

– Vreau să fiu chirurg.

Nu mă gândisem niciodată la posibilitatea de a deveni doctor. Nu leșinam la vederea sângelui sau când mi se făceau injecții; însă nu mă gândisem niciodată la viața din saloanele de spital și sălile de operație. În timp ce mergeam spre casă în seara aceea de aprilie, tata puțin cherchelit și eu, un tânăr de cincisprezece ani suferind de pe urma primei sale degustări de vin, mi-am dat seama că nu răspunsesem doar la întrebările tatei. Îmi găsisem și eu un rost și ceva pentru care să trăiesc.

Aveam să mă fac doctor. Aveam să-mi petrec viața tăind corpurile oamenilor.

Capitolul 2

Azi nu a venit niciun fel de corespondență.

Nu primisem niciun fel de corespondență nici ieri. Însă Jansson, poștașul, chiar vine până la insula mea. Nu-mi aduce niciun fel de corespondență inutilă, în genul reclamelor. I-am interzis s-o facă. În urmă cu doisprezece ani i-am spus să nu se mai deranjeze să bată drumul până aici dacă o făcea numai ca să-mi aducă porcării. Eram sătul de toate ofertele speciale la computere și ciolane de porc. I-am spus că n-am nevoie de ele – și de oamenii care încercau să-mi controleze viața, bătându-mă la cap cu oferte speciale. Viața nu se rezumă la reduceri de prețuri. Am încercat să-i explic și lui. Viața este în esență legată de ceva mult mai important. Nu știu exact despre ce anume este vorba, însă, cu toate astea, cineva trebuie să *creadă* că e ceva important și că semnificația sa ascunsă este mult mai substanțială decât niște cupoane de reduceri și cartonașe ce trebuie răzuite.

Ne-am certat pe tema asta. N-a fost ultima oară când am făcut-o. Câteodată mă gândesc că tocmai furia pe care o simțim ne unește. Însă n-a mai venit niciodată cu pliante și alte oferte după aceea. Ultima oară, când a avut o scrisoare pentru mine, a fost o comunicare din partea

consiliului local. Ceea ce s-a întâmplat acum mai bine de șapte ani, într-o zi de toamnă, cu o vijelie nouă, ce bătea dinspre nord-est și reflux. Scrisoarea mă informa că mi se alocase o parcelă în cimitir. Jansson susținea că toți localnicii primiseră o scrisoare similară. Era vorba de un nou tip de serviciu: toți rezidenții plătitori de taxe trebuiau să știe care era locația viitorului lor loc de veci, în caz că ar fi dorit să se ducă la cimitir să vadă pe cine urmau să aibă ca vecini.

Aceasta a fost singura scrisoare adevărată pe care am primit-o în ultimii doisprezece ani, în afară de plicisitoarele documente de pensionare, formularele de plată a taxelor și extrasele de cont de la bancă. Jansson apare întotdeauna în jur de ora două după-amiază. Bănuiesc că trebuie să vină atât de departe ca să poată revendica cheltuieli de călătorie complete din partea Oficiului Poștal pentru barca sau hidroelicopterul său. Am încercat să-l întreb despre asta, însă nu mi-a dat niciodată un răspuns. S-ar putea să fie vorba chiar de faptul că eu sunt cel care face rentabilă această meserie, făcându-l să-și continue slujba de poștaș. Că autoritățile ar fi anulat cu totul distribuția corespondenței, dacă el n-ar fi tras la pontonul meu de trei ori pe săptămână iarna, și de cinci ori pe săptămână vara.

În urmă cu cincizeci de ani aici, în arhipelag erau aproximativ cincizeci de rezidenți permanenți. Era și o ambarcațiune ce făcea curse pentru copii până la, și de la școala din sat. Anul acesta am mai rămas numai șapte oameni și doar unul singur are sub șaiszeci de ani. Acesta este Jansson. În calitatea sa de cel mai tânăr locuitor, depinde complet de noi, de starea noastră de sănătate și de dorința

de a locui aici, pe insulele astea izolate. În caz contrar n-ar mai avea nicio slujbă.

Însă acest lucru este nerelevant pentru mine. Nu-mi place Jansson. Este unul dintre cei mai dificili pacienți pe care i-am avut vreodată. E tipul acela de ipohondru extrem de recalcitrant. În urmă cu câțiva ani, într-una dintre dățile când i-am examinat gâtul și i-am verificat tensiunea arterială, mi-a spus așa, deodată, că era încredințat că avea o tumoare pe creier care-i afecta vederea. I-am răspuns că n-am timp să-i ascult fanteziile. Însă a insistat: se întâmpla ceva în creierul său. L-am întrebat de ce crede asta. Avea dureri de cap? Spunea lucruri neinteligibile? Orice alte simptome? Nu s-a dat bătut până când nu l-am tras înăuntru, în magazia cu bărci, unde era întuneric, și i-am verificat pupilele cu lanterna mea specială, spunându-i că totul părea să fie normal.

Sunt convins că Jansson este în esență sănătos tun. Tatăl lui are nouăzeci și șapte de ani și trăiește într-un azil de bătrâni, însă are în continuare mintea limpede. Jansson și tatăl său s-au certat în 1970, iar după aceea Jansson a încetat să-și mai ajute tatăl la pescuit anghile și s-a dus să muncească la un gater din Småland. N-am înțeles nicio dată de ce a ales un gater. Bineînțeles că pot să înțeleg că n-a mai reușit să-și rabde tiranicul tată. Însă un gater? Chiar nu am habar. Oricum, de la supărarea din 1970 nu și-au mai vorbit deloc. Jansson nu s-a mai întors din Småland până când tatăl lui n-a ajuns suficient de bătrân încât să trebuiască dus la azil.

Jansson are o soră mai mare, pe care o cheamă Linnea și care trăiește pe bucata continentală. Fusesse măritată și în trecut se ocupase de o cafenea pe timpul verii – însă

după aceea soțul ei murise. Se prăvălise de pe deal în drum spre cooperativă, și imediat după aceea, ea închisese cafe-neaua și Îl descoperise pe Iisus. Acum face pe mesagerul între tată și fiu.

Mama lui Jansson murise cu mulți ani în urmă. Am văzut-o o dată. Era deja confuză și senilă, fiind convinsă că eram tatăl ei care murise în anii 1920. A fost o experiență oribilă.

Acum n-aș fi reacționat atât de puternic, însă pe vremea aceea eram total diferit.

Mai mult de-atât, chiar nu știu nimic altceva despre Jansson, în afară de faptul că prenumele său este Ture și că este poștaş. Nu-l cunosc și nici el, la rândul lui, nu mă cunoaște. Însă oricând apare cu o ambarcațiune în jurul promontoriului, în general sunt pe ponton, așteptându-l. Stau acolo întrebându-mă de ce, însă știu că n-o să primesc niciodată un răspuns. E ca și cum l-aș aștepta pe Dumnezeu sau pe Godot, însă nu vine decât Jansson în schimb.

Stau jos, la masa de bucătărie, și deschid jurnalul pe care îl țin de doisprezece ani încoace. N-am nimic de spus și nu cred că există cineva care ar putea fi cândva interesat de cele scrise de mine. Dar, chiar și așa, eu tot scriu. Zi de zi, cât este anul de lung, doar câteva rânduri. Despre vreme, despre numărul de păsări din copacii din fața ferestrei mele, despre starea mea de sănătate. Nimic altceva. Dacă vreau, pot să caut o dată anume de-acum zece ani și să aflu că pe ponton era un pițigoi albastru și un scoicar când m-am dus jos, să-l aștept pe Jansson.

Țin jurnalul unei vieți care și-a pierdut sensul.

Dimineața trecuse.

Era timpul să-mi trag căciula de blană peste urechi și să mă aventurez în frigul chinuitor de afară, să stau pe ponton și să aștept sosirea lui Jansson. Probabil că îngheață bocnă în hidroelicopterul lui atunci când vremea este atât de rece ca acum. Câteodată, mi se pare că detectez un iz de băutură, oricum ceva tare, atunci când se suie pe ponton. Nu-l învinovățesc.

Când m-am ridicat de la masa din bucătărie, animalele s-au trezit la viață. Pisica a fost prima la ușă, iar câinele a urmat-o și el după un timp. I-am lăsat să iasă afară, mi-am pus o haină veche de blană, mâncată de molii, moștenită de la bunicul meu, mi-am înfășurat un fular în jurul gâtului și mi-am luat căciula groasă de blană cu urechi, ce data de pe vremea serviciului militar din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. După care am pornit-o spre magazia cu bărci. Chiar era foarte rece. Era atâta liniște, că nu se auzea niciun sunet. Nici păsări, nici măcar hidroelicopterul lui Jansson.

Puteam să mi-l imaginez. Arăta întotdeauna ca și cum ar fi condus un tramvai vechi și demodat, din vremurile când vatmanul trebuia să stea afară, la mila stihiiilor naturii. Îmbrăcămintea lui de iarnă era de nedescris. Jachete, paltoane, rămășițele zdrențuite ale unei haine de blană, chiar și un vechi halat de casă, puse una peste alta, în straturi diferite, în zilele reci precum cea de azi. Aș fi vrut să-l întreb de ce nu-și cumpără o salopetă din acela de iarnă, cum văzusem într-un magazin de pe continent. Dar mi-ar spune că n-are încredere în ele. De fapt, era prea zgârcit. Are o căciulă de blană, similară cu a mea. Își acoperă fața cu o basma trasă până sub ochi, care îl face să arate ca un

jefuitor de bănci, și își mai pune și o veche pereche de ochelari de motociclist.

L-am întrebat adesea dacă nu cumva echiparea sa cu haine călduroase de iarnă nu era responsabilitatea Oficiului Poștal. A mormăit ceva de neînțeles. Jansson voia să aibă de-a face cât mai puțin posibil cu cei de la Oficiul Poștal, în ciuda faptului că erau angajatorii lui.

Am zărit un pescăruș înghețat în gheața de lângă ponton.

Avea aripile îndoite, iar picioarele țepene îi ieșeau din gheață. Ochii îi erau ca două cristale scânteietoare. L-am scos de-acolo și l-am pus pe o piatră de pe mal. În timp ce făceam asta, am auzit zgomotul motorului de la hidroelicopter. N-a trebuit să mă uit la ceas; Jansson era punctual. Oprirea sa anterioară fusese pe Vesselsö. Acolo locuia o bătrână doamnă, pe nume Karolina Åkerblom. Avea optzeci și opt de ani și dureri cumplite la mâini, însă refuza cu încăpățănare să se mute de pe insula pe care se născuse. Jansson mi-a povestit că femeia nu prea mai vede, însă chiar și așa mai tricotează pulovere și șosete pentru numeroșii ei nepoți, împrăștiați pe tot întinsul țării. Mă întrebam cum or arăta puloverele. Oare chiar este posibil ca cineva să tricoteze și să urmărească diferite modele fiind pe jumătate oarbă?

Hidroelicopterul a intrat în câmpul meu vizual după ce a dat roată promontoriului care se întinde spre Lindsholmen. Priveliștea e uimitoare când mașinăria asemănătoare unei insecte se apropie și îl zărești pe bărbatul înfofolit de la manșă. Jansson a oprit motorul, elicea mare a încetat să mai huruie, iar el s-a strecurat ușor spre ponton, scoțându-și ochelarii și basmaua. Fața îi era roșie și asudată.

– Mă doare un dinte, spuse el în timp ce se urca pe ponton cu un efort considerabil.

– Și ce-ar trebui să fac?

– Ești doctor, nu-i așa?

– Nu sunt dentist.

– Mă doare aici, jos, în partea stângă.

Jansson și-a deschis larg gura, ca și cum ar fi dat cu ochii de ceva oribil chiar în spatele meu. Propria dantură este într-o stare relativ bună. În mod normal nu trebuie să merg la dentist mai mult de o dată pe an.

– Nu pot să fac nimic. Trebuie să mergi să te vadă un dentist.

– Ai putea măcar să arunci o privire.

Jansson nu avea de gând să renunțe așa ușor. M-am dus în magazia cu bărci, de unde am adus o lanternă și o spatulă.

– Deschide gura!

– E deschisă.

– Deschide-o mai mult.

– Nu pot.

– Nu pot să văd nimic. Întoarce-ți fața în direcția asta!

I-am verificat gura lui Jansson cu lanterna și i-am împins limba ca să nu obtureze fasciculul luminos. Avea dinții îngălbeniți și acoperiți cu tartru. Avea o grămadă de plombe. Gingiile păreau sănătoase și n-am observat niciun fel de carii.

– Nu văd nimic în neregulă.

– Dar mă doare.

– O să trebuiască să te duci la un dentist. Ia un calmant!

– Mi s-au terminat.

Am scos o folie de calmante din sertarul cu medicamente. A băgat-o în buzunar. Ca de obicei, nici nu i-a trecut prin minte să întrebe cât îmi datorează. Nici pentru consultație, nici pentru calmante. Considera că generozitatea mea nu poate fi pusă la îndoială. Acesta era probabil motivul pentru care nu-mi plăcea de el. Nu e ușor când cel mai apropiat prieten al tău este o persoană care de fapt îți displace.

– Am un pachet pentru tine. E un cadou din partea Oficiului Poștal.

– De când au început să facă daruri?

– E un dar de Crăciun. Toată lumea primește un pachet din partea Oficiului Poștal.

– De ce?

– Nu știu.

– Nu-l vreau.

Jansson caută într-unul din sacii săi și îmi întinse un pachetel subțirel. O etichetă îmi ura „Crăciun Fericit din partea Dirigintelui Oficiului Poștal“.

– E gratis. Aruncă-l dacă nu-l vrei.

– Doar nu vrei să mă convingi că cineva primește ceva gratis din partea Oficiului Poștal.

– Nu încerc să te conving de nimic. Toată lumea primește același pachet. Și este gratis.

Caracterul dificil și refractar al lui Jansson scotea câteodată ce-i mai bun din mine. N-aveam puterea să stau în frigul ăla cumplit și să mă cert cu el. Am sfâșiat hârtia cu care era învelit pachetul. Conținea două baghete reflectorizante și un mesaj: „Aveți grijă pe drum! Cele mai bune urări de Crăciun din partea Oficiului Poștal“.

– La ce naiba îmi trebuie baghete reflectorizante? Nu sunt niciun fel de mașini aici, și mai sunt și singurul care se-nvâрте prin zonă.

– Într-una dintre zilele astea, s-ar putea să te sature să locuiești aici. Atunci s-ar putea să găsești că o pereche de baghete reflectorizante sunt extrem de folositoare. Poți să-mi dai un pahar de apă? Îmi trebuie ca să iau o pastilă.

Nu i-am permis niciodată lui Jansson să pună piciorul la mine în casă, și n-am nicio intenție s-o fac acum.

– O să-ți dau o cană și poți să topești niște zăpadă în ea, punând-o lângă motor.

M-am dus înapoi în magazia cu bărci și am găsit capacul unui termos vechi care putea fi folosit pe post de cană, l-am umplut cu zăpadă și i l-am dat. Jansson a mai adăugat și una dintre tablete. În timp ce zăpada se topea lângă motorul încins, am stat amândoi și am așteptat în liniște. A golit cana.

– Mă întorc vineri. După aceea este minivacanța de Crăciun.

– Știu.

– Cum ai de gând să sărbătorești Crăciunul?

– N-am de gând să sărbătoresc Crăciunul.

Jansson a făcut un gest sugestiv spre casa mea. Mi-a fost teamă că toate hainele alea pe care le purta puteau să-l facă să cadă, asemenea unui cavaler învins ce poartă o armură mult prea grea pentru el.

– Ar trebui să-ți atârni niște luminițe în jurul casei. Ar mai însufleți lucrurile pe-aici.

– Nu, mulțumesc. Prefer să rămână în întuneric.

– De ce nu poți să-ți faci împrejurimile puțin mai plăcute?

– Acum sunt exact cum vreau să fie.

M-am întors cu spatele la el și am început să urc panta ce ducea spre casă. Am aruncat baghetele reflectorizante în zăpadă. În momentul în care am ajuns la magazia pentru lemne, am auzit vâjâitul puternic produs de motorul hidroelicopterului ce revenea la viață. Suna asemenea unui animal ce agoniza de durere. Câinele stătea pe trepte, așteptându-mă. Se putea considera norocos pentru că era surd. Pisica stătea la pândă, rotindu-se în jurul mărului, uitându-se cu atenție la mătăsarii ce ciuguleau din șoriciul pe care-l atârnasem acolo.

Câteodată îmi lipsește cineva cu care să stau de vorbă. Tachinările și persiflările lui Jansson nu pot fi numite cu adevărat conversație. Doar bârfe. Bârfe locale. Tot timpul vorbește despre lucruri care pe mine, unul, nu mă interesează. Mă pune să-i diagnostichez toate bolile închipuite. Pontonul și magazia cu bărci au devenit un fel de clinică privată doar pentru el. De-a lungul anilor, am transferat în magazia cu bărci – printre plasele vechi de pescuit și celelalte echipamente – aparate de măsurat tensiunea arterială și instrumente pentru scoaterea cerii din urechi. Stetoscopul atârna de un cârlig de lemn, împreună cu o rață sălbatică din lemn și pe care bunicul o făcuse cu mult timp în urmă o folosea ca momeală. Am un sertar special în care îmi țin medicamentele de care s-ar putea să aibă nevoie Jansson. Banca de pe ponton, unde bunicul obișnuia să stea și să-și fumeze pipa după ce tăia și curăța plătica pe care o prinsese, este acum folosită ca pat de examinare când Jansson are nevoie să se întindă. Odată, în timp ce vuia viscolul, i-am palpat abdomenul când suspecta că are cancer la stomac și i-am examinat picioarele când era convins că

suferea de niște probleme musculare înșelătoare. M-am gândit adesea la faptul că mâinile mele, folosite cândva în operații complicate, sunt acum folosite exclusiv ca să pipăi trupul sănătos al lui Jansson, demn de invidiat.

Însă conversație? Nu.

Zilnic îmi examinez barca trasă la mal, direct pe plajă. Se împlinesc trei ani deja de când am scos-o din apă ca s-o recondiționez și s-o fac să țină marea din nou. Însă n-am avut niciodată imboldul de a mă apuca de treabă. Este o ambarcațiune veche și splendidă cu file de bordaj suprapuse – o barcă din lemn care este acum distrusă de o combinație letală, și anume, vremea ostilă și neglijarea crasă. N-ar fi trebuit să permit să se întâmple așa ceva. În primăvara aceasta, mă voi duce pe plajă să mă ocup de ea.

Însă mă întreb dacă o voi face cu adevărat.

M-am întors în casă și am revenit la vechiul meu puzzle. Tema acestuia este una dintre picturile lui Rembrandt, *Rondul de noapte*. L-am câștigat cu mult timp în urmă la o tombolă organizată de spitalul din Luleå, din nordul îndepărtat al Suediei, unde tocmai fusesem numit chirurg și-mi ascundeam nesiguranța în spatele unei doze sporite de auto-suficiență. Pictura este întunecată și, de aceea, puzzle-ul este foarte dificil de rezolvat; n-am reușit decât să plasez o singură piesă astăzi. Am pregătit masa de seară și am ascultat la radio cât am mâncat. Termometrul indica acum minus douăzeci și unu de grade. Cerul era senin, fără nori, iar conform prognozei meteo, avea să se facă și mai frig înainte să se crape de ziuă. Se părea că vor fi depășite recordurile înregistrate la temperaturile scăzute. Oare mai fusese vreodată aici atât de frig ca acum? Probabil, în timpul unuia dintre anii de război, cine știe? M-am hotărât

să-l întreb pe Jansson despre asta – de obicei știa asemenea lucruri.

Ceva mă sâcăia.

Am încercat să mă întind pe pat să citesc. O carte despre cum a ajuns cartoful în Suedia. Am citit-o de mai multe ori până acum. Cel mai probabil pentru că nu ridică niciun fel de întrebare. Puteam să întorc pagină după pagină și să știu că n-aveam să mă confrunt cu ceva neplăcut sau neașteptat. Am stins lumina la miezul nopții. Cele două animale ale mele se duseseră deja la culcare. Pereții din lemn trosneau și scârțâiau.

Am încercat să ajung la o concluzie și să iau o decizie. Oare ar trebui să continui să mă ocup de întărirea și apărarea fortăreței mele de pe insulă? Sau ar trebui să accept înfrângerea și să încerc să fac ceva cu viața care mi-a mai rămas?

Nu puteam să mă hotărăsc. M-am uitat lung afară, în întuneric, și am bănuir că viața mea urma să continue exact ca până în acum. Nu avea cum să intervină vreo schimbare semnificativă.

Era solstițiul de iarnă. Cea mai lungă noapte și cea mai scurtă zi. Dacă mă gândesc acum la asta, îmi dau seama că momentul avea să devină pentru mine unul încărcat cu o semnificație pe care n-o suspectasem niciodată.

Fusese o zi obișnuită. Fusese foarte frig, iar în zăpada din jurul pontonului meu înghețat se aflau două baghete reflectorizante de la Oficiul Poștal și un pescăruș mort.

Capitolul 3

Crăciunul a venit și a trecut. Anul Nou a venit și a trecut.

Pe 3 ianuarie, o furtună de zăpadă s-a abătut asupra arhipelagului dinspre Golful Finlandei. Am stat pe dealul din spatele casei mele, urmărind cum norii negri se adunau deasupra liniei orizontului. În unsprezece ore au căzut aproape șaizeci de centimetri de zăpadă, iar eu am fost obligat să ies pe fereastra de la bucătărie ca să pot da zăpada din fața ușii de la intrare.

Când a trecut viscolul, am notat în jurnal: „Mătăsarii au dispărut. Șoriciul a fost abandonat. Minus șase grade Celsius“.

Șaizeci și trei de litere și trei puncte. De ce am făcut asta?

Era timpul să deschid din nou gaura din gheață și să fac o baie. Am simțit vântul pătrunzător ca un pumnal, în timp ce mă luptam cu troienele să ajung la ponton. Am îndepărtat cu toporul stratul subțire de gheață și am intrat în apă. Am simțit răceala ei ca pe o arsură.

Chiar când am ieșit la loc și eram pe punctul de a mă întoarce acasă, brusc vântul s-a oprit. Fără să-mi dau seama de ce, mi s-a făcut frică și mi-am ținut respirația. M-am întors.

Era cineva pe gheață.

O figură întunecată, o siluetă incertă profilându-se pe albul din jur. Soarele abia se ridicase deasupra orizontului.

Am mijit ochii, forțându-mă să disting despre cine era vorba. Era o femeie. Și arăta ca și cum s-ar fi sprijinit de o bicicletă.

Apoi am văzut că de fapt era un cadru de mers, un schelet metalic Zimmer, cu roțile. Tremuram de frig. Indiferent cine era persoana, nu puteam rămâne așa, gol pușcă, lângă gaura din gheață. Am pornit grăbit spre casă, întrebându-mă dacă nu cumva avusesem vedenii.

M-am îmbrăcat și am urcat din nou dealul, cu binoclul în mână. Nu, nu fusese doar închipuirea mea. Femeia era în continuare acolo. Își sprijinea mâinile pe mânerul cadrului. Avea o geantă pe un braț și un fular înfășurat peste căciula de blană pe care o trăsese pe cap astfel încât să-i acopere fruntea. Nu reușeam să-i disting trăsăturile feței prin binoclu. Oare de unde venise? Cine era?

Am încercat să mă gândesc. Dacă nu cumva se rătăcise, cel mai probabil se afla aici ca să mă viziteze. Nu mai e nimeni aici în afară de mine.

Am sperat că se rătăcise. Nu voiam să văd pe nimeni.

Ea stătea în continuare acolo, fără să facă nicio mișcare, cu mâinile pe mânerul cadrului. Am început să mă simt din ce în ce mai prost.

Femeia aceea de pe gheață avea ceva extrem de familiar. Oare cum reușise să-și croiască drum până aici prin viscol, împingând un cadru de mers Zimmer? Până la bucata continentală erau trei mile marine. Părea incredibil că reușise să străbată o asemenea distanță fără a degera și a muri înghețată.

Am rămas așa, urmărind-o prin binoclu, mai bine de zece minute. Tocmai când voiam să-l iau de la ochi, femeia a întors încet capul și s-a uitat înspre mine. A fost unul

dintre acele momente care se petrec în viața fiecăruia, când timpul nu doar că se oprește, pur și simplu încetează să mai existe.

Binoclul a adus-o mai aproape de mine și am văzut că era Harriet.

Deși în primăvara aceea se împlineau patruzeci de ani de când o văzusem ultima oară, am știut că era ea. Harriet Hornfeldt, femeia pe care o iubisem cel mai mult.

Eram medic de câțiva ani, spre marea mirare a tatălui meu și spre mândria aproape fanatică a mamei. Reușisem să scap de sărăcie. La vremea aceea locuiam în Stockholm, primăvara anului 1966 era extraordinar de frumoasă și orașul părea că respiră viață și tinerețe. Ceva se petrecea, generația mea inundase locul, doborâse porțile zăvorâte ale societății și cerea schimbarea. Eu și Harriet obișnuiam să ne plimbăm prin Stockholm la căderea serii.

Harriet era mai mare cu câțiva ani decât mine și nu avusese niciodată ambiția de a-și continua studiile. Lucra ca asistentă într-un atelier de cizmărie. Spunea că mă iubește și eu spuneam că o iubesc, și de fiecare dată când mergeam acasă la ea, în cămăruța din Hornsgatan, făceam dragoste pe canapeaua ce amenința în permanență că se va dezmembra.

Iar dragostea noastră era ca o vâlvătaie și, într-adevăr, cam acesta era cuvântul care o descria cel mai bine. Dar, cu toate acestea, am dezamăgit-o. Karolinska Institute îmi acordase o bursă pentru un stagiu în Statele Unite. Pe 23 mai trebuia să plec în Arkansas și să rămân acolo pentru un an. Sau cel puțin asta a fost ceea ce i-am spus lui Harriet. În realitate, avionul avea să mă ducă la New York via Amsterdam pe data de 22.

Nici măcar nu i-am spus la revedere. Pur și simplu am dispărut.

În timpul anului pe care l-am petrecut în SUA, nu am încercat niciodată să iau legătura cu ea. Nu știam nimic despre viața ei și nici nu voiam să știu. Uneori, mă trezeam în mijlocul unui coșmar în care ea se sinucidea. Mă încerca un anumit sentiment de vinovăție, însă întotdeauna reușeam să-l înăbuș. Ușor, ușor, am ajuns să mi-o scot din cap.

M-am întors în Suedia și am început să lucrez într-un spital din nord, în Luleå. Alte femei au intrat în viața mea. Uneori, mai ales când eram singur și după ce beam un pahar în plus, mă întrebam ce se alesese de ea. Atunci sunam la Informații și ceream numărul și adresa lui Harriet Kristina Hornfeldt. Dar întotdeauna închideam înainte ca operatoarea respectivă să reușească să-i dea de urmă. Nu aveam curajul să mă întâlnesc din nou cu Harriet. Nu îndrăzneam să descopăr ce se întâmplase.

Iar acum se afla aici, pe gheață, cu un cadru de mers cu roțile.

Trecuseră exact treizeci și șapte de ani de când mă evaporasem fără nicio explicație. Acum aveam șaiszeci și șase de ani. Ceea ce însemna că ea avea șaiszeci și nouă, mergea pe șaptezeci. Aș fi vrut să fug înăuntru și să trântesc ușa în urma mea. Și apoi, când aveam să ies în cele din urmă din casă, ea să fi plecat. Să fi încetat să existe. Orice ar fi vrut de la mine, cu siguranță era o fantasmă. Aș fi vrut pur și simplu să n-o mai văd stând acolo pe gheață.

Minutele treceau.

Inima îmi bătea nebunește. Șoriciul atârând în copacul din fața ferestrei, era în continuare abandonat. Păsările nu se întorseseră încă după furtună.

Când am ridicat din nou binoclul, am văzut că acum zăcea întinsă pe spate, cu brațele întinse. Am scăpat binoclul din mâini și m-am repezit înainte pe gheață, căzând de câteva ori în troienele de zăpadă, spre locul unde se afla. Am verificat dacă îi bate inima și, când m-am aplecat peste ea, aproape de față, abia, abia i-am putut simți respirația.

N-aveam putere să o car în brațe până în casă.

Am adus roaba din spatele magaziei cu bărci. Eram learcă de sudoare când am reușit, în fine, să o urc în roabă. Pe vremea când eram apropiați nu fusese așa de grea. Sau poate că eu nu mai eram la fel de puternic? Harriet zăcea inertă, îndoită, în roabă, o figură grotescă ce nici măcar nu-și deschisese încă ochii.

Când am ajuns pe țărm, roaba s-a înțepenit în zăpadă. Mi-a trecut prin cap să o trag în casă târând-o cu o frânghie, dar am respins ideea – ar fi fost prea umilitor. Am adus o cazma din magazia cu bărci și am îndepărtat zăpada de pe cărare. Transpirația îmi curgea șiroaie pe față. Tot timpul mă întorceam să văd ce face Harriet. Era în continuare inconștientă. Am pipăit să-i iau din nou pulsul. Era foarte rapid. Am mărit cât am putut viteza cu care dădeam zăpada.

În cele din urmă am reușit să o duc până la casă. Pisica stătea pe banca de sub fereastră și urmărise întreaga tărășenie. Am așezat niște scânduri peste treptele din fața ușii, am deschis-o și m-am năpustit înăuntru cu roaba cât am putut de repede. La a treia încercare am reușit să o bag pe Harriet cu roabă cu tot în hol. Câinele stătea sub masa din bucătărie, veghind. L-am dat afară, am închis ușa și am ridicat-o pe Harriet pe divanul din bucătărie. Îmi pierdusem aproape tot suflul și eram atât de transpirat,

încât a trebuit să mă așez și să mă odihnesc înainte să pot s-o examinez.

I-am luat tensiunea. Era scăzută, dar nu peste măsură. I-am scos pantofii și i-am palpat picioarele. Erau bătrâne, dar nu degerate. Și, după cum îi arătau buzele, nu era nici deshidratată. Pulsul i-a scăzut ușor până la 66 de bătăi pe minut.

Tocmai voiam să-i pun o pernă sub cap, când ea deschise ochii.

– Îți miroase gura îngrozitor, a spus ea.

Acelea erau primele cuvinte pe care mi le adresa după tot amarul acela de vreme. O găsisem pe gheață, luptându-se din toate puterile să ajungă până la casa mea, și cel dintâi lucru pe care îl rostea era că-mi miroase gura. Primul meu impuls a fost să o arunc afară din nou. Nu eu o invitasem. Nu știam ce voia, dar conștiința începuse să mă mustre. Oare venise să-mi ceară socoteală?

Nu știam. Dar ce alt motiv putea să aibă?

Mi-am dat seama că mă temeam. Era ca și cum aș fi fost prins într-o capcană.

Capitolul 4

Harriet a măsurat încet cu privirea camera de jur împrejur.

– Unde sunt?

– În bucătăria mea. Te-am văzut acolo, pe gheață. Ai căzut. Te-am adus aici. Cum te simți?

– Sunt bine. Dar sunt obosită.

– Vrei niște apă?

A încuviințat. I-am adus un pahar. A clătinat din cap, refuzând, când am vrut s-o ajut, și s-a străduit să se ridice în capul oaselor. I-am studiat fața și m-am gândit că de fapt nu se schimbase chiar așa de mult. Îmbătrânise, e adevărat, dar nu se schimbase.

– Probabil am leșinat.

– Te doare ceva? Ți se întâmplă deseori să leșini?

– Da, mi se întâmplă.

– Și ce spune doctorul despre asta?

– Doctorul nu spune nimic pentru că nu l-am întrebat.

– Ai tensiunea normală.

– N-am avut niciodată probleme cu tensiunea.

A urmărit cu privirea o cioară care se agățase de șori-ciul atârnat afară, în fața ferestrei. Apoi s-a uitat la mine cu niște ochi senini și strălucitori.

– Aș minți dacă ți-aș spune că-mi pare rău că te deranjez.

– Nu mă deranjezi.

– Ba sigur că da. Pur și simplu am apărut aici, neanunțată.

– Dar asta nu mă deranjează.

S-a ridicat și mai sus. Mi-am dat seama că de fapt o durea ceva.

– Cum ai ajuns aici? am întrebat.

– De ce nu mă întrebi cum te-am găsit? Știam despre insula asta unde-ți petreceai verile și știam că este undeva pe lângă coasta estică. Nu mi-a fost ușor să-ți dau de urmă, dar am reușit în cele din urmă. Am sunat la Poștă, fiindcă m-am gândit că trebuie să fie acolo cineva care să știe unde locuiește un anume Fredrik Welin.

Deodată mi-am amintit de ceva. Dimineață devreme visasem că era cutremur. Fusesem înconjurat de un zgomot foarte puternic, dar care încetase brusc. Zgomotul nu mă trezise, însă deschisesem ochii când se făcuse din nou liniște. Probabil că am stat treaz câteva minute, în întuneric, încercând să aud ceva afară.

Totul păruse în regulă. Așa că mă culcasem la loc.

Acum îmi dădeam seama că zgomotul pe care-l auzisem în vis fusese hidroelicopterul lui Jansson. El fusese cel care o adusese aici și o lăsase pe gheață.

– Am vrut să ajung devreme. Mi s-a părut o mașinărie infernală. Omul a fost foarte amabil. Dar scump.

– Cât ți-a cerut?

– Trei sute pentru mine și două sute pentru cadrul pentru mers.

– Nu se poate! E mult prea mult!

– Mai are cineva pe-aici un hidroelicopter?

– O să am grijă ca la întoarcere să plătești jumătate.

Ea a făcut semn înspre pahar.

I-am turnat din nou apă. Cioara zburase de pe șorici. M-am ridicat și i-am spus că mă duc să-i aduc cadrul. Peste tot pe podea se făcuseră bălți de zăpadă topită de pe cizmele mele. Câinele apăru de undeva din spatele casei și m-a însoțit până pe țarm.

Am încercat să gândesc la rece.

După aproape patruzeci de ani, Harriet reapăruse din trecut. Zidul de protecție pe care mi-l ridicasem aici, pe insulă, se dovedise a fi inefficient. Fusesse penetrat de hidro-elicopterul lui Jansson, ca un computer de un virus. Spărsese zidul și intrase prin el, și-n plus mai ceruse și o mulțime de bani pentru asta.

Am trecut de țarm și am luat-o pe gheață.

Bătea briza dinspre nord-est. La distanță, abia se zărea un stol de păsări. Stâncile de pe insulă și cele care ieșeau din apă erau toate albe. Era una dintre acele zile învăluite în nemișcare și mister, pe care le poți trăi numai dacă te afli pe malul mării înghețate. Soarele era jos pe cer. Cadrul înghețase tun unde căzuse. L-am desprins cu atenție din gheață și am pornit înapoi împingându-l pe roțile. Câinele șchiopăta în spatele meu. Curând avea să trebuiască să-l eutanasiez. Și pe el, și pe pisică. Amândoi erau bătrâni și trupurile decrepite le provocau dureri mari.

Când am ajuns pe țarm m-am dus până la magazia cu bărci și mi-am luat o pătură cu țesătura uzată, pe care am întins-o pe banca bunicului. Nu mă puteam întoarce acasă până nu mă hotăram ce să fac. Venirea lui Harriet aici nu putea avea decât un singur motiv. Voia să mă ia la întrebări. După toți anii ăștia voia să știe de ce o părăsisem. Ce puteam spune? Viața mersese mai departe și pur și simplu

așa ieșiseră lucrurile. Având în vedere ce mi se întâmplase, Harriet trebuia să fie recunoscătoare că mă evaporasem din viața ei.

Mi s-a făcut frig stând așa pe bancă. Tocmai voiam să mă ridic când am auzit zgomote în depărtare. Vocile și zgomotul motoarelor ajung la distanțe foarte mari peste ape și ghețuri. Mi-am dat seama că era Jansson. N-avea cum să aducă poșta astăzi, dar era foarte ocupat, fără îndoială cu taximetria ilegală. Am luat-o înapoi spre casă. Pisica stătea pe trepte, așteptând să intre. Dar i-am închis ușa în nas.

Înainte să intru în bucătărie, mi-am privit fața în oglinda din hol. Ochii adânciți în orbite, obrazul neras. Părul nepieptănat, buzele strânse, privirea goală. Nu eram prea frumos. Spre deosebire de Harriet, care arăta în bună măsură cam la fel cum arătase întotdeauna, eu mă schimbasem odată cu trecere anilor. Îmi plăcea să cred că arătam destul de bine când eram tânăr. Cu siguranță, reușeam să trezesc interesul multor fete pe vremea aceea. Până la evenimentele care puseseră capăt carierei mele de chirurg, mă îngrijisem foarte mult de modul în care arătam și cum mă îmbrăcam. Abia când m-am mutat aici, a început procesul de deteriorare. Timp de câțiva ani, am scos cele trei oglinzi care atârnavă în hol. Nu voiam să mă văd. Se scurgeau și șase luni înainte să mă întorc pe uscat ca să mă tund. Mi-am trecut degetele prin păr să-i dau cât de cât o formă și am intrat în bucătărie.

Canapeaua era goală. Harriet nu se afla acolo. Ușa dinspre sufragerie era întredeschisă, dar camera era goală. Singurul lucru de acolo era uriașul mușuroi de furnici. Atunci am auzit apa trasă la baie. Harriet s-a întors în bucătărie și se așează din nou pe canapea.

Încă o dată, îmi dădeam seama că avea dureri după modul în care se mișca, însă nu puteam spune ce anume o durea.

Se așezase pe canapea în așa fel încât lumina ferestrei să-i cadă pe față. Părea să arate exact, iar ca pe vremea când obișnuiam să hoinărim prin Stockholm, în serile de primăvară, când eu plănuiam să-mi iau zborul fără măcar să-i spun la revedere. Cu cât se apropia ziua aceea, cu atât mai mult îi spuneam că o iubesc. Îmi era teamă că mă voi da de gol, iar ea-și va da seama de trădarea mea plănuită cu grijă. Însă ea mă crezuse.

Acum se uita pe geam.

– E o cioară agățată de o bucată de carne ce atârnă în copacul tău.

– Șoriciul de la o șuncă, am spus. Nu o bucată de carne. Păsărelele mai mici au dispărut când s-a întetit vântul, înaintea să se transforme în furtună și pe urmă în viscol. Mereu se ascund când vântul e mai puternic. Nu știu unde se duc.

Ea se întoarse să se uite la mine.

– Arăți groaznic. Ești bolnav?

– Arăt așa cum am arătat întotdeauna. Dacă ai fi venit mâine după-amiază, aș fi fost proaspăt ras.

– Aproape că nu te recunosc.

– Tu ești la fel ca întotdeauna.

– De ce ai un mușuroi de furnici în sufragerie?

Întrebarea fusese rostită direct, fără nicio ezitare.

– Dacă nu ai fi deschis ușa, nu l-ai fi văzut.

– Nu am avut intenția să-ți scormonesc prin casă. Căutam baia.

Harriet s-a uitat la mine cu ochii ei limpezi.

– Aș vrea să-ți pun o întrebare, spuse ea. Normal, ar fi trebuit să iau cumva legătura cu tine înainte să vin. Dar nu am vrut să risc să dispari din nou.

– Nu am unde să fug de aici.

– Toată lumea are un loc unde să fugă. Dar eu voiam să fiu aici. Vreau să vorbesc cu tine.

– Asta am înțeles.

– N-ai înțeles absolut nimic. Dar trebuie să rămân aici câteva zile și îmi este foarte greu să urc și să cobor scările. Pot să dorm pe divanul ăsta?

Harriet nu avea de gând să-mi facă reproșuri. Așa că eram gata să fiu de acord cu orice. I-am spus că sigur că putea să doarmă pe canapea dacă asta era ceea ce voia. Ca alternativă, aveam un pat pliant, pe care-l puteam instala în sufragerie. Asta dacă nu avea nimic împotriva să doarmă în aceeași cameră cu un mușuroi de furnici. Mi-a spus că n-are, eu am adus patul și l-am pus cât de departe am putut de mușuroi. În mijlocul încăperii era o masă acoperită cu o față de masă albă, iar lângă ea era mușuroiul. Era aproape la fel de înalt cât masa. O parte din materialul care atârna peste margine fusese înghițit de mușuroi.

Am făcut patul și am adus încă o pernă, amintindu-mi că lui Harriet îi plăcea să aibă capul mai sus când dormea.

Dar nu numai atunci.

Și când făcea dragoste. Învățasem foarte repede că-i plăcea să aibă mai multe perne sub cap. Oare o întrebasem vreodată de ce era atât de important? Nu-mi puteam aminti.

Am așezat pătura și apoi m-am uitat prin ușa pe jumătate deschisă. Harriet mă urmărea. Am pornit cele două radiatoare, am verificat dacă se încălzesc și m-am dus în bucătărie. Harriet părea că-și recapătă puterile. Dar avea

ochii goi. După expresia de pe chipul ei, era într-o stare de alertă continuă, gata să pareze durerea ce o putea cuprinde din nou, în orice moment.

– Ar trebui să mă întind puțin, spuse ea și se ridică.

I-am deschis ușa. Am închis-o la loc înainte chiar ca ea să ajungă să se întindă. Simțeam o nevoie imperioasă să încui ușa și să arunc cheia. Într-o bună zi, Harriet avea să fie înghițită de mușuroiul meu de furnici.

Mi-am pus o jachetă și am ieșit.

Ziua era frumoasă. Palele de vânt erau acum mai puțin violente. Am ascultat încercând să aud hidroelicopterul lui Jansson. Oare ceea ce se auzea la depărtare era un ferăstrău electric? Care poate făcea rost de lemn pentru foc?

M-am dus până la ponton și am intrat în magazia cu bărci. O barcă atârna acolo, agățată cu frânghii și scripeți, semănând vag cu un pește uriaș eșuat pe țarm. În magazia cu bărci mirosea a smoală. Nu mai folosisem smoală pentru bărci și pentru echipamentul de pescuit aici, în arhipelag, de o grămadă de timp, dar mai aveam câteva cutii pe care le deschideam din când în când, pur și simplu pentru miros. Îmi dădeau o senzație de liniște – pe care nimic altceva nu reușea să mi-o dea.

Am încercat să-mi amintesc detaliile momentului în care ne luaserăm rămas-bun, deși nu se putea spune că ne luaserăm într-adevăr rămas-bun în primăvara aceea, cu treizeci și șapte de ani în urmă. Traversaserăm Podul Strombron, ne plimbaserăm pe chei la Skeppsbro și apoi continuaserăm spre Slussen. Oare despre ce vorbiserăm? Harriet îmi povestise despre ce făcuse în ziua aceea la serviciu, în atelierul de cizmărie. Îi plăcea foarte mult să-mi povestească despre clienții ei. Era în stare să transforme

o pereche de galoși și o cutie de cremă pentru recondiționarea încălțărilor vechi într-o adevărată aventură. M-au năpădit amintirile unor întâmplări și discuții de atunci. Era ca și cum un fel de arhivă ce fusese închisă foarte mult timp se deschisese dintr-odată.

Am stat un timp pe banca de pe ponton înainte să mă întorc la casă. Am tras cu ochiul în sufragerie. Harriet dormea și se făcuse covrig ca un copilaș. Am simțit un nod în gât. Așa dormise mereu. Am urcat dealul din spatele casei și am privit în depărtare, peste golful alb. Mă simțeam ca și cum de-abia acum realizam ce făcusem atunci, cu atâta amar de vreme în urmă. Nu îndrăznisem să mă întreb niciodată cum reacționase Harriet la ce se petrecuse. Când îi trecuse prima oară prin cap că nu aveam să mă mai întorc? Mi-a fost extrem de greu să mă gândesc cât trebuie să fi suferit când își dăduse seama că o abandonasem.

Când m-am întors acasă, Harriet se trezise. Stătea pe canapeaua din bucătărie, așteptându-mă. Pisica mea bătrână se odihnea pe genunchii ei.

– Ai reușit să dormi puțin? am întrebat-o. Te-au lăsat în pace furnicile?

– Îmi place cum miroase mușuroiul.

– Dacă pisica te necăjește, poți s-o dai afară.

– Ți se pare că arăt ca și cum aș fi necăjită?

Am întrebat-o dacă îi era foame și am început să pregătesc ceva de mâncare.

Aveam un iepure în congelator, pe care-l vânase Jansson. Dar ar fi durat prea mult să-l dezgheț. Harriet stătea pe canapea și mă urmărea. Am prăjit câteva cotlete și am fiert niște cartofi. Nu am vorbit aproape deloc și am fost atât de

agitată, că m-am ars la mână cu tigaia. De ce nu spunea nimic? De ce venise?

Am mâncat în tăcere. Eu am curățat masa și am făcut cafea. Bunica și bunicul obișnuiau întotdeauna să fiarbă cafeaua cu apa într-un vas – în vremurile acelea nu exista filtrul. Și eu fac cafeaua exact cum o făceau ei, și întotdeauna număr până la șaptesprezece de îndată ce începe să fiarbă. Atunci e gata și e exact așa cum îmi place mie. Am scos două cești, am pus niște mâncare de pisici într-o farfurie, și m-am așezat pe scaunul meu. Afară era deja întuneric. În tot acest timp am așteptat ca Harriet să-mi explice de ce venise. Am întrebat dacă mai vrea cafea. Și-a împins ceașca în față. Câinele a început să zgârie la ușă. L-am lăsat să intre, i-am dat de mâncare și pe urmă l-am închis în hol, cu cadrul de mers.

– Te-ai gândit vreodată că ne vom revedea?

– Nu știu.

– Te-am întrebat dacă te-ai gândit.

– Habar n-am ce-am gândit.

– Ai rămas la fel de evaziv ca pe-atunci.

S-a închis în ea. Întotdeauna făcea asta când era rănită, îmi aminteam asta cu claritate. Am simțit impulsul de a întinde mâna peste masă ca s-o ating. Oare simțea și ea impulsul de a mă atinge? Era ca și cum patruzeci de ani de liniște începuseră să se legene înainte și înapoi între noi. O furnică s-a cățărat pe fața de masă. Nu-mi dădeam seama dacă venise din mușuroiul din sufragerie sau nu fusese în stare să găsească drumul înapoi la cuibul pe care-l suspectam în peretele sudic al casei.

M-am ridicat și i-am spus că mă duc să dau drumul câinelui afară. Fața ei era ascunsă de umbră. Era o noapte frumoasă, înstelată, neclintită. De fiecare dată când văd un cer ca acesta, mi-aș dori să pot compune muzică. Am mers din nou până la ponton – deja nu mai știu de câte ori am făcut asta azi. Câinele a alergat până la porțiune de gheață luminată, dinspre magazia cu bărci, și s-a oprit pe locul unde zăcuse Harriet. Povestea părea ireală. O ușă se deschisese în viața pe care o considerasem mai mult sau mai puțin încheiată, iar femeia frumoasă pe care o iubisem odinioară, dar o înșelasem, se întorsese. Pe vremea aceea, când ne întâlneam după ce-și termina ea ziua de muncă în atelierul de cizmărie din Bamngatan, venea cu bicicleta.

Acum se sprijinea de un cadru cu roțile. M-am simțit complet pierdut.

Câinele s-a întors și am luat-o spre casă.

M-a oprit lângă zidul din spate și m-am uitat pe feastră în bucătărie.

Harriet stătea în continuare la masă. Mi-a luat ceva timp să-mi dau seama că plânsese. Am așteptat până și-a șters ochii. Abia atunci am intrat. Câinele a trebuit să rămână în hol.

– Am nevoie de somn, spuse Harriet. Sunt istovită. O să-ți explic mâine de ce am venit.

Nu a așteptat să-i răspund, s-a ridicat, mi-a urat noapte bună și m-a măsurat rapid din ochi. Apoi a închis ușa. Eu m-am dus în camera unde țin televizorul, dar nu l-am deschis. Întâlnirea cu Harriet mă epuizase. Desigur, îmi era teamă de toate acuzațiile ce care aveau să urmeze. Ce puteam spune? Nimic.

Am adormit în fotoliu.

Era miezul nopții când m-am trezit din cauză că-mi înțepenise gâtul.

M-am dus în bucătărie și am ascultat la ușa lui Harriet. Nu se auzea niciun sunet. Și nu se vedea nicio rază de lumină pe sub ușă. Am făcut curat în bucătărie, am scos o franzelă și o baghetă din congelator, am lăsat câinele și pisica înăuntru și m-am dus la culcare.

Dar n-am putut să dorm. Ușa care blocase tot ce credeam eu că rămăsese în trecut se bălăngănea. Era ca și cum timpul pe care-l petrecuserăm împreună se folosea de puterea vântului pentru a-și forța intrarea.

Mi-am pus halatul și m-am dus înapoi în bucătărie. Animalele dormeau. Afară erau minus șapte grade. Geanta lui Harriet era pe canapeaua din bucătărie. Am pus-o pe masă și am deschis-o. Înăuntru erau un pieptene și o perie, portofelul și o pereche de mănuși, un mănunchi de chei, un telefon mobil și două flacoane de pastile.

Am citit etichetele; era clar că erau analgezice și anti-depresive. Prescrise de un anume doctor Arvidsson, din Stockholm. Am început să mă simt cam prost și am continuat să-i scotocesc prin geantă. Chiar pe fund era un carnețel cu numere de telefon și adrese. Era uzat, se vedea că fusese frunzărit foarte mult și era plin de numere. Când m-am uitat la litera W, am văzut, spre surprinderea mea, că numărul pe care-l avusesem eu în Stockholm la mijlocul anilor '60 era încă acolo.

Nici măcar nu fusese tăiat.

Oare păstrase carnețelul toți anii aceia? Eram pe punctul de a-l pune înapoi, când am văzut o bucată de hârtie împăturită în copertă. Am desfăcut-o și am citit-o.

După aceea, m-am dus afară și am rămas în fața ferestrei.

Câinele s-a așezat lângă mine.

Tot nu știam de ce venise Harriet pe insula mea. Dar găsisem în poșeta ei o scrisoare prin care era informată că e foarte bolnavă și că nu mai avea mult de trăit.

Capitolul 5

Vântul a venit și a trecut în timpul nopții.

Am dormit prost, iar eu am stat și i-am ascultat șuieratul. Vijelia bătea dinspre nord-vest – se simțea curentul prin zid. Asta aveam să notez în jurnal a doua zi. Însă mă întrebam cum voi înregistra faptul că Harriet venise să mă vadă.

Era întinsă pe un pat pliant chiar sub locul unde mă aflam eu. M-am gândit iar și iar la asta, revăzând cu ochii minții scrisoarea pe care o găsisem în geantă. Avea cancer la stomac și se întinsese. Citostaticele doar încetiniseră puțin lucrurile, iar o operație ieșea din discuție. Avea programare la medicul ei pe 12 februarie.

Eram în continuare suficient de apropiat de meseria asta ca să-mi dau seama ceea ce era de fapt evident. Harriet urma să moară. Tratamentul pe care-l primise până acum nu avea cum să o vindece, și nici măcar nu avea cum să-i prelungească viața. Acum intrase în faza terminală și paliativă, ca să folosească termenii medicali.

Nu exista nicio posibilitate de vindecare, dar nici nu era nevoie de suferințe suplimentare.

În timp ce stăteam întins pe pat, în întuneric, un singur gând mă obseda, deși încercam să-l alung: Harriet

era cea care avea să moară, nu eu. Deși eu fusesem cel care comisese păcatul capital de a o părăsi, ea era cea care suferea. Nu cred în Dumnezeu. În afară de o scurtă perioadă în prima parte a anilor pe care i-am petrecut pregătindu-mă să devin medic, rareori am fost influențat în vreun fel de preceptele religioase. Nu am avut niciodată discuții cu reprezentanți ai celeilalte lumi. Nicio voce interioară nu m-a îndemnat să îngenunchez. Dar acum stăteam treaz și simțeam nevoia să mulțumesc cuiva pentru faptul că nu eu eram cel amenințat. Am ațipit doar de câteva ori pe parcursul multor ore. De două ori m-am dus să urinez și să ascult la ușa lui Harriet.

Și ea, și furnicile păreau că dorm duse.

M-am sculat la șase.

Când am coborât în bucătărie, am fost surprins să văd că ea deja luase micul dejun. Sau măcar își băuse cafeaua. Încălzise zațul și ce mai rămăsese în vas din seara anterioară. Câinele și pisica erau afară – probabil că le dăduse ea drumul. Am deschis ușa de la intrare. Ninsese ușor în timpul nopții. Se vedeau urmele făcute de lăbuțele câinelui și ale pisicii. Și urme de picioare.

Harriet ieșise.

Am încercat să disting ceva în întuneric. Zorii erau încă departe. Oare se auzea ceva? Vântul venea și trecea în rafale bruște și foarte puternice. Cele trei seturi de urme duceau în aceeași direcție: spre spatele casei. Nu a trebuit să caut prea departe. Acolo e o veche bancă de lemn, strecurată printre meri. Bunica mea obișnuia să stea pe ea. Tricota încordându-și ochii miopi sau stătea pur și simplu cu mâinile împreunate în poală, ascultând zgomotul mării care nu tăcea niciodată dacă nu era înghețată. Dar acum

nu silueta fantomatică a bunicii mele era cea care se zărea pe bancă. Harriet aprinsese o lumânare și o pusese pe pământ, adăpostind-o de vânt cu un bolovan așezat în dreptul ei. Câinele îi stătea la picioare. Arăta exact la fel cum o văzusem prima oară cu o zi înainte: căciula trasă peste urechi și un fular înfășurat în jurul feței. M-am așezat lângă ea pe bancă. Erau sub zero grade, dar, cum vântul din timpul nopții se domolise, nu părea foarte frig.

– E frumos aici, spuse ea.

– E întuneric. Nu se vede nimic. Și nici măcar nu poți auzi marea, căci e înghețată.

– Am visat că mușuroiul de furnici crește și-mi înconjoară patul.

– Pot să-ți mut patul în bucătărie dacă preferi.

Câinele se ridică și plecă. Se mișca precaut, așa cum fac câinii când surzesc și, prin urmare, devin foarte temători. Am întrebat-o pe Harriet dacă observase că era surd câinele. Nu observase. Pisica se repezi către noi din neant. Ne măsură câteva secunde și apoi se retrase la loc în întuneric. Îmi trecu prin minte lucrul la care cugetasem de multe ori înainte: nimeni nu înțelege modul în care se comportă pisicile. Dar eu înțelegeam modul în care mă comportam eu însumi? Oare Harriet înțelegea modul în care se comporta ea?

– Desigur, te întrebi de ce am venit aici, spuse ea.

Lumânarea pâlpâi, însă fără să se stingă.

– A fost ceva întru totul neașteptat.

– Te-ai gândit vreodată că mă vei revedea? Ți-ai dorit vreodată să mă revezi?

Nu am răspuns. Când cineva abandonează pe altcineva fără să-i explice de ce, nu prea e nimic de spus. Abandonul

nu poate fi nici justificat, nici explicat. În niciun fel. Eu o abandonasem pe Harriet. Așa că nu am spus nimic. Am stat pur și simplu acolo, urmărind cu privirea flacăra lumânării care dansa și așteptând.

– Nu am venit aici să-ți fac reproșuri. Am venit să te implor să-ți ții promisiunea.

Am înțeles imediat la ce se referea.

Iazul din pădure.

Acolo unde m-am dus să înot când eram copil, în vara când mi-am sărbătorit a zecea zi de naștere și am fost cu tata în vizită într-o regiune din nordul Suediei, unde se născuse el. Îi promisesem că vom face o vizită acolo, că vom ajunge la iazul din pădure când mă voi întoarce din America. Că ne vom duce acolo și vom înota împreună în întuneric, sub cerul strălucitor al nopții. Îmi imaginasem momentul ca pe o frumoasă ceremonie – apa neagră, cerul luminos de vară, care nu se întunecă niciodată complet, păsările mari din nord, ce se scufundau în depărtare și țipau, iazul despre care localnicii spuneau că nu are fund. Urma să mergem să înotăm acolo și, după aceea, nimic nu ne-ar mai fi putut despărți vreodată.

– Poate ai uitat promisiunea pe care mi-ai făcut-o?

– Îmi amintesc foarte bine ce am spus.

– Vreau să mă duci acolo.

– E iarnă. Iazul va fi înghețat.

M-am gândit la gaura din gheață pe care o făceam în fiecare dimineată. Oare aș fi fost capabil să sparg o copcă într-un iaz înghețat în nordul extrem al Suediei? Unde gheața este tare ca granitul?

– Vreau să văd iazul. Chiar dacă este acoperit de gheață și zăpadă. Ca să știu dacă e adevărat.

– Este adevărat. Iazul există.

– Nu mi-ai spus niciodată cum se numește.

– E prea mic ca să aibă un nume. Țara e plină de mici lacuri fără nume. Nu cred că există vreo stradă într-un oraș sau vreun drumeag la țară care să nu aibă nume, dar lacurile și iazurile fără nume sunt din belșug în păduri.

– Vreau să-ți ții promisiunea.

S-a ridicat cu greutate. Lumânarea căzu și se stinse sfârâind. Acum era complet întuneric în jurul nostru. Lumina de la fereastra bucătăriei nu ajungea atât de departe. Chiar și așa am văzut că-și adusese cadrul de mers cu ea. Când i-am întins mâna s-o ajut, mi-a făcut semn că nu e nevoie.

– Nu vreau să mă ajuti. Vreau să-ți ții promisiunea.

Când Harriet și cadrul ei verde cu roți au ajuns unde lumina cădea peste zăpadă, mi s-a părut că mergea pe o potecă luminată de lună. Când eram împreună, acum aproape patruzeci de ani, obișnuiam să spunem, ca niște copii, că eram slujitorii devotați ai lunii pe care o slăveam. Oare ea își amintea asta? Am urmărit-o dintr-o parte, în timp ce ea se străduia să pășească peste bolovanii și pietrele acoperite cu zăpadă. Îmi venea greu să cred că era pe moarte. Că era o ființă care se apropia de ultima graniță. După care o va înghiți o altă lume, un altfel de întuneric.

Își așază cadrul la baza celor trei trepte și se agăță strâns de balustradă, ca să urce până la ușa de la intrare. O deschise și pisica i se strecură printre picioare, în casă. Se duse în camera ei. Am ascultat lipindu-mi urechea de ușa închisă. Se auzea vag zgomotul unor înghițituri de lichid dintr-o sticlă. Medicamentul din geantă. Pisica a mieunat

și mi s-a frecat de picioare. I-am dat ceva de mâncare și m-am așezat la masa din bucătărie.

Afară era în continuare întuneric.

Am încercat să citesc temperatura de pe termometrul pe care-l aveam afară, pe tocul geamului, dar sticla ce conținea coloana de mercur se aburise. S-a deschis ușa și Harriet a intrat în încăpere. Își periasse părul și se schimbase într-un alt pulover. Era de culoarea levănțicii. Mi-am amintit de mama și de lacrimile ei cu miros de levănțică. Dar Harriet nu plângea. A zâmbit și s-a așezat pe canapeaua din bucătărie.

– Nu mi-aș fi închipuit niciodată că vei ajunge să locuiești cu un câine, o pisică și un mușuroi de furnici.

– Rareori viața e așa cum ți-o închipui.

– Nu o să te întreb cum a fost viața ta. Dar chiar vreau să-ți ții promisiunea.

– Nu cred că aș reuși nici măcar să găsesc drumul spre iazul din pădure.

– Sunt absolut sigură că ai putea. N-am văzut pe nimeni cu un simț de orientare atât de bun ca al tău.

Nu puteam s-o contrazic pe Harriet. Întotdeauna am putut să mă descurc și să-mi găsesc drumul chiar prin cel mai complicat labirint de străzi. Și nu mă rătăcesc niciodată când merg prin țară.

– Da, probabil că aș reuși să-l găsesc dacă m-aș concentra suficient. Doar că nu înțeleg la ce bun.

– Pentru că a fost cea mai frumoasă promisiune care mi s-a făcut în viața mea.

– Cea mai frumoasă?

– De fapt, singura cu adevărat frumoasă.

Acestea au fost exact cuvintele pe care le-a folosit. „Singura promisiune cu adevărat frumoasă.“ A fost ca și cum ar fi făcut să cânte o orchestră uriașă în capul meu, atât de mare a fost efectul vorbelor ei.

– Tot timpul ni se fac promisiuni, spuse ea. Le faci și tu la rândul tău, și îi asculți pe alții făcându-le pe ale lor. Politicienii spun întotdeauna că vor crește nivelul de trai și calitatea vieții celor în vârstă, oferindu-le inclusiv un sistem sanitar în care nimeni să nu ajungă să aibă răni la spate din cauza statului în pat. Băncile îți promet dobânzi mari pentru economiile tale, anumite mâncăruri îți promet că vei slăbi consumându-le, iar cremele îți garantează o bătrânețe cu mai puține riduri. A trăi înseamnă pur și simplu a-ți cârmi bărcuța pe valuri, purtată de un șuvoi în continuă schimbare, dar fără sfârșit, de promisiuni. Și câte ne amintim dintre ele? Le uităm pe cele pe care am vrea să le ținem minte și ni le amintim pe cele pe care am vrea să le uităm. Promisiunile încălcate sunt ca niște umbre care dansează în amurg. Cu cât am îmbătrânit, cu atât mai clar am ajuns să le văd. Cea mai frumoasă promisiune care mi s-a făcut în viața mea a fost aceea că mă vei duce la iazul din pădure. Vreau să-l văd și să visez că înot în el înainte să fie prea târziu.

N-aveam nimic împotrivă să o duc. Singurul lucru pe care poate că-l puteam evita era să plec la drum în mijlocul iernii. Dar dacă ea nu îndrăznea să aștepte până la primăvară din cauza bolii?

M-am gândit că poate ar trebui să-i spun că știam că este bolnavă în fază terminală. Dar nu am făcut-o.

– Înțelegi la ce mă refer când îți vorbesc despre promisiuni care te însoțesc toată viața?

– Am încercat să evit să mă las păcălit. Poți fi prostit atât de ușor!

A întins mâna și a pus-o peste a mea.

– A fost o vreme când te cunoșteam. Ne plimbam pe străzile din Stockholm. În memoria mea e întotdeauna primăvară când ne plimbam pe acolo. Omul pe care-l aveam atunci lângă mine nu este același om la care mă uit acum. Acela ar fi putut deveni orice, orice în afară de un bărbat singuratic, care să trăiască pe o mică insulă la marginea mării.

Mâna ei se odihnea în continuare pe a mea. Nu am atins-o.

– Îți aduci aminte de vreun moment întunecat? întrebă ea.

– Nu. Întotdeauna a fost lumină.

– Nu știu ce s-a întâmplat.

– Nici eu.

Mi-a strâns mâna.

– Pe mine nu e nevoie să mă minți. Sigur că știi. M-ai făcut să sufăr îngrozitor. Nu cred că am trecut peste durerea aceea nici în ziua de azi. Vrei să știi ce am simțit?

Nu i-am răspuns. Și-a luat mâna de pe a mea și s-a lăsat pe spate pe canapea.

– Nu vreau decât să-ți ții cuvântul. Nu trebuie decât să lași insula câteva zile. Apoi o să te întorci aici și n-o să te mai deranjez niciodată.

– Nu e posibil, am spus. E prea departe. Mașina mea nu poate să ne ducă până acolo.

– Vreau doar să-mi arăți cum să ajung acolo.

Era evident că nu avea de gând să renunțe.

Începea să se lumineze. Noaptea se terminase.

- Eu sunt căsătorită, spuse ea dintr-odată. Tu?
- Eu sunt divorțat.
- Ai fost căsătorit și tu? Cu cine?
- Nu le cunoști.
- Le?

– Am fost însurat de două ori. Pe prima mea soție o chema Birgit și era asistentă. După doi ani nu am mai avut ce să ne spunem. Și voia să-și reia studiile ca să ajungă inginer minier. Ce treabă aveam eu cu stânca și pietrișul, și puțurile de mină? Pe a doua soție o chema Rose-Marie și era dealer de antichități. Nu-ți poți imagina de câte ori plecam din sala de operații după o zi lungă, și o însoțeam la vreo licitație sau alta, pentru ca apoi să transport acasă un dulap vechi din bucătăria unui țăran. Am pierdut numărul meselor și scaunelor pe care a trebuit să le bag într-o cadă veche, plină cu leșie, ca să curăț vopseaua de pe ele. Căsnicia asta a ținut patru ani.

- Ai copii?

Am clătinat din cap. Odată ca niciodată, cu foarte mult timp în urmă, îmi imaginasem că atunci când voi îmbătrâni voi avea copii care să-mi lumineze anii întunecoși ai bătrâneții. Acum era prea târziu.

– Semăn puțin cu barca mea, afară din apă și acoperită cu o prelată.

M-am uitat la Harriet.

- Tu ai copii?

M-a privit lung o bucată de timp înainte să răspundă:

- Am o fiică.

Brusc mi-a trecut prin minte că fata aceea ar fi putut fi copilul meu, dacă nu o părăseam.

- O cheamă Louise, spuse Harriet.

– E un nume minunat, am răspuns.

M-am ridicat și am pus de cafea. Acum era dimineață de-a binelea. Am așteptat până a început să fiarbă apa, am numărat până la șaptesprezece și apoi am închis focul și am acoperit-o. Am luat două cești din dulap și am tăiat două felii din pâinea care se dezghețase până acum. Eram doi pensionari bătrâni, care-și beau cafeaua în mijlocul lui ianuarie. Era una dintre miile de dimineți cu aromă de cafea, ce au loc în fiecare zi în țara noastră. M-am întrebat dacă se mai petrece vreuna în circumstanțe care să fie cât de cât asemănătoare cu cele din bucătăria mea.

După ce și-a băut cafeaua, Harriet s-a retras în camera cu mușuroiul și a închis ușa.

Pentru prima dată în mulți ani, am sărit peste scăldatul meu de iarnă. Am ezitat destul de mult gândindu-mă dacă să o fac sau nu, și eram pe punctul de a mă dezbrăca și a mă duce după topor, când m-am răzgândit. Nu aveam să-mi mai fac băile de iarnă, înainte de a o duce pe Harriet la iazul din pădure.

În loc să-mi pun halatul, mi-am luat o jachetă și m-am dus până la ponton. Vremea se schimbaseră pe neașteptate: acum era mai cald, zăpada începuse să se topească și mi se lipea de bocanci.

Am avut câteva ore doar pentru mine. Soarele a ieșit din nori și apa provenită de la zăpada și gheața de pe acoperișul magaziei cu bărci a început să picure. Am intrat, am luat una dintre cutiile cu smolă și am deschis-o. Mirosul m-a calmat. Aproape că am adormit în lumina palidă a soarelui.

M-am gândit în urmă, la vremea când eu și Harriet eram împreună. Simțeam că astăzi aparțineam unei epoci care nu mai exista. Locuiam într-un peisaj ciudat de pustiu, unde se refugiau cei ce rămăseseră cumva în afara lumii, cei care alunecaseră cumva din timpurile lor și nu erau în stare să trăiască înconjurați de inovațiile epocii moderne. Îmi treceau prin cap o mulțime de lucruri. Când eu și Harriet eram împreună, toată lumea fuma. Tot timpul și peste tot. Toată tinerețea mea a fost plină de scrumiere. Încă mi-aduc aminte de mulțimea de doctori care fumau țigară de la țigară și care m-au pregătit pentru a obține dreptul de a purta un halat alb. Pe vremea aceea, poștașul care aducea corespondența pe insulițe era Hjalmar Hedelius. Iarna patina pur și simplu de la insulă la insulă. Probabil că rucsacul pe care-l purta în spate era incredibil de greu, și era posibil ca de aici să provină obsesia modernă în legătură cu prostiile trimise prin poștă.

Gândurile acestea hoinare... au fost întrerupte de zgomotul unui hidroelicopter ce se apropia. Jansson fusese deja la văduva doamnă Åkerblom și acum se îndrepta cu toată viteza spre mine, aducând cu sine toate problemele și durerile pe care le avea. Durerea de dinți care-l chinuia înainte de Crăciun îi trecuse. Ultima dată când acostase lângă pontonul meu m-a rugat să mă uit la câteva alunițe maro, ce-i apăruseră pe dosul mâinii stângi. L-am calmat asigurându-l că erau niște fenomene normale, apărute din cauza înaintării în vârstă. Cu siguranță, avea să trăiască mai mult decât noi toți ceilalți de pe insule. Când noi toți pensionarii vom fi dispărut, Jansson va străbate în continuare apele în vechea lui barcă peticită de pescuit sau va

face ture cu hidroelicopterul. Asta, desigur, dacă nu avea să fie dat afară. Ceea ce cu siguranță urma să se întâmple.

Jansson alunecă lent cu hidroelicopterul până la ponton, opri motorul și începu să-și desfacă și să-și scoată toate hainele și căciulile pe care le purta. Era roșu la față și păru-i ciufulit îi stătea ridicat pe cap!

– La mulți ani, spuse el când urcă pe ponton.

– Mulțumesc.

– Gerul face ravagii în continuare.

– Da, cu siguranță.

– De la Revelion încoace, am avut niște probleme cu stomacul. Mi-a fost foarte greu să ies afară. Sunt constipat, cum se spune.

– Mănâncă niște prune.

– N-ar putea fi oare un simptom pentru altceva?

– Nu.

Jansson nu prea reușea să-și ascundă curiozitatea. Tot arunca priviri înspre casă.

– Cum ai sărbătorit Anul Nou?

– Nu sărbătoresc Anul Nou.

– Eu am cumpărat niște rachete anul ăsta. N-am mai făcut asta de multă vreme. Din nefericire, una dintre ele a nimerit în ușa șopronului cu lemne.

– În mod normal, eu adorm buștean înainte de miezul nopții. Nu văd niciun motiv pentru care ar trebui să-mi schimb obiceiul numai pentru că este ultima zi din an.

Jansson murea de curiozitate să mă întrebe ceva despre Harriet. Fără îndoială, ea nu îi spusese cine este, doar că vrea să-mi facă o vizită.

– Ai ceva pentru mine?

Jansson mă privi uluit. Nu-i mai pusesem niciodată întrebarea aceasta.

– Nu, nimic, spuse el. Niciodată nu se primește prea multă corespondență în perioada asta din an.

Conversația și consultația se terminaseră. Jansson a mai aruncat o privire către casă, apoi a coborât în hidroelicopter. Am plecat și eu. În timp ce pornea motorul, mi-am pus palmele peste urechi. M-am întors și l-am urmărit dispărând într-un nor de zăpadă virând pe după promontoriul cunoscut în general drept Punctul lui Antonsson, după marinarul de pe un vas de transportat marfă, care băuse puțin cam mult și eșuase acolo în timp ce-și ducea vasul la țarm, ca să-și petreacă iarna.

Harriet stătea la masa din bucătărie când am intrat.

Se vedea că se machiase. În orice caz era mai puțin palidă decât fusese mai devreme. M-a izbit din nou cât de bine arăta și ce idiot fusesem că o părăsisem.

M-am așezat la masă.

– O să te duc la iazul din pădure, am spus. O să mă țin de cuvânt. Ne va lua două zile să ajungem acolo cu mașina mea veche. Va trebui să petrecem o noapte la un hotel și ar trebui să-ți spun de la început că s-ar putea să nu reușesc să găsesc drumul până acolo. În zonele acelea drumeagiurile pe unde se poate circula se modifică în funcție de locurile unde se taie copaci la un moment dat. Și, chiar dacă o să găsesc drumul potrivit, nu e deloc sigur că va putea fi străbătut. S-ar putea să trebuiască să găsesc pe cineva care să aibă un plug atașat la tractor și care să ne deschidă calea. Ne va lua cel puțin patru zile în total. Unde vrei să te duc când se termină totul?

– Poți să mă lași undeva pe marginea drumului.

– Pe marginea drumului? Cu cadrul de mers?

– Am reușit să ajung până aici, nu?

Avea un ton destul de răstit și nu am vrut să insist. Dacă prefera să fie lăsată la marginea drumului, de ce să mă cert cu ea?

– Putem porni mâine, am spus. Jansson te poate duce pe tine și cadrul de mers până la uscat.

– Dar tu?

– Eu o să merg pe gheață.

M-am ridicat, căci mi-am dat seama că aveam foarte multe lucruri de făcut. În primul rând, trebuia să fac o clapă mobilă în ușa de la intrare, pentru pisică, și să mă asigur că și câinele va putea să se folosească de cușca ce fusese abandonată de câțiva ani. Aveam să le las suficientă mâncare să le ajungă o săptămână. Bineînțeles că urmau să se arunce pe mâncare și să termine tot cât puteau de repede. Să păstreze ceva pentru mai târziu sau pentru a doua zi era probabil un lucru de neconceput. Însă aveau să se descurce fără mâncare câteva zile.

Mi-am petrecut ziua fixând în ușa de la intrare o clapă mobilă, pentru pisică și încercând să o învăț cum s-o folosească. Cușca pentru câine era într-o stare mai proastă decât mă gândeam. Am bătut în cuie o prelată, ca să țină deoparte zăpada și ploaia, și am pus înăuntru niște pături vechi, ca să stea pe ele; abia am terminat, că s-a și băgat înăuntru.

L-am sunat pe Jansson în seara aceea. Nu-l mai căutam niciodată.

– Ture Jansson, poștaş.

Suna ca și cum ar fi recitat un titlu nobiliar.

– Sunt Fredrik. Sper că nu te deranjez.

– Nu, deloc. Oricum nu suni prea des.

– Nu te-am sunat niciodată. Aș vrea să te întreb: ai putea să faci o cursă de taxi mâine?

– Pentru o doamnă cu un cadru de mers cu roțile?

– Cum i-ai cerut așa o sumă nerușinată când ai adus-o aici, consider de la sine înțeles că mâine nu-i vei mai lua nimic. Dacă nu ești de acord cu asta, mă voi simți îndreptățit să te denunț că ai o afacere ilegală de taximetrie aici, în arhipelag.

Îl auzeam pe Jansson respirând greu la celălalt capăt al liniei.

– La ce oră? întrebă în cele din urmă.

– Mâine nu o să ai corespondență de dus. Poți să fii aici la ora zece?

Harriet și-a petrecut cea mai mare parte a zilei în pat, odihnindu-se, în timp ce eu făceam toate pregătirile necesare pentru călătorie. M-am întrebat dacă era capabilă să facă față efortului. Însă asta nu era problema mea. Eu voiam doar să-mi fac datoria, nimic mai mult. Am dezghețat carnea de iepure și am pus-o în cuptor, să se facă pentru cină. Bunica pusese într-o carte de bucate o rețetă scrisă de mână, despre cum se gătește friptura de iepure. Îi urmasem instrucțiunile și altă dată, și-mi reușise destul de bine, și nici de data asta n-am dat greș. Când ne-am așezat la masa din bucătărie, am observat că lui Harriet îi scliffeau din nou ochii. Mi-am dat seama că gâlgâitul pe care-l auzisem mai devreme din camera ei nu era de la medicamente, ci de la alcoolul pe care-l dădea pe gât. Harriet se tot retrăgea în camera ei pentru a se culca și a elimina astfel efectul băuturii. Când am început să mestec bucata de friptură, mi-a trecut prin cap că se putea ca excursia noastră la

lacul înghețat din pădure să se dovedească a fi chiar mai problematică decât îmi închipuisem inițial.

Iepurele era bun. Dar Harriet îl tot împungea cu furculița fără să ciugulească mai nimic. Știam că bolnavii de cancer sunt afectați adesea de o cronică lipsă de poftă de mâncare.

Am terminat masa cu o cafea. Le-am dat câinelui și pisicii ce mai rămăsese din friptură. De obicei, sunt capabili să împartă mâncarea fără să se zgârie sau să se muște. Uneori, mi-i imaginez ca pe un cuplu de oameni bătrâni, așa cum erau bunicul și bunica.

I-am spus că Jansson avea să vină după ea a doua zi, i-am dat cheile de la mașină și i-am explicat cum arăta mașina și unde era parcată. Putea să urce în ea și să mă aștepte acolo până ajungeam eu pe gheață.

A luat cheile și le-a pus în geantă. Apoi, fără niciun avertisment, m-a întrebat dacă îmi fusese vreodată dor de ea în toți anii aceia.

– Da, i-am răspuns, mi-a fost dor de tine. Dar faptul că mi-e dor de cineva mă deprimă îngrozitor. Mă face să-mi fie teamă.

Nu m-a mai întrebat nimic. A dispărut doar din nou în camera ei, iar când s-a întors, nu peste mult timp, ochii îi erau chiar mai sticloși decât înainte. N-am vorbit prea mult unul cu altul în seara aceea. Cred că amândoi ne temeam ca nu cumva să stricăm excursia pe care urma s-o facem împreună. În plus, întotdeauna ni se păruse foarte ușor să tăcem unul în prezența celuilalt.

Ne-am uitat la un film despre niște oameni care ajungeau să se mănânce între ei până mureau. N-am făcut

niciun comentariu când s-a terminat, dar sunt sigur că împărtășeam aceeași opinie.

Fusesse un film foarte prost.

În noaptea aceea am dormit pe furate.

Am stat treaz ore întregi, gândindu-mă la toate lucrurile care ar fi putut merge prost în călătorie. Oare Harriet îmi spusese tot adevărul? Mă întrebam din ce în ce mai serios dacă în realitate voia altceva, dacă nu cumva mai exista un motiv pentru care mă căutase după atât amar de ani.

Înainte să reușesc în sfârșit să adorm, mi-am propus să fiu foarte atent. Nu aveam de unde să știu ce mi se pregătea. Însă trebuia să fiu pregătit.

Starea de neliniște persista, transmițându-mi avertismente mute.

Capitolul 6

Era o dimineată clară și senină când am plecat.

Jansson a sosit la timp. A ridicat cadrul de mers la bord și apoi a ajutat-o pe Harriet să se strecoare în spatele umerilor lui lași. Nu i-am spus nimic despre intenția mea de a pleca și eu. Data următoare când avea să vină, dacă nu mă găsea așteptându-l pe ponton, ar fi mers până la casă; închipuindu-și că poate murisem. Așa că am scris un anunț pe o bucată de hârtie, pe care am prins-o pe ușa de la intrare: „Nu sunt mort“.

Hidroelicopterul dispăru în zare. Mi-am fixat de bocanci niște vechi capcane de vânătoare demontate, ca să nu alunec prea tare pe gheață.

Rucsacul meu cântărea nouă kilograme. Am verificat greutatea pe vechiul cântar al bunicii, din baie. Am pornit repede, dar evitând să mă obosesc prea tare sau să transpir. Întotdeauna mă tem când trebuie să merg pe suprafața înghețată de deasupra unei ape adânci. Mi se pare periculos. Dincolo de extremitatea estică a insulei mele, se află o depresiune cunoscută drept Groapa de argilă, care într-un punct ajunge până la cincizeci și șase de metri adâncime.

Mijeam ochii din cauza luminii strălucitoare a soarelui, reflectate de gheață. În depărtare se vedeau niște oameni

pe patine îndreptându-se către insulițele mai îndepărtate. În rest, nimic – iarna arhipelagul este ca un deșert. O lume pustie, în care apar ocazional caravane de patinatori. Și, din când în când, un nomad ca mine.

Când am ajuns pe uscat, în vechiul sat de pescari al cărui mic port nu prea mai este folosit în ziua de azi, Harriet era în mașina mea, așteptându-mă. Am scos cadrul și l-am băgat în portbagaj, și pe urmă m-am așezat la volan.

– Mulțumesc, spuse Harriet. Îți mulțumesc că faci asta pentru mine.

M-a mângâiat ușor pe mână. Am pornit motorul și am demarat în lunga noastră călătorie către nord.

Călătoria a început prost.

Abia făcusem vreun kilometru și jumătate, când un elan a apărut brusc în mijlocul șoselei. Era ca și cum așteptase undeva în culise ca să-și facă o intrare spectaculoasă exact când ne apropiam noi. Am apăsat frâna la maximum și abia, abia am reușit să nu intru cu mașina în trupul lui masiv. Am derapat și ne-am înțepenit în zăpada troienită pe marginea drumului. Totul a durat o fracțiune de secundă. Eu urlasem din rărunchi, dar Harriet nu scosese niciun sunet. Am stat acolo în tăcere. Elanul dispăruse în pădurea deasă.

– Nu aveam viteză deloc, am spus într-o încercare jalnică și total inutilă de a mă disculpa.

Ca și cum ar fi fost vina mea că elanul ne pândise de pe marginea drumului și alesese tocmai acel moment să se apropie, ca să ne vadă mai bine.

– Nu-i nimic, spuse Harriet.

M-am uitat la ea. Poate că nu era nevoie să-ți fie frică de elani apăruiți de nu știu unde când mai ai atât de puțin de trăit.

Mașina era într-adevăr înțepenită, și încă bine. Am scos o lopată din portbagaj, am dat zăpada în jurul roților din față, am rupt niște crengi de brad și le-am pus pe drum în spatele roților. Apoi am dat în spate și în față cu o mișcare bruscă, scoțând mașina și putând astfel să ne continuăm călătoria.

După alți zece sau doisprezece kilometri am simțit că mașina trage spre stânga. Am tras pe dreapta și am coborât. Aveam până la unul din cauciucurile din față. Mi-a trecut prin cap că nici că se putea ca excursia să debuteze mai prost de-atât. Nu era o experiență prea plăcută să îngenunchez în zăpadă și gheață și să mă ocup de toate șuruburile și piulițele acelea unsuroase, și de niște cauciucuri murdare. Nu mă părăsise nevoia de curățenie a chirurgului în timpul unei operații.

Eram ud learcă de transpirație când am terminat de schimbat cauciucul. Eram și foarte furios. În ritmul ăsta nu mai ajungeam niciodată la iazul din pădure. Harriet avea să cedeze și cu siguranță o rudă sau un prieten va apărea ca să mă acuze de comportament iresponsabil, că am plecat într-o călătorie așa de lungă cu cineva care era atât de bolnav.

Am pornit din nou.

Drumul era alunecos, curățat de zăpadă cu troiene, formând grămezi foarte înalte de-o parte și de alta. Am întâlnit câteva camioane și am trecut de un vechi Volvo Amazon parcat pe dreapta, într-o alveolă: un bărbat tocmai ieșea din

mașină cu câinele lui. Harriet nu spunea nimic. Privea peisajul prin geamul din partea ei.

Am început să mă gândesc la călătoria spre iaz pe care am făcut-o cu tata acum multă vreme. Tocmai fusese dat afară din nou, pentru că refuzase să lucreze serile la restaurantul unde era angajat. Am luat-o spre nord din Stockholm și am petrecut noaptea într-un hotel ieftin de lângă Gävle. Îmi amintesc vag că se numea Furuvik, dar s-ar putea să mă înșel. Am împărțit o cameră; era iulie și era o zăpușeală teribilă, una dintre verile cele mai fierbinți de la sfârșitul anilor 1940.

Cum tata lucrase într-unul dintre cele mai bune restaurante din Stockholm, câștigase bani frumoși. Era o perioadă în care mama plângea neobișnuit de puțin. Într-o zi tata a venit acasă cu o pălărie nouă pentru ea; atunci a plâns de fericire. În ziua aceea îl servise pe directorul uneia dintre cele mai mari bănci suedeze care se îmbătase, deși era de vreme chiar și pentru prânz, și îi lăsase tatei un bacșiș mult prea mare.

Din câte înțelegeam eu, să i se dea un bacșiș prea mare era la fel de degradant pentru tata ca și cum i s-ar fi dat prea puțin sau deloc. Cu toate astea transformase bacșișul într-o pălărie roșie pentru mama.

Ea nu a vrut să meargă cu noi, atunci când tata a sugerat să facem o excursie în Norrland și să ne bucurăm de câteva zile libere acolo, înainte ca el să-și caute din nou de lucru.

Aveam o mașină veche. Fără îndoială, tata începuse să economisească pentru ea la o vârstă foarte fragedă. Dimineața devreme ne-am urcat în mașina respectivă și am plecat din Stockholm, apucând-o pe șoseaua principală ce ducea spre Uppsala.

Ne-am petrecut noaptea la hotelul care cred că se numea Furuvik. Îmi aduc aminte că m-am trezit puțin înainte de ivirea zorilor și l-am văzut pe tata gol în fața ferestrei, uitându-se prin perdeaua subțire. Arăta ca și cum încremenise în mijlocul unui gând. Ceea ce mi s-a părut o eternitate, deși probabil nu a durat decât o clipă, m-am speriat de moarte, convins fiind că avea de gând să mă părăsească. Era ca și cum în fața mea se afla doar o cochilie goală, nimic mai mult. În interiorul pielii era un gol uriaș. Nu știu cât a rămas acolo nemișcat, dar îmi amintesc foarte clar că stăteam cu sufletul la gură de teamă că mă va abandona. În cele din urmă s-a întors și a aruncat o privire către mine, care stăeam cu pătura trasă până la gât și cu ochii pe jumătate închiși. S-a dus înapoi în pat și abia când am fost sigur că adormise am îndrăznit să mă întorc, să-mi lipesc capul de perete și să adorm din nou.

Am ajuns la destinație în ziua următoare.

Iazul nu era mare. Apa era complet neagră. Pe partea cealaltă se înălțau niște stânci, iar de jur împrejur era doar pădure. Nu exista niciun mal, nicio fâșie de uscat care să facă trecerea de la apă la pădure. Părea că apele și copacii se încheștaseră în luptă ca să-și măsoare forțele, fără ca vreo parte să reușească să o doboare pe cealaltă.

Tata m-a bătut pe umăr.

– Hai să înotăm, spuse el.

– Nu am slipul la mine.

M-a privit amuzat.

– Cine crezi că are? Cine crezi c-o să ne vadă? Spiridușii periculoși ai pădurii, care se ascund printre copaci?

A început să se dezbrace. I-am privit pe furiș corpul mare și m-am rușinat. Avea o burtă enormă, care-a ieșit în afară bălăngănindu-se când și-a scos chiloții. Am făcut și eu

același lucru, brusc extrem de conștient de goliciunea mea. Tata s-a stropit și pe urmă s-a aruncat în apă. A început să-și arunce corpul masiv înainte, ca o balenă gigantică, provocând haos în fiecare bucată din iaz. Suprafața de oglindă a apei s-a tulburat. Nu știu de ce mă așteptasem ca apa să aibă aceeași temperatură ca și aerul. Printre copaci era atât de cald că ieșeau aburi. Dar apa era rece. Am intrat puțin și m-am grăbit să ies.

Tata înota în iazul cu mișcări puternice de mâini și picioare, care formau cascade de apă înghețată. Și cânta. Nu-mi amintesc ce cânta, dar suna mai mult ca un muget de plăcere, ca o cădere masivă de apă întunecată ce se metamorfoza în cântecul încăpățânat al tatălui meu.

Așa cum stăteam cu Harriet lângă mine, mi-a trecut prin cap că nu exista nicio altă întâmplare din viața mea pe care să mi-o pot aminti cu detalii atât de vii precum aceea pe care-o petrecusem cu tata la iaz. Deși se petrecuse cu cincizeci și cinci de ani în urmă, îmi vedeam întreaga viață redusă la imaginea aceea: tata înotând singur și gol în iazul din pădure. Eu, stând gol printre copaci, uitându-mă la el. Doi oameni înrudiți, dar totuși de diferiți.

Așa e viața: cineva înoată și altcineva privește.

Am început să văd altfel întorcerea la iaz. Acum era vorba de mult mai mult decât simpla respectare a unei promisiuni pe care i-o făcusem lui Harriet. Urma să mă bucur din nou de ceva ce nu crezusem că voi mai vedea vreodată.

Călătoream prin lumea de basm a iernii.

Ceața înghețată plutea deasupra câmpiilor albe. Din coșuri ieșea fum. Din miile de antene îndreptate către sateliți îndepărtați atârnavu țurțuri.

După câteva ore, am oprit la o pompă de benzină. Aveam nevoie de lichid de parbriz și mai trebuia și să mâncăm. Harriet a luat-o agale către localul de lângă benzinărie, unde se putea lua masa. Am urmărit-o cât de încet mergea, cu câtă grijă făcea fiecare pas. Când am ajuns și eu acolo, ea deja începuse să mănânce. Specialitatea zilei era cârnat afumat. Am comandat un file de pește din meniul principal. Harriet și cu mine eram cam singurii clienți. Mai era un șofer de camion la o masă din colț, moțâind peste o ceașcă de cafea. După logoul de pe jacheta pe care o purta, slujba lui era „să țină Suedia în mișcare“.

Oare noi ce facem? m-am întrebat. Eu și Harriet în călătoria noastră spre nord? Oare și noi ne ținem țara în mișcare? Sau n-avem nicio valoare și nu contăm absolut deloc?

Harriet își mesteca încet cârnatul afumat. M-am uitat la mâinile ei zbârcite și m-am gândit cum îmi mângâiaseră odinioară trupul, umplându-mă de o senzație de satisfacție pe care rareori am mai întâlnit-o după aceea în viața mea.

Șoferul de camion s-a sculat și a ieșit din cafenea.

O fată machiată strident și cu un șorț murdar mi-a adus peștele. Undeva pe fundal se auzea slab un radio. Îmi dădeam seama că sunt știri, dar nu puteam înțelege ce se spunea. Altădată, când eram mai tânăr, eram genul de persoană totdeauna interesată de ultimele știri. Citeam, ascultam și priveam. Lumea avea nevoie de prezența mea. Într-o zi două fetițe se înecaseră în Canalul Gata, în altă zi, un președinte fusese asasinat. Întotdeauna aveam nevoie să știu. În anii în care m-am izolat din ce în ce mai mult, pe insula bunicilor mei, obiceiul acesta mă părăsise treptat. Acum nu citesc niciodată ziarele și mă uit la televizor la știri poate o dată la două zile în cel mai bun caz.

Harriet și-a lăsat cea mai mare parte din mâncare neatinsă pe farfurie. I-am adus o ceașcă de cafea. Pe fereastră se vedeau fulgii care începuseră să cadă. Cafeneaua era în continuare goală. Harriet și-a luat cadrul și a dispărut la toaletă. Când s-a întors, îi sclipeau ochii. Ceea ce mă îngrijora fără să pot spune de ce. În niciun caz nu puteam s-o învinovățesc pentru faptul că încerca să-și amorțească durerea. Și nici nu mă puteam considera responsabil pentru faptul că ea bea pe ascuns.

Era ca și cum Harriet îmi ghicise gândurile. M-a întrebat brusc la ce mă gândesc.

– La Roma, am spus evaziv.

Nu știu ce mi-a venit. Odată am fost la o conferință pentru chirurghi la Roma, extrem de obositoare și de prost organizată. Am sărit peste lucrările din ultimele două zile și m-am dus să explorez Villa Borghese. Am plecat de la marele hotel de cinci stele, unde erau cazați participanții la conferință, și m-am mutat la Dinesens' Guest House, unde Karen Blixen era odinioară o obișnuită a casei. Am părăsit Roma convins că nu mă voi mai întoarce niciodată.

– Doar la asta?

– Da, doar la asta. Nu mă gândeam la nimic altceva.

Dar nu era adevărat. În realitate, mă întorsesem totuși la Roma doi ani mai târziu. Catastrofa imensă avusese loc, iar eu fugisem înnebunit din Stockholm, încercând să găsesc liniște și pace. Îmi amintesc cum m-am năpustit în aeroportul Arlanda fără bilet. Următoarele zboruri către sudul Europei erau spre Madrid sau Roma. Am ales Roma pentru că era o călătorie mai scurtă.

Am petrecut o săptămână hoinărind pe străzi, gândindu-mă fără încetare la marea nedreptate care mi se făcuse.

Am băut mult prea mult, ocazional m-am trezit în compania cui nu trebuia și am fost tâlhărit în ultima seară. M-am întors în Suedia bătut măr, cu nasul ca o gogoasă sângerândă. Un doctor de la Southern Hospital l-a îndreptat și mi-a dat niște analgezice. După aceea, Roma a devenit ultimul loc din lume unde aș fi vrut să mă întorc din nou.

– Am fost la Roma, spuse Harriet. Toată viața mea s-a învârtit în jurul pantofilor. Ceea ce am crezut a fi doar o coincidență, când eram tânără și lucram într-un atelier de pantofi pentru că tata lucrase odată ca maistru la Oscaria în Orebro, s-a dovedit a fi ceva ce-mi va afecta întreaga viață. De fapt, acum nu mai am nimic altceva de făcut decât să mă scol în fiecare dimineață și să mă gândesc la pantofi. Am fost o dată la Roma și am stat acolo o lună, ca ucenică la un creator bătrân care făcea pantofi pentru cele mai bogate picioare din lume. Era la fel de atent și făcea fiecare pereche cu la fel de multă grijă precum făcuse Stradivarius cu viorile sale. Credea că picioarele au o personalitate proprie. O cântăreață de operă – nu-i mai țin minte numele – avea niște picioare arogante, care nu-și luau niciodată pantofii în serios și nici nu-i respectau. Pe de altă parte, un om de afaceri ungur avea niște picioare extrem de tandre cu pantofii lor. Am învățat ceva de la bătrânul acela despre pantofi și despre artă. După aceea, pentru mine vânzutul pantofilor nu a mai fost niciodată la fel.

Am plecat din nou la drum.

Începusem să mă gândesc unde ar trebui să ne petrecem noaptea. Încă nu se întunecase, dar preferam să nu conduc când n-aveam suficientă lumină. Vederea mi se deteriorase în ultimii ani.

Uniformitatea peisajului de iarnă îi dădea un fel de frumusețe aparte. Călătoream printr-un ținut unde practic nu se întâmpla nimic. Deși acum, când am trecut de culmea unui deal, am observat un câine stând pe marginea drumului. Am frânat în caz că avea de gând să țâșnească în fața mașinii. După ce am trecut de el, Harriet a remarcat că avea o curelușă la gât. Vedeam în oglinda retrovizoare că începuse să vină după mașină. Când am încetinit din nou ne-a prins din urmă.

- Ne urmărește, am spus.
- Cred că a fost abandonat.
- De ce crezi asta?
- Câinii care aleargă după mașini de obicei latră. Dar asta nu latră.

Avea dreptate. Am tras frâna de mână. Câinele s-a oprit și s-a așezat cu limba atârându-i de-un cot. Când m-am întins spre el nu s-a mișcat. I-am scos curelușa și am văzut că avea un disc cu un număr de telefon.

Harriet și-a scos mobilul și a format numărul. Mi l-a dat mie. Nu a răspuns nimeni.

- Nu e nimeni acolo.
- Dacă plecăm s-ar putea ca din nou câinele să fugă după noi, până va cădea mort.

Harriet a luat telefonul și a sunat la Informații.

- Numărul este al Sarei Larsson, care locuiește la Ferma Högtunet în Rödjebyn. Aveți o hartă?
- Nu una la o scară suficient de mare.
- Nu putem să lăsăm câinele pe șosea.

Am coborât și am deschis ușa din spate. Câinele a sărit imediat înăuntru și s-a făcut covrig. Un câine singuratic, m-am gândit. Nu prea diferit de un om singuratic.

După opt sau nouă kilometri am ajuns într-un sătuc ce avea în centru un magazin. Am intrat și am întrebat de Ferma Högtunet.

Vânzătorul era tânăr și purta o șapcă de baseball pusă invers. Mi-a desenat o hartă.

– Am găsit un câine, am spus.

– Sara Larsson are un spaniel, răspunse vânzătorul. Poate că a fugit?

M-am întors la mașină, i-am dat lui Harriet harta desenată și am luat-o înapoi pe unde veniserăm. În tot timpul acesta câinele a rămas încovrigat pe bancheta din spate. Însă se vedea că e atent. Harriet m-a ghidat pe o stradă laterală, ascunsă printre munți de zăpadă lăsați în urmă de plug. Te simțeai foarte dezorientat când intrai în coridorul acesta alb. Drumul șerpuia printre brazii plini de zăpadă. Deși fusese dezăpezit cu un plug, nu mai trecuse nimic pe aici de la ultima ninsoare.

– Uite – sunt urme de animal în zăpadă, spuse Harriet.

– Da, duc înapoi către șoseaua principală.

Câinele se ridică pe bancheta din spate, cu urechile ciulite, uitându-se pe fereastră. Tremura încontinuu, poate din cauză că-i era frig. Am trecut peste un vechi pod de piatră.

Un gard de lemn dărăpănat era abia, abia vizibil pe marginea drumului. Pădurea se deschidea aici într-un luminiș. Pe delușorul din fața noastră se afla o casă ce nu mai fusese zugrăvită de multă vreme. Mai erau și niște dependințe și un hambar pe jumătate prăbușit. Am oprit și i-am dat drumul câinelui. A alergat la ușa din față, a zgâriat-o, apoi s-a așezat să aștepte. Am observat că nu ieșea fum pe coș, iar lumina de deasupra ușii nu era aprinsă. Nu mi-a plăcut ce-am văzut.

– E ca un tablou neterminat, spuse Harriet, lăsat la cheremul penelului naturii.

Am coborât din mașină și am scos cadrul de mers. Harriet a dat din cap și a rămas în mașină. Am stat puțin în fața casei, ascultând. Câinele se afla în continuare acolo, neclintit, holbându-se la ușă. Un plug ruginit, vechi și uzat, ieșea pe jumătate din zăpadă amintind de rămășițele unei nave naufragiate. Totul părea abandonat. Nu se vedea nicio urmă pe zăpadă în afară de cele făcute de câine. Mă simțeam din ce în ce mai puțin în largul meu. M-am dus la casă și am bătut la ușă. Câinele s-a ridicat.

– Cine o să deschidă? am șoptit. Pe cine aștepți? De ce stăteai acolo, pe marginea drumului?

Am ciocănit din nou și apoi am apăsat pe mâner. Ușa nu era încuiată. Câinele a țâșnit printre picioarele mele. Înăuntru era un aer închis – nu ca într-o încăpere unde nu se mai aerisise demult, ci ca într-un loc unde timpul se oprise și începuse să emane neant. Câinele fugise într-o cameră despre care mi-am imaginat că era bucătăria și nu se întorsese. Am strigat, dar nu am primit niciun răspuns. În stânga era o cameră plină cu mobilă veche. Pendula unui ceas ce se legăna silențios în spatele gemulețului. În dreapta era o scară ce ducea la etaj. M-am dus după câine și m-am oprit brusc în ușă.

O femeie bătrână zăcea țeapănă pe linoleumul gri. Evident, era moartă. Totuși, am făcut ce trebuie făcut în astfel de circumstanțe: m-am așezat în genunchi și i-am pipăit gâtul să văd dacă are puls, apoi încheietura și o tâmplă. Nu era necesar, căci corpul se răcise și deja se instalase rigor mortis. Am presupus că femeia era Sara Larsson. În bucătărie era frig fiindcă una dintre ferestre era pe jumătate

deschisă. Fără îndoială, câinele ieşise pe acolo şi fugise încercând să aducă ajutoare. Totul era curat şi aranjat în bucătărie. Cel mai probabil, Sara Larson murise din cauze naturale. Inima i se oprişese; poate îi plesnise un vas de sânge la cap. Am estimat că avea între optzeci şi nouăzeci de ani. Avea părul des şi alb strâns coc la ceafă. Am întors cu grijă cadavrul. Câinele urmărea cu mare interes tot ce făceam. Când am întors-o cu faţa în sus, câinele s-a dus s-o amuşineze pe faţă. Mi s-a părut că mă uitam la un alt tablou decât cel pe care-l văzuse Harriet. Mă uitam la întruchiparea singurătăţii nemărginite. Bătrâna avea o faţă foarte frumoasă. Există un anumit gen de frumuseţe pe care îl întâlneşti numai pe feţele femeilor foarte bătrâne. Pielea lor brăzdată conţine toate urmele şi amintirile lăsate în urmă de viaţa trăită. Femei bătrâne pe care pământul abia aşteaptă să le îmbrăţişeze.

M-am gândit la bătrânul meu tată, aşa cum era cu puţin înainte să moară. Avea un cancer care i se răspândise în tot corpul. Lângă patul în care zăcea se afla o pereche de pantofi lustruiţi lună. Dar el nu spunea nimic. Îi era atât de frică de moarte, că amuţise complet. Şi se împutinase într-o asemenea măsură, că devenise de nerecunoscut. Şi pe el abia-l aştepta pământul să-l îmbrăţişeze.

M-am dus la Harriet, care ieşise din maşină şi stătea sprijinită de cadrul. M-a însoţit înapoi la casă şi s-a ținut strâns de braţul meu ca să urce treptele. Câinele era în continuare în bucătărie.

— E pe podea, am spus eu. E moartă şi țeapănă, şi faţa i s-a îngălbenit. Nu e nevoie să o vezi.

— Nu mi-e frică de moarte. Ceea ce mi se pare îngrozitor este că o să fiu moartă atâta amar de timp.

O să fu moartă atâta amar de timp.

Mai târziu aveam să-mi amintesc cuvintele acelea spuse de Harriet în timp ce stăteam în holul întunecat, chiar înaintea de a intra în bucătăria unde bătrâna zăcea pe podea.

Am stat acolo în liniște. Apoi am căutat prin casă, încercând să găsesc vreo urmă care să indice prezența unei rude pe care să o pot contacta. Odinioară existase un bărbat în casă, ceea ce era evident, date fiind fotografiile atâr-nate pe pereți. Dar acum era singură cu câinele. Când am coborât din nou, am crezut că Harriet pusese o batistă pe fața Sarei Larsson. Îi fusese foarte greu să se aplece. Câinele era în coșul lui și ne urmărea atent.

Am sunat la poliție. Mi-a luat ceva timp să explic exact unde eram.

Marcați, am ieșit amândoi pe verandă ca să așteptăm. Nu am spus niciunul nimic, dar am observat că încercam să stăm cât se putea mai aproape unul de celălalt. Apoi am văzut luminile penetrând pădurea, și o mașină de poliție a tras în fața casei. Ofițerii care au coborât erau foarte tineri. Unul din ei, o femeie cu părul blond și lung prins în coadă, părea să nu aibă mai mult de douăzeci de ani, maximum douăzeci și unu. Îi chema Anna și Evert. Au intrat în bucătărie. Harriet a rămas pe verandă, dar eu i-am urmat.

– Ce se va întâmpla cu câinele? am întrebat.

– O să-l luăm cu noi.

– Și pe urmă?

– Cred că va trebui să doarmă în celulă cu bețivanii până când stabilim dacă există vreo rudă care să poată avea grijă de el. Altfel va trebui să fie dus la un adăpost pentru câini. În cel mai rău caz, îl eutanasiem.

Din receptoarele radio pe care le aveau atașate la centuri, se auzea un fâșâit constant. Tânăra mi-a notat numele și numărul de telefon.

Mi-a spus că nu mai era nevoie să stăm. M-am așezat pe vine și am mângâiat cățelușa spaniel pe cap. Oare avea nume? Ce se va întâmpla cu ea acum?

Am pornit la drum în amurgul ce cobora spre noi. Farurile luminau semne pe care erau scrise nume necunoscute. Atunci când mergi cu mașina printr-un peisaj de iarnă este multă liniște. Vara sau primăvara nu e niciodată liniște. Dar iarna e mută.

Am ajuns la o intersecție. Am oprit. Aveam nevoie de un loc în care să stăm; pe un semn scria că există un han, Hanul Vizuina Vulpiei, la șapte kilometri distanță.

Hanul s-a dovedit a fi o clădire gen conac, cu două aripi foarte întinse ca dimensiuni. O mulțime de mașini erau parcate afară, lângă clădirea principală.

Am lăsat-o pe Harriet în mașină și am intrat în holul bine luminat, unde un bărbat în vârstă, ce părea de pe altă lume, cânta la un pian vechi. A revenit cu picioarele pe pământ când m-a auzit intrând și s-a ridicat. L-am întrebat dacă are camere pentru o noapte.

– Toate camerele sunt ocupate, spuse el. Avem un grup mai mare care sărbătorește întoarcerea unei rude din America.

– Nu aveți nici măcar o cameră?

Studie un registru.

– Avem una.

– Îmi trebuie două.

– Avem o cameră dublă, mare, care dă înspre lac. E la parter și e foarte liniștită. A fost rezervată și ea, dar cineva din grupul cel mare s-a îmbolnăvit. E singura cameră pe care o avem disponibilă.

– Are pat dublu sau sunt două paturi?

– Are un pat dublu foarte confortabil. Nimeni nu s-a plâns niciodată că i-a fost greu să doarmă în el. Una dintre prințesele mai în vârstă ale Suediei, care acum nu mai trăiește, a dormit de multe ori fără nicio problemă în patul ăla. Și, deși eu sunt monarhist, trebuie să recunosc că uneori oaspeții cu sânge albastru pot fi foarte pretențioși.

– Puteți împărți patul în două?

– Numai dacă l-aș tăia cu ferăstrăul.

Am ieșit la Harriet și i-am explicat situația. O singură cameră cu pat dublu. Dacă prefera, puteam pleca mai departe, să încercăm să găsim altceva.

– Servesc și masa? întrebă Harriet. De dormit pot să dorm oriunde.

Am intrat din nou. Am recunoscut melodia pe care o cânta acum omul de la pian, ceva în mare vogă pe vremea aceea când eram eu tânăr. Cu siguranță Harriet ar fi putut spune cum se numește.

Am întrebat dacă serveau cina.

– Avem o cină cu degustare de vin pe care v-o recomand călduros.

– Asta-i tot?

– Nu e destul?

Răspunsul lui suna foarte dezaprobator.

– Vom lua camera, am spus eu. Vom lua camera și așteptăm cu nerăbdare cina cu degustare de vin.

Am ieșit din nou și am ajutat-o pe Harriet să coboare. Îmi dădeam seama că în continuare avea dureri. Am mers încet prin zăpadă, am urcat pe rampa pentru cărucioare cu roțile și am intrat la căldură. Omul se afla din nou la pian.

– *Non ho l'età*, spuse Harriet. Am dansat de multe ori pe melodia asta. Mai ții minte cine o cânta? Gigliola Cinquetti. A câștigat concursul Eurovision în 1963 sau 1964.

Țineam minte. Sau cel puțin așa credeam. După toți anii aceia de singurătate pe insula bunicilor mei, nu mă mai puteam baza prea mult pe memorie.

– O să fac formele mai târziu, am spus. Hai să mergem să vedem camera mai întâi.

Bărbatul a luat o cheie și ne-a însoțit de-a lungul unui coridor lung, în capătul căruia se afla o cameră cu un număr gravat în lemnul închis la culoare. Urma să stăm în camera numărul 3. A descuiat ușa și a aprins lumina. Camera era mare și foarte frumoasă. Dar patul dublu era mai mic decât mă așteptasem.

– Cina se termină într-o oră.

Ne-a lăsat singuri. Harriet se lăsă greoi pe pat. Întreaga situație mi se părea complet ireală. În ce mă băgasem? Urma să împart un pat cu Harriet după toți anii aceștia? Dar ea de ce fusese de acord cu asta?

– Pot găsi o canapea pe care să dorm, am spus.

– Pentru mine nu contează, spuse Harriet. Nu mi-a fost niciodată frică de tine. Ție ți-a fost frică de mine? Te-ai temut că-ți voi da un topor în cap în timp ce dormi? Aș vrea să rămân puțin singură. Și aș vrea să mănânc în jumătate de oră. Nu trebuie să-ți faci griji – pot să-mi plătesc cina.

M-am dus la pianist și am semnat în registru. Din sufrageria de care eram despărțiți printr-o ușă glisantă se auzea zgomotul unor conversații purtate de grupul care se adunase ca să-i ureze bun venit rudei lor ce se întorsese din America. M-am dus într-unul dintre saloane și m-am așezat să aștept. Fusese o zi lungă. Nu aveam liniște. Zilele pe insulă treceau foarte încet. Acum aveam senzația că eram atacat și mă simțeam lipsit de apărare.

Prin ușa deschisă am văzut-o pe Harriet ieșind de pe coridor cu cadrul de mers. Arăta ca și cum s-ar fi aflat la cârma unei ambarcațiuni ciudate. Se mișca nesigur. Oare băuse din nou? Am intrat în sufragerie. Cele mai multe mese erau libere. O chelneriță prietenoasă, cu un picior umflat și bandajat, ne-a dat o masă într-un colț. Așa cum m-a învățat tata, m-am uitat să văd dacă chelnerița purta pantofi ca lumea. Da, purta, deși ar fi fost bine dacă i-ar mai fi și lustruit din când în când. Spre deosebire de ce se întâmplase mai devreme, lui Harriet îi era foame. Mie, nu. Am compensat însă prin faptul că am băut cu lăcomie vinul pe care l-a servit un tânăr slab, cu pistrui. Harriet a pus întrebări despre vin, dar eu nu am spus nimic, pur și simplu am băut tot ce mi se punea în față. Erau majoritatea vinuri australiene și unele din Africa de Sud. Și ce dacă? Tot ce voiam acum era să mă amețesc.

Am băut unul în cinstea celuiilalt și am observat că Harriet s-a îmbătat aproape instantaneu. Nu eram eu singurul care bea prea mult. Când fusesem ultima oară atât de beat, încât să-mi fie foarte greu să-mi controlez mișcările? Foarte rar, când mă copleșea cu totul deprimarea, stăteam la masa din bucătărie și beam până uitam de mine, pe urmă le dădeam un șut pisicii și câinelui să iasă afară, și

m-aruncam în pat complet îmbrăcat. Nu se întâmpla mai deloc în timpul iernii. Poate însă într-o după-amiază luminoasă de primăvară sau la începutul toamnei mi se întâmpla să am o stare de angoasă, care mă făcea să scot sticlele.

Sufrageria s-a închis. Noi eram ultimii rămași acolo. Mâncaserăm și băuserăm, și, ca printr-un acord tacit, nu vorbiserăm deloc despre viețile noastre și nici despre locul unde ne îndreptam. Nu am discutat nici măcar despre Sara Larsson și câinele ei. Am trecut nota de plată în contul camerei, în ciuda protestelor lui Harriet. Apoi am luat-o pe bâjbâite înapoi. Într-un fel sau altul Harriet părea să se descurce cu cadrul într-o manieră controlată. Habar n-aveam cum reușea. Am descuiat ușa camerei și i-am spus că ies la o plimbare de seară înainte să mă culc. Nu era adevărat, desigur. Dar nu voiam s-o stânjenesc pe Harriet fiind prezent când se ducea la culcare. Probabil eram la fel de dornic să nu mă simt nici eu stânjenit.

M-am așezat în sala de lectură. De jur împrejur erau rafturi pline de reviste și cărți vechi. Bărbatul de la pian dispăruse și grupul cel mare se dispersase. Somnul veni pe neașteptate, luându-mă total pe nepregătite. Când m-am trezit nu am știut unde mă aflu. După ceas mi-a dat seama că dormisem aproape o oră. M-am ridicat clătănându-mă ușor, din cauza vinului pe care-l băusem, și m-am înapoiat în camera noastră. Harriet dormea. Lăsase aprinsă veioza pe partea mea a patului. M-am dezbrăcat fără zgomot, m-am spălat în baie și m-am strecurat în pat. Am încercat să-mi dau seama după respirație dacă dormea cu adevărat sau doar se prefăcea. Dormea pe o parte. Am fost tentat să o mângâi pe spate. Purta o cămașă de noapte

bleu. Am stins lumina și am ascultat-o respirând în întuneric. În interiorul meu mă simțeam foarte prost. Și mai aveam o senzație pe care nu o mai avusesem de foarte multă vreme. Senzația că nu sunt singur. Pur și simplu. Singurătatea putea fi alungată, măcar pentru moment.

Probabil, am adormit. M-a trezit Harriet, care țipa. Pe jumătate adormit, am reușit să aprind veioza. Ea stătea în capul oaselor în pat țipând de disperare și durere. Când am încercat să o ating pe umăr, m-a lovit tare, drept în față.

A început să-mi curgă sânge din nas.

În noaptea aceea n-am mai dormit niciunul.

Capitolul 7

Zorile veniră deasupra lacului alb ca un fum cenușiu.

Am stat la fereastră, gândindu-mă la cum îl văzusem pe tata făcând același lucru. Nu sunt la fel de gras cum era el, deși am făcut și eu puțină burtică. Dar cine mă putea vedea? Numai Harriet, care-și ridicase perna la spate și stătea sprijinită de ea.

Ai fi putut spune că sunt un om pe jumătate gol într-un peisaj de iarnă.

M-am gândit să cobor la lacul înghețat și să-mi fac o gaură în gheață. Îmi era dor de durerea pe care mi-o provoca expunerea la frig și la apa înghețată. Dar știam că nu o voi face. Trebuia să rămân în cameră împreună cu Harriet. Ne vom îmbrăca, vom lua micul dejun și ne vom continua călătoria.

Mă intriga visul lui Harriet, care se trezise țipând. Ceea ce-mi povestise părea foarte încâlcit. Își putea aminti doar niște fragmente. Cineva o legase și avea de gând s-o rupă în bucățele fiindcă refuza să renunțe la trupul ei. Rezistase: fusese într-o cameră – sau poate că era afară – înconjurată de oameni ale căror fețe îi erau total necunoscute. Vocile lor semănau cu sunetele scoase de niște păsări amenințătoare.

Și acesta fusese momentul când s-a trezit. Când am încercat să o calmez sau mai degrabă să mă calmez mai mult pe mine, ea era în continuare undeva la granița dintre vis și veghe, și se apăra de cine sau ce o ținuse la pământ. Pumnul pe care mi-l dăduse a fost unul de categorie grea. Efectul său mi-a amintit de senzația pe care o simțisem când fusesem bătut și tâlhărit la Roma.

Doar că de data asta nu aveam nasul rupt.

Mi-am îndesat niște hârtie igienică în nări, mi-am legat la ceafă o batistă înmuiată în apă rece și, după un timp, sângerarea s-a oprit. Harriet a bătut la ușa de la baie și m-a întrebat dacă am nevoie de ajutor. Voiam să fiu lăsat în pace, așa că i-am spus că nu. Când am ieșit în cele din urmă din baie, cu două șomoioage de hârtie în nas, ea se întorsese în pat. Își scosese cămașa de noapte și o pusese pe tabla de la picioarele patului. M-a privit drept în ochi.

– N-am vrut să te lovesc.

– Sigur că n-ai vrut. Aveai un coșmar.

M-am așezat pe unul dintre scaunele de lângă fereastra mare, care dădea spre lac. Afară era încă întuneric. În depărtare se auzea un câine lătrând. Niște lătrături întrerupte, ca niște frânturi de propoziții. Sau ca atunci când vorbești și nu te ascultă nimeni.

O urmăream în timp ce-mi povestea din nou visul și mi se părea că este exact la fel ca pe vremea când crescusem și mă îndrăgostisem de ea. M-am întrebat ce anume m-a făcut să gândesc astfel. În cele din urmă am realizat că era vocea ei, vocea ei care nu se schimbase deloc odată cu trecerea anilor. Îmi aminteam că-i spusese de multe ori că putea oricând să-și găsească o slujbă ca telefonistă.

Avea cea mai melodioasă voce pe care o auzisem vreodată la telefon.

– O companie de cavalerie inamică se ascundea în pădure, spuse ea. Brusc au ieșit din desigurii și au atacat înainte să am posibilitatea să mă apăr. Dar acum totul s-a terminat. Și pe urmă știu că astfel de coșmaruri nu se întorc niciodată. Își pierde toată puterea și încetează să mai existe.

– Știi că ești foarte bolnavă, am zis.

Nu plănuisem deloc să-i spun asta. Pur și simplu cuvintele îmi ieșiseră pe gură fără să le pot opri. Harriet mă privi surprinsă.

– Era o scrisoare în geanta ta, am spus. Căutam o explicație pentru motivul pentru care te-ai prăvălit pe gheață. Am găsit scrisoarea și am citit-o.

– De ce nu mi-ai spus că știi?

– Îmi era rușine că ți-am scotocit prin geantă. Eu aș fi foarte furios dacă mi-ar face cineva asta.

– Întotdeauna ți-a plăcut să-ți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala. Întotdeauna ai fost așa.

– Nu e adevărat.

– Sigur că este. Niciunul din noi nu mai are putere să mintă. E un fapt, nu-i așa?

M-am înroșit. Întotdeauna mi-a plăcut să invadez intimitatea celorlalți. Se știa că sunt capabil să dezlipesc plicurile la aburi și pe urmă să le lipesc la loc. Mama avea o colecție de scrisori din tinerețe, în care-și deschidea inima față de o prietenă de-ale ei. Cu puțină vreme înainte de a muri le-a făcut pachet, le-a legat cu o panglică și mi-a cerut să le ard. Obişnuiam să citesc jurnalele prietenelor mele și să le caut prin sertare. De asemenea, se știa și că

scotocesc prin birourile colegilor mei doctori. Și mai fuseseră și o mulțime de pacienți ale căror portofele le cercetasem în amănunt. Nu am furat niciodată bani. Căutam altceva. Secrete. Slăbiciunile oamenilor. Să aflu lucruri pe care nimeni să nu știe că le știu.

Singura persoană care m-a descoperit vreodată a fost Harriet.

S-a întâmplat în casa mamei ei. Am fost lăsat singur câteva minute și începusem să caut prin biroul lor, când Harriet a intrat pe nesimțite în încăpere și m-a întrebat ce naiba făceam acolo. Observase deja că obișnuiam să-i scotocesc prin geantă. A fost unul dintre cele mai jenante momente din toată viața mea. Nu-mi mai aduc aminte ce am spus. Nici nu am mai vorbit vreodată despre asta. După aceea nu i-am mai atins niciodată lucrurile. Dar am continuat să fac săpături în viețile altor prieteni și colegi. Acum îmi amintea de ce fel de persoană eram.

A netezit cuvertura și mi-a făcut semn să mă așez lângă ea. Gândul că era goală sub cearșafuri brusc m-a excitat. M-am așezat și i-am pus mâna pe braț. Lângă umăr avea din naștere un fel de model făcut din mai multe pete. Le-am recunoscut pe toate. Totul a rămas la fel, am gândit. A trecut atâta timp, dar noi suntem exact la fel ca la început.

– Nu am vrut să-ți spun, zise ea. Puteai să te gândești că acesta a fost motivul pentru care am încercat să dau de tine. Căutând ajutor pentru ceva pentru care nu există ajutor.

– Nu trebuie să-ți pierzi speranța.

– Nici tu, nici eu nu credem în minuni. Dacă se întâmplă, se întâmplă și gata. Dar să crezi în ele, să aștepti să se petreacă – nu faci altceva decât să irosești timpul ce ți-a mai fost îngăduit. S-ar putea să mai trăiesc încă un an ori

s-ar putea să mai fie numai șase luni. În orice caz, cred că mai pot supraviețui câteva luni cu ajutorul cadrului de mers și cu toate analgezicele. Dar nu încerca să-mi spui să nu-mi pierd speranța.

– Tot timpul se fac progrese în medicină. Uneori, lucrurile se petrec uimitor de rapid.

Ea s-a ridicat mai sus pe pernele de care se rezema.

– Chiar crezi ce spui?

Nu am răspuns. Mi-am amintit că odată îmi spusese că viața era precum o pereche de pantofi. Nu aveai cum să-ți închipui că pantofii ți se vor potrivi perfect. Pantofii care te strângeau erau ceva absolut normal.

– Vreau să te rog ceva, spuse ea și izbucni în râs. Nu poți să-ți scoți bucățile alea de hârtie din nas?

– Asta-i tot?

– Nu.

M-am dus pe balcon și mi-am scos șomoioagele de hârtie igienică îmbibate cu sânge. Sângerarea se opri. Nasul mă durea; cu siguranță, avea să se umfle și să se învinețească. Auzeam în continuare câinele solitar urlând a pustiu undeva afară.

M-am întors și m-am așezat din nou pe marginea patului.

– Vreau să te întinzi alături de mine. Nimic altceva.

Am făcut ce mi-a cerut. Parfumul ei era puternic. Îi puteam simți conturul trupului prin cearșaf. M-am așezat în stânga ei. Așa făceam întotdeauna în trecut. Ea s-a întins și a stins veioza. Era între patru și cinci dimineața. Lumina slabă a singurului stâlp de iluminat din curte, de lângă fântâna arteziană, se strecura înăuntru prin perdele.

– Chiar vreau să văd iazul din pădure, spuse ea. Nu am primit niciodată un inel de la tine. De fapt, nici nu cred că

mi-am dorit vreodată unul. Însă mă mulțumesc cu iazul. Vreau să-l văd înainte să mor.

– Nu o să mori.

– Sigur că o să mor. Cu toții ajungem într-un punct în care nu mai avem puterea să negăm ceea ce urmează să se întâmple. Moartea e singurul tovarăș de călătorie constant pe care-l poate avea cineva în viața asta. Chiar și un nebun știe de obicei când e timpul să plece.

Tăcu brusc. Durerile o apucau și-i treceau din senin.

– Deseori m-am întrebat de ce nu ai spus niciodată nimic, șopti ea după un timp. Aș fi putut înțelege că ai cunoscut pe altcineva sau că pur și simplu nu ai vrut să mai continui. Dar de ce nu ai spus nimic?

– Nu știu.

– Sigur că știi. Mereu ai știut ce faci, chiar și atunci când spuneai că nu știi. De ce te-ai ascuns? Unde erai când am venit la aeroport așteptând să te conduc? Am stat acolo timp de trei ore. Chiar și când ultimul avion care nu plecase era o cursă charter întârziată spre Tenerife, tot am stat acolo. După aceea, m-am întrebat dacă nu cumva te ascundeai în spatele unei coloane, undeva, și mă urmăreai. Și râdeai de mine.

– De ce să râd? Plecasem deja.

Ea se gândi un moment înainte să continue:

– Plecaseși deja?

– La aceeași oră, același zbor, cu o zi înainte.

– Deci totul era plănuit așa?

– Nu știam dacă o să mă urc în avion. Pur și simplu m-am dus la aeroport să văd ce se întâmplă. Un pasager nu a venit și așa am putut să-mi schimb biletul.

– Nu te cred.

– E cât se poate de adevărat.

– Știu sigur că nu este. Nu-ți stătea în caracter să faci așa ceva. Tu nu făceai nimic fără să-ți fi făcut planuri înaintea. Spuneai că un chirurg nu poate lăsa nimic la voia întâmplării. Spuneai că tu ești chirurg până în măduva oaselor. Știu că ai plănuit totul. Cum îți închipui că aș putea crede ceva ce nu poate fi decât o minciună? Ești exact la fel acum cum erai și atunci. Totdeauna te folosești de minciuni ca să mergi înainte. M-am prins prea târziu.

Acum avea vocea ascutită. Începuse să țipe. Am încercat să o calmez, să o fac să se gândească la oamenii care dormeau în camerele de alături.

– Nu mă interesează. Explică-mi cum e posibil să se comporte cineva așa cum te-ai comportat tu cu mine.

– Ți-am spus că nu știu.

– Ai mai făcut ceva de genul acesta și cu alții? Să-i lași să ți se prindă în plasă și pe urmă să-i părăsești lăsându-i să supraviețuiască așa cum pot?

– Nu înțeleg ce vrei să spui.

– Asta e tot ce ai de spus?

– Încerc să fiu cinstit.

– Minți. Nu-i nimic adevărat din tot ce spui. Nu știu cum te mai suporti.

– Nu mai am nimic de spus.

– Mă întreb la ce te gândești.

Mă bătu pe neașteptate cu degetul pe frunte.

– Ce-i acolo înăuntru? Nimic? Doar întuneric?

Se întinse și se întoarse cu spatele la mine. Am sperat că se terminase.

– Chiar nu ai nimic de spus? Nici măcar „îmi pare rău“?

– Îmi pare rău.

– Dacă nu aș fi așa de bolnavă ți-aș trage una. Nu te-aș mai lăsa niciodată în pace. Aproape că ai reușit să-mi distrugi viața. Tot ce vreau de la tine este să-mi spui ceva ce-aș putea înțelege.

Nu am răspuns. Poate că mă simțeam cumva ușurat: minciunile sunt întotdeauna o povară grea chiar dacă la început ți se pare că nu-ți atârnă deloc pe umeri. Harriet își trase cuvertura până la gât.

– Ți-e frig? am întrebat, ușor ezitând.

Răspunsul sună perfect calm.

– Toată viața mi-a fost frig. Am fost să caut căldură în deșert și în țări tropicale. Dar tot timpul am avut în suflet un mic țurture. Oamenii întotdeauna poartă cu ei un anumit bagaj. Pentru unii este vorba de mâhnire, pentru alții de griji. Pentru mine a fost mereu un țurture. Pentru tine este un mușuroi de furnici într-un dormitor dintr-o veche casă de pescar.

– Nu folosesc niciodată camera aia. Nu e încălzită în timpul iernii și vara intru acolo doar ca să aerisc. Și bunicul, și bunica au murit în camera aia. Cum intru în cameră mi se pare că-i aud respirând și le simt mirosul. Într-o zi am observat că erau furnici în cameră. Când am deschis ușa câteva luni mai târziu, începuseră să-și facă mușuroi. Le-am lăsat în pace.

Harriet se răsuci.

– Ce s-a întâmplat? Nu am de gând să renunț. Nu știu ce s-a întâmplat în viața ta. De ce te-ai mutat pe insulă? Am înțeles de la bărbatul care m-a adus acolo că locuiești pe insula aia plină de stânci de aproape douăzeci de ani.

– Jansson vorbește prostii. Mereu exagerează. Locuiesc acolo de doisprezece ani.

– Un doctor să se retragă la pensie la cincizeci și patru de ani?

– Nu vreau să vorbesc despre asta. S-a întâmplat ceva.

– Mie poți să-mi spui.

– Nu vreau.

– Curând nu voi mai fi.

M-am întors cu spatele la ea și m-am gândit că n-ar fi trebuit să cedez deloc. Nu voia iazul din pădure, pe mine mă voia.

Sau cel puțin atât am apucat să gândesc.

S-a mișcat ca să se cuibărească lângă mine. Căldura trupului ei m-a învăluit și mi-a umplut ceea ce multă vreme păruse să fie doar o cochilie fără niciun rost. Așa stătuserăm întotdeauna în pat când dormeam împreună. O țineam adormită în spate. Pentru o secundă mi-am închipuit că așa stătuserăm în pat tot timpul acesta. Aproape patruzeci de ani. Un somn extraordinar din care abia acum începeam să ne trezim.

– Ce ți s-a întâmplat? Acum poți să-mi spui, zise Harriet.

– Am făcut o greșală catastrofală în timpul unei operații. Pe urmă am spus că nu a fost vina mea. Am fost găsit vinovat. Nu la tribunal, ci de către Direcția Națională de Sănătate și Asistență Socială. Am fost admonestat și nu am putut accepta asta. Cam atât îți pot spune în momentul acesta. Nu-mi mai pune întrebări.

– Spune-mi mai bine despre iazul din pădure, șopti ea.

– E negru, se spune că nu are fund și nu are nici maluri.

E versiunea mult mai mică și mai sărăcăcioasă a tuturor acelor lacuri minunate care parcă te invită să înoți în ele. Este greu să-ți imaginezi chiar și că există cu adevărat, și nu e doar o picătură de cerneală scăpată acolo din tocul naturii.

Ți-am povestit că l-am văzut pe tata înotând acolo. Dar ceea ce nu ți-am povestit a fost faptul că acea experiență m-a făcut să-mi dau seama ce este viața. Oamenii se apropie unii de alții numai pentru ca să se despartă. Asta-i tot.

– Sunt pești în iazul ăla?

– Nu știu. Dar dacă sunt trebuie să fie complet negri. Sau invizibili, căci nu se vede nimic în apa aia neagră. Pești negri, broaște negre, păianjeni negri de apă. Și jos, pe fund – dacă are fund – un Țipar solitar care șerpuiește încet, croindu-și drum prin mâl.

S-a lipit și mai tare de mine. M-am gândit la faptul că era pe moarte, că acea căldură pe care o radia acum avea să se transforme curând într-un frig atotstăpânitor. Ce spunea ea? Că avea un Țurture înăuntru? Deci în ceea ce o privea, moartea era gheață, nimic mai mult. Fiecare percepe moartea în mod diferit, umbra care apasă deasupra noastră ia mereu o altă formă. Am vrut să mă întorc și să o strâng în brațe cât puteam de tare. Dar ceva m-a oprit. Poate că îmi era în continuare frică de ceea ce mă făcuse să o părăsesc, indiferent ce fusese? Sentimentul că ne apropiasem prea mult, ceva ce nu puteam accepta?

Nu știam. Dar poate că acum voiam să știu, indiferent ce avea să se întâmple.

Probabil că am ațipit puțin. M-am trezit, iar Harriet stătea în fund pe marginea patului. Am urmărit îngrozit cum s-a lăsat în genunchi și a început să se târască spre baie. Era complet goală, cu sânii atârându-i grei și trupul mai bătrân decât mi-l imaginasem. Nu-mi dădeam seama dacă se târăște spre baie pentru că era prea istovită ca să meargă sau ca să nu mă trezească pe mine cu scârțâitul pe

care îl scotea cadrul. Ochii mi s-au umplut de lacrimi așa că am zărit-o doar ca prin ceață în momentul când a închis ușa. La înapoiere a reușit să se ridice și să meargă. Dar picioarele îi tremurau. S-a cuibărit lângă mine din nou.

– Nu dorm, am spus. Nici nu mai știu ce mi se întâmplă.

– Ai primit un vizitator neașteptat pe insulă. O femeie bătrână a venit la tine pe gheață, de undeva din trecut. Acum ai plecat să-ți îndeplinești o veche promisiune.

Mirosea a alcool. Oare avea o sticlă ascunsă la baie, între obiectele personale?

– Nu e bine să amesteci medicamentele cu băuturi alcoolice, i-am spus.

– Dacă ar trebui să aleg, aș alege băutura.

– Bei pe ascuns.

– Am observat că-mi miroși respirația, desigur. Dar chiar și așa îmi place să beau pe ascuns.

– Ce bei?

– Aquavit¹ suedez ordinar. O să trebuiască să oprești la un magazin de băuturi mâine. Proviziile pe care le-am adus cu mine aproape s-au terminat.

Am rămas întinși acolo, așteptând să răsară soarele.

Din când în când ea ațipea. Câinele care se auzise în noaptea de afară nu mai lătra. M-am ridicat din nou și m-am dus la geam. Aveam senzația că m-am transformat în tatăl meu. În ziua aceea, la iazul din pădure, descoperisem cât de singur era. Acum îmi dădeam seama că și eu fusem singur, și că, în ciuda celor cincizeci și cinci de ani care se scurseseră între cele două momente, ne contopiserăm cumva și ne transformaserăm în unul și același individ.

¹ Lichior suedez distilat din cartofi sau grâne, aromat cu chimen. (n.tr.)

Ceea ce mă speria. Ceea ce nu voiam.

Nu voiam să fiu un om care trebuia să sară în apa rece ca gheața în fiecare zi, ca să-și dovedească lui însuși că era încă în viață.

Capitolul 8

Am plecat de la han puțin înainte de ora nouă.

Afară era ceață, bătea ușor vântul și erau câteva grade peste zero. Pianistul nu se întorsese încă. La recepție era o tânără. Ne-a întrebat dacă dormiserăm bine și dacă eram mulțumiți de șederea noastră acolo. Harriet stătea la câțiva metri de mine, cu cadrul.

– Am dormit foarte bine, am spus. Patul a fost lat și confortabil.

Am plătit și am întrebat dacă are o hartă a împrejurimilor. A dispărut câteva momente și s-a întors cu un atlas voluminos.

– Îl puteți lua, e gratis, spuse ea. L-a uitat acum câteva săptămâni cineva din Lund care a stat doar o noapte.

Am demarat și ne-am afundat în ceață.

Mergeam încet. Ceața era atât de deasă, că nu se mai vedea nici șoseaua. M-am gândit la dățile când vâslisem cu barca printr-o astfel de ceață. Când fuioarele de ceață se rostogoleau înspre mine de pe mare, îmi plăcea să las vâslele libere și să mă las înghițit de albul infinit. Întotdeauna aveam o senzație ciudată, un amestec de siguranță și amenințare. Bunica stătea uneori pe banca de sub măr și spunea povești despre oamenii care vâsleau prin ceață.

Susținea că undeva, în mijlocul apei, se afla un fel de gaură unde oamenii erau pur și simplu absorbiți și nu se mai întorceau niciodată.

Din când în când vedeam niște faruri de ceață apropiindu-se, zăream o mașină sau un camion trecând în goană, și pe urmă rămâneam din nou singuri.

Într-unul dintre orășelele prin care am trecut am găsit un magazin de băuturi cu licență. Am cumpărat ce voia Harriet. A insistat să plătească ea. Vodka, aquavit și brandy, la sticle de jumătate de litru.

Ceața a început să se ridice ușor. Se simțea că avea să ningă.

Harriet trase o dușcă dintr-una dintre sticle chiar înaintea mea ca eu să pornesc motorul. N-am spus nimic, căci nu era nimic de spus.

Și atunci mi-am amintit brusc.

Aftonlöten. Mi-am amintit numele muntelui din apropierea iazului din pădure, unde-l văzusem pe tata înotând ca o morsă fericită.

Aftonlöten.

Îmi aduc aminte că l-am întrebat ce înseamnă. Nu știa. Sau cel puțin nu mi-a răspuns.

Aftonlöten. Îmi sugera niște pășuni scăldate în lumina difuză a amurgului. Suna ca un cuvânt din cântecele tradiționale pe care le cântau ciobănițele când își aduceau seara turmele acasă. Era un munte mic, abia dacă avea trei sute de metri, între Ytterhögda, Linsjön și Älvros.

Aftonlöten. Nu i-am spus nimic lui Harriet căci tot nu eram sigur dacă voi găsi drumul spre iaz.

Am întrebat-o cum se simte. Am mers aproape cinci kilometri înainte să-mi răspundă. Mușenia și distanța sunt oarecum legate. E ușor să taci atunci când ai mult de mers.

Mi-a spus că nu avea dureri. Cum asta, în mod evident, nu era adevărat, nu m-am obosit să o mai întreb.

Ne-am oprit să mâncăm ceva când ne-am apropiat de granița Härjedalen. Era o singură mașină parcată afară. Și cafeneaua, și locul acela aveau ceva care mă intrigă, dar nu-mi puteam da seama ce anume. În cafeneaua făcută din lemn ardea focul în cămin și în aer plutea miros de suc de merișor de munte. Îmi aminteam mirosul acesta din copilărie. Credeam că sucul de merișor de munte era atât de demodat, încât acum nici nu mai era firesc să existe. Dar ei serveau sucul acesta aici.

Ne-am așezat la una dintre mesele goale și am contemplat pereții făcuți din bușteni și decorați cu coarne de elan și păsări vânat. Pe un raft era un craniu. N-am putut să mă abțin și m-am apropiat să-l studiez. A durat ceva până să-mi dau seama că era un craniu de urs. Chelnerița, care ne recitase meniul, a intrat în acel moment și m-a văzut stând în picioare cu craniul în mână.

– Pur și simplu s-a întins pe pământ și a murit, explică ea. Soțul meu voia să le spun tuturor că el îl împușcase. Dar acum, că nu mai e printre noi, pot să spun adevărul. Un urs bătrân pur și simplu s-a întins lângă o grămadă de bușteni și a murit.

În timp ce vorbea, am realizat brusc faptul că mai fusesem pe aici. Când venisem în excursie cu tata. Poate că mirosul sucului de merișor de munte fusese cel care mi-a reînviat această amintire de mult uitată. Fusesem în aceeași cafenea cu tata. La vremea aceea eram destul de mic; mâncaserăm ceva, iar eu băusem suc de merișor de munte.

Oare erau și atunci păsările alea împăiate pe pereți, holbându-se cu ochii lor sticloși la clienții înfomețați? Nu-mi aduceam aminte. Vedeam cu ochii minții cum tata se ștergea la gură cu șervetul, cum se uita la ceas și mă tot îndemna să mă grăbesc și să termin de mâncat. Mai aveam încă mult de mers.

Pe perete, deasupra căminului, se afla o hartă. M-am uitat și am găsit Aftonlöten, lacul Linsjö și o culme de care uitasem.

Se numea Fnussjen.

Un nume imposibil – probabil că fusese pus în glumă. Nu avea mai mult de trei sute de metri înălțime, era acoperită de copaci și probabil cineva, dintr-un motiv sau altul, îi dăduse un nume total aiurea. Asta în contrast total cu Aftonlöten, care suna foarte atrăgător și chiar plin de înțeles într-o anumită măsură.

Am comandat tocăniță de vită. Am terminat înaintea lui Harriet și m-am dus să stau lângă foc până a terminat și ea.

Când am ieșit din cafenea nu a reușit să-și treacă cadrul de mers peste prag. Am încercat să o ajut.

– Mă descurc, mulțumesc.

Ne-am înapoiat încet prin zăpadă la mașină. Nu trăiserăm niciodată împreună, dar chiar și așa oamenii pe care-i întâlneam păreau să ne considere o pereche de oameni în vârstă binecuvântați cu o răbdare fără margini unul față de celălalt.

– Nu mai am putere să fac altceva astăzi, spuse Harriet când ne-am reluat locurile în mașină.

Avea fruntea acoperită de sudoare din cauza eforturilor pe care le făcuse; ochii îi erau pe jumătate închiși, ca și

cum ar fi fost gata să adoarmă. Moare, m-am gândit. O să moară aici, în mașină. Întotdeauna m-am întrebat unde anume o să mor. În pat, pe stradă, într-un magazin sau pe pontonul meu așteptându-l pe Jansson? Dar niciodată nu m-am imaginat murind într-o mașină.

– Am nevoie de ajutor, spuse ea. Mă cutremur când mă gândesc ce se va întâmpla dacă nu-l primesc.

– Va trebui să-mi spui ce poți suporta.

– Asta și fac. Măine poate fi ziua în care o să mergem la iazul din pădure. Nu azi.

Am găsit o mică pensiune în orașelul următor. O clădire gălbuie în spatele bisericii. Ne-a întâmpinat o doamnă foarte prietenoasă. Când a văzut cadrul de mers al lui Harriet, ne-a dat o cameră mare la parter. De fapt, aș fi preferat să iau o cameră separată, dar m-am abținut să o spun. Harriet s-a întins ca să se odihnească. Eu am răsfoit o grămadă de reviste vechi, pe care le-am găsit pe masă înainte să mă fure somnul. Câteva ore mai târziu, am ieșit și am luat o pizza de la o cafenea sumbră, unde singurul client era un bătrân care vorbea singur cu un câine tolănit la picioare.

Ne-am așezat pe pat și am mâncat pizza. Harriet era foarte obosită. Când a terminat de mâncat, s-a întins din nou. Am întrebat-o dacă vrea să vorbească, însă ea doar a clătinat din cap.

Am ieșit în timp ce se lăsa întunericul și am hoinărit puțin în orașel. Erau multe magazine goale care aveau în vitrine numere de contact pentru cine ar fi fost interesat să le închirieze. Anunțurile erau ca niște strigăte de ajutor din partea unui mic oraș suedez care avea probleme grave.

Insula bunicilor mei făcea parte din acest arhipelag gigantic, abandonat, nefolositor, care mărginea granița Suediei, cuprinzând nu numai insule de-a lungul coastei noastre, ci și multe sate și orașele pe lângă apele stătătoare din interior și în păduri. În orașul acesta nu existau pontoane pentru debarcări și urcat pe țărm, nu erau hidroelicoptere furioase care să împrăștie trâmbe de zăpadă în timp ce se apropiau cu marfa constând în corespondență și tot felul de reclame și chestii inutile care veneau cu poșta. Cu toate astea, plimbându-se prin locul acesta pustiu, mi se părea că merg pe o insuliță la marginea mării. Lumina albastră de televizor se proiecta ici și colo prin ferestre, pe zăpadă; uneori se auzeau crâmpie din diferitele programe transmise. M-am gândit la singurătate și la toți oamenii aceia care urmăreau respectivele emisiuni. În fiecare seară, oameni din toate generațiile intrau ca într-o vizuină într-o altă lume, ajunsă la ei cu ajutorul sateliților.

Pe vremuri aveam aceleași programe despre care vorbeam. Oare despre ce vorbeau oamenii acum?

M-am oprit puțin în dreptul clădirii care servise odinioară drept gară și mi-am strâns mai tare fularul la gât. Era frig și se pornise și vântul. Am pășit pe peronul pustiu. Un singur vagon de marfă se afla într-o parte, îngropat în zăpadă, ca un taur abandonat în staul. În lumina slabă pe care o arunca singurul felinar am încercat să citesc vechiul orar, mersul trenurilor, aflat pe zidul gării, într-o cutie metalică, cu geamul crăpat. M-am uitat la ceas. Un tren dinspre sud ar fi trebuit să sosească în curând. Am așteptat gândindu-mă că se pomeniseră situații și mai ciudate decât cea în care un tren fantomă s-ar fi

materializat din întuneric și ar fi luat-o spre podul de peste râul înghețat.

Dar nu a venit niciun tren. Nu veni nimic. Dacă aș fi avut puțin fân cu mine, l-aș fi lăsat în fața vechiului vagon de marfă. Mi-am continuat plimbarea. Cerul senin era plin de stele. M-am uitat după vreo mișcare, poate o stea căzătoare sau un satelit, sau poate chiar o șoaptă de la unul dintre zeii care se presupunea că trăiesc acolo. Dar nu s-a întâmplat nimic. Cerul nopții a rămas la fel de mut. Am mers până la capătul podului de peste râul înghețat. Pe gheață era un buștean. O linie întunecată în mijlocul mării de alb. Nu-mi aminteam numele râului. Mă gândeam c-ar putea fi Ljusnan, dar nu eram sigur.

Mi s-a părut că am stat foarte mult acolo, pe pod. Brusc, am avut senzația că nu mai eram singur sub coloarele arcuite de fier. Mai erau și alți oameni acolo, și mi-am dat seama subit că ceea ce vedeam eram de fapt tot eu. La toate vârstele, de la băiețelul iute care se juca mișcându-se neîncetat pe insula bunicilor, până la bărbatul care, mulți ani mai târziu, o părăsise pe Harriet și, în cele din urmă, la omul care eram acum. Pentru un scurt moment m-am putut vedea așa cum am fost și așa cum devenisem.

Am căutat printre siluetele care mă înconjurau una care să fie altfel, una care să reprezinte omul care aș fi putut să devin, dar nu era niciuna. Nici măcar una care să-i fi călcat pe urme tatălui său și să lucreze ca ospătar în diferite restaurante.

Habar nu am cât am stat acolo pe pod. Când m-am întors la pensiune, siluetele dispăruseră.

M-am întins pe pat, m-am frecat de brațul ei și am adormit.

Am visat că mă urc pe podul de fier în noaptea adâncă. Eram cocoțat în vârful uneia dintre coloanele uriașe și știam că în orice moment o să cad pe gheață.

Ningea ușor când am pornit a doua zi să căutăm drumul exact pe care trebuia să o luăm. Nu-mi aminteam cum arăta. Nimic din peisajul monoton nu îmi trezea vreo amintire. Dar știam că suntem pe-aproape. Iazul se afla undeva în mijlocul triunghiului format de Aftonlöten, Ytterhögdal și Fnussjen.

Harriet păruse că se simte mult mai bine dimineață. Când m-am trezit, ea deja se spălase și se îmbrăcase. Am luat micul dejun într-o sufragerie micuță, unde eram singurii oaspeți. Și Harriet avusese un vis în timpul nopții. Era despre noi, despre o excursie pe care o făcuserăm pe o insulă de pe lacul Mälaren. Eu nu-mi aduceam deloc aminte de așa ceva.

Însă atunci când Harriet m-a întrebat, am dat din cap ca și cum mi-aș fi amintit. Sigur că da. Îmi aminteam tot ce se întâmplase cu noi.

Troienele înalte mărgineau de-o parte și de alta ambele laturi ale străzii; erau și câteva drumuri secundare, și cele mai multe nu fuseseră dezăpezite. Fără să-mi dau seama, mi-am amintit brusc ceva din tinerețe. Drumurile forestiere, sau poate ar trebui să spun emoțiile legate de un drum forestier.

Îmi petrecusem o vară la o rudă de-a tatei, în Jämtland, sus, în nord. Bunica era bolnavă, așa că nu mi-am putut petrece vara pe insula ei. M-am împrietenit cu un băiat al cărui tată era judecător districtual. Făcusem o vizită la arhiva tribunalului și, când nu era nimeni acolo, am

deschis o sumedenie de documente cuprinzând înregistrări ale procedurilor și investigațiilor polițienești. Eram fascinați de relatările din cazurile de contestarea paternității, cu toate amănuntele acelea uimitoare și extrem de interesante despre ceea ce se petrecea pe banchetele din spate ale mașinilor sâmbătă seara. Mașinile erau întotdeauna parcate pe drumuri forestiere. Din câte se părea, toată lumea fusese concepută pe bancheta din spate a unei mașini. Devoram procesele-verbale cu mărturiile tinerilor aduși cu forța în fața curții, care descriau laconic și împotriva voinței lor ce se petrecuse sau nu se petrecuse în mașinile parcate pe diferite drumuri forestiere. Întotdeauna ninge, nu existau niciodată niște adevăruri simple, relatate concis, pe care te puteai baza; întotdeauna existau îndoieli serioase când trebuia să decizi dacă tânărul încerca să iasă din situație mințind cu nerușinare, sau dacă tânăra avea dreptate când insista că fusese el și nimeni altcineva, acea banchetă din spate și nicio alta, acel drum forestier și niciun altul. Ne delectam cu toate acele detalii secrete și cred că până când a trebuit să venim cu picioarele pe pământ, mulți ani mai târziu, am visat la o zi în care să împărțim bancheta din spate a unei mașini parcate pe un drum forestier acoperit cu zăpadă, cu femei tinere și apetisante.

Cam asta era esența vieții. Ce doream noi cu disperare se întâmpla întotdeauna pe un drum forestier.

Fără să știu realmente de ce, am început să-i povestesc lui Harriet despre asta. Începusem să intru cu mașina automat pe fiecare șosea secundară pe care o întâlneam.

— Nici nu mă gândesc să-ți povestesc despre experiențele mele pe banchetele din spate ale unor mașini, spuse ea.

Nu am făcut-o când eram cu tine și nu o s-o fac nici acum. Întotdeauna există momente umilitoare în viața fiecărei femei. Ceea ce majoritatea dintre noi considerăm ca fiind situațiile cele mai groaznice s-au întâmplat când eram foarte tinere.

– Când eram doctor, vorbeam uneori cu colegii mei despre cum mulți oameni păreau să nu știe cine e tatăl lor adevărat. O mulțime de tineri mințeau ca să scape, și reușeau să iasă din încurcături, în timp ce alții acceptau o responsabilitate care nu era de fapt a lor. Nici chiar mamele nu știau întotdeauna cine era tatăl.

– Tot ce-mi amintesc eu despre acele tentative deznădăjduite și îndepărtate de aventuri erotice era faptul că toate aveau un anumit miros. Și tânărul care se cățara pe mine mirosea și el ciudat. Asta-i tot ce-mi amintesc. Confuzia și nerăbdarea, și mirosurile ciudate.

Brusc ne-am trezit în față cu un utilaj enorm de transportat bușteni, care venea vijelios înspre noi. Am apăsat frâna până jos și am derapat într-un troian de zăpadă. Șoferul monstrului a sărit jos și a început să împingă, în timp ce eu dădeam înapoi. După destule încercări și eforturi, am reușit în cele din urmă să ies din troian. Bărbatul avea o constituție masivă și pete de la tutunul mestecat în jurul gurii. Într-un fel sau altul părea să fie o reproducere a mașinăriei imense pe care o conducea, cu toate cârligele și dispozitivele de ridicare pe care le avea.

– V-ați pierdută ră? mă întrebă.

– Caut un iaz din pădure.

Miji ochii la mine.

– În codru?

– Da, un iaz din pădure.

– Şî n-are nume?

– Nu, nu are nume.

– Da' nu-s toate la fel? E o grămadă de lacuri p-aici. La alegere. Undi crezi că-i al tău?

Îmi dădeam seama că numai un idiot ar fi putut să vină în miezul iernii într-o pădure să caute un iaz fără nume. Aşa că i-am explicat situaţia. Mă gândeam că o să i se pară atât de neverosimilă, încât cu siguranţă va considera că e adevărată.

– I-am promis doamnei din maşină că o duc să-l vadă. E foarte bolnavă.

L-am văzut că ezită înainte să se hotărască să mă creadă. Adevărul este de multe ori mai ciudat decât ficţiunea, mi-am spus.

– Ş-asta o s-o punî pi roate, pă bune? Dacă vedi lacu' ăla?

– Poate.

A dat din cap şi a părut să se gândească.

– Ie un lac la capu' drumului ăsta prost, poate ie ăla?

– Din câte îmi amintesc, avea formă rotundă, nu era mare, iar copacii ajungeau chiar la marginea apei.

– Mm, ar putea fi atunci – dacă nu, nu ştiu. Pădurea ie plină de lacuri.

Întinse mâna şi se prezentă.

– Harald Svanbeck. Nu prea întâlniesc oameni pe drumu' ăsta prost în anotimpu' ăsta. Aproape niciodată. Da', noroc. Aia din maşină ie bătrâna ta?

– Nu, nu e mama.

– Atunci tre' să fie bătrâna lu' un nerod, eh? Tre' să fie.

Se căţăără înapoi în cabina monstruoasului său vehicul, porni motorul şi-şi văzu de drum. Eu m-am întors în maşină.

– În ce limbă vorbea, până la urmă? întrebă Harriet.

– Limba pădurii. În părțile astea, fiecare individ are propriul dialect. Ei se înțeleg între ei. Dar fiecare vorbește pe limba lui. Pentru ei e cel mai bine așa. În regiunile astea, aflate la marginea civilizației, e ușor să-ți închipui că fiecare bărbat și fiecare femeie reprezintă unicul membru al unei rasei individuale. O națiune individuală, un neam individual cu o istorie unică. Dacă rămân undeva complet izolați, nimănui nu îi va lipsi limba care moare odată cu ei. Dar întotdeauna rămâne ceva care supraviețuiește, desigur.

Am mers mai departe pe drumul forestier. Pădurea era foarte deasă, iar drumul începea să urce ușor. Oare ăsta era un detaliu pe care mi-l puteam aminti din ziua în care venisem aici în vechiul Chevrolet bleu al tatei, pe care-l îngrijea cu atâta pasiune? Un drum care o lua încet în sus? Aveam impresia clară că ne aflam exact unde trebuia. Am trecut pe lângă niște copaci proaspăt tăiați. Pădurea fusese violată de bestia imensă pe care o conducea Harald Svanbeck. M-am uitat în oglinda retrovizoare și mi s-a părut că pădurea se închide în urma noastră. Aveam senzația că făceam o călătorie în timp. Mi-am amintit cum mă plimbasem printre copaci seara trecută, podul, pădurea din trecutul meu. Poate că acum eram pe drum spre un lac, în mijlocul verii, așteptând cu multă nerăbdare ca eu și tata să ajungem acolo?

Am luat cu dificultate niște viraje bruște. Zăpada mărginea mult în sus ambele părți ale drumului.

Care se termină brusc.

Și atunci l-am văzut, era drept în fața mea, cu învelișul lui alb. Am tras pe dreapta și am oprit motorul. Ajunseserăm. Nu mai era nimic altceva de spus, nu aveam nicio

îndoială. Acesta era iazul din pădure. Mă întorsesem după cincizeci și cinci de ani.

Covorul alb fusese întins special ca să ne ureze bun venit. Deodată, mi-a trecut prin minte că așa fusese menit: Harriet trebuia să mă scoată de pe insula mea. Era un înger, un serafim, chiar dacă venise după mine din proprie inițiativă. Oare eu o chemasem? Oare toți anii aceștia așteptasem să se întoarcă?

Nu știam. Dar ajunseserăm.

Capitolul 9

I-am spus că asta era, ajunseserăm. Ea privi intens și îndelung întinderea albă.

– Deci sub toată zăpada aia e apă, nu?

– Apă neagră. Totul este adormit. Toate creaturile mici care trăiesc în apă sunt adormite. Dar ăsta este iazul pe care-l căutam.

Am ieșit din mașină. Am scos cadrul de mers. S-a aprofundat în zăpadă. Am luat lopata din portbagaj.

– Stai în mașină, la căldură, am spus. O să pornesc motorul. Pe urmă o să încerc să-ți fac o potecă. Unde vrei să mergi? Până la marginea apei?

– Vreau să merg până în mijlocul lacului.

– Nu e lac. E iaz.

Am pornit motorul, am ajutat-o pe Harriet să urce înapoi în mașină și am început să sap. Sub stratul pufos de la suprafață erau mai bine de treizeci de centimetri de zăpadă înghețată. Nu era deloc ușor să sap în ea. Aș fi putut cădea lat în orice moment, ucis de efort.

Simplu! gând la ce se putea întâmpla m-a speriat de moarte. Am încetinit ritmul în care săpam, încercând să-mi ascult inima. Când fusesem ultima oară la un control, aveam tensiunea destul de mare. Toate celelalte cifre,

toate celelalte analize erau în regulă, dar oricând puteai să faci infarct fără niciun motiv evident. Putea să te lovească din senin, ca și cum un sinucigaș cu bombă ți-ar fi pătruns într-una dintre camerele inimii.

Nu e ceva neobișnuit ca bărbați de vârsta mea să dea la zăpadă până mor. Cad răpuși de o moarte subită și aproape jenantă, ținând strâns o lopată în degetele înțepenite.

Mi-a luat mult timp să fac o potecă prin zăpadă până în mijlocul lacului înghețat. Eram ud leorcă și mă durea spatele groaznic când am ajuns în sfârșit acolo. Gazele de eșapament formau un nor dens în spatele mașinii. Dar aici, pe iazul acoperit de gheață, nici măcar nu puteam auzi motorul. Era liniște deplină. Nu era nicio pasăre, nicio mișcare în copacii muți.

Aș fi vrut să mă pot vedea de la distanță. Ascuns între copacii din jur, ca un observator care se privea pe sine însuși.

Când mă întorceam la mașină, mi-a trecut prin cap că era foarte probabil ca acum lucrurile să se apropie de final.

Aveam s-o las pe Harriet, oriunde voia să ne luăm rămas-bun. În continuare, nu știam nimic mai mult decât faptul elementar că locuia undeva în Stockholm. După aceea, mă puteam întoarce pe insula mea. Mi-a venit o idee extraordinară: că puteam să-i trimit o vedere lui Jansson. Nu crezusem niciodată că voi avea vreodată ocazia să-i scriu, dar acum aveam nevoie de el. Așa că aveam să cumpăr o ilustrată înfățișând pădurile nemărginite, preferabil una în care crengile copacilor atârnav până la pământ sub greutatea zăpezii. Aveam să desenez o cruce în centru, printre copaci, și să scriu: „Aici sunt în momentul acesta. Curând mă întorc acasă. Nu uita să-mi hrănești animalele“.

Harriet coborâse deja din mașină. Stătea în spatele cadrului de mers. Am luat-o ușurel, unul lângă altul, de-a lungul potecii pe care o făcusem. Aveam senzația că făceam parte dintr-o procesiune care se îndrepta către altar.

M-am întrebat la ce se gândea. Se uita de jur împrejur, căutând un semn de viață printre copaci. Dar, în afară de bâzâitul slab care venea de la motorul mașinii, nu era decât tăcerea.

– Mereu mi-a fost teamă să merg pe gheață, spuse pe neașteptate.

– Dar totuși ai avut curajul să vii la insula mea?

– Faptul că mi-e teamă nu înseamnă că nu am curajul să fac lucruri care mă înspăimântă.

– Iazul acesta nu este înghețat până jos, am spus. Dar aproape. Gheața măsoară mai bine de un metru. Ar putea să țină și un elefant dacă ar fi nevoie.

Ea izbucni în râs.

– Da, asta chiar ar merita văzut! Un elefant care să stea aici pe gheață, ca să mă liniștească! Un elefant sacru, trimis să salveze oamenii care se tem de gheața subțire!

Am ajuns în mijloc.

– Cred că-mi pot imagina cum este, spuse ea. Când nu mai este gheață.

– Cel mai bine arată când plouă, am spus. Mă întreb dacă e ceva mai frumos decât o ploaie scurtă în mijlocul verii suedeze. Alte țări au clădiri monumentale sau culmi foarte înalte și văi adânci. Noi avem ploaia de vară.

– Și liniștea.

O vreme nu ne-am mai spus nimic. Încercam să înțeleg implicațiile faptului că veniserăm aici. O promisiune fusese îndeplinită prea târziu, cu mulți ani. De fapt, cam asta

era tot. Acum călătoria noastră ajunsese la final. Nu ne mai rămânea decât epilogul, o lungă călătorie spre sud, pe drumurile înghețate.

– De când m-ai părăsit ai mai fost pe aici? Ai mai fost aici cu altcineva?

– Nici nu mi-a trecut prin cap așa ceva.

– De ce m-ai părăsit?

Întrebarea veni ca o lovitură de pumn în plexul solar. Se vedea că era din nou supărată. Se ținea strâns de mânerul cadrului.

– Durerea pe care mi-ai provocat-o m-a făcut să trec prin chinurile iadului, spuse ea. A trebuit să fac un mare efort să te uit, și nici măcar nu am reușit să o fac pe deplin. Acum, că mă aflu în sfârșit aici, la iazul tău, regret că te-am căutat. Oare ce-am crezut că rezolv cu asta? Nu mai știu. Eu voi muri curând. De ce să-mi petrec timp deschizând răni vechi? De ce sunt aici?

Probabil că am rămas așa, în tăcere, vreun minut, nu mai mult. În liniște, evitându-ne privirea unul altuia. Apoi ea și-a întors cadrul și a pornit înapoi.

În zăpadă se afla ceva ce nu observasem în timp ce săpam poteca pentru Harriet. Era ceva negru. Mi-am forțat ochii, dar nu mi-am putut da seama ce era. Un animal mort? O piatră? Harriet nu observase că mă oprisem. Am ieșit în zăpadă pe marginea potecii și m-am apropiat de obiectul întunecat.

Ar fi trebuit să înțeleg pericolul. Experiența mea și faptul că eram familiarizat cu gheața și cu caracterul ei foarte puțin previzibil ar fi trebuit să mă avertizeze. Mult prea târziu mi-am dat seama că peticul negru era de fapt gheața însăși. Știam că, dintr-un motiv sau altul, un mic

petic de gheață putea fi foarte subțire în ciuda faptului că gheața din jurul ei era foarte groasă. Aproape că m-am oprit și-am reușit să mă dau un pas înapoi. Dar era prea târziu, gheața a cedat și am căzut prin ea. Apa mi-a ajuns până la bărbie. Ar fi trebuit să fiu obișnuit cu șocul brusc al cufundării în apa rece ca gheața, mulțumită faptului că făceam în fiecare dimineață scufundări. Dar aceasta era altfel. Nu eram pregătit. Nu făcusem eu însumi copca. Am țipat. Am mai țipat o dată și abia atunci Harriet s-a întors și m-a văzut în apă. Frigul începuse deja să mă paralizeze, aveam o senzație de arsură în piept, inspiram cât puteam de mult aer rece ca gheața în plămâni, și dădeam din picioare înnebunit, încercând să găsesc o bucășică de uscat unde să pun piciorul. Am încercat să mă apuc de marginile copcii, dar deja aveam degetele mult prea înțepenite.

Țipam în continuare, convins că îmi vedeam moartea cu ochii.

Știam că ea era ultima persoană care m-ar fi putut ajuta. Abia se putea ține pe picioare.

Însă m-a uimit și pe mine și s-a uimit și ea de ce a fost în stare. A venit spre mine împingând cadrul cât de repede a putut. A dat cadrul deoparte, s-a întins pe gheață și l-a împins spre marginea găurii, ca să pot să-l apuc de una dintre roți. Cum de am reușit să mă trag sus n-o să știu niciodată. Probabil că mă trăsesese și încercase să se dea înapoi prin zăpadă. Când am ieșit în patru labe, m-am ridicat și am luat-o clătinându-mă spre mașină. O auzeam strigând în urma mea, dar habar nu aveam ce spunea; ceea ce știam sigur însă era că, dacă mă opream și cădeam în zăpadă, nu aș mai fi avut puterea să mă

ridic la loc. N-aveam cum să fi stat în apă mai mult de două minute, dar aproape că fuseseră de ajuns ca să măucidă. Nu-mi amintesc cum am ajuns de la gaura din gheață la mașină. Nu am spus nimic, probabil am închis ochii ca să nu văd cât mai aveam încă de mers până la mașină. Când, în cele din urmă, mi-am lipit fața de partea din față a mașinii, aveam un singur gând în minte: să-mi smulg de pe mine toate hainele ude flească și să-mi înfășor în jurul trupului pătura aflată pe bancheta din spate. Nu-mi amintesc nici cum am reușit să fac asta. În jurul meu mirosea puternic a gaze de eșapament, în timp ce-mi smulgeam și ultima haină de pe mine și reușeam, într-un fel sau altul, să deschid ușa din spate. Mi-am înfășurat pătura în jurul trupului și, după aceea, mi-am pierdut cunoștința.

Când m-am trezit, eram în brațele ei, iar ea era la fel de goală ca și mine.

Undeva, în străfundul minții mele, frigul se transformase într-o senzație de arsură. Când am deschis ochii, primul lucru pe care l-am văzut a fost părul lui Harriet și ceafa ei. Mi-a revenit încet memoria. Eram în viață. Iar Harriet se dezbrăcase și mă îmbrățișa pe sub pătură ca să mă încălzească.

A observat că îmi revenisem.

– Ți-e frig? Puteai să mori.

– Pur și simplu gheața mi s-a deschis sub picioare.

– Am crezut că a fost un animal. Nu am auzit în viața mea un țipăt ca ăla.

– Cât am fost inconștient?

– O oră.

– Atât de mult?

Am închis ochii. Trupul îmi ardea ca focul.

– Nu am vrut să văd lacul numai ca să mori tu, spuse ea.

Acum se terminase. Doi bătrâni, goi, pe bancheta din spate a unei mașini vechi. Vorbiserăm mai devreme despre astfel de lucruri, despre tineri pe bancheta din spate a mașinilor. Făcând dragoste și poate apoi refuzând să recunoască. Dar noi doi, având împreună 135 de ani, pur și simplu ne agățam unul de celălalt, unul din noi pentru că supraviețuise, și celălalt pentru că nu fusese lăsat singur în adâncul pădurii.

După un interval de probabil încă o oră, ea s-a mutat pe scaunul din față și s-a îmbrăcat.

– Era mai ușor când eram tânără, spuse ea. O bătrânică neîndemânatică, așa cum sunt eu acum, n-are cum să se îmbrace prea ușor într-o mașină.

Scoase haine uscate pentru mine din rucsacul din portbagaj. Înainte să mi le pun, le-a încălzit întinzându-le peste volan, unde se simțea cel mai bine aerul cald produs de radiator. Prin parbriz se vedea că începuse să ningă. Îmi făceam griji că putea începe viscolul, ceea ce ne-ar fi împiedicat să ieșim la drumul principal.

M-am îmbrăcat cât am putut de repede, cu mișcări precipitate de om băut.

Când am plecat de la iazul din pădure ninge din greu. Dar drumul forestier nu devenise încă impracticabil.

Ne-am întors la pensiune. De data asta, Harriet a fost cea care a ieșit cu cadrul de mers să aducă pizza pe care am împărțit-o la cină.

Am împărțit și una dintre sticlele ei de brandy.

Ultimul lucru pe care l-am văzut înainte de a adormi a fost fața ei.

Era foarte aproape de mine. Se prea poate și să fi zâmbit. Sper că zâmbea.

Capitolul 10

Când m-am trezit a doua zi, Harriet stătea cu atlasul deschis în față. Mă durea tot corpul ca după o bătaie cruntă. M-a întrebat cum mă simt. I-am răspuns că sunt bine.

– Dobânda, spuse ea zâmbind.

– Dobânda?

– Da, pentru promisiunea pe care ai făcut-o. Au trecut atâția ani.

– Ce îmi ceri?

– Să facem un ocol.

Mi-a arătat unde eram noi pe hartă. În loc să-și miște degetul spre sud, o luă spre est, către coastă și provincia Hälsingland. Se opri undeva nu departe de Hudiksvall.

– Pe acolo.

– Și de ce-ai vrea să ajungi acolo?

– Acolo e fiica mea. Vreau s-o cunoști. O să ne ia o zi în plus, poate două.

– De ce locuiește acolo?

– Tu de ce locuiești pe insula ta?

Nu e nevoie să mai spun că am făcut exact cum mi-a cerut. Am luat-o spre coastă. Peisajul era exact la fel și de-a lungul acestei șosele: case izolate, cu antene parabolice, și nici urmă de oameni.

După-amiază târziu, Harriet mi-a spus că era prea obosită să meargă mai departe. Ne-am oprit la un hotel în Delsbo. Camera era mică și prăfuită. Harriet și-a luat medicamentul și analgezicele, și a adormit din cauza epuizării. Poate că băuse ceva fără ca eu să observ. Am ieșit, am găsit o farmacie și am cumpărat o agendă medicală. Apoi am intrat într-o cafenea, m-am așezat la o masă și am început să citesc despre tratamentul pe care îl lua.

Mi se părea ireal să stau într-o cafenea cu o ceașcă de cafea și o brișă în față – în timp ce niște copii țipau în jurul meu ca să le atragă atenția mamelor lor foarte absorbite de răsfoitul unor reviste uzate – și să descopăr cât de bolnavă era Harriet. Aveam senzația din ce în ce mai pregnantă că vizitam o lume cu care pierdusem legătura în toți anii pe care-i petrecusem pe insula bunicilor mei. Timp de doisprezece ani negasem că mai există altceva dincolo de plajele și stâncile din jurul meu, o lume care pentru mine nu avea niciun fel de relevanță. Mă transformasem într-un fel de pustnic care nu avea habar de ce se petrecea în afara peșterii unde se ascunsese.

În cafeneaua din Delsbo însă, mi-a devenit foarte clar că nu puteam să continui să duc o astfel de viață. Trebuia să mă întorc la insula mea, desigur, nu aveam unde să mă duc în altă parte. Dar nimic nu avea să mai fie la fel. În momentul în care am observat umbra întunecată pe întinderea albă de zăpadă și gheață, o ușă se trântise în spatele meu și nu avea să se mai deschidă niciodată.

Cumpărasem o vedere de la un chioșc. Era cu un gard acoperit cu zăpadă. I-am trimis-o lui Jansson. L-am rugat să hrănească animalele. Nimic altceva.

Când m-am înapoiat, Harriet era trează. A clătinat din cap când a văzut cartea pe care o aveam în mână.

– Nu vreau să vorbim astăzi despre problemele mele.

Am mers să luăm cina la un mic restaurant din apropiere.

Când am văzut bucătăria și am simțit mirosul mâncării, mi-am amintit că trăiam în era prăjelilor în baie de ulei și a semipreparatelor. N-a durat mult până ce Harriet și-a împins farfuria la o parte și a spus că nu mai poate lua nici măcar o gură. Am încercat să o îndemn să mai mănânce puțin – dar la ce bun? Cineva aflat pe moarte nu trebuie să mănânce mai mult decât îi este necesar pentru a întreține scurta viață rămasă.

Curând, ne-am întors în camera noastră. Pereții erau subțiri. Se auzeau doi oameni vorbind într-o cameră de alături. Vocile le suiau și coborau. Și eu, și Harriet am ciuit urechile, dar nu am reușit să înțelegem niciun cuvânt.

– Și acum mai tragi cu urechea? întrebă ea.

– Nu prea există conversații pe insula mea la care să trag cu urechea, am răspuns.

– Tot timpul trăgeai cu urechea la convorbirile pe care le aveam la telefon, în ciuda faptului că te prefăceai neinteresat și răsfoiai o carte sau un ziar. Așa încercai să-ți ascunzi urechile alea mari. Ți-amintești?

M-am supărat. Avea dreptate, desigur. Întotdeauna îmi plăcuse să trag cu urechea, încă de pe vremea când ascultam discuțiile permanent îngrijorate dintre tata și mama. Stăteam în spatele ușilor pe jumătate închise și-mi ascultam colegii, pacienții, conversațiile private ale oamenilor din cafenele sau din trenuri. Descoperisem că majoritatea conversațiilor conțineau mici minciuni, aproape de neobservat. Mă întrebam dacă așa fusese întotdeauna. Oare întotdeauna

discuțiile dintre oameni trebuiseră să conțină minciuni aproape imperceptibile pentru a putea ajunge undeva?

Conversația din camera de alături ajunsese la final. Harriet era obosită. S-a întins și a închis ochii.

Mi-am pus jacheta și am ieșit să explorez orașelul pustiu. Oriunde te uitai vedeai lumini albastre difuze, proiectate prin ferestrele goale. Zgomotul ocazional al unui moped, o mașină care mergea mult prea repede, apoi din nou liniștea. Harriet voia ca eu s-o cunosc pe fiică-sa. M-am întrebat de ce. Oare ca să-mi arate că se descurcase foarte bine fără mine, că avusese copilul pe care eu nu avusesem privilegiul să i-l dăruiesc? Mă târam prin seara aceea geroasă simțindu-mă tot mai trist.

M-am oprit puțin la un patinoar bine luminat, unde câțiva tineri patinau cu crose urmărind un puc de culoare roșie. Brusc, mi-am amintit de propria tinerețe. Scârțâitul patinelor pe gheață, zgomotul produs de crosele ce loveau pucul, strigătele ocazionale, sportivii care se prăbușeau la pământ doar pentru a se ridica numaidecât în picioare. Toate astea mi le aminteam și eu, deși în viața mea nu puseseam mâna pe o crosă: fusesem aruncat pe un patinoar pentru hochei, unde jocul era, fără îndoială, mult mai dureros decât ce se petrecea acum în fața ochilor mei.

Cum ai căzut, ridică-te.

Acesta era mesajul pe care trebuia să-l învăți din patinoarele geroase ale tinereții mele. O lecție pe care trebuie s-o pui în practică și în viață.

Ridică-te imediat în picioare dacă te prăbușești. Să nu rămâi niciodată la pământ. Dar eu tocmai asta făcusem. Rămăsesem la pământ după ce comiseseam acea mare greșală.

I-am urmărit cum joacă și curând mi-a atras atenția un băiețel, cel mai mic dintre toți, destul de gras – sau poate că era îmbrăcat cu mai multe haine ca să atenueze căzăturile? Dar el era cel mai bun. Accelera mai repede decât oricare altul, dribla pucul cu crosa fără ca măcar să fie nevoie să se uite la ce face, îi fenta pe adversari cu o viteză uimitoare și era întotdeauna exact în locul unde putea prelua o pasă. Un flăcăiaș grăsuț care era un patinator mai rapid decât toți ceilalți. Am încercat să-mi imaginez care dintre patinatori semăna mai mult cu mine la vârsta lor. Oare care dintre ei aș fi fost, cu crosa mea de hochei mult mai grea? Cu siguranță, nu băiețașul care patina foarte repede și care avea un simț al pucului mult mai dezvoltat decât ceilalți. Aș fi fost unul dintre ceilalți, cei obișnuiți – o mură pe care o puteai culege și era înlocuită de orice altă mură similară din jur.

Să nu rămâi niciodată la pământ dacă nu este nevoie.

Eu făcusem ceea ce nu ar fi trebuit niciodată.

M-am întors la hotel. Noaptea nu era niciun portar. Cheia de la cameră deschidea și ușa de la intrare. Harriet se culcase. Una dintre sticlele de brandy se afla pe noptiera din dreptul ei.

– Am crezut că ai fugit, spuse ea. Acum mă culc. Am luat o gură de alcool și un somnifer.

S-a întors pe-o parte și curând adormi. I-am apucat cu grijă mâna și am măsurat pulsul: 78 de bătăi pe minut. M-am așezat pe un scaun, am deschis televizorul și m-am uitat la știri cu sonorul dat atât de încet, încât nici chiar cu urechile mele care auzeau tot nu puteam prinde vreo vorbă. Imaginile păreau la fel ca de obicei. Înfățișau specimene umane însângerate, torturate, aflate în suferință. Și apoi o

serie de bărbați bine îmbrăcați, care țineau discursuri fără sfârșit și nu lăsau să se vadă niciun semn de compasiune, numai zâmbete arogante. Am închis televizorul și m-am întins pe pat. M-am gândit la tânăra femeie ofițer de poliție cu părul blond, înainte de a adormi.

A doua zi, la ora unu, ne apropiam de Hudiksvall. Ninsorea se oprișe, iar pe șosele nu era deloc gheață. Harriet mi-a arătat un indicator pe care scria Rångevall. Peisajul din jur arăta groaznic, distrus de monstruoasele mașini de doborât copaci. Am ieșit din nou de pe șoseaua principală și de data asta am intrat pe un drum privat. Pădurea era foarte deasă. M-am întrebat ce fel de persoană era fiica lui Harriet dacă locuia atât de departe în inima pădurii. Singura întrebare pe care i-o pusesem lui Harriet în timpul călătoriei noastre fusese dacă Louise avea soț sau copii. Nu avea. Le vedeau grămezi de bușteni pe marginea carosabilului. Drumul îmi amintea de cel care ducea la casa Sarei Larsson.

Când în sfârșit am ajuns la un luminiș, am văzut mai multe clădiri în ruină și niște garduri părăginite. Și o rulotă mare cu un fel de cort în față.

– Am ajuns, spuse Harriet. Aici locuiește fiică-mea.

– În rulotă?

– Se vede altă clădire pe-aici al cărei acoperiș să nu fi căzut?

Am ajutat-o să coboare din mașină și i-am adus cadrul de mers.

Se auzea zgomotul unui motor venind de undeva, dintr-o șandramă care servise, probabil, odinioară, drept coteț de câine. Nu putea să fie decât un generator. Pe acoperișul

rulotei se afla o antenă parabolică. Am rămas acolo câteva minute fără să se întâmple nimic. Am simțit o dorință intensă să mă întorc pe insula mea.

Ușa rulotei s-a deschis. A ieșit o femeie.

Era îmbrăcată cu o rochie roz și avea pantofi cu toc înalt. Mi s-a părut foarte complicat să-mi dau seama ce vârstă avea. Într-o mână ținea un pachet de cărți.

– Ea este fiica mea, spuse Harriet.

Și-a împins cadrul de mers prin zăpadă până la locul unde femeia încerca să se țină bine pe picioare în pantofii ei cu toc.

Eu am rămas unde mă aflam.

– El este tatăl tău, îi spuse Harriet fiicei sale.

Ningea. M-am gândit la Jansson și mi-am dorit din răsuputeri să fi putut să apară de nicăieri și să mă ia de acolo cu hidroelicopterul lui.

PĂDUREA

Capitolul 1

Fiica mea nu avea o sursă proprie de apă.

Era de la sine înțelese că în rulotă nu exista apă curentă și nici nu se vedea vreo pompă prin apropiere. Ca să aduc apă, a trebuit să cobor panta pe o potecă, printr-un crâng și, în cele din urmă, să mă duc la o altă fermă părăsită, fără geamuri la ferestre, unde niște ciori suspicioase erau cocoțate pe coșurile de fum. În curte era o pompă ruginită, care scotea apă din pământ. În timp ce îi ridicam și coboram mânerul, fierul ruginit scârțâi groaznic, ca un urlet de durere.

Ciorile rămaseră nemișcate.

Acesta a fost primul lucru pe care fiică-mea mi l-a cerut. Să-i aduc două găleți de apă. Sunt absolut recunoscător că n-a mai spus și altceva. Ar fi putut să țipe la mine și să-mi spună să dispar, sau ar fi putut să fie copleșită de bucuria faptului că, în cele din urmă, își cunoștea tatăl. Însă tot ce-a făcut a fost să-mi ceară să-i aduc niște apă. Am luat gălețile și am urmat poteca făcută prin zăpadă. M-am întrebat dacă în mod normal ea s-ar fi dus acolo în halat și cu pantofii ăia cu toc. Și m-am mai întrebat ce se întâmplase atunci, în trecut, și de ce nu-mi spusese nimeni nimic despre asta.

Până la ferma abandonată erau aproape 250 de metri. Când Harriet mi-a zis că femeia care stătea lângă rulotă este fiica mea, am știut imediat că spunea adevărul. Harriet era incapabilă să mintă. Mi-am scormonit memoria ca să-mi amintesc momentul în care probabil fusese concepută. În timp ce-mi târșaiam picioarele prin zăpadă, mi-a trecut prin minte că Harriet descoperise că era gravidă după ce eu dispărașem complet. Așa că momentul concepției trebuie să fi fost cu aproximativ o lună înainte să ne despărțim.

Am încercat din răspuțeri să-mi aduc aminte.

În pădure era extrem de multă liniște. M-am simțit precum un pitic croindu-și drum prin zăpadă, într-o poveste de demult. Întotdeauna făcusem dragoste doar pe canapeaua ei. Așadar, acela era locul în care fusese creată fiica mea. Când am plecat în America și Harriet m-a așteptat în zadar la aeroport, probabil că nu știuse nimic despre asta. Și-a dat seama de situație abia mai târziu, iar eu deja dispărașem.

Am terminat de pompat apa. După aceea am pus gălețile în lateralul pompei și m-am dus la casa abandonată. Ușa de la intrare era putredă – s-a prăbușit când am împins-o cu piciorul ca s-o deschid.

M-am învârtit prin camerele care miroseau a lemn mucegăit și putrezit. Era ca și cum aș fi cercetat epava unui vas de linie. Din spatele tapetului rupt ieșeau bucăți de ziar. O pagină din *Ljusnan*, din 12 martie 1969: „Un accident rutier a avut loc în...” Restul articolului lipsea. „În această fotografie, dna Mattsson își expune unul dintre cele mai recente goblenuri, creat cu obișnuita ei atenție...”

Deși fotografia era ruptă, fața doamnei Mattsson era încă vizibilă, și chiar și una din mâinile sale, însă nici urmă

de goblen. În dormitor, era ce mai rămăsese dintr-un pat matrimonial. Se părea că fusese tăiat bucăți cu un topor. Cineva își vărsase furia pe pat și se asigurase că nu se va mai putea dormi niciodată în el.

Am încercat să-mi închipui siluetele oamenilor care locuiseră în acea casă și care pleaseră într-o bună zi, fără să se mai întoarcă vreodată. Însă fețele lor erau imposibil de distins. Casele abandonate sunt asemenea vitrinelor de muzeu goale. Am ieșit din clădire și am încercat să fac față gândului că mă pricopsisem cu o fică, așa din senin, care trăia în pădurea din sudul Hudiksvall-ului. O fică care trăia într-o rulotă și care, probabil, avea treizeci și șapte de ani. O femeie care mergea prin zăpadă într-un halat roz și cu pantofi cu toc.

Un lucru mi-era foarte clar.

Harriet n-o pregătise pentru asta. Fata știa că are un tată, desigur, dar nu că eu eram acela. Nu fusesem singurul surprins. Harriet ne uluise peste poate pe amândoi.

Am luat gălețile și am pornit-o din loc ca să mă întorc. De ce fiica mea locuia într-o rulotă în mijlocul pădurii? Cine era ea? Când dădusem mâna cu ea nu îndrăznisem să mă uit în ochii ei. Era învăluită de un miros puternic de parfum. Avea mâna transpirată.

Am lăsat jos gălețile ca să-mi odihnesc mâinile.

— Louise, mi-am zis eu cu voce tare. Am o fată pe care-o cheamă Louise.

Cuvintele m-au dezarmat, m-au înfricoșat puțin, dar de asemenea, m-au și însuflețit. Harriet venise la mine pe deasupra gheții în hidroelicopterul lui Jansson, aducând cu ea vești despre viață, și nu doar despre moartea care avea în curând să-și revendice dreptul asupra ei.

Am luat din nou gălețile și le-am dus până la rulotă. Am ciocănit la ușă. Louise a deschis-o. Încă mai purta pantofii cu toc, însă înlocuise halatul roz cu o pereche de pantaloni și un pulover. Era foarte atrăgătoare. Ceea ce m-a făcut să mă simt jenat.

Spațiul din rulotă era înghesuit. Harriet se strecurase cu chiu, cu vai până la o canapea care se transforma noaptea în pat, aflată în spatele unei măsuțe dispuse în fața geamului. Zâmbea. I-am zâmbit și eu. În rulotă era cald. Louise era ocupată cu pregătirea unei cafele.

Louise avea o voce plăcută, exact ca mama ei. Dacă gheața putea să cânte, atunci putea s-o facă și fiica mea.

M-am uitat de jur împrejur prin rulotă. Trandafiri uscați atârnați de tavan, un raft cu documente și scrisori, un model învechit de mașină de scris pe un scaun. Un radio, dar nu și televizor. Am început să-mi fac griji din cauza modului în care își ducea traiul. Părea să-mi amintească de propriul stil de viață.

Iar acum ai apărut din neant în viața mea, m-am gândit. Cel mai neașteptat lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

Louise a scos la iveală un termos de cafea și niște căni de plastic. M-am așezat pe pat lângă Harriet. Louise a rămas în picioare, uitându-se la mine.

– Mă bucur să observ că n-am izbucnit în lacrimi, spuse ea. Sunt însă și mai bucuroasă când observ că n-ai început să bați câmpii și să insiști cât de fericit ești din pricina a ceea ce tocmai ai descoperit.

– Încă nu m-am dumirit cu totul. Pe de altă parte însă, niciodată nu m-am entuziasmat într-atât încât să-mi pierd autocontrolul.

– Poate crezi că nu-i adevărat?

M-am gândit la toate maldărele prăfuite de documente legale conținând declarații făcute de niște tineri care se jurau că nu ei erau tații copiilor lor.

– Sunt foarte sigur că-i adevărat.

– Ești mâhnit că n-ai știut de mine mai devreme? Că am intrat în viața ta atât de târziu?

– Sunt destul de imun la sentimentul de tristețe, am spus eu. În momentul de față, sunt mai mult surprins decât orice altceva. Până acum o oră, n-am avut copii. Nici nu credeam că voi avea vreodată.

– Cu ce te ocupi?

M-am uitat la Harriet. Deci nu-i spusese nimic lui Louise despre tatăl ei, nici măcar faptul că era doctor. Asta m-a șocat. Oare ce spusese despre mine? Că avea un tată care nu fusese decât o prezență trecătoare în viața ei?

– Sunt doctor. Sau mai degrabă am fost doctor.

Louise se uită întrebător la mine, cu ceașca de cafea în mână.

Am observat că pe fiecare deget de la mâini avea câte un inel, inclusiv pe degetele mari.

– Ce fel de doctor?

– Am fost chirurg.

Ea făcu o față lungă. M-am gândit la tata și la reacția pe care a avut-o când i-am spus la cincisprezece ani ce voiam să fiu.

– Poți să scrii rețete?

– Acum nu mai pot. Sunt pensionat.

– Cu atât mai rău.

Louise își puse jos cana de cafea și își trase o căciulă de lână pe cap.

– Dacă ai nevoie să te ușurezi du-te în spatele rulotei și pe urmă să acoperi locul cu zăpadă. Dacă ai nevoie să faci mai mult de-atât, folosește closetul de-afară, de lângă cabana de lemn.

Ieși, ușor instabilă pe pantofii ei cu tocuri. M-am întors spre Harriet.

– De ce nu mi-ai spus despre ea? Mi se pare strigător la cer!

– Să nu cumva să ai tupeul să-mi vorbești de comportamente strigătoare la cer! Nu știam cum o să reacționezi.

– Ar fi fost mai ușor dacă m-ai fi pregătit pentru asta.

– N-am îndrăznit s-o fac. Poate că m-ai fi dat jos din mașină și m-ai fi lăsat pe marginea drumului. De unde puteam să știu dacă-ți dorești un copil?

Harriet avea dreptate. N-avea de unde să știe cum voi reacționa. Avea toate motivele din lume să n-aibă încredere în mine.

– De ce trăiește așa? Din ce-și câștigă existența?

– E alegerea ei. Nu știu cu ce se ocupă.

– Însă probabil că ai o idee, nu?

– Scrie scrisori.

– Doar nu-și poate câștiga existența din asta, nu?

– Se pare că este posibil.

Mi-a trecut prin minte că pereții rulotei erau subțiri și că fiica mea ar putea să stea afară cu urechea lipită de plasticul rece sau ce era. Poate că moștenise obiceiul meu de a trage cu urechea?

Mi-am coborât vocea până am început să vorbesc în șoaptă:

– De ce arată așa cum arată? De ce merge prin zăpadă cu tocuri înalte?

– Fiica mea...

– Fiica noastră!

– Fiica noastră a avut întotdeauna propria părere. Chiar și când avea cinci ani, aveam sentimentul că știa exact ce vrea să facă în viață și că nu voi fi niciodată în măsură s-o înțeleg.

– Adică, ce vrei să spui?

– A ales întotdeauna să-și trăiască viața fără să-și facă griji prea mari cu privire la ce gândesc ceilalți oameni despre ea. Pantofi ei, de exemplu. Sunt foarte scumpi. Marca Ajello, făcuți în Milano. Foarte puțini oameni au curajul să trăiască așa cum trăiește ea.

Ușa se deschise, iar fiica noastră păși înăuntru.

– Trebuie să mă odihnesc, spuse Harriet. Sunt obosită.

– Tu întotdeauna ai fost obosită, spuse Louise.

– N-am fost întotdeauna pe moarte.

Pentru un moment foarte scurt, sâsâiră una la cealaltă ca niște pisici. Nu tocmai într-un mod neplăcut, însă nici prietenos. În orice caz, niciuna nu păru surprinsă de reacția celeilalte. Așadar, Louise era conștientă de faptul că mama ei avea să moară.

M-am ridicat în picioare ca Harriet să poată să se întindă pe patul îngust. Louise se încălță cu o pereche de bocanci.

– Hai să mergem să facem o plimbare, spuse ea. Am nevoie de puțin exercițiu fizic. Și, în plus, cred că amândoi suntem puțin șocați.

Am luat-o pe o potecă bătătorită care ducea în direcția opusă față de ferma abandonată. Am trecut de un vechi beci din pământ și am intrat într-o pădură densă de conifere. Ea mergea repede, iar eu țineam cu greu pasul cu ea. Deodată s-a întors complet ca să se uite la mine.

– Credeam că am un tată care a plecat în America și-a dispărut. Un tată pe care-l cheamă Henry, care este înnebunit după albine și care-și petrece timpul cercetând modul de viață al acestora. Însă anii au trecut, iar el nu mi-a trimis nici măcar un borcan de miere. Am crezut c-a murit. Însă tu nu ești mort. De fapt, te-am cunoscut. Când ne întoarcem la rulotă, am de gând să vă fac o fotografie ție și lui Harriet. Am o grămadă de fotografii de-ale ei, de una singură sau împreună cu mine. Însă vreau o poză cu ambii mei părinți înainte să fie prea târziu.

Am continuat să mergem de-a lungul potecii. Mi se părea că Harriet îi spusese lui Louise cum stăteau lucrurile. Sau cel puțin atât de mult cât putuse să i le prezinte ea, fără să spună o minciună. Plecasem în America și dispărusem. Iar în tinerețea mea fusesem interesat de albine. Mai mult decât atât, fără îndoială, nu eram mort.

Am continuat să mergem prin zăpadă.

Avea să-și fotografieze părinții.

Încă nu era prea târziu pentru poza pe care și-o dorea.

Capitolul 2

Soarele coborâse mult spre linia orizontului.

În mijlocul unui câmp deschis, era un ring de box acoperit cu zăpadă. Arăta de parcă l-ar fi aruncat cineva în sus și se întâmplase pur și simplu să aterizeze acolo, în acea întindere albă. Pe jumătate ascunse în zăpadă erau și vreo două bănci dărăpănate, din lemn, care ar fi putut foarte bine să fi fost luate dintr-o capelă sau o sală de cinema.

– Avem meciuri de box primăvara și toamna, spuse ea. În general începem sezonul la mijlocul lunii mai. Atunci este momentul în care ne cântărim, folosind niște cântare vechi de la o lăptărie.

– Noi? Vrei să-mi spui că boxezi și tu?

– Bineînțeles. De ce n-aș face-o?

– Și cu cine boxezi?

– Cu prietenii mei. Oameni de pe aici care au ales să trăiască genul de viață despre care consideră că li se potrivește cel mai bine. Leif, de exemplu, locuiește cu bătrâna lui mamă. Pe vremuri conducea cea mai mare operațiune de contrabandă cu alcool de aici. Amandus care cântă la vioară și are niște pumni foarte puternici.

– Însă, cu siguranță, nu poți să fii boxer și să cânti și la vioară, nu? Cum fac față degetele acestei situații?

– O să trebuiască să-l întrebi pe Amandus asta. Întreabă-i pe ceilalți.

Nu mi-a spus cine erau ceilalți. Continuă să meargă de-a lungul potecii bine bătătorite, ce ducea spre un hambar de partea cealaltă a ringului de box. Uitându-mă după ea din spate, m-a izbit faptul că la corp semăna foarte mult cu Harriet. Însă cum arătase fiica mea pe vremea când fusese doar o fetiță? Sau când fusese adolescentă? Mi-am târșăit picioarele prin zăpadă și am încercat să mă gândesc cum eram eu pe atunci. Louise se născuse în 1967. Era adolescentă atunci când eu mă aflam la apogeul carierei mele de chirurg. Am simțit deodată un val de furie. De ce nu spusese Harriet nimic?

Louise îmi arată cu mâna niște urme în zăpadă și spuse că fuseseră făcute de un *wolverine*. Deschise ușa hambarului. Pe podea era o lampă cu gaz: o aprinse și o agăță de un cârlig din tavan. Era ca și cum am fi intrat într-o sală de sport de pe timpuri, folosită de boxeri sau luptători. De jur împrejurul podelei era împăștiată discurile și barele de ridicare pentru diferite haltere, un sac de box atârnat de tavan și o bancă pe care era o coardă de sărit, aranjată cu grijă în cerc, și mai multe perechi de mănuși de box negre și roșii.

– Dacă ar fi fost primăvară, ți-aș fi sugerat să boxăm vreo două runde, spuse Louise. Nu pot să mă gândesc la o modalitate mai bună de a începe să-mi cunosc tatăl pe care nu l-am cunoscut până acum. În mai multe sensuri.

– N-am folosit și nici măcar n-am purtat vreodată o pereche de mănuși de box.

– Însă trebuie să te fi bătut o dată sau de două ori în viață, nu?

– Când aveam treisprezece sau paisprezece ani, poate. Însă au fost mai mult niște lupte greco-romane pe terenul de joacă al școlii.

Louise stătea lângă sacul de box și îl împingea ușor cu umărul înainte și înapoi. Lampa cu parafină strălucea chiar deasupra capului ei. Mi se părea în continuare că o priveam pe Harriet.

– Sunt emoționată, spuse ea. Ai copii?

Am clătinat din cap.

– Deloc?

– Nu, deloc. Dar tu?

– Niciunul.

Sacul de box încă mai pendula înainte și înapoi.

– Sunt la fel de confuză ca și tine, spuse ea. Au fost momente în care-mi aminteam că trebuie să am și eu un tată, în ciuda a toate cele, și gândul ăsta mă înfuria. Cred că de-asta m-am apucat de box. Asta ca să pot să-l pocnesc zdravăn în ziua în care avea să învie din morți, și să-l las lat de tot, trimițându-l pe lumea ailaltă ca să mă răzbun că m-a abandonat.

Lumina lămpii dansa în jurul pereților grosolani. I-am spus despre cum a apărut Harriet din senin pe gheață, despre iazul din pădure și despre ocolul pe care m-a rugat să-l fac așa, pe neașteptate.

– Și n-a pomenit nimic despre mine?

– Nu, tot ce mi-a spus a fost despre iazul din pădure.

După care mi-a zis că vrea să-i cunosc fica.

– Ar trebui s-o dau afară. Și-a bătut joc de amândoi. Însă nu poți să dai afară pe cineva care este bolnav.

Ridică o mână și opri balansul sacului de box.

– E-adevărat că are să moară în curând? Ești doctor – trebuie să știi dacă spune adevărul sau nu.

– E într-adevăr foarte bolnavă. Însă nu știu când o să moară. Nimeni n-ar putea să stabilească o dată anume.

– Nu vreau să moară la mine în rulotă, spuse Louise, suflând în lampă și stingând-o.

Stăteam acolo în întunericul negru ca smoala. Degetele ni se atinseră din întâmplare. M-a apucat strâns de mână. Era puternică.

– Sunt atât de bucuroasă c-ai apărut, spuse ea. Presupun că, în străfundul meu, am crezut mereu că aveai s-o faci într-o bună zi.

– Nu mi-a trecut niciodată prin minte c-aș putea să am un copil.

– N-ai un copil. Ai o femeie matură care se apropie de vârsta mijlocie.

Când am ieșit din hambar, i-am putut desluși silueta la câțiva pași în fața mea. Stelele scânteietoare îmi păreau atât de aproape, că le-aș fi putut atinge cu mâna.

– Aici, în nordul îndepărtat, nu-i niciodată complet întuneric, spuse Louise. Când locuiești într-un oraș mare, nu mai vezi stelele. Ăsta-i motivul pentru care locuiesc aici. Când stăteam în Stockholm, mi-era dor de liniște, însă cel mai dor mi-era de stele. Nu înțeleg de ce se pare că oamenilor nu le-a trecut prin minte c-avem resurse naturale fantastice în țara asta, care abia așteaptă să fie exploatare. De ce nu vinde nimeni liniște în același mod în care se vinde lemnul din pădure și minereul de fier?

Știam ce voia să spună. Liniște, cer înstelat, probabil și singurătate – asemenea lucruri pur și simplu nu mai există

pentru majoritatea oamenilor. Începeam să cred că, în ciuda a tot și toate, ea era exact ca mine.

– Am de gând să pun pe roate o companie, spuse ea. Prietenii mei de la box o să-mi fie parteneri. O să începem să vindem aceste nopți liniștite, cu stele scânteietoare. O să fim foarte bogați într-o bună zi, sunt sigură de asta.

– Cine-s prietenii ăștia ai tăi?

– La câțiva kilometri de-aici, înspre nord, e un sat părăsit. Ultimul locuitor s-a mutat de-acolo prin anii '70. Toate casele erau goale, nimeni nu le mai voia nici măcar pe post de casă de vacanță. Însă domnul Mateotti, un bătrân pantofar italian, a venit aici într-o călătorie, în căutarea liniștii. Acum locuiește într-una dintre case și face două perechi de pantofi pe an. La începutul fiecărei luni, mai aterizează un elicopter pe câmpul din spatele casei sale. Un tip din Paris vine să ia pantofii, îl plătește pentru munca sa și îi dă comanda pentru pantofi pe care Giaconelli trebuie să-i facă în anul care vine. Mai e un bătrân cântăreț de muzică rock care locuiește în magazinul Sparrman din sat, care s-a închis cu ani buni în urmă. Pe vremuri își spunea Ursul Roșu și avea la activ două discuri de aur, fapt ce făcea din el unul dintre candidații la titlul de Regele Rockului suedez, fiind astfel în competiție cu Ricky Rock și Gary Granite. Avea un păr de un roșu aprins și făcuse o înregistrare pe cinste a melodiei *Peggy Sue*. Însă când sărbătorim solstițiul de vară și ne așezăm să mâncăm la masa noastră din ringul de box, cu toții vrem să ne cânte *The Great Pretender*.

Îmi aminteam hitul acela foarte bine, în versiunea originală înregistrată de The Platters. Eu și Harriet chiar

dansasem pe această melodie. Cred că puteam să-mi amintesc toate cuvintele dacă-mi puneam mintea la contribuție.

Însă Ursul Roșu și discurile lui de aur – asta chiar nu-mi spunea nimic.

– Se pare că sunt o grămadă de oameni remarcabili pe-aici prin zonă.

– Sunt o grămadă de oameni remarcabili care trăiesc peste tot, însă nu-i observă nimeni deoarece sunt bătrâni. Trăim într-o epocă în care se presupune că oamenii în vârstă sunt la fel de transparenți ca o foaie de sticlă. E cel mai bine dacă nici măcar nu observăm că există. Și tu devii din ce în ce mai transparent. Mama este așa de o bună bucată de timp.

Am stat acolo în liniște. Puteam să disting undeva, în depărtare, luminile de la rulotă.

– Câteodată, mă cuprinde o dorință arzătoare de a mă întinde pe jos, în zăpada de-aici, în sacul de dormit, spuse Louise. Când este lună plină, luminile albastrui îmi dau senzația că mă aflu într-un deșert. Noaptea și în deșert este la fel de frig.

– N-am fost niciodată în deșert. Asta dacă nu cumva nisipurile mișcătoare de la Skagen pot fi considerate deșert.

– Într-una dintre zilele astea chiar o să-mi fac culcușul aici, afară. O să-mi asum riscul de a nu mă mai trezi niciodată. N-avem numai cântăreți de muzică rock pe-aici: avem și interpreți de muzică jazz. Când o să mă întind pe jos, afară și o să încerc să adorm, o să-i am pe toți în jurul meu, cântându-mi o baladă tristă, în surdină.

Am pornit-o din nou la drum prin zăpadă. O bufniță țipa undeva în depărtare. Cădeau stele de pe cer, însă

păreau că se aprind din nou și devin la fel de incandescente ca și înainte. Am încercat să înțeleg ce-mi spusese.

Seara s-a dovedit a fi foarte ciudată.

Louise a pregătit ceva de mâncare în rulotă, în timp ce eu și cu Harriet am stat înghesuiți pe canapeaua extensibilă îngustă. Când i-am spus că eu și Harriet o să trebuiască să găsim un loc unde să ne petrecem noaptea, Louise a insistat să dormim toți în patul ei. Aveam de gând să protestez, însă m-am hotărât să n-o fac. Louise a scos o carafă de vin ce părea să fie foarte tare și avea gust de agrișe. După care ne-a servit o tocană despre care susținea că este din carne de elan, la care adăugase o mulțime de zarzavaturi cultivate de unul dintre prietenii ei într-o seră pe care, în mod evident, o folosea și pe post de locuință. Numele acestuia era Olof, un individ care dormea printre castraveții lui și, desigur, era unul dintre cei cu care boxa primăvara.

N-a durat mult până ne-am îmbătat cu toții, mai ales Harriet. A continuat discuția pe jumătate adormită. Louise avea un obicei nostim de a-și clănțăni dinții ori de câte ori golea câte-un pahar. Am încercat din răspuțeri să nu mă îmbăt, însă n-am reușit.

Conversația noastră a devenit din ce în ce mai confuză și mai greu de înțeles, însă am reușit să-mi dau întru câtva seama despre genul de relație pe care Louise o avea cu Harriet. Țineau în mod constant legătura, se certau adesea și nu prea căzuseră vreodată de acord cu privire la ceva. Însă țineau foarte mult una la cealaltă. Câștigasem o familie care la suprafață manifesta multă furie, dar care era ținută laolaltă de o dragoste profundă.

Am vorbit mult timp despre câini – nu genul de câini pe care-i iei la plimbare în lesă, ci despre câinii sălbatici care cutreierau câmpiile africane. Fiica mea a spus că aceștia îi aminteau de prietenii ei care trăiau în pădure, o haită de câini africani care dădeau din coadă la gașca de boxeri din nordul Suediei. Le-am spus că am un asemenea câine provenit dintr-un amestec de rase, despre care era greu de afirmat ce origine avea. Când Louise a aflat că acest câine hoinărea în voie pe insula bunicilor mei, a fost foarte plăcut impresionată. De asemenea, s-a mai arătat interesată să audă de bătrâna mea pisică.

Harriet a adormit în cele din urmă, datorită unui amestec de oboseală, spirtoase și vin de agrișe. Louise a întins cu grijă o pătură peste ea.

– Sforăie dintotdeauna. Când eram mică obișnuiam să-mi închipui că nu era ea cea care sforăie, ci tatăl meu care venea în vizită în fiecare noapte, sub forma unei creaturi invizibile, dar sforăitoare. Tu sforăi?

– Da.

– Slavă Domnului! În cinstea tatălui meu!

– Și pentru fiica mea!

A umplut din nou paharele și a vărsat niște vin pe masă. L-a șters cu mâna.

– Când am auzit mașina venind înapoi, m-am întrebat ce hodorog mai aduce Harriet cu ea de data aceasta.

– Vine adesea în vizită însoțită de diferiți bărbați?

– Hodorogi. Nu bărbați. Reușește întotdeauna să găsească pe cineva s-o aducă până aici cu mașina, după care s-o ducă înapoi acasă. Adeseori stă în vreo cafenea din Stockholm, părând obosită și nefericită. Întotdeauna se găsește cineva să o întrebe dacă poate s-o ajute, probabil

dacă poate s-o ducă acasă. De îndată ce se vede în mașină, cu cadrul ei de mers în portbagaj, pomenește așa în treacăt că „acasă“ înseamnă undeva la câteva sute de kilometri sau mai mult distanță, în nordul țării, chiar la sud de Hudiksvall. Destul de surprinzător, rareori se găsește vreunul care s-o refuze. Însă se plictisește repede de hodorogul cu pricina și îi face vânt pentru un altul. Mama are foarte puțină răbdare. În copilărie erau lungi perioade de timp în care era un alt bărbat în patul ei în diminețile de duminică. Pe vremea aia îmi plăcea să sar pe ei și să-i trezesc, astfel încât bărbații să-și dea seama de un fapt supărător, anume că eu existam. Însă după aceea au fost perioade în care treceau săptămâni și chiar luni fără ca ea să se mai uite la vreun bărbat.

M-am dus afară să urinez. Noaptea era scânteietore. Am văzut prin geam cum Louise a pus o pernă sub capul mamei sale. Aproape c-am izbucnit în lacrimi. M-am gândit că probabil ar trebui să plec – să-mi iau mașina și să dispar de-acolo. Însă am continuat să observ prin fereastră ce face, având senzația clară că ea știa că o priveam. Și-a întors brusc capul spre fereastră și a zâmbit.

Am lăsat mașina unde era și m-am întors înăuntru.

Am stat acolo, în rulota înghesuită, bând și încercând să purtăm o conversație cât de cât. Nu cred că vreunul din noi știa cu adevărat ce voiam să spunem. Louise a scos niște albume foto dintr-un sertar. Unele erau instantanee alb-negru destul de șterse, însă majoritatea erau fotografii color de slabă calitate, de la începutul anilor '70, de pe vremea când toată lumea avea ochii roșii și se uita cu gura căscată la fotograf, asemenea unor vampiri. Erau poze cu femeia pe care o abandonasem și cu fiica ei, pe care aș fi

vrut mai mult decât orice pe lumea asta s-o cunosc. O fețiță, nu o femeie în toată regula. Expresia ei avea ceva evaziv. Ca și cum de fapt n-ar fi vrut să fie văzută.

Am răsfoit albumul. Ea n-a spus prea multe, abia răspunzând la întrebările pe care i le puneam. Cine făcuse fotografia? Cine erau cei din poză? Vara în care fiica mea avea șapte ani, ea și Harriet petrecuseră câteva săptămâni cu un bărbat pe care-l chema Richard Munter, pe insula Getterön, lângă Varberg. Munter era un bărbat puternic, chel, care avea tot timpul o țigară în gură. Am simțit cum mă cuprinde gelozia. Acest individ fusese împreună cu fiica mea la vârsta pe care mi-aș fi dorit încă s-o mai aibă. Murise câțiva ani mai târziu, când relația lui cu Harriet era deja încheiată. Un buldozer se răsturnase peste el, zdrobindu-l și omorându-l pe loc. Tot ce mai rămăsese din el erau niște fotografii de calitate slabă, cu nelipsita lui țigară și ochii roșii de la bliț.

Am închis albumul: nu aveam puterea să mai văd alte fotografii. Nivelul vinului rămas în carafă scădea din ce în ce mai mult. Harriet dormea. Am întrebat-o pe Louise cui îi scria scrisori. Ea clătină din cap.

– Nu acum. Măine, după ce-o să uităm de mahmureală. Acum trebuie să mergem la culcare. Pentru prima oară în viață o să dorm între părinții mei.

– Nu-i suficient loc în patul ăla pentru toți trei. Eu mă culc pe jos.

– E loc.

O mișcă ușor pe Harriet spre perete, apoi strânse masa pliantă după ce luă mai întâi ceștile și paharele de pe ea. Patul era extensibil, însă era evident că avea să fie foarte înghesuit chiar și așa.

– N-o să mă dezbrac în fața tatălui meu, spuse ea. Du-te afară. Bat în perete după ce mă bag sub pătură.

Am făcut așa cum mi-a zis.

Cerul plin de stele se învârtea deasupra mea. M-am împiedicat și am căzut în zăpadă. Câștigasem o fiică și, poate, ea avea șanse să ajungă să-l placă sau chiar să-l iubească pe tatăl pe care nu-l cunoscuse până atunci.

Întreaga viață mi s-a perindat prin fața ochilor.

Reușisem să ajung până aici. Se prea putea să mai apară câteva răscruci. Însă nu prea multe. Călătoria mea se apropia de final.

Louise a bătut în peretele rulotei. A stins luminile și a aprins o lumânare de pe frigiderul micuț. Puteam să văd două fețe una lângă cealaltă.

Harriet era la perete, iar fiica mea stătea întinsă lângă ea. Mai rămăsese puțin loc pentru mine.

– Stinge lumânarea, spuse Louise. Nu vreau s-o consum în prima noapte din viață în care dorm cu părinții mei.

M-am dezbrăcat, însă am păstrat maioul și pantalonii, am stins lumânarea și m-am strecurat în pat. Nu aveam cum să evit s-o ating pe Louise. Am observat cu groază că era goală.

– Nu poți să-ți pui o cămașă de noapte? am întrebat eu. Nu-i posibil să dorm cu tine lângă mine dezbrăcată de tot. Cu siguranță înțelegi asta, nu?

S-a cățărât peste mine și s-a îmbrăcat cu ceva care mi s-a părut a fi o rochie. După care a venit la loc în pat.

– Acum e timpul să ne culcăm, spuse ea. În sfârșit, o să-mi aud tatăl sforăind. O să rămân trează până când adormi tu.

Harriet murmură în somn. Când s-a răsucit într-o parte, a trebuit să ne schimbăm și noi poziția după ea. Louise era caldă. Nu-mi doream decât să fi fost o fetiță care să doarmă buștean în cămășuța ei de noapte. Nu o ditamai femeia care intrase fără veste în viața mea.

Nu știu când am adormit în cele din urmă. Oricum a durat ceva până când nu mi s-a mai părut că patul se învârtea nebunește. Când m-am trezit cu chiu, cu vai, eram singur.

Rulota era goală. Mașina dispăruse.

Capitolul 3

Puteam să văd după urmele cauciucurilor rămase în zăpadă, cum întorsese Louise mașina și plecase în trombă. Mi-a trecut prin minte că toată povestea asta fusese plă-nuită în avans. Harriet mă luase și mă adusese să-mi cu-nosc fiica despre care nu știam nimic, iar după aceea cele două îmi luaseră mașina și dispăruseră. Fusesem lăsat de izbeliște în pădure.

Era zece fără un sfert. Vremea se schimbase, iar tempe-ratura era pozitivă, dincolo de punctul de îngheț. Apa picura de pe rulota murdară. M-am dus din nou înăuntru. Mă durea capul și aveam gura uscată. Nu era nici urmă de vreun mesaj care să spună încotro plecaseră. Pe masă era un termos de cafea. Am luat o cană care făcea reclamă la un lanț de magazine cu produse ecologice.

Tot timpul aveam senzația că pădurea se apropia pe furiș de rulotă.

Cafeaua era tare, iar starea mea de mahmureală – aproape dureroasă. Mi-am luat ceașca de cafea afară, la aer curat. Un nor de ceață umedă plutea amenințător dea-supra pădurii. O împușcătură răsună undeva la depărtare. Mi-am ținut respirația. Prima împușcătură a fost urmată

de o alta, după care nimic altceva. Se părea că toate sunetele trebuiau să se așeze la coadă înainte să li se permită să se transforme în tăcere – și chiar și atunci, trebuiau să o facă în ordine, câte unul, pe rând.

M-am întors înăuntru și am început să scotocesc te-meinic rulota. Deși era mică și înghesuită, avea surprinzător de multe spații de depozitare. Louise ținea totul în ordine. Culoarea ei favorită pentru haine părea a fi maroniul-închis, precum castana, deși anumite articole de îmbrăcăminte aveau o nuanță de roșu intens. Majoritatea hainelor ei erau în culori neutre, naturale.

Într-un cufăr simplu, din lemn, având vopsit anul 1822 pe capac, am fost uimit să găsesc o sumă mare da bani – bancnote de o mie de coroane, respectiv, de cinci sute de coroane, în valoare totală de 47 500. După aceea am început să caut prin sertarele ce conțineau documente și scrisori.

Primul lucru pe care l-am găsit a fost o fotografie a lui Erich Honecker, semnată de însuși liderul german. Pe spate scria că era datată în 1986 și că fusese trimisă de Ambasada Republicii Democrate Germane din Stockholm. În sertar mai erau multe alte fotografii, toate fiind semnate – Gorbaciov, Ronald Reagan și niște africani de care nu auzisem nicio dată, dar am bănuțit că erau politicieni și oameni de stat. Mai era și fotografia unui prim-ministru australian al cărui nume n-am reușit să-l deslușesc.

Am trecut la cel de-al doilea sertar, care era plin de scrisori. După ce-am citit cinci dintre ele, am început să înțeleg cum își petrecea timpul fiica mea. Scria scrisori liderilor politici din toate părțile lumii, protestând cu privire

la modul în care aceștia își tratau propriii cetățeni și cum îi tratau pe oamenii din alte țări. În fiecare plic se afla câte o copie a scrisorii pe care o scrisese ea, cu scrisul acela lăbărtat, și, respectiv, răspunsul pe care îl primise. Îi scrisese lui Erich Honecker într-o engleză plină de patimă despre faptul că Zidul Berlinului era o rușine. Drept răspuns primise o fotografie a lui Honecker pe un podium, în timp ce făcea cu mâna unei mase neclare de est-germani. Louise îi scrisese lui Margaret Thatcher cerându-i să-i trateze cu decență pe minerii aflați în grevă. N-am găsi niciun răspuns din partea Doamnei de Fier – în orice caz în plic nu mai era nimic altceva în afară, de fotografia lui Thatcher ținându-și poșeta foarte strâns. Însă de unde obținuse Louise toți banii ăia? Nu există niciun indiciu aici care să răspundă la această întrebare.

Asta a fost tot ce-am reușit să aflu. Am auzit zgomotul unei mașini care se apropia, am închis sertarele și am ieșit afară. Louise conducea repede. A frânat brusc în zăpada umedă.

Louise a scos cadrul de mers din portbagaj.

– N-am vrut să te trezim. Sunt încântată să descopăr că tatăl meu este un expert în arta sforăitului.

O ajută pe Harriet să coboare din mașină.

– Am fost la cumpărături, spuse Harriet cu un zâmbet larg. Am cumpărat niște ciorapi, o fustă și o pălărie.

Louise ridică niște pungi mari de pe bancheta din spate.

– Maică-mea n-a avut niciodată un gust deosebit la îmbrăcăminte, spuse ea.

Am dus sacoșele cu cumpărături în rulotă, în timp ce Louise o ajuta pe Harriet să urce panta alunecoasă.

– Noi am mâncat deja, spuse Louise. Ți-e foame?

De fapt chiar îmi era, însă am clătinat din cap. Nu-mi plăcea că-mi împrumutase mașina fără permisiunea mea.

Harriet se întinse pe pat ca să se odihnească. Puteam să văd că plimbarea îi făcuse bine, însă chiar și așa o epuizase complet. În curând adormi. Louise scoase pălăria roșie pe care și-o cumpărase Harriet.

– I se potrivește, spuse ea. E-o pălărie care ar fi putut fi făcută anume pentru ea.

– N-am văzut-o niciodată purtând pălărie. Când eram tineri, umblam întotdeauna cu capul descoperit. Chiar și atunci când era frig.

Louise puse pălăria la loc în sacoșă și se uită de jur împrejur prin rulotă. Oare lăsasem ceva urme? Avea să vadă că în timp ce fuseseră plecate îmi petrecusem timpul cotrobăindu-i prin lucruri? S-a întors să se uite la mine, apoi la pantofii mei care se aflau pe un ziar lângă ușă. Îi aveam de mulți ani. Erau foarte uzați și mai multe dintre găurile pentru șireturi se rupseseră. S-a ridicat în picioare, a pus cu grijă o pătură peste mama ei și s-a îmbrăcat cu jacheta.

– Hai să mergem până afară, spuse ea.

Am fost mai mult decât bucuros să o fac. Durerea de cap mă chinuia îngrozitor.

Am ieșit afară și-am stat lângă rulotă, respirând aerul ce te înviora instantaneu. Mi-a trecut prin minte că n-am reușit să scriu nimic în jurnal de câteva zile. Nu-mi place să-mi încalc rutina cu care m-am obișnuit.

– Ai putea să-ți duci mașina la un service, spuse Louise. Frânele nu prea mai țin.

– Sunt suficient de bune pentru mine. Unde mergem?

– Mergem la un prieten bun de-al mei. Vreau să-ți fac un cadou.

Am întors mașina în zloata de pe jos. Când am ajuns la drumul principal, mi-a spus s-o iau la stânga. Numeroasele camioane încărcate cu bușteni spulberau zăpada, transformând-o în nori albi. După câțiva kilometri, mi-a zis s-o iau la dreapta: un semn indica faptul că ne îndreptam spre un loc numit Motjärvsbyn. Pinii creșteau până la marginea șoselei care fusese curățată destul de prost cu plugul de zăpadă. Louise era concentrată la drumul din față. Totodată, fredona o melodie: am recunoscut-o, însă n-am putut să-mi amintesc cum se cheamă.

Am ajuns la o bifurcație, iar Louise mi-a făcut semn spre stânga. După mai puțin de un kilometru pădurea s-a retras și pe marginea drumului a apărut un șir de căsuțe. Acestea erau goale, lipsite de viață. Numai căsuța de la capătul șirului de căsuțe, o clădire cu un etaj, construită din lemn și având o verandă vopsită în verde, prezenta ușoare semne de viață. Pe scări stătea o pisică. Un fuior subțire de fum se înălța din coș.

– Via Salandra, din Roma, spuse Louise. Asta este o stradă pe care sunt hotărâtă să merg într-o bună zi. Ai fost vreodată la Roma?

– Am fost de mai multe ori. Însă nu știu strada pe care ai pomenit-o.

Louise coborî din mașină. Am urmat-o. Cabana de lemn avea probabil peste o sută de ani; dinăuntru se auzea muzică de operă.

– În casa asta trăiește un geniu, spuse Louise. Giaconelli Mateotti. Acum este un om în vârstă. Însă pe vremuri a lucrat

pentru faimoasa familie de producători de pantofi Gatto. Ca tânăr ucenic, a învățat meserie de la unicul Angelo Gatto, care și-a deschis atelierul la începutul anilor 1900. Însă acum Giaconelli și-a adus măiestria și priceperea aici, în pădure. A început din ce în ce mai mult traficul, și toți acei clienți importanți care refuzau să accepte faptul că răbdarea și timpul erau esențiale pentru a confecționa pantofi de calitate.

Louise mă privi în ochi și zâmbi.

– Vreau să-ți fac un cadou, spuse ea. Vreau ca Giaconelli să-ți facă o pereche de pantofi. Cei pe care-i porți sunt o insultă pentru picioarele tale. Giaconelli mi-a spus cum ne sunt construite picioarele; oasele și mușchii care ne dau posibilitatea să mergem și să alergăm, să stăm în vârful degetelor și chiar să facem balet. Știu interpreți de operă cărora nu le pasă prea mult de regizori sau dirijori, de costume sau notele înalte pe care trebuie să le cânte – însă sunt pasionați de pantofii pe care îi poartă și despre care cred că îi ajută să cânte bine.

M-am holbat la ea. Parcă îl ascultam pe taică-meu. Chelnerul încruntat care plecase de multă vreme dintre noi. Și el îmi vorbise despre cântăreții de operă și pantofii lor.

Era un sentiment ciudat, să-mi dau seama că tatăl meu și fiica mea aveau asta în comun.

Dar ce era cu pantofii pe care voia să mi-i ofere? Am vrut să obiectez, însă ea a ridicat o mână, a urcat scările, a împins pisica într-o parte și a deschis ușa. Muzica de operă s-a revărsat asupra noastră. Venea dintr-o încăpere, din spațiile casei. Am trecut prin camerele în care trăia Mateotti și

în care își ținea bucățile de piele și calapodurile. Pe unul dintre pereți era un motto inscripționat cu vopsea, despre care am presupus că fusese scris de mână de însuși Mateotti. Cineva cu numele de Chuang Chou spusese: „Când ți se potrivesc pantofii, nu te mai gândești la picioare“.

O cameră era plină cu calapoade de lemn, stivuite pe rafturi dispuse de la podea până la tavan. Fiecare pereche avea atârnată câte o etichetă cu numele. Louise trase mai multe calapoade de pe rafturi și am fost uimit când am citit numele. Giaconelli făcuse pantofi pentru președinți americani care nu mai trăiau, însă calapoadele lor erau încă aici. Mai erau dirijori și actori, respectiv, oameni care ajunseseră să fie cunoscuți, din motive mai bune sau mai rele. Era o experiență uimitoare să-ți croiești calea printre toate aceste picioare faimoase. Era ca și cum calapoadele cu pricina se chinuiseră să meargă prin zăpadă și zloată pentru ca maestrul, pe care încă nu-l cunoscusem, să fie în măsură să facă minunații săi pantofi.

– Două sute de operațiuni distincte, spuse Louise. De atât este nevoie să faci un singur pantof.

– Trebuie să fie foarte scumpi, am spus eu. Când pantofi sunt ridicați la rangul de bijuterii.

Ea zâmbi.

– Giaconelli îmi este dator cu o favoare. O să-i facă plăcere să se revanșeze.

Să se revanșeze.

Când am auzit ultima oară pe cineva să folosească sintagma asta, într-un asemenea context? Nu-mi puteam aminti. Probabil că oamenii care trăiesc în inima pădurii folosesc limbajul într-un mod diferit? Probabil că oamenii

care trăiesc în marile orașe elimină anumite cuvinte ca și cum acestea ar fi ilegale?

Am mers mai departe, colindând vechea cabană.

Peste tot erau calapoade și scule, iar încăperea mirosea puternic de la pieile tăbăcite care erau puse grămadă pe niște mese simple, așezate pe capre de lemn.

Opera ajunsese la final. Scândurile vechi ale dușumelei scârțâiau sub pașii noștri.

– Sper că te-ai spălat pe picioare, spuse Louise în momentul în care am ajuns la ultima ușă, care era închisă.

– Ce-o să se întâmple dacă nu m-am spălat?

– Giaconelli n-o să spună nimic, însă o să fie dezamăgit, chiar dacă n-o arată.

Ciocăni la ușă și o deschise.

La o masă cu șiruri de scule aranjate cu grijă stătea un bătrân aplecat peste un calapod acoperit parțial cu piele. Purta ochelari și era complet chel, cu excepția câtorva șuvițe de păr ce-i atârnavă la ceafă. Era foarte slab, una dintre acele persoane care îți dau impresia că sunt mai mult sau mai puțin imponderabili. În încăpere nu se mai afla nimic altceva în afară de masa aceea. Pereții erau goi, nu mai erau rafturi cu calapoade, nimic, în afară de pereții simpli de lemn. Muzica venea de la un aparat radio pus pe pervazul uneia dintre ferestre. Louise se aplecă și îl sărută pe bătrân pe vârful capului chel. El păru încântat s-o vadă și împinse ușor într-o parte pantoful maro la care lucra.

– Acesta este tatăl meu, spuse fiică-mea. S-a întors după toți anii ăștia.

– Un om bun întotdeauna se întoarce, spuse Giaconelli.

Avea un accent pronunțat.

Se ridică în picioare și îmi strânse mâna.

– Ai o fată minunată, spuse el. În plus, este și un boxer excelent. Râde foarte mult și mă ajută ori de câte ori am nevoie de ajutor. De ce te-ai ascuns atâta timp?

Încă mă ținea strâns de mână. Strânsoarea sa deveni și mai puternică.

– Nu m-am ascuns. N-am știut că am o fată.

– În străfundul lui, un bărbat știe întotdeauna dacă are sau nu un copil. Însă acum ți-ai făcut apariția. Louise este fericită. Asta-i tot ce trebuie să știu. Te-a așteptat destul de mult să vii în pădure și s-o vizitezi. E posibil ca toți anii ăștia să fi fost în drum spre ea fără să-ți dai seama? E-atât de ușor să-ți pierzi calea interioară, din lăuntrul tău, la fel cum este ușor să te rătăcești în pădure sau într-un oraș.

Ne-am dus în bucătăria lui Giaconelli. Spre deosebire de atelierul său ascetic, bucătăria era un talmeș-balmeș de nedescris, cu toate tipurile și mărimile de tigăi, plante uscate, legături de usturoi atârinate de tavan, lămpi cu gaz și șiruri de borcane cu mirodenii îngrămădite pe niște rafturi frumos sculptate. În mijlocul podelei era o masă mare, solidă. Giaconelli a observat că mă uitam la ea și și-a trecut mâna peste suprafața netedă a acesteia.

– Lemn de fag, spuse el. Minunatul lemn din care fac calapoadele. Obişnuiam să-mi aduc buștenii pentru lemn din Franța. E imposibil să faci calapoade din alt tip de lemn: fagii cresc în zonele înalte din provincie, suportă umbra și nu sunt afectați de variațiile mari și neașteptate ale climei.

Eu personal alegeam întotdeauna ce copaci urmau să fie tăiați. Îi alegeam cu doi sau trei ani înainte ca să trebuiască să-mi reprovizionez stocul. Erau tăiați întotdeauna iarna și transformați în bușteni lungi de un metru și optzeci de centimetri, niciodată mai mult de-atât, și erau depozitați afară pentru perioade lungi de timp. Când m-am mutat în Suedia, am găsit un furnizor în Skåne. Acum sunt prea bătrân ca să mai am putere să mă duc cu mașina până în sud, să-mi aleg eu însumi copacii. Ceea ce mi se pare foarte trist. Însă nu e mai puțin adevărat că, în prezent, fac din ce în ce mai puține calapoade. Mă plimb prin casă și mă întreb cât timp o să mai continui să fac pantofi. Omul care alege copacii pentru tăiere în locul meu s-a prezentat cu masa asta la cea de-a nouăzecea aniversare a zilei de naștere.

Bătrânul maestru ne-a invitat să luăm loc și a scos o sticlă de vin roșu îmbrăcată într-un manșon de rafie. Mâna îi tremură în timp ce ne umplea paharele.

– Un toast pentru tatăl care a apărut pe neașteptate! spuse el ridicându-și paharul.

Vinul era foarte bun. Mi-am dat seama că-mi lipsise ceva în toți anii pe care îi petrecusem de unul singur pe insulă: să beau vin cu prietenii.

Giaconelli începu să spună niște istorii remarcabile despre toți pantofii pe care îi făcuse în decursul anilor, despre clienții care continuau să se întoarcă pentru a comanda alții, despre copiii acestora, care își făceau apariția la ușa sa după moartea părinților lor. Însă majoritatea poveștilor sale erau despre toate picioarele pe care le văzuse și le măsurase înainte să-și facă toate calapoadele, și despre cum

picioarele mele mă purtasera deja aproape 250 000 de kilometri. Despre semnificația osului de la gleznă – *talus* – pentru puterea unui picior. M-a fascinat vorbind despre aparent insignifiantul și atât de micul os cuboid – *os cuboideum*. Părea să știe tot ce era de știut despre oasele și mușchii labei piciorului. Am recunoscut o mare parte din ceea ce spunea în informațiile acumulate din perioada în care eram student la medicină – cum ar fi construcțiile anatomice incredibile de ingenioase, despre cum mușchii labei picioarelor sunt scurți ca să dea putere, rezistență și flexibilitate.

Louise i-a spus că voia ca el să-mi facă o pereche de pantofi. Giaconelli a dat din cap cu înțelepciune și s-a uitat la fața mea preț de câteva secunde, înainte să-și îndrepte interesul asupra picioarelor mele. A împins într-o parte un vas de ceramică plin cu migdale, nuci, alune și altele, și îmi ceru să mă așez pe masă.

– Te rog să-ți scoți pantofii și șosetele. Cunosc niște pantofari moderni care măsoară picioarele încălțate cu ciorapi, însă eu sunt de modă veche. Vreau să văd piciorul gol, nimic altceva.

Nu-mi trecuse niciodată prin minte că vreodată cineva avea să-mi măsoare picioarele ca să-mi facă o pereche de pantofi. Pantofii erau niște chestii pe care le încercai într-un magazin. Am ezitat, dar m-am descălțat de pantofii uzați din picioare, mi-am scos șosetele și m-am cocoțat pe masă. Giaconelli s-a uitat la pantofii mei cu o expresie de îngrijorare pe față. În mod evident, Louise mai fusese prezentă și cu alte ocazii în care italianul măsurase picioarele cuiva pentru pantofi, întrucât s-a retras într-o cameră alăturată și s-a întors cu niște coli de hârtie și un creion.

Era ca și cum aș fi parcurs un ritual. Giaconelli îmi examinează picioarele, le mângâie cu degetele, după care mă întreabă dacă mă simt bine.

– Cred că da.

– Ești complet sănătos?

– Am o durere de cap.

– Dar picioarele îți sunt în regulă?

– Ei bine, cel puțin nu mă dor.

– Nu sunt umflate?

– Nu.

– Cel mai important lucru când faci pantofi este să măsoți picioarele în circumstanțe normale, niciodată noaptea, niciodată la lumină artificială. Nu vreau decât să-ți văd picioarele când sunt într-o stare bună.

Începeam să mă întreb dacă nu cumva eram obiectul unei farse. Însă Louise părea foarte serioasă și era pregătită să ia notițe.

Lui Giaconelli i-au trebuit peste două ore să facă o examinare completă a picioarelor mele și să întocmească o listă cu diferite măsurători necesare pentru crearea calapoadelor mele, iar după aceea a pantofilor pe care fiica mea ținea foarte mult să mi-i dăruiască. Pe durata celor două ore, am învățat că lumea picioarelor este mult mai complicată și mai cuprinzătoare decât ar putea să-și închipuie cineva. Giaconelli își petrecuse o grămadă de timp cercetând axa longitudinală teoretică ce dicta dacă piciorul meu drept sau cel stâng era orientat spre exterior sau spre interior. Verifică forma montului de la fiecare picior în parte și călcătura, și cercetă să vadă dacă aveam vreun fel de deformații caracteristice: dacă aveam platfus

sau dacă vreunul dintre degetele de la picioare era mai proeminent, dacă degetele mari de la picioare erau mai înalte decât celelalte sau dacă aveam așa-numitele „degete strâmbe“. Mi-am dat seama că exista o regulă de aur pe care Giaconelli o respecta cu meticulozitate: cele mai bune rezultate erau obținute prin folosirea celor mai simple instrumente de măsură. Se rezumase la două tocuri de pantof și o panglică de măsurat. Era galbenă și avea două scale gradate: prima scală era folosită pentru a măsura piciorul în vechile ochiuri de măsurat, fiecare în parte fiind egal cu 6,66 milimetri. Cealaltă măsura lățimea și circumferința piciorului, folosind sistemul metric, în centimetri și milimetri. Giaconelli mai folosea și un vechi set de instrumente de proiectare, iar când am stat pe coala din hârtie de indigo, a trasat o linie în jurul picioarelor, folosind un simplu creion. A vorbit tot timpul, exact cum îmi aminteam că o făceau și doctorii mai bătrâni atunci când mi-am început stagiul la chirurgie – descriind ceea ce făceau și comentând fiecare incizie în parte, modul în care cugea sângele, starea generală a pacientului. În timp ce-mi trasa conturul picioarelor, Giaconelli mi-a explicat că trebuia neapărat să țină creionul într-un unghi de exact nouăzeci de grade față de hârtie: dacă unghiul era mai mic de-atât, a intrat el în amănunte într-o suedeză cu un puternic accent străin, pantofii aveau să fie mai mici cel puțin cu o mărime.

Trasă conturul fiecărui picior cu creionul, începând întotdeauna de la călcâi și urmărind partea interioară spre degetul mare, după aceea de-a lungul vârfului piciorului și înapoi la călcâi prin partea exterioară a labei. Îmi dădu instrucțiuni referitoare la cum să apăs cu putere cu

degetele de la picioare pe pământ. Folosi cuvântul pământ, deși stăteam pe o foaie de hârtie pe o masă. În ceea ce-l privea pe Giaconelli, oamenii stăteau întotdeauna pe pământ, nu în altă parte.

– Niște pantofi buni te ajută să uiți că ai picioare, spuse el. Nimeni nu merge în viață pe o masă sau pe o foaie de hârtie. Picioarele sunt unite cu pământul.

Întrucât piciorul stâng nu este niciodată identic cu cel drept, este esențial să trasezi conturul amândurora. Când contururile au fost gata, Giaconelli a marcat locul primei și celei de-a cincea falange, și, respectiv, cele mai proeminente puncte ale montului și ale călcâiului. Desena foarte încet, de parcă n-ar fi urmărit numai conturul piciorului meu, ci ar fi fost conectat la un proces interior despre care nu știam nimic și despre care nu puteam decât să-mi dau cu presupusul. Observasem această caracteristică și la chirurgii pe care îi admiram.

După ce mi s-a permis în cele din urmă să mă dau jos de pe masă, întreaga procedură a fost repetată încă o dată, cu mine stând de astă dată pe un fotoliu vechi din ratan. Am bănuir că Giaconelli îl adusese de la Roma în momentul în care se hotărâse să-și creeze capodoperele în inima pădurilor nordice. Afișă același grad de acuratețe și meticulozitate, însă acum nu mai vorbi; în schimb fredonă arii din opera pe care o asculta când eu și Louise ajunseserăm la el acasă.

În cele din urmă, când toate măsurătorile s-au terminat și mi s-a permis să-mi pun șosetele, pantofii uzați și să beau un alt pahar de vin, Giaconelli părea să fie obosit, ca și cum măsurătorile îl epuizaseră complet.

– Îți sugerez o pereche de pantofi negri cu o tentă violet, spuse Giaconelli, și un model cu găurele pe fața lor superioară. Vom folosi două tipuri de piele pentru a completa designul în mod discret, dar și pentru a adăuga o notă personală. Am o piele pentru partea din față care a fost tăbăcită acum două sute de ani. Asta o să-i dea ceva special în sensul culorii și al subtilității.

Ne turnă alt pahar de vin, golind sticla.

– Pantofii o să fie gata într-un an începând de astăzi, spuse el. Momentan, sunt ocupat cu o pereche pentru un cardinal de la Vatican. De asemenea, mai am o obligație și trebuie să-i fac o pereche de pantofi lui Keskinen, dirijorul, și i-am promis divei Klinkova niște pantofi potriviți pentru concertele ei de lieduri romantice. O să pot să mă apuc de-ai tăi peste opt luni și o să fie gata într-un an.

Ne-am golit paharele. A dat mâna cu amândoi și s-a retras. În timp ce ieșeam pe ușa de la intrare, am auzit încă o dată muzica reversându-se din încăperea folosită de el ca atelier.

Cunoscusem un meseriaș care trăia într-un sat pustiu, în inima imenselor păduri nordice. Departate de zonele urbane, iată că trăiau oameni cu talente extraordinare și surprinzătoare.

– Un om remarcabil, am spus eu în timp ce ne îndreptam spre mașină.

– Un artist, spuse fică-mea. Pantofii lui sunt dincolo de orice comparație. Sunt imposibil de imitat.

– De ce-a venit aici?

– Orașul îl înnebunea încetul cu încetul. Mulțimile de oameni, nerăbdarea lor care nu-i dădea pacea și nici

liniștea în care să-și facă munca. A locuit pe Via Salandra. Mi-am pus în minte mai demult să mă duc acolo să văd locul pe care l-a lăsat în urmă.

Mergeam cu mașina în timp ce se însera. Când ne-am apropiat de o stație de autobuz, mi-a cerut să trag pe dreapta, chiar în refugiu, și să opresc.

Pădurea se întindea chiar până la marginea drumului. M-am uitat la ea.

– De ce ne-am oprit?

Mi-a întins mâna. Am luat-o. Am rămas așa în tăcere. Pe lângă noi a trecut în viteză un camion încărcat cu bușteni, ridicând un nor uriaș de zăpadă.

– Știu că mi-ai căutat prin lucrurile din rulotă în timp ce noi eram plecate. Nu mă deranjează. Însă n-o să reușești niciodată să-mi afli secretele din sertare sau de pe rafturi.

– Am văzut că scrii scrisori și că uneori mai primești și răspunsuri. Însă probabil că nu sunt răspunsurile pe care le dorești tu, nu?

– Primesc fotografii semnate de la politicienii pe care îi acuz de diferite nelegiuiri. Marea lor majoritate răspund evaziv, alții nu răspund deloc.

– Și ce speri să obții prin asta?

– Să fac cumva, chiar și infim, o schimbare. Oricât de mică, dar o schimbare.

Aveam o grămadă de întrebări să-i pun, însă m-a întrerupt înainte să am ocazia să zic ceva:

– Ce vrei să știi despre mine?

– Duci o viață ieșită din comun, aici, în pădure. Cu toate astea, poate că nu-i mai ciudată decât viața mea.

Mi-era greu să pun toate întrebările la care mi-ar fi plăcut să am răspunsuri, însă câteodată pot fi un bun ascultător. Un doctor trebuie să fie.

A rămas tăcută o bucată de timp înainte să înceapă să vorbească.

– Ai o fată care a fost la pușcărie. Asta a fost în urmă cu unsprezece ani. N-am comis niciun fel de crimă sau alte chestii violente. Ci numai o escrocherie.

Deschise ușa și imediat se făcu rece în mașină.

– Îți spun exact cum s-au petrecut lucrurile, spuse ea. Se pare că tu și cu mama v-ați cam mințit unul pe celălalt. Eu nu vreau să fiu ca voi.

– Eram tineri, i-am răspuns eu. Niciunul din noi nu știa suficient despre sine ca să facă ce se cuvenea de fiecare dată. Câteodată, poate fi foarte greu să acționezi în conformitate cu adevărul. Este mult mai ușor să spui minciuni.

– Vreau ca tu să știi ce fel de viață am dus. Când eram mică, mă simțeam ca un copil care fusese înlocuit cu altul. Sau, dacă-ți place, ca și cum aș fi stat cu mama din întâmplare, în așteptarea adevăraților mei părinți. Ne-am ciondănit întruna. Trebuie să știi că nu este ușor să trăiești cu Harriet. Ai scăpat de încercarea asta, n-a trebuit să treci prin ea.

– Ce s-a întâmplat?

Ea strânse din umeri.

– Obișnuitele scenarii de groază. Tot felul de chestii, una după alta. Am luat droguri, am chiulit. Însă toate astea nu m-au doborât, am răzbit. Îmi aduc aminte de perioada aia din viață ca de-o continuă joacă de-a baba-oarba. O viață dusă legată la ochi. În loc să mă ajute, tot

ce-a făcut mama a fost să mi-o reteze și să mă pună la punct de fiecare dată. A încercat să creeze o atmosferă de iubire între noi țipând la mine. Am plecat de-acasă imediat ce am putut s-o fac. Eram prinsă în capcana vinovăției: iar după aceea au venit toate înșelătoriile și escrocheriile, iar în final am fost închisă. Știi de câte ori a venit Harriet în vizită cât am fost închisă?

– Nu.

– O dată. Cu puțin timp înainte să fiu eliberată. Doar ca să se asigure că n-aveam nicio intenție de a mă muta înapoi cu ea. După asta nu ne-am mai vorbit timp de cinci ani de zile. A trecut mult până să restabilim legătura.

– Ce s-a întâmplat?

– L-am cunoscut pe Janne, care venise aici, în nordul țării. Într-o dimineață, când m-am trezit, l-am găsit rece și țeapăn lângă mine în pat. Slujba de înmormântare a lui Ianne a avut loc într-o biserică nu prea departe de-aici. Au venit și rudele lui. Nu cunoșteam pe nimeni. Fără niciun fel de avertisment, m-am ridicat și am anunțat că vreau să cânt un cântec. Nu știu de unde mi-a venit curajul. Poate fiindcă eram supărată să descopăr că eram din nou pe cont propriu sau poate că eram furioasă pe toate acele rude care nu apăruseră atunci când Janne avusese nevoie de ele. Singurul cântec pe care-am putut să mi-l amintesc a fost primul vers din *Sailing*. L-am cântat de două ori – și când privesc în urmă, cred că-i cel mai bun lucru pe care l-am făcut în viață. Când am ieșit din biserică și am văzut toate acele păduri parcă nesfârșite din Hälsningland, am avut sentimentul că aparțin acestui loc, printre copaci și liniște deplină. Acesta este motivul pentru care am rămas aici. N-a fost nimic planificat, s-a întâmplat pur și simplu.

Toți ceilalți de pe-aici pleacă și se duc spre marile orașe: însă eu una am întors spatele vieții urbane. Aici am întâlnit oameni despre care nu mi-am dat niciodată seama că există. Nu-mi pomenise nimeni despre ei.

Se opri și-mi spuse că este prea rece în mașină ca să mai continue să vorbească. Aveam sentimentul că tot ceea ce-mi povestise ar fi putut să fie prezentarea succintă de pe spatele unei cărți. Rezumatul unei vieți trăite până acum. Încă nu știam mai nimic despre fiica mea. Însă ea începuse să-mi povestească.

Am pornit motorul. Farurile luminau întunericul.

– Voiam să știi, zise ea. Puțin câte puțin.

– Nu contează cât durează, am spus eu. Cea mai bună modalitate de a ajunge să cunoști altă persoană este s-o faci pas cu pas. Asta e valabil practic atât în cazul tău, cât și în al meu. Dacă mergi prea repede, poți să intri în coliziune sau să eșuezi.

– La fel cum se întâmplă pe mare?

– Ceea ce nu vezi este ceea ce observi prea târziu. Asta nu se aplică numai canalelor nesemnificate de pe mare, ci la fel de bine și oamenilor.

Am ieșit din refugiu și am continuat să conduc de-a lungul drumului principal. De ce nu-i spuseseam despre catastrofa care îmi nenorocise viața? Probabil că nu era decât din cauza epuizării și a confuziei dezvăluirile din ultimele zile. Aveam să-i povestesc în curând, însă acum nu era încă momentul. Era ca și cum aș fi încă prins în acel moment în care am ieșit din gaura din gheață, având sentimentul că era ceva în spatele meu; m-am uitat în jur și am văzut-o pe Harriet sprijinindu-se de cadrul ei de mers cu roțile.

Eram în mijlocul pădurii deprimante din nordul Suediei. Însă chiar și așa, mare parte din mine încă mai era în gaura din gheață.

Când aveam să mă întorc acasă, dacă încă nu a început dezghețul, iar apele mai erau înghețate, avea să treacă o bună bucată de timp ca să mai fac o copcă.

Capitolul 4

Luminile farurilor și umbrele dansau pe deasupra zăpezii.

Am coborât din mașină fără să vorbim. Cerul era limpede și plin de stele, afară era mai frig, iar temperatura în scădere. De la ferestrele rulotei răzbătea afară o lumină difuză.

Când am intrat înăuntru mi-am dat seama după respirația lui Harriet că nu era în regulă. N-am reușit s-o trezesc. I-am luat pulsul: era extrem de mare și neregulat. Aveam aparatul de măsurat tensiunea în mașină. Am rugat-o pe Louise să-l aducă. Harriet avea tensiunea prea mare.

Am cărat-o amândoi până la mașină. Louise m-a întrebat ce se întâmplase. I-am spus că trebuia s-o ducem pe Harriet undeva la urgență, unde puteau să-i facă un examen complet. Poate că avusese o criză, probabil, se întâmplase ceva care avea legătură cu starea ei generală, nu știam.

Am condus prin întuneric spre Hudiksvall. Spitalul era parcă în așteptare, arătând ca un vas de linie iluminat. Am fost întâmpinați de două asistente amabile la intrarea de la Urgențe; Harriet își recăpătase cunoștința și n-a mai trecut mult timp până când a venit un doctor ca s-o examineze. Chiar dacă Louise se uita la mine într-un fel ciudat, n-am pomenit faptul că eu însuși sunt medic – sau, cel puțin,

fusesem. Pur și simplu i-am informat că Harriet are cancer și zilele ei erau numărate. Că lua medicamente ca să-și potolească durerile, asta era tot. Am scris numele medicamentelor pe o bucată de hârtie și i-am dat-o doctorului.

Noi am așteptat în timp ce doctorul, care era cam de vârsta mea, a examinat-o. După aceea ne-a spus că o va ține peste noapte sub observație. Nu putuse să descopere ce anume ar fi putut să-i producă reacția aceea: cel mai probabil, era din cauza deteriorării stării ei generale.

Harriet adormise din nou când am plecat și am lăsat-o acolo, ieșind încă o dată afară în noaptea întunecată. Trecuse deja de ora două; cerul era încă senin. Louise s-a oprit brusc.

– O să moară acum? întrebă ea.

– Nu cred că-i pregătită să moară. E o femeie puternică. Dacă e în stare să meargă pe gheață cu cadrul, consider că i-a mai rămas destulă putere. Cred că o să ne spună când o să-și revină.

– Întotdeauna când sunt speriată mi se face foame, spuse Louise. Unii oameni au o stare proastă, însă eu pur și simplu trebuie să mănânc.

Ne-am urcat în mașina înghețată bocnă.

Observasem la marginea orașului un minirestaurant deschis non-stop, unde serveau hamburgeri, așa că ne-am dus acolo. Mai mulți tineri supraponderali și rași în cap, care arătau precum Teddy boys din îndepărtatii ani '50, stăteau în jurul unei mese. Erau cu toții beți, cu excepția unuia – întotdeauna era unul care nu bea și conducea la întoarcere. Afară era parcat un Chevrolet mare, bine lustruit. Când am trecut pe lângă masa lor, am simțit un miros de balsam de păr.

Spre surprinderea mea, i-am auzit vorbind despre Jussi Björling. Și Louise băgase de seamă despre ce discutau, cu glasurile lor ridicate, afectate de beție. Îmi făcu un semn discret spre unul dintre cei patru bărbați, care avea cercei de aur în urechi, o burtă revărsată peste blugi și sos de salată în jurul gurii.

– Bror Olofsson, spuse ea în șoaptă. Trupa se autoîntitulează Bror Brothers. Bror are o voce adorabilă. Când era copil cânta în corul bisericii. Însă în adolescență a fugit de acasă și a renunțat la asta. Încă mai există unii care sunt convinși c-ar fi putut să ajungă departe – c-ar fi putut să aibă succes chiar și pe scena operei.

– De ce nu sunt și oameni normali pe-aici? am întrebat eu în timp ce studiam meniul. De ce sunt toți oamenii pe care-i întâlnim atât de neobișnuiți? Italieni care fac pantofi sau un rocker¹ retro care vorbește despre Jussi Björling?

– Nu există oameni normali, spuse ea. Asta-i o percepție deformată a lumii în care vor politicienii să ne facă să credem. Că suntem cu toții o parte a unei mase nesfârșite de normalitate, fără nicio posibilitate, ca să nu mai vorbim de vreo dorință, de a susține că suntem diferiți. M-am gândit adesea că trebuie să le scriu politicienilor suedezi. Echipa secrete.

– Ce echipă mai e și asta?

– Așa-i numesc eu. Pe cei care dețin puterea. Pe cei care-mi primesc scrisorile, dar nu-mi răspund niciodată la ele – trimit doar niște poze frumoase. Echipa secretă care deține toată puterea.

¹ *Teddy boy* (în lb. engleză, în original) – tânăr din Marea Britanie a anilor '50, care se îmbrăca în pantaloni strâmți, cu o geacă lungă și lejeră, fan al muzicii rock and roll. (n.tr.)

A comandat ceva numit Platoul Regelui, în timp ce eu m-am mulțumit cu o cafea mare, o pungă mică de cartofi pai și un hamburger. Ei chiar îi era foame. Mi-a făcut impresia că voia să-și îndese pe gât tot ce avea pe tavă dintr-o singură îmbucătură.

Nu era o priveliște foarte frumoasă. Manierele ei m-au făcut să mă jenez.

Era asemenea unui copil sărac, m-am gândit eu. Mi-am amintit de-o călătorie pe care o făcusem în Sudan cu un grup de medici ortopezi, în vederea găsirii celei mai bune modalități de înființare a unor clinici pentru victimele terenurilor minate, ce aveau nevoie de membre artificiale. Acolo am văzut cum acei copii săraci parcă își luau cu asalt mâncarea, într-o disperare extremă – câteva boabe de orez, o singură legumă și, probabil, un biscuit, trimise din vreo țară bine intenționată, dedicată dornică să ajute Lumea a Treia.

Pe lângă cei patru rockeri care ieșiseră la iveală de sub o piatră dintr-o altă epocă, în restaurant mai erau câțiva șoferi de camion răspândiți ici-colo. Aceștia erau aplecați deasupra tăvilor goale, ca și cum ar fi ațipit sau și-ar fi contemplat propria moarte. Mai erau și două fete tinere, foarte tinere – nu puteau să aibă mai mult de paisprezece sau cincisprezece ani. Stăteau acolo vorbind în șoaptă, izbucnind din când în când în râs, după care reveneau la vorbitul în șoaptă. Puteam să-mi amintesc de această atmosferă, de toate acele acele confidențe și certitudini pe care cineva, ca adolescent, putea să le împărtășească și în legătură cu care să se simtă informat. Cu toții făceam promisiuni, dar le încălcam aproape imediat; promiteam să păstrăm secrete, dar le răspândeam cât mai rapid posibil.

Cu toate astea, erau mult prea tinere ca să stea acolo în miezul nopții. Eram șocat. Oare fetele astea n-ar trebui să fie în pat? Louise observase la ce mă uitam. Își înfulecase platoul încropit în grabă, înainte ca eu să apuc măcar să scot capacul paharului de plastic cu cafea.

– Nu le-am mai văzut până acum, spuse ea. Nu sunt de prin părțile astea.

– Vrei să spui că tu cunoști pe toată lumea care trăiește în orașul ăsta?

– Îi cunosc și gata.

Am încercat să beau cafeaua, însă era prea amară. Mi s-a părut c-ar trebui să ne întoarcem la rulotă și să încercăm să dormim câteva ore înainte să fim nevoiți să ne întoarcem la spital. Însă am rămas acolo până la mijirea zorilor. Rockerii plecaseră deja. La fel și cele două fete. Nu băgasem de seamă când plecaseră și șoferii de camion; deodată nu mai erau nici ei acolo. Nici Louise nu observase când plecaseră.

– Unii oameni sunt ca păsările migratoare, spuse ea. Toate acele distanțe imense pe care le parcurg doar pe timpul nopții. Nu fac decât să zboare fără să le observi.

Louise comandă o ceașcă de ceai. Cei doi bărbați tuciurii din spatele tejghelei vorbeau o suedeză greu de înțeles, dar i-am auzit trecând la o limbă foarte melodioasă, care mă umplea de melancolie. Louise întreba din când în când dacă n-ar trebui să mergem din nou la spital.

– Au numărul tău de mobil în cazul în care se întâmplă ceva, am spus eu. Am putea la fel de bine să stăm aici.

Ceea ce aveam noi în plan era o lungă conversație – o cronică incluzând aproape patruzeci de ani de viață. Poate

că localul acesta cu hamburgeri, cu luminile sale de neon și mirosul de prăjeală era cadrul de care aveam noi nevoie?

Louise continuă să-mi vorbească despre viața ei. La un moment dat visase să se facă alpinistă. Când am întrebat-o de ce, mi-a spus că din cauza faptului că îi era frică de înălțimi.

– Și chiar era o idee bună? Să atârni de niște frânghii pe fațada unei stânci abrupte, când ție ți-e frică de moarte să te cocoți pe o scară?

– Am crezut că o să scap cu bine din asta și o să mă descurc mai abitir decât cei cărora nu le e frică de înălțimi. Am încercat asta o dată, în Lappland. Nu era o culme foarte abruptă, însă n-aveam brațele suficient de puternice. Mi-am îngropat visele de escaladare a munților în iarba neagră de-acolo de sus, din nordul îndepărtat. Până în momentul în care am ajuns cât am putut de departe în sud, la Sundsvall – care n-a fost atât de departe, dacă e s-o luăm pe bune – am încetat să mai plâng din pricina cu visul meu abandonat, și m-am hotărât să mă fac jongler.

– Și asta cum a mers?

– Încă mai pot să fac jonglerii cu trei bile și să le țin în aer o bună bucată de timp. Sau cu trei sticle. Însă n-am fost niciodată atât de bună pe cât mi-aș fi dorit.

Am așteptat să văd ce urmează. Cineva a deschis ușa de-afară, care scârțâia înfiorător, și brusc a intrat un val de aer rece înainte să se închidă la loc.

– M-am gândit că n-o să găsesc niciodată ceea ce căutam. Îndeosebi fiindcă nu știam ce este. Sau poate c-ar fi mult mai corect să spun că știam ce voiam, însă nu m-am gândit niciodată că o să și obțin.

– Un tată?

Ea încuviință din cap.

– Am încercat să te găesc în jocurile pe care le jucam. Fiecare al unsprezecelea om care trecea pe stradă era tatăl meu. La solstițiul de vară, orice fată din Suedia culege șapte flori sălbatice diferite și le pune sub pernă, ca să-l viseze pe bărbatul cu care urmează să se mărite: am cules flori peste flori ca să te pot vedea. Însă n-ai apărut niciodată. Mi-amintesc cum odată eram într-o biserică. Acolo era un altar, cu un Iisus care se înălța într-o rază de lumină ce părea să vină de dedesubt. Doi soldați romani erau în genunchi, îngroziți de ceea ce făcuseră când Îl ținuseră în cuie pe cruce. Deodată, am fost sigură că unul din soldații ăia erai tu. Fața lui era aceeași cu a ta. Prima oară când te-am văzut, aveai o cască pe cap.

– Harriet n-avea niciun fel de fotografii?

– Am întrebat-o. I-am căutat prin toate lucrurile. N-am găsit niciun fel de poze.

– Ne-am făcut o grămadă de poze unul altuia. Întotdeauna ea era cea care le păstra și avea grijă de ele.

– Mi-a spus că nu există niciun fel de fotografii. Dacă le-a ars pe toate, atunci tu o să fii cel în fața căruia va trebui să răspundă.

S-a dus să-și reumple ceașca de ceai. Unul dintre oamenii care lucrau la bucătărie stătea pe podea, sprijinit de perete – adormise. Maxilarul îi atârna neglijent.

M-am întrebat oare ce visa.

Acum în povestea vieții ei își făceau apariția la cai și călăreți.

– N-am avut niciodată destui bani ca să putem plăti orele mele de călărie. Nici măcar când Harriet a fost promovată și a ajuns manager al unui magazin de pantofi, cu

un salariu mai bun. Câteodată încă mă mai enervez când îmi aduc aminte cât de săracă era. Am început să-mi fac apariția la lecțiile de echitație, însă de partea cealaltă a gardului: a trebuit să stau afară și să mă uit cum celelalte fete călăreau semețe, ca niște războinice. Aveam sentimentul că eram obligată să acționez atât pe post de cal, cât și pe post de călăreț. M-am împărțit în două: o parte din mine era cal, iar cealaltă, călăreț. Când mă simțeam bine și mi se părea ușor să mă trezesc dimineața devreme, stăteam pe cal și nu exista niciun fel de divizare în viața mea. Însă când nu-mi venea să mă dau jos din pat dimineața, era ca și cum calul eram eu – ca și cum m-aș fi retras într-un colț al padocului și refuzam să răspund la comenzi, indiferent de cât de mult mă biciuiau. Am încercat să mă conving că eu și calul eram unul și același. Cred că asta m-a ajutat să fac față tuturor dificultăților cu care m-am confruntat când eram mică. Probabil și mai târziu. Să stau pe calul meu, iar calul să mă care – cu excepția cazurilor în care aveam eu chef să merg pe jos.

Se opri brusc, ca și cum ar fi regretat că spusese ceea ce spusese.

Iată că se făcu și ora cinci. Eram singurii clienți. Bărbatul sprijinit de perete încă mai dormea. Celălalt se mișca încet, complet absorbit de umplerea zaharnițelor pe jumătate goale.

Din senin, Louise exclamă deodată:

– Caravaggio! Nu știu de ce-am început să mă gândesc chiar acum la el, la izbucnirile sale pline de furie și la cuțitele sale amenințătoare. Probabil că, dacă ar fi trăit în

vremurile noastre, ar fi putut la fel de bine să picteze barul cu hamburgeri și oamenii dinăuntru, ca tine și ca mine.

Pictorul Caravaggio? Nu-mi aminteam bine niciunul dintre tablourile lui, însă i-am recunoscut numele. O impresie vagă de culori întunecate, întotdeauna cu motive dramatice, se strecură ușor în creierul meu obosit.

– Nu știu nimic despre artă.

– Nici eu. Însă am văzut odată pictura unui bărbat ținând în mână un cap de om. Când mi-am dat seama că artistul își pictase propriul cap, am simțit cu adevărat că trebuie să aflu mai multe despre el. Am decis să vizitez fiecare loc în care sunt expuse lucrările sale. Nu mi-au fost de-ajuns reproducerile din cărți. În loc să fac pelerinaje pe la mănăstiri sau biserici, am început să merg pe urmele lui Caravaggio. De îndată ce-am reușit să economisesc destui bani, am pornit-o spre Madrid și alte locuri în care puteau fi văzute picturile sale. Am trăit cât mai cumpătat și cu mai puțini bani posibil, câteodată dormind chiar pe bănci din parcuri. Însă i-am văzut picturile, am reușit să-i cunosc pe oamenii pe care îi pictase, și mi i-am făcut tovarăși. Totuși, mai am cale lungă de bățut. Ești bine-venit dacă vrei să-mi plătești călătoriile pe care le mai am încă de făcut.

– Nu sunt un om bogat.

– Credeam că doctorii sunt plătiți foarte bine, nu?

– Au trecut mulți ani de când lucram ca doctor. Acum sunt pensionar.

– Fără niciun ban în bancă?

Nu mă credea? Poate din cauza momentului zilei (sau nopții) și a atmosferei încărcate am devenit brusc suspicios. Era ca și cum tuburile de neon din tavan nu-și reflectau

lumina asupra noastră, ci se uitau la capetele noastre, ținându-ne sub supraveghere.

A continuat să-mi vorbească despre Caravaggio, iar, în cele din urmă, am început să înțeleg ce o entuziasmă atât de mult. Ea era un muzeu care își extindea încetul cu încetul fiecare încăpere cu propria interpretare a muncii de-o viață a marelui pictor. În ceea ce o privea, el nu era o persoană care trăise cu mai mult de patru sute de ani în urmă, ci trăia instalat confortabil într-o casă pustie din pădurile din jurul rulotei ei.

În bar începură să-și facă apariția tot felul de personaje matinale care se așezară la tejghea, citind meniul. „Meniu Monstru, Mega-Monstru, Mini-Monstru, Meniul Bufniței-de-noapte.“ Mi-a trecut prin minte că probabil erau de spus o grămadă de povești importante chiar și în restaurante slinoase ca acesta. Pentru un moment foarte scurt, acest loc dezagreabil și urât mirositor s-a transformat într-o galerie de artă.

Fiica mea vorbea despre Caravaggio ca și cum i-ar fi fost o rudă apropiată, un frate sau un bărbat de care era îndrăgostită și cu care visa să trăiască.

Numele său real era Michelangelo Merisi da Caravaggio. Tatăl lui, Fermi, murise când el avea șase ani. Nu prea și-l amintea; tatăl lui nu era decât o altă umbră din viața sa, un portret neterminat dintr-una dintre galeriile lui interioare. Mama lui trăise mai mult, până când împlinise el nouăsprezece ani. Însă tot ce i-a inspirat ea a fost tăcere și o furie nerostită, dar plină de ranchiună.

Louise vorbi despre un portret al lui Caravaggio făcut de un artist numit Leoni, care folosisse pentru asta cretă de culoare roșie și neagră. Era asemenea unui vechi afiș al

poliției, din acelea cu „Căutat“, postat pe zidul caselor. Roșu și negru, cărbune și sânge. Ne privește din tablou atent, evaziv. Oare noi chiar existăm sau suntem doar niște plăsmuiri ale imaginației sale? Are părul negru, barbă, un nas pronunțat, ochi cu niște sprâncene extrem de arcuite – un bărbat frumos, ar spune unii. Alții susțineau că nu era remarcabil prin nimic, că era genul criminalului, plin de violență și ură, în ciuda enormei sale abilități de a picta oameni și mișcări.

Ca și cum ar fi recitat un vers al unui cântec de slavă pe care îl învățase pe de rost, ea cită pe un cardinal al cărui nume s-ar fi putut să fie Borromeo – nu sunt sigur că l-am auzit bine. Acesta scria că „am aflat de existența unui artist din Roma care se comporta destul de rău, avea obiceiuri dezgustătoare, era întotdeauna îmbrăcat în haine zdrențuite și murdare. Acest pictor era faimos pentru apucăturile lui de om pus pe sfadă și pentru brutalitatea sa și n-a produs niciun fel de picturi semnificative. Și-a folosit pensulele numai ca să picteze taverna, bețivi, prezicătoare viclene și actori. Deși s-ar putea să fie greu de înțeles, lui chiar îi făcea plăcere să picteze portretele acestor nefericiți vrednici de milă“.

Caravaggio a fost un artist extrem de talentat, însă și un om foarte periculos. Avea un temperament violent și era tot timpul pus pe scandal. Se bătea cu pumnii și câteodată cu cuțitele, iar odată a omorât un om în urma unei altercații pornite de la un punct dintr-un meci de tenis. Însă, mai presus de orice altceva, era periculos deoarece în picturile sale recunoștea că lui îi este frică. Faptul că nu-și ascundea frica în nuanțele folosite l-a făcut – și încă îl mai face – periculos.

Louise mi-a vorbit de Caravaggio și mi-a mai vorbit și de moarte. Este vizibilă în toate tablourile lui, în gaura făcută de un vierme într-un măr aflat în vârful unui coș de fructe sau în ochii cuiva care este pe cale de a fi decapitat.

Mi-a mai spus despre Caravaggio că n-a găsit niciodată ceea ce căuta. Că întotdeauna s-a mulțumit cu diverse alte expediente. Precum caii pe care i-a pictat, cu gurile lor înspumate, expresie a furiei ce sălășluia în interiorul lui.

A pictat de toate. Însă nu a pictat niciodată marea.

Louise mi-a mai spus că ea una era profund mișcată de toată munca lui, deoarece îi oferea senzația de apropiere. Întotdeauna în picturile lui exista un spațiu în care se putea poziționa fără probleme. Putea să fie unul dintre oamenii din pânzele lui, și nu trebuia să-i fie teamă că ei ar putea s-o izgonească de-acolo. Își căutase adesea conso-larea în tablourile lui, în detaliile imaginate cu atâta afec-țiune, în care atingerile zbuciumate ale pensulei deveniseră atingeri accentuate cu vârfurile degetelor ale fețelor pe care le făcea să apară ca prin magie, din culorile întunecate pe care le folosea.

Louise transformase barul de noapte îmbâcsit de miro-sul de hamburger într-o plajă de pe coasta Italiei, în data de 16 iulie 1609. Căldura este insuportabilă. Caravaggio merge pe nisip undeva în partea de nord a Romei, spălat de apa mării asemenea unui obiect aruncat de valuri la țarm. O mică *felucca* (indiferent ce era și asta – Louise nu mi-a explicat niciodată) naviga la depărtare. La bordul navei se află tablourile și pensulele sale, vopselurile pe bază de ulei și o desagă cu pantofii și hainele lui zdren-țuroase și murdare. Stă singur acolo, pe nisip, vara romană fiind extrem de înăbușitoare și de sufocantă, și probabil

este răcorit de adierea ușoară a unei brize la marginea apei, unde roiesc însă și țânțarii, țânțari ce-l ciupest, injectându-i otravă în sânge. Așa cum zace extenuat și chircit pe plajă, pe timpul nopților calde și umede, aceștia îl ciupest în mod repetat, iar paraziții malariei încep să se multiplice în ficatul lui. Primul atac de fierbințeală specific frigurilor îl ia prin surprindere. Nu știe că este pe moarte, însă tablourile pe care nu le-a terminat și pe care totuși încă le poartă înlăuntrul său i se vor pietrifica în creier. „Viața este un vis imposibil de ancorat în realitate“, spusese el cândva. Sau poate că Louise era cea care inventase acest adevăr poetic.

Am ascultat-o cu surprindere și admirație. Abia acum înțelegeam cine era ea cu adevărat. Aveam o fată care știa câte ceva referitor la ce înseamnă să fii om.

Nu mai trebuia să am niciun fel de îndoieli cu privire la faptul că răposatul Caravaggio era unul dintre prietenii ei cei mai apropiați. Ea putea să comunice cu morții la fel de bine ca și cu viii. Sau poate chiar mai bine?

Continuă să vorbească până când tăcu brusc. Bărbatul din spatele tejghelei se trezise. Individul căscă în timp ce deschidea o pungă de plastic cu cartofi pai, pe care îi deșertă în friteuză.

Am rămas acolo o bună bucată de timp fără să spunem nimic. Apoi ea s-a ridicat și s-a dus să-și umple din nou cana cu ceai.

Când s-a întors, i-am povestit cum amputasem din greșală brațul sănătos al unei paciente. Nu mă gândisem la ce să spun, vorbele ieșindu-mi pur și simplu din gură, ca și cum n-aș fi fost în stare să le stăvilesc, trebuind acum să

descriu incidentul despre crezusem, de-atunci și până în prezent, că fusese cel mai semnificativ eveniment din viața mea. La început, nu a părut să înțeleagă că ceea ce îi spuneam chiar mi se întâmplase în realitate. Însă în cele din urmă i-a picat fisa. Greșeala fatală avusese loc în urmă cu doisprezece ani. Primisem un avertisment. Dacă l-aș fi acceptat, ar fi fost puțin probabil ca acesta să reprezinte sfârșitul carierei mele, însă am considerat că era o nedreptate. M-am apărat insistând că fusesem pus într-o situație imposibilă. Listele de așteptare deveneau din ce în ce mai mari, însă în același timp erau impuse reduceri semnificative. Tot ce făceam era să muncesc zi după zi. Iar într-o zi plasa de siguranță s-a prăbușit. În timpul unei operații, puțin după ora nouă dimineața, o tânără și-a pierdut brațul drept, cel sănătos, retezat chiar de deasupra cotului. Nu fusese o operație complicată – nu că amputările sunt vreodată o chestiune de rutină, dar n-a fost nimic care să mă facă să realizez că făcusem o greșeală fatală.

– Cum a fost posibil? întrebă Louise când am terminat de vorbit.

– Este absolut posibil, am spus eu. Dacă trăiești suficient de mult, o să-ți dai seama că nimic nu este imposibil.

– Intenționez să trăiesc mult timp, spuse ea. Dar de ce pari așa de supărat? De ce ești deodată atât de iritat?

Am deschis larg brațele.

– Nu asta a fost intenția mea. Probabil că sunt obosit. E aproape șase și jumătate dimineața. Ne-am petrecut toată noaptea aici. Avem nevoie de câteva ore de somn.

– Atunci, hai să mergem acasă, spuse ea, ridicându-se în picioare. Cei de la spital n-au sunat.

Eu am rămas pe scaun.

- Nu pot să dorm în patul ăla îngust.
- Atunci, eu o să dorm pe podea.
- Nu merită să ne ducem acasă. O să trebuiască să ne întoarcem la spital imediat ce ajungem acolo.

S-a așezat din nou. Se vedea că este la fel de obosită ca și mine. Bărbatul din spatele tejghelei adormise la loc, bărbia atârându-i în jos spre piept.

Luminile de neon din tavan continuară să se holbeze la noi, precum ochii uneltitori și plini de ticăloșie ai unui dragon.

Capitolul 5

Zorii zilei au venit ca o ușurare.

Ne-am întors la spital la opt și jumătate. Începuse să ningă ușor, cu doar câțiva fulgi de zăpadă. Puteam să-mi văd fața obosită în oglinda retrovizoare. Imaginea mă făcu să mă cutremur, dându-mi un sentiment de moarte, de inevitabil.

Mă aflu pe o potecă descendentă a vieții, încadrat strict de propriul epilog. Încă mai existau câteva intrări și ieșiri pe unde mă puteam strecura, însă nu prea multe.

Eram atât de absorbit în propriile gânduri, încât am ratat întoarcerea laterală înspre spital. Louise se uită la mine surprinsă.

– Ar fi trebuit să întoarcem aici.

N-am spus nimic, am ocolit un ditamai cvartalul, după care am făcut întoarcerea corectă. Afară, lângă intrarea de la Urgențe, se afla una dintre asistentele care ne primiseră în timpul nopții. Femeia fuma o țigară și părea să fi uitat cine eram noi doi. În altă epocă, m-am gândit eu, ar fi putut fi inclusă într-una dintre picturile lui Caravaggio.

Am pășit înăuntru. Ușa camerei lui Harriet era deschisă. Încăperea era goală. O asistentă se apropie de noi venind din capătul opus al coridorului. Am întrebat-o

despre Harriet. Ea ne privi iscoditor. Probabil că semănam cu o pereche de păduchi de lemn, care ieșiseră la iveală după o noapte petrecută sub o piatră rece.

– Doamna Hörnfeldt nu mai este aici, spuse ea.

– Unde ați trimis-o?

– N-am trimis-o nicăieri. Pur și simplu a plecat. S-a îmbrăcat și a dispărut.

Părea supărată, ca și cum Harriet ar fi lăsat-o baltă, ca un afront la propria persoană.

– Însă cu siguranță trebuie s-o fi văzut cineva, nu? am spus eu.

– Personalul din tura de noapte a tot trecut pe aici la intervale regulate, însă când s-au întors în cameră la șapte și un sfert, ea plecase. Nu mai putem face nimic în privința asta.

M-am întors spre Louise. Ea-și mișcă ochii spre mine ca și cum voia să-mi atragă atenția.

– A lăsat ceva în urma ei? întrebă Louise.

– Nu, nimic.

– Atunci probabil c-a plecat acasă.

– Ar fi trebuit să ne informeze dacă nu voia să rămână aici.

– Așa e ea, spuse Louise. Asta-i mama, așa, pentru știința dumneavoastră.

Am ieșit prin intrarea de la Urgențe.

– Știu cum e ea, spuse Louise. Și mai știu și unde este acum. Avem o înțelegere pe care am făcut-o când eram mică. Cea mai apropiată cafenea, acesta este locul în care o să ne întâlnim. Dacă o să ajungem să fim vreodată separate.

Am ocolit spitalul ca să ajungem la intrarea principală. Acolo, în marele hol de la intrare, era o zonă în care se servea cafea.

Harriet stătea la o masă, cu o ceașcă de cafea în față. Ne-a făcut cu mâna când ne-a văzut venind. Părea aproape voioasă și binedispusă.

– Încă nu știm ce-i în neregulă cu tine, am spus eu cu severitate. Doctorii trebuiau să aibă prilejul să verifice analizele pe care ți le-au recoltat.

– Am cancer, spuse Harriet, și o să mor. Timpul care mi-a mai rămas e prea scurt ca să zac pe-aici, prin spital, și să încep să intru în panică. Nu știu ce s-a întâmplat ieri. Presupun c-am băut prea mult. Acum vreau să merg acasă.

– La mine sau în Stockholm?

Harriet se prinse de brațul lui Louise și se trase singură în sus. Își lăsase cadrul de mers lângă un stand de ziare. Se apucă strâns de mânere cu degetele ei fragile. Era imposibil de înțeles cum de reușise să mă tragă afară din iazul din pădure.

Când am ajuns la rulotă, ne-am întins toți trei pe patul îngust. Eu m-am întins la marginea exterioară, cu un picior pe podea și în curând am adormit.

În vis, Jansson se apropia de mine în hidroelicopterul său. Acesta își croia cu greu drum spre mine, asemenea unui ferăstrău ascuțit ce tăia prin gheață. M-am ascuns în spatele unei stânci până când a trecut mai departe. Când m-am ridicat, am văzut-o pe Harriet stând pe gheață, cu cadrul ei de mers cu roți. Era goală pușcă. Lângă ea era o gaură făcută în gheață.

M-am trezit tresărind puternic. Cele două femei erau adormite.

M-am gândit să-mi iau rapid haina, să ies și să plec de-acolo. Însă nu m-am mișcat. În curând, am adormit la loc.

Ne-am trezit toți în același timp. Era ora unu. M-am dus afară să urinez. Ninsoarea se oprișe, iar norii începuseră să se ridice.

Am băut cu toții cafea. Harriet m-a rugat să-i iau tensiunea căci o durea capul. Era cu puțin peste valoarea normală. Louise a vrut și ea să-i măsoare tensiunea.

– Una dintre primele mele amintiri legate de tata o să fie că mi-a luat tensiunea, spuse ea. Mai întâi gălețile de apă și acum asta.

Avea o tensiune foarte scăzută. Am întrebat-o dacă din când în când are amețeli.

– Numai când sunt beată.

– Niciodată altfel?

– N-am leșinat nici măcar o dată în toată viața mea.

Am pus deoparte aparatul de măsurat tensiunea. Când ne-am terminat cafeaua și era deja două și un sfert. Înăuntru, în rulotă, era cald. Probabil prea cald. Oare aerul înăbușitor, lipsit de oxigen, a fost cel care le-a făcut să-și iasă din fire? Însă indiferent care anume fusese cauza, am fost deodată atacat din două părți. A început Harriet care m-a întrebat cum mă simțeam acum, știind doar de câteva zile că am o fică.

– Cum mă simt? Nu știu dacă pot să răspund la întrebarea asta.

– Indiferența ta este înspăimântătoare, spuse ea.

– Nu știi nimic despre ce simt eu, am răspuns.

– Lasă că te cunosc eu!

– Nu ne-am mai văzut de aproape patruzeci de ani! Nu mai sunt aceeași persoană care eram atunci.

– Ești prea laș să recunoști că ceea ce spun este adevărat. Atunci n-ai avut curajul să spui că vrei să încetăm să ne mai vedem. Ai fugit și-atunci, și fugi și-acum. Nu poți să te hotărăști să spui adevărul măcar o dată? Chiar nu-i pic de adevăr în tine?

Înainte să am ocazia să spun ceva, Louise se băgă și ea în vorbă, susținând că de la un bărbat care o abandonase pe Harriet în felul în care o făcusem eu nu prea te puteai aștepta să aibă vreo reacție la apariția neașteptată a unui copil, în afară de una de indiferență sau, probabil, de groază, iar în cel mai fericit caz, de puțină curiozitate.

– Nu pot să fiu de acord cu așa ceva, am spus eu. Mi-am cerut scuze pentru ce-am făcut și n-aș fi avut cum să știu ceva despre copil, fiindcă tu nu mi-ai spus niciodată.

– Cum aș fi putut să-ți spun dacă ți-ai luat tălpășița?

– În mașină, în drum spre iazul din pădure, mi-ai spus că n-ai încercat niciodată să dai de mine.

– Acuzi o persoană pe moarte că minte?

– Nu acuz pe nimeni.

– Spune-i exact cum e! strigă Louise. Răspunde-i la întrebare!

– Care întrebare?

– De ce ești indiferent?

– Nu sunt indiferent. Sunt bucuros.

– Nu văd nici pic de bucurie în tine.

– Nu-i suficient spațiu în rulota asta ca să dansez pe masă! Dacă asta e ceea ce-ai vrea să fac.

– Nu te gândești nici măcar un moment că fac asta pentru tine, ți-pă Harriet. O fac de dragul ei.

Am ți-pat și strigat unii la alții. Pereții rulotei înghesuie au fost cât pe ce să se prăbușească. Bineînțeles că în străfundul meu știam că era adevărat ceea ce spuneau. O lăsasem baltă pe Harriet și probabil că nu mă arătasem suficient de entuziasmat când îmi cunoscusem fiica. Cu toate acestea, asta era prea mult pentru mine. Nu puteam să suport așa ceva. Nu știu cât de mult am continuat cu această ceartă și ciorăvăială fără noimă. De mai multe ori m-am așteptat ca Louise să-și strângă pumnii de boxer și să-mi tragă un pumn adevărat. Nici măcar n-am îndrăznit să mă gândesc cât îi crescuse tensiunea lui Harriet. Într-un final, m-am ridicat și mi-am luat geanta, haina și pantofii.

– Să vă ia dracu' pe-amândouă! am strigat eu, în timp ce ieșeam valvârtej din rulotă.

Louise n-a venit după mine afară. Niciuna din ele n-a spus vreun cuvânt. S-a așternut o liniște deplină. Am mers până la mașină încălțat numai în ciorapi, m-am suit și am demarat în trombă. N-am oprit până la drumul principal, când mi-am scos ciorapii uzi și m-am încălțat cu pantofii direct pe picioarele goale.

Încă mai eram supărat din cauza acuzațiilor. Pe drum, am tot derulat în minte, incontrollabil, schimbul de replici. Câteodată mai schimbam ceea ce spusesem eu, mai dădeam niște răspunsuri mai clare, mai tăioase. Însă ceea ce spusese ele era tot timpul la fel.

Am ajuns la Stockholm la miezul nopții, întrucât mersesem mult prea repede; am dormit în mașină o bucată de timp, până când s-a făcut prea rece, după care mi-am

continuat drumul și am reușit să ajung la Södertälje. N-am avut puterea să merg mai departe. M-am cazat într-un motel și am adormit chiar în momentul în care am pus capul pe pernă. A doua zi, pe la ora unu, mi-am continuat drumul spre sud, după ce-i telefonasem lui Jansson și îi lăsasem un mesaj pe robotul telefonic: putea să mă ia de pe chei la cinci și jumătate? Nu eram sigur cum se simțea pilotând pe întuneric. Am ținut pumnii strânși și am sperat că avea să-și verifice mesajele, respectiv, că hidroelicopterul său era echipat cu niște faruri care să producă o lumină decentă.

Jansson aștepta când am ajuns în port. Mi-a spus că-mi hrănise animalele în fiecare zi. I-am mulțumit și i-am spus că mă grăbeam să ajung acasă.

Când am ajuns, Jansson a refuzat să accepte orice fel de plată.

– Nu pot să iau vreo taxă de doctorul meu.

– Nu sunt doctorul tău. Putem să ne socotim când o să vii data viitoare.

Am rămas pe pontonul de acostare, în picioare, până când a dispărut în spatele stâncilor, iar luminile au pălit complet.

Brusc am băgat de seamă că pisica și câinele meu stăteau lângă mine pe ponton. M-am aplecat să-i mângâi. Câinele părea mai slab decât înainte. Mi-am lăsat rucsacul pe ponton; eram prea obosit ca să mă mai ocup și de el.

Eram noi trei pe această insulă, așa cum fuseserăm tot trei și în rulotă. Însă aici nu avea să lanseze nimeni un atac la adresa mea. A fost o ușurare să intru din nou în bucătăria mea. Am hrănit animalele, m-am așezat la masă și am închis ochii.

Mi-a fost destul de dificil să dorm în noaptea aceea. M-am dat jos din pat de foarte multe ori. Era lună plină, iar cerul era senin. Lumina lunii se revărsa peste stânci și gheața albă. Mi-am pus cizmele și haina de blană și m-am dus la magazia cu bărci. Câinele n-a observat c-am ieșit afară, iar pisica a deschis un ochi, însă nu s-a urnit de pe canapea. Afară era frig. Cumva barajul se deschisese, iar tricourile și ciorapii căzuseră pe jos. Pentru a doua oară l-am lăsat în voia sorții.

Acolo, pe ponton, a fost locul unde am realizat că mai aveam o călătorie de făcut. Timp de doisprezece ani reușisem să mă conving că nu era necesar, dar întâlnirea cu Louise și lungă noastră conversație nocturnă schimbase cu totul situația. Eram obligat să întreprind această nouă călătorie. Și acum și voiam s-o fac.

Undeva în Suedia era o tânără femeie care-și pierduse un braț – un braț sănătos pe care i-l amputasem eu. Avea douăzeci de ani când se întâmplase, așa că acum trebuia să aibă treizeci și doi. Îi ținusem minte numele: Agnes Klarström. Stând așa pe ponton, mi-au revenit în memorie toate detaliile – ca și cum tocmai i-aș fi recitat fișa. Venea dintr-una dintre suburbiile sudice ale orașului Stockholm, Aspudden sau Bagarmossen. Totul începuse ca o durere la un umăr. Era o foarte bună înotătoare și lua parte la concursuri. Multă vreme, și ea și antrenorul ei au presupus că era din cauza suprasolicitării, dar când a ajuns în situația de a nu mai putea intra în bazinul de înot fără dureri severe la umăr, a mers la medic ca să-și facă investigații complete. Apoi totul s-a petrecut foarte repede: a fost confirmată existența unei tumori maligne la os, iar amputarea

era singura posibilitate de supraviețuire, în ciuda faptului că asta însemna o catastrofă pentru ambițiile ei de înotătoare. Fusesse campioană la înot și acum avea să-și trăiască tot restul vieții cu un singur braț.

Eu nici măcar nu eram medicul care trebuia să o opereze – era pacienta unuia dintre colegii mei. Dar soția acestuia fusese implicată într-un grav accident de circulație, iar lista cu operațiile sale fusese împărțită cam la întâmplare între alți chirurghi ortopezi. Agnes Klarström mi-a revenit mie.

Operația a durat mai mult de o oră. Îmi amintesc foarte bine toate detaliile, cum asistentele din sala de operații au spălat și pregătit celălalt braț. Era responsabilitatea mea să verific brațul la care urma să aibă loc operația, dar m-am bazat pe echipa mea.

Asta se petrecuse cu doisprezece ani în urmă. Îi distrusesem viața lui Agnes Klarström și o distrusesem și pe a mea. Și ceea ce înrăutățise și mai tare lucrurile fusese faptul că o examinare ulterioară a brațului cu tumoarea demonstrase că de fapt amputarea nu fusese necesară.

Nu-mi trecuse niciodată prin cap că mă voi duce într-o zi să o vizitez. Singura dată când vorbisem cu ea fusese imediat după operație, când era încă amețită.

Deja se făcuse ora două dimineața. M-am întors acasă și m-am așezat la masa de la bucătărie. Tot nu deschisesem ușa de la camera cu furnici. Poate că mă temeam că, dacă o voi face, vor năvăli mulțimi întregi peste mine.

Am sunat la Informații, dar nu era nimeni cu numele ăsta în Stockholm. Am rugat-o pe centralistă, care mi-a spus că se numea Elin, să extindă căutarea pentru tot teritoriul Suediei.

Exista o Agnes Klarström care putea fi cea pe care o căutam. Locuia lângă Plen, cam la șaptezeci și cinci de kilometri de Stockholm: adresa sugera o fermă într-un sat numit Sängledsbyn. Mi-am notat adresa și numărul de telefon.

Câinele dormea. Pisica era afară, stătea în bătaia lunii. M-am ridicat și m-am dus în camera unde o carpetă făcută doar pe jumătate era întinsă încă pe războiul de țesut al bunicii mele. Întotdeauna dădusem o semnificație aparte acestei imagini: așa arată întotdeauna moartea în momentul în care apare și ne seceră viețile cu brutalitate. Pe un raft unde odinioară se ținuseră gheme de lână, de ani buni păstram diverse hârtii. Un dosar subțire, conținând documente, de la foaia matricolă destul de puțin remarcabilă, de care tata fusese atât de mândru încât o învățase pe de rost, până la copia blestematei fișe cu amputarea. Dosarul era așa de sărăcăcios fiindcă niciodată nu-mi fusese greu să scap de hârtiile pe care majoritatea oamenilor le consideră importante de păstrat.

Deasupra era testamentul pe care mi-l întocmise un avocat ridicol de scump. Acum eram forțat să îl schimb pentru că mă pricopsisem cu o fiică. Însă nu acesta era motivul pentru care venisem în camera cu războiul care mai mirosea încă a bunică-mea. Am căutat fișa operației din 9 martie 1991. Am întins foile de hârtie în fața mea, pe masă, și le-am citit de la început la sfârșit. Fiecare cuvânt era ca o piatră ascuțită ce pava drumul spre propria ruină. De la primele cuvinte: *Diagnostic: condrosarcom la proximal humerus*, până la ultimul dintre toate, *Bandajare*.

Bandajare. Asta era tot. Operația se terminase, pacienta era dusă pe targă la camera de Terapie intensivă. Fără un

braț, dar având în continuare acea tumoare aparent malignă în partea de sus a celui alt braț.

Am citit: *Evaluare preoperatorie. Femeie de douăzeci de ani, dreptăce, anterior sănătoasă, examinată în Stockholm din cauza brațului stâng umflat în partea superioară. Examenul RMN a arătat prezența unui condrosarcom de grad inferior în partea de sus a antebrățului. O scanare ulterioară confirmă diagnosticul, pacienta este de acord cu amputarea humerusului proximal care permite o margine adecvată. Operația: intubare, anestezie totală, poziție șezlong, brațul expus. Profilaxie obișnuită cu antibiotic, incizie de la procesul coracoid, de-a lungul marginii de jos a deltoidului până la pliul anterior al axilei. Se efectuează suturarea venei cefalice și detașarea pectoralului. Identificarea structurii vasculare, suturarea venelor și asigurarea arterelor printr-o sutură dublă. Extirparea nervilor din rană și divizare. Apoi, separarea mușchiului deltoid de humerus și de latissimus dorsi și teres major. Separarea capătului lung și capătului scurt al bicepsului și a coracobrachialis puțin sub nivelul de amputare. Humerus tăiat cu ferăstrăul la gâtul chirurgical și pilit. Bontul acoperit de triceps, care este separat și de coracobrachialis. Pectoralul cusut de marginea laterală a humerusului folosind osteo-suturi. Inserat tub de dren și puse copci fără a tensiona pielea. Bandajare.*

Mă gândeam că Agnes Klarström citise cu siguranță textul acesta de multe ori și pusese pe cineva să i-l explice. Cu siguranță, observase că în mijlocul tuturor termenilor în latină apăruse brusc un cuvânt uzual: fusese operată în „poziție șezlong“. Ca și cum ar fi fost pe o plajă sau pe o verandă, cu brațul expus, și luminile din sala de operații, ultimul lucru pe care l-a văzut înainte să-și piardă cunoștința. Îi făcusem o nedreptate strigătoare la cer, în timp ce ea stătea întinsă pe un șezlong.

Oare era posibil să fie vorba de o altă Agnes Klarström? Atunci era foarte tânără – poate între timp se măritase și primise un nou nume de familie? Numele trecut în cartea de telefon nu indicase, evident, dacă era domnișoară sau doamnă, sau dacă avea vreun alt titlu.

A fost o noapte înfricoșătoare, dar crucială. Nu mai puteam fugi. Trebuia să vorbesc cu ea, să explic ceea ce era imposibil de explicat. Și să-i spun că într-un fel, de fapt, mă amputasem și pe mine, și încă în nenumărate privințe.

Am stat întins pe pat foarte mult înainte să adorm. Când am deschis din nou ochii, era dimineată. Jansson nu venea astăzi cu poșta. Puteam să-mi fac gaura din gheață în liniște, fără să fiu întrerupt.

A trebuit să folosesc o rangă ca să sparg gheața groasă. Câinele meu stătea pe ponton și mă urmărea. Pisica dispăruse în magazia cu bărci, în căutare de șoareci. În sfârșit, am reușit să fac o gaură suficient de mare și m-am afundat în gheața arzătoare. M-am gândit la Harriet și la Louise, și m-am întrebat dacă voi avea suficient curaj astăzi să o sun pe Agnes Klarström și să o întreb dacă ea era femeia pe care o căutam.

Nu am sunat în ziua aceea. În schimb, într-un acces nebun m-am apucat de curățenia de primăvară, fiindcă era un strat gros de praf peste tot. Am reușit să pornesc străvechea mașină de spălat și mi-am spălat așternuturile care erau atât de murdare, că s-ar putut cu ușurință crede în patul meu dormise un on al străzii. Apoi mi-am făcut turul în jurul insulei, am studiat prin binoclu apele înghețate și mi-am zis că trebuie să iau o hotărâre.

O femeie bătrână venind la mine pe gheață, o fiică de care nu știam și care locuia într-o rulotă. La vârsta de șaizeci și șase de ani trebuia să accept că tot ce crezusem că era încheiat pentru totdeauna începea să se schimbe.

După ce am mâncat de prânz, m-am așezat la masa din bucătărie și am scris două scrisori. Una era pentru Harriet și Louise, iar cealaltă pentru Agnes Klarström. Jansson avea să fie surprins când îi voi înmâna cele două scrisori. Ca să fiu sigur, le-am lipit cu scotch. Îl credeam în stare să-mi citească, fără nicio jenă, corespondența.

Ce am scris? Le-am spus lui Harriet și Louisei că-mi trecuse furia. Le înțelegeam, dar nu eram în stare să le văd încă. Mă întorsesem pe insula mea ca să-mi îngrijesc animalele abandonate. Însă eram convins că trebuie să ne întâlnim din nou curând. În mod evident, conversațiile și întrevederile noastre trebuiau să continue.

Mi-a luat mult timp să scriu acele câteva rânduri. Când am ajuns, în sfârșit, să mă declar mulțumit de ce scrisesem, podeaua bucătăriei era acoperită de o mulțime de ghemotoace de hârtie. Ceea ce pusesem în scrisoare de fapt nu era adevărat. Furia nu-mi trecuse, animalele mele ar fi putut să mai supraviețuiască puțin fără mine – Jansson s-ar fi descurcat. Nici nu eram absolut convins că voiam să le întâlnesc din nou în viitorul apropiat. Aveam nevoie de timp să mă gândesc la tot ce se petrecuse. În plus, era important să decid ce să-i spun lui Agnes Klarström dacă o găseam.

Nu mi-a luat mult să-i scriu scrisoarea lui Agnes Klarström. Mi-am dat seama ce avusesem în cap în toți anii ăștia. Voiam doar să o cunosc, asta era tot. I-am trimis adresa

mea și am semnat: fără îndoială că îi fusese imposibil să uite numele acesta. Speram doar că scriam cui trebuia.

Când a venit Jansson a doua zi, se pornise vântul. Mi-am notat în jurnal că temperatura scăzuse în timpul nopții, iar vântul rece ca gheața bătea de undeva dinspre vest și sud-vest.

Jansson a sosit la timp. I-am dat trei sute de coroane că mă luase și am insistat să accepte plata.

– Aș vrea să-mi pui la poștă astea două scrisori, i-am spus dându-i-le.

Pusesem scotch pe toate colțurile, la ambele. Nici măcar nu a încercat să-și ascundă uimirea că aveam două scrisori în mână.

– Scriu numai când n-am încotro. Altfel nu.

– Vederea aceea pe care mi-ai trimis-o a fost foarte frumoasă.

– Un gard acoperit cu zăpadă? Ce poate fi frumos la așa ceva?

Începeam să-mi pierd răbdarea.

– Cum o mai duci cu durerea de dinți? am întrebat, încercând să-mi ascund iritarea.

– Vine și trece. Cel mai rău mă doare aici sus, pe dreapta.

Jansson deschise gura larg.

– Mie nu mi se pare nimic în neregulă, am spus. Vorbește cu un dentist.

Jansson încercă să închidă gura. Se auzi un scârțâit. Falca i se blocă și rămase cu gura pe jumătate deschisă. Se vedea că îl durea. Încercă să vorbească, dar era imposibil să înțelegi ce spunea. Am apăsat încet cu degetele mari de-o parte și de alta a feței, pipăindu-i osul mandibulei, și l-am masat până când a putut să închidă din nou gura.

– M-a durut.

– Să încerci să nu caști sau să deschizi gura prea larg câteva zile.

– Asta înseamnă cumva că am vreo boală?

– Nu, deloc. Nu trebuie să-ți faci griji.

Jansson plecă apoi cu scrisorile mele. Vântul îmi bătu tăios drept în față în timp ce mă întorceam.

În după-amiaza aceea, am deschis ușa camerei cu furnici. O bucată și mai mare din fața de masă părea că fusese înghițită de mușuroiul care creștea. În general însă, camera și patul în care dormise Harriet erau la fel cum le lăsasem.

Trecură zile întregi fără să se întâmple nimic. Am mers pe gheață până am ajuns în larg, la mare. Am măsurat grosimea gheții în trei locuri diferite. N-am avut nevoie să-mi consult jurnalele anterioare, ca să stabilesc că de când locuiam eu pe insulă gheața nu mai fusese niciodată atât de groasă.

Am tras cu ochiul pe sub prelată și am încercat să-mi dau seama dacă voi mai putea vreodată să-mi pun barca pe valuri. Oare stătuse prea mult pe uscat? Voi avea puterea și energia de a-i face reparațiile necesare și de a o deschisi din nou? Am pus la loc prelata, fără să pot să-mi răspund la întrebare.

Într-o seară a sunat telefonul. Ceea ce se întâmpla foarte rar. Cel mai adesea era o companie de telefonie sau de altă natură, care mă îndemna să-mi schimb furnizorul de telefonie sau să-mi pun internet cu broadband. Când descopereau unde locuiam și că eram un pensionar în vârstă,

de obicei își pierdeau interesul. În plus, nu aveam nici cea mai mică idee ce era broadband-ul.

O voce de femeie pe care nu am recunoscut-o spuse:

– Sunt Agnes Klarström. Am primit scrisoarea de la tine.

Mi-am ținut răsuflarea. N-am spus nimic.

– Alo? Alo?

Nu am spus niciun cuvânt. După alte câteva încercări de a mă ademeni afară din vizuină, a închis.

Deci o găsisem. Scrisoarea ajunsese la adresa unde fusese trimisă. Locuia lângă Flen.

Într-unul dintre sertarele din bucătărie aveam o veche hartă a Suediei. Cred că-i aparținuse bunicului meu. Obişnuia să vorbească uneori despre cât de mult i-ar plăcea să viziteze Falkenbergul înainte de a muri. Habar nu am de ce voia să meargă acolo, dar nu fusese niciodată nici măcar la Stockholm, și nici nu se aventurase în afara granițelor Suediei. A luat cu el în mormânt visul de a vizita Falkenbergul.

Am întins harta pe masă și am localizat regiunea Flen. Harta nu era la o scară suficient de mare ca să văd exact unde era Sångledsbyn. Mi-ar fi luat cel mult două ore să conduc până acolo. Mă hotărâsem: voiam să-i fac o vizită.

Două zile mai târziu, m-am dus pe gheață la mașină. De data asta, nu lăsasem o notiță pe ușa și nici nu-i spuseseam lui Jansson. Am lăsat suficientă mâncare câinelui și pisicii. Cerul era albastru, atmosfera era complet nemișcată și erau plus două grade. Am luat-o spre nord, am cotit ca să intru mai adânc în zona de coastă și am ajuns în Flen puțin după ora două după-amiază. Am găsit o librărie, am

cumpărat o hartă la scară largă și m-am uitat pe unde să o iau ca să ajung la Sångledsbyn. Era la doar câțiva kilometri de Harpsund, locul reședinței de vară a prim-ministrului suedez în funcție. Demult, demult, aici locuise un bărbat care făcuse avere din afacerile cu plută. Își lăsase casa statului. Pe domeniul din jur se afla un stejar bătrân, pe care-l vizitaseră mulți oaspeți străini și în jurul căruia se strânseseră împreună cu membrii delegațiilor lor de vază și cu gazdele lor – despre care probabil că mulți din tânăra generație nici măcar nu auziseră vreodată.

Eu știam toate lucrurile acelea despre Harpsund fiindcă tatăl meu lucrase acolo odată ca ospătar, când prim-ministrul Tage Erlander primise oaspeți străini. Nu obosea niciodată să povestească despre bărbații aceia – fuseseră numai bărbați, nicio femeie – cum stăteau în jurul mesei și discutau lucruri importante despre politica mondială. Asta se întâmplase în timpul Războiului Rece; făcuse un efort deosebit pentru a se mișca fără să facă zgomot, și-și amintea detalii legate de meniu și de băuturi. Din nefericire avusese loc un incident care aproape că provocase un scandal. Obișnuia să-l descrie ca și cum fusese și el părtaș la o întâmplare strict secretă, și nu era dispus să ne dezvăluie prea multe detalii nici măcar mie și mamei. Unul dintre oaspeți se îmbătase foarte rău. Ținuse un discurs de mulțumire total neinteligibil și la momentul nepotrivit, ceea ce le crease probleme ospătarilor: dar aceștia reușiseră să salveze situația și să întârzie servirea desertului, care era pe punctul de a începe. Curând după aceea, bețivul fusese găsit mort de-a binelea pe pajiștea din fața casei.

– Fagerholm se îmbăta în cele mai nefericite circumstanțe, obișnuia să spună tata pe un ton serios.

Eu și mama n-am descoperit niciodată cine era acest Fagerholm. Abia mult mai târziu, după ce tata murise, mi-am dat seama că probabil era unul dintre liderii sindicali finlandezi de la momentul acela.

Cu toate acestea, cea care locuia acum aproape de Harpsund era o femeie al cărei braț îl tăiasem eu.

Sångledsbyn era format din câteva ferme întinse de-a lungul malului unui lac oval. Câmpiile și pajiștile erau acoperite de zăpadă. Îmi luasem binoclul cu mine și m-am suit în vârful unui deal să văd mai bine împrejurimile. Din când în când oameni traversau curțile fermelor între dependințe și șoproane sau între casă și garaj. Niciunul dintre cei pe care i-am văzut nu avea cum să fie Agnes Klarström.

Am tresărit violent. Un câine îmi amușina picioarele. Un bărbat cu un palton lung și cizme înalte stătea pe drumul de mai jos. Strigă după câine și ridică o mână în semn de salut. Am ascuns binoclul în buzunar și am coborât și eu pe drum. Am vorbit puțin despre priveliște și despre iarna lungă și înghețată.

– E cineva în satul ăsta pe nume Agnes Klarström? am întrebat.

Bărbatul îmi arată către casa cea mai îndepărtată.

– Locuiește acolo cu împielitații ei de copii, răspunse el. Eu nu aveam câine înainte să vin aici. Acum toată lumea are câine.

Clătină din cap supărat și merse mai departe. Nu mi-a plăcut ce am auzit. Nu voiam să mă implic în ceva care-mi putea aduce și mai multă dezordine în viață. M-am hotărât să plec acasă și m-am întors la mașină. Dar ceva m-a făcut să rămân totuși. M-am plimbat prin sat până am ajuns la o potecă de cart ce fusese dezăpezită de pluguri. Dacă

mergeam de-a lungul ei, puteam ajunge la partea din spate a ultimei case printr-un desiș de copaci.

Era după-amiaza târziu și se părea că amurgul va cădea curând. Am mers pe potecă și m-am oprit când am ajuns la un loc de unde puteam vedea casa printre copaci. Am scuturat zăpada de pe niște crengi și mi-am făcut un unghi bun de vedere. Casa era, în mod evident, bine îngrijită. O mașină era parcată afară și avea un cablu de la un radiator de motor, care mergea prin zăpadă până la o priză dintr-un perete.

Deodată a apărut o fată. Se uita drept la mine și la binoclul meu. A scos ceva ce avea ascuns la spate. Era o sabie. A început să alerge spre mine cu sabia ridicată deasupra capului.

Am scăpat binoclul și am luat-o la goană. M-am împiedicat de o rădăcină ieșită în afară sau de un bolovan și am căzut. Înainte să mă pot ridica, fata cu sabia mă ajunsese.

Mă privea cu ochii plini de ură.

– Perverși ca tine, spuse ea, sunt peste tot. Nemernici care umblă prin tufișuri cu binoclul în mână.

Apăru o femeie în urma ei. Se opri lângă fată și-i smulse sabia cu mâna stângă – de fapt singura ei mână – și mi-am dat seama că trebuia să fie Agnes Klarström. Poate ascunsă în adâncul subconștientului meu era imaginea tinerei de acum doisprezece ani, care stătuse întinsă ca pe șezlong în fața mâinilor mele bine spălate, în mănuși chirurgicale.

Era îmbrăcată cu o jachetă albastră, cu fermoarul tras până la gât. Mâneca dreaptă goală era prinsă de umăr cu un ac de siguranță. Fata de lângă ea mă măsura cu o privire plină de dispreț.

Mi-aș fi dorit ca Jansson să vină să mă salveze. Pentru a doua oară într-un timp foarte scurt gheața de sub picioarele mele cedase, iar eu mă scufundam fără a fi în stare să mă agăț de ceva ca să urc pe mal.

Capitolul 6

M-am ridicat, m-am scuturat de zăpadă și am explicat cine sunt. Fata s-a repezit la mine să mă doboare, dar Agnes s-a răstit la ea și fata s-a îndepărtat cu mișcări agile.

– Nu am nevoie de câine de pază, spuse Agnes. Sima vede absolut tot ce se întâmplă, pe oricine se apropie de casă. Are ochi de vultur.

– Am crezut că o să mă omoare.

Agnes m-a măsurat de sus în jos și de jos în sus, dar nu a răspuns.

Am intrat în casă și ne-am așezat în biroul ei. Undeva în fundal se auzea muzică dată la maximum. Agnes părea că nu aude. Când și-a scos jacheta, a făcut-o la fel de repede cum ar fi făcut-o dacă avea două brațe și două mâini.

M-am așezat pe scaunul pregătit probabil pentru vizitatori. Biroul era gol. În afară de un stilou nu mai era nimic pe el.

– Cum crezi că am reacționat când am primit scrisoarea de la tine? întrebă Agnes.

– Nu știu. Presupun că ai fost surprinsă. Poate furioasă?

– M-am simțit ușurată. În sfârșit, m-am gândit! Dar apoi m-am întrebat: De ce acum? De ce nu ieri sau acum zece ani?

S-a lăsat pe spate pe scaun. Avea părul lung, castaniu, pieptănat simplu, cu cărare, și ochii albaștri strălucitori. Dădea impresia că e o femeie puternică, hotărâtă.

Pusese sabia de samurai pe un raft lângă fereastră. A observat că mă uit la ea.

– Mi-a dat-o mai demult un bărbat care era îndrăgostit de mine. Când i-a trecut dragostea, dintr-un motiv sau altul, nu am prea înțeles, a luat teaca și mi-a lăsat sabia asta extrem de ascuțită. Poate că spera că o să mi-o înfig în stomac de disperare că m-a părăsit?

Vorbea repede, ca și cum nu avea prea mult timp la dispoziție. I-am povestit despre Harriet și Louise, și despre cum simțisem că am datoria să o caut și să văd dacă mai era în viață.

– Sperai să nu mai fiu? Sperai să fi murit?

– A fost o vreme când așa speram, da. Dar acum nu.

Sună telefonul. Ea răspunse, ascultă ce i se spunea de la capătul celălalt al firului și apoi vorbe scurt, dar ferm. Nu mai erau locuri la ea în casă pentru fete cu probleme de comportament. Deja avea trei adolescente de care se ocupa.

Intrasem într-o lume despre care nu aveam deloc habar. Agnes Klarström avea un fel de așezământ unde locuia împreună cu trei adolescente care, pe vremea mea, ar fi fost socotite cazuri de delincvență juvenilă. Fata aceea, Sima, venea de pe una dintre moșiile aflate în pantă, din Göteborg. Era imposibil să-ți dai seama cu certitudine ce vârstă avea. Venise în Suedia ca refugiat, singură, ascunsă într-un camion ce făcea curse pe distanțe mari, prin portul sudic Trelleborg. În timpul călătoriei pe care o făcuse din Iran, fusese sfătuită să scape de toate actele în momentul

în care punea piciorul pe pământ suedez, să-și schimbe numele și să-și piardă orice urmă a identității ei reale, pentru a evita să fie deportată dacă era cumva prinsă. Nu avea decât o bucată de hârtie cu trei cuvinte în suedeză, pe care se presupunea că trebuie să le cunoască.

Refugiată, persecutată, singură.

Când camionul se opri, în cele din urmă, lângă aeroportul Sturup, șoferul i-a arătat clădirea terminalului și i-a spus să meargă acolo să caute un post de poliție. La momentul acela avea unsprezece sau doisprezece ani; acum avea în jur de șaptesprezece și viața pe care o dusesese în Suedia o făcuse să se simtă în siguranță numai cu sabia de samurai în mână.

Una dintre celelalte fete din casă fugise de aici cu două zile în urmă. În jurul proprietății nu era niciun gard și nicio poartă încuiată. Cu toate acestea, oricine pleca era considerat fugar. Dacă se întâmpla prea des, Agnes ajungea în cele din urmă să-și piardă răbdarea. Când era găsită, fata în cauză avea să fie mutată într-o altă casă, cu porți mari și o mulțime de chei.

Fugara, o fată africană, din Ciad, pe nume Miranda, plecase probabil ca să stea cu una dintre prietenele ei care, cine știe de ce, se numea Pliculeț de ceai¹. Miranda avea șaisprezece ani și venise în Suedia cu familia ca refugiat, ca parte a angajamentului luat față de ONU.

Tatăl ei era om simplu, tâmplar de meserie și un tip foarte religios, care curând clacase din cauza frigului extrem și fără sfârșit, și a sentimentului că nimic nu se dovedise a fi așa cum sperase. Se încuiase în camera cea mai mică dintre cele trei în care locuia numeroasa sa familie, o

¹ În lb. engleză, *Teabag*. (n.tr.)

cameră unde nu era deloc mobilă, ci doar o grămăjoară de nisip din Africa, pe care-l aduseseră în valizele ponosite când sosiseră în noua lor țară. Soția lui îi puneă o tavă cu mâncare și băutură în fața ușii de trei ori pe zi. În timpul nopții, când toți ceilalți dormeau, se ducea la baie și poate și ieșea să se plimbe singură prin oraș. Sau cel puțin așa credeau ei, căci uneori găseau urme ude pe podea când se trezeau dimineața.

La un moment dat, Miranda nu a mai suportat situația asta și într-o seară pur și simplu a plecat, sperând să se poată înapoia de unde venise. Noua lor patrie nu se dovedise a fi altceva decât o fundătură. N-a trecut mult până ce a fost săltată de poliție de pe stradă pentru mici furtișaguri și chiar furt din magazine, și a sfârșit aruncată dintr-o școală de corecție în alta.

Iar acum fugise. Agnes Klarström era furioasă, dar hotărâtă să nu se odihnească până ce nu se asigura că poliția face tot ce-i stă în putere să o găsească și să o aducă înapoi.

Pe perete, se afla o fotografie a Mirandei. Părul fetei era împletit și aranjat artistic, cu codițele-i atârând pe după urechi.

– Dacă privești cu atenție, o să observi că și-a împletit cozile astfel încât să scrie cuvântul „fuck“ lângă tâmpla stângă, spuse Agnes.

Am văzut că așa era.

Mai era o a treia fată în casa socială care era misiunea și sursa de venit a lui Agnes Klarström. Era cea mai mică dintre toate, având doar paisprezece ani și, numai piele și os cum era, amărâta creatură amintea de un animal în cușcă. Agnes nu știa aproape nimic despre ea. Era cam ca fetița

din poveste, care se trezește deodată în piața satului fără să-și mai aducă aminte cum se numește și de unde vine.

Cu doi ani înainte, într-o seară, târziu, un lucrător de la gara din Skövde fusese pe punctul de a încuia peste tot, când o găsisese pe o bancă. I-a spus să plece de acolo, dar ea nu a părut să înțeleagă. A rămas acolo ținând în mână o bucată de hârtie pe care scria „Trenul spre Karlsborg“, iar el a început să se întrebe care dintre ei își pierduse mințile, căci nu mai fusese niciun tren între Skövde și Karlsborg de cincisprezece ani. Câteva zile mai târziu, a început să apară în imagini din ziar sub titlul „Copilul gării din Skövde“. Nimeni nu părea să o recunoască, deși poze cu ea erau afișate peste tot unde te uitai. Nu avea nume, a fost consultată de psihologi și traducători care vorbeau toate limbile pământului au încercat să o facă să spună ceva, dar nimeni nu a reușit să afle de unde venea. Singurul indiciu legat de trecut pe care-l avea era misterioasa bucată de hârtie pe care scria „Trenul spre Karlsborg“. Au răscolit piatră cu piatră micul oraș Karlsborg de pe malul lacului Vättern, dar nimeni nu a recunoscut-o și nimeni nu a putut înțelege de ce se afla în așteptarea unui tren care nu mai circula de cincisprezece ani. Un ziar de seară făcuse un sondaj de opinie în rândul cititorilor săi și îi dăduse numele Aida. I se acordase cetățenie suedeză și un cod numeric personal după ce doctorii căzuseră de acord că probabil avea doisprezece ani, cel mult treisprezece. Datorită părului negru și des, și pielii măslinii, se presupunea că vine de undeva din Orientul Mijlociu.

Aida nu a rostit un cuvânt timp de doi ani. Abia când toate celelalte posibilități fuseseră epuizate și Agnes Klarström a luat-o la ea, a apărut un mic progres. Într-o

dimineată, Aida a venit la micul dejun și s-a așezat la masă. Agnes vorbise cu ea fără întrerupere de când sosise, încercând să provoace o anumită reacție în Aida, așa că a întrebat-o și de data aceasta, pe un ton prietenos, ce voia să mănânce.

– Budincă, a spus ea într-o suedeză aproape perfectă.

După aceea, a început să vorbească. Psihologii care s-au îngrămădit să o vadă au considerat că învățase limba ascultându-i pe toți cei care încercaseră s-o facă să vorbească discutând cu ea. Un fapt semnificativ în sprijinul acestei teorii era acela că Aida știa și înțelegea o mulțime de termeni de specialitate din domeniul medical și al psihologiei, care în niciun caz n-ar fi avut ce să caute astfel în vocabularul obișnuit al unei fete de vârsta ei.

Vorbea, dar nu avea nimic de spus despre cine era sau ce se presupunea că trebuie să facă în Karlsborg. Ori de câte ori o întreba cineva cum se numește, răspundea după cum era de așteptat:

– Mă cheamă Aida.

A apărut din nou pe prima pagină a ziarelor. Existau șușoteli pe la colțuri și oameni care sugerau că tăcerea ei fusese doar praf în ochi, menit să înfrângă orice posibilă opoziție și să-i garanteze obținerea cetățeniei suedeze. Dar Agnes considera că explicația era alta. Prima dată când se întâlniseră, Aida se holbase îndelung la brațul ei amputat. Era ca și cum vederea lui îi sunase un clopoțel, ca și cum înotase în ape adânci toată viața, iar acum ajunsese în cele din urmă într-un loc unde apa era mai mică și putea sta în picioare. Poate că bontul lui Agnes îi amintea de ceva, era ceva ce Aida putuse să recunoască și o făcuse să se simtă în siguranță. Poate că văzuse oameni cărora li

se tăiau membrele. Cei care le tăiau îi fuseseră dușmani, iar cei cărora li se tăiau erau singurii oameni în care putea avea încredere.

Tăcerea Aidei se datora faptului că văzuse lucruri pe care nicio ființă umană, și cu atât mai puțin un copil, nu ar fi trebuit să le vadă și, în consecință, nu avea cum să spună nimic despre viața ei de dinainte. Era ca și cum se elibera încet de rămășițele acelor experiențe oribile, iar acum era poate în situația de a începe încet un drum spre o nouă viață ce merita trăită.

Așa că Agnes Klarström își conducea acum micul adăpost social cu aceste trei fete, cu sprijin financiar oferit de diverse consilii locale. O mulțime de oameni o implorau să-și deschidă ușile altor și altor fete care se aflau la periferia societății. Dar ea refuza: pentru a putea oferi ajutorul și sentimentul de siguranță necesar pentru a avea un impact real, trebuia să-și păstreze activitățile doar la scară mică. Fetele aflate în grija ei fugeau adeseori, dar aproape întotdeauna se întorceau singure înapoi. Stăteau la ea foarte mult timp, iar când plecau în cele din urmă pentru totdeauna, aveau cu siguranță o nouă viață ce le aștepta deja undeva. Nu lua niciodată mai mult de trei fete o dată.

– Aș putea să am o mie de fete dacă aș vrea, spuse ea. O mie de fete abandonate, fete sălbatice, care urăsc senzația de singurătate și sentimentul că nu sunt bine-venite indiferent unde merg. Fetele mele își dau seama că fără bani nu primești altceva decât dispreț. Așa că se desfigurează, înjunghie oameni necunoscuți fără motiv – dar în adâncul sufletului lor urlă în chinuri provocate de ceva ce nu pricep.

– Cum se face că te-ai implicat în așa ceva?

Ea arată spre brațul pe care i-l amputasem.

– După cum poate îți amintești, eram înotătoare. Cu siguranță, trebuie să fi scris ceva despre asta în fișele mele. Nu eram o simplă tânără speranță, chiar aș fi putut ajunge o mare campioană. Să câștig medalii. Pot să-ți spun, fără amărăciune, că punctul meu forte nu erau picioarele, ci forța pe care o aveam în brațe.

Un tânăr cu părul legat la spate într-o coadă intră în încăpere.

– Ți-am mai zis că trebuie să ciocăni întâi, strigă ea. Ieși afară! Mai încearcă o dată să intri cum se cuvine!

Tânărul tresări, ieși, ciocăni și intră din nou.

– E numai pe jumătate bine. Trebuie să aștepti afară până ce-ți spun eu să intri. Ce vrei?

– Aida e supărată. Amenință pe toată lumea. În special pe mine. Spune că vrea s-o strângă de gât pe Sima.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu știu. Poate că e pur și simplu nefericită.

– Va trebui să învețe să se descurce cu acest sentiment.

Las-o în pace.

– Vrea să-ți vorbească.

– Spune-i că vin acum.

– Vrea să vii acum.

– Vin într-un minut.

Tânărul părăsi încăperea.

– Nu prea e în stare să facă față, spuse ea zâmbind. Cred că are nevoie de cineva care să-l țină în priză tot timpul. Dar nu-l deranjează faptul că tot timpul îi fac observație. La urma urmei, întotdeauna pot să pun totul pe

seama brațului pe care l-am pierdut. A ajuns la mine datorită unei chestii legate de ajutorul lui de șomaj sau așa ceva. Visul lui este să ajungă într-unul dintre reality-show-urile acelea televizate în care participanții ajung să și-o pună unii cu alții în fața camerelor. Dacă nu reușește asta, speră să ajungă măcar prezentator. Însă simplul fapt de a mă ajuta cu fetele pare să-l depășească total. Nu cred că Mats Karlsson are șanse prea mari să facă o carieră în media.

– E cinic ceea ce spui.

– Nu, deloc. Îmi iubesc fetele, îl iubesc chiar și pe Mats Karlsson. Dar nu i-aș face un serviciu dacă i-aș încuraja visurile complet aiurea, sau dacă l-aș face să creadă că munca pe care o face aici este de cine știe ce calitate. Îi ofer prilejul de a-și da seama singur de ce e în stare, și poate că va reuși să-și croiască o viață care să aibă sens. Poate mă înșel eu subestimându-l. Într-o zi s-ar putea să-și tundă părul lung și să s-apuce să facă ceva în viață.

Se ridică, mă conduse într-un salon și-mi spuse că se întoarce repede. Muzica rock ce venea de undeva de sus era în continuare excesiv de tare. Zăpada topită picura de pe acoperiș afară, în dreptul ferestrei, păsări cântătoare zburau înapoi și-ncolo ca niște umbre grăbite.

Am tresărit violent. Sima intrase în cameră prin spatele meu, fără să facă vreun zgomot. De data asta nu avea o sabie în mână. Se așeză pe canapea și-și strânse picioarele sub ea. Dar era tot timpul în gardă.

– De ce mă urmăreai cu binoclul?

– Nu la tine mă uitam.

– Dar te-am văzut. Pedofilule!

– Cum adică?

– Îți știu eu pe ăștia ca tine. Știu după ce umbli.

- Am venit aici ca să o întâlnesc pe Agnes.
- De ce?
- Asta ne privește numai pe noi.
- Îți cam place, nu?
- Șocat, m-am înroșit.
- Cred că e timpul să încheiem discuția asta.
- Ce discuție? Răspunde-mi la întrebare!
- Nu am nimic de răspuns.

Sima se uită într-o parte, părând că încercarea de a vorbi cu mine o obosise peste măsură. Mă simțeam jignit. Acuzația că aș fi un pedofil era dincolo de orice mi-aș fi putut închipui vreodată. M-am uitat pe furiș la ea. Își rodea unghiile foarte concentrată. Părul îi părea a fi o amestecătură de roșu și negru, și era încâlcit ca și cum se pieptănase fiind extrem de nervoasă. În spatele exteriorului aceleia dur, mi s-a părut că descopăr o fetiță în haine mult prea mari și prea negre pentru ea.

Agnes intră în cameră. Sima se retrase imediat. Sosise îmblânzitoarea de lei și bestia se furișase afară. Se așează chiar pe scaunul pe care stătuse Sima și-și strânse picioarele sub ea, ca și cum ar fi imitat-o pe fiica ei adoptivă.

– Aida e doar o copilă, și cuvintele au început deodată să se reverse pur și simplu din ea, spuse.

– Ce s-a întâmplat?

– Nimic. Doar că i s-a amintit acum cine este. Un zero mare și fără speranță de îmbunătățire. O ratată printre mulți alți ratați. Dacă s-ar gândi cineva să înființeze Partidul Rataților din Suedia, nu ar duce lipsă de membri care să contribuie cu vasta lor experiență. Eu am aproape treizeci și trei de ani. Tu?

– De două ori pe atât.

– Șaizeci și șase. Asta înseamnă bătrânețe. Treizeci și trei nu e mult deloc. Dar e destul ca să realizez că niciodată nu a fost atâta tensiune în ținuturile noastre câtă este astăzi. Însă nimeni nu pare să fi observat. Cel puțin nimeni dintre oamenii la care te-ai aștepta să știe pe ce lume se află. În Suedia există o rețea invizibilă de ziduri și se mărește pe zi ce trece – despărțind oamenii, mărin­d distanțele dintre ei. Dacă privești superficial, ți se pare exact invers. Urcă-te într-un metrou în Stockholm și du-te în suburbii. Nu e prea departe ca număr de kilometri, dar cu toate astea distanța e enormă. E o prostie să vorbești despre intratul în altă lume. E exact aceeași lume. Dar, pe măsură ce te depărtezi de centru, fiecare stație este un alt zid. Când ajungi în cele din urmă la periferie, depinde numai de tine dacă alegi să vezi adevărul situației existente sau nu.

– Și care este adevărul?

– Că ceea ce tu consideri a fi periferia este de fapt centrul și acesta recrează încet Suedia. Țara se rotește încet și interiorul și exteriorul, aproapele și departele, centrul și periferia se schimbă între ele. Fetele mele aparțin unui teritoriu al nimănui, în care nu pot vedea nimic nici înapoi, nici înainte. Nimeni nu le vrea, sunt inutile și respinse. Nu e de mirare că în fiecare dimineață când se trezesc singurul lucru de care pot fi sigure este propria lor inutilitate, care parcă le râde în față. Așa că nu vor să se trezească. Nu vor să se dea jos din pat! Au această amărăciune în ele care le-a fost inoculată de când aveau cinci, șase ani.

– Chiar așa rău stau lucrurile?

– Chiar mai rău.

– Eu locuiesc pe o insulă. Acolo nu sunt suburbii, doar stânci și pietre. Și, cu siguranță, nu sunt fete nebune care să te alerge fluturând o sabie de samurai.

– Ne purtăm cu copiii noștri atât de rău încât în final nu le rămâne nicio modalitate de exprimare, cu excepția violenței. Odinioară, asta era valabil numai pentru băieți. Acum însă avem bande de fete extrem de dure, care nu ezită deloc să facă rău altora. Am ajuns într-adevăr pe fundul lacului, când fetele sunt atât de desperate, încât se gândesc că singura lor alegere este să se comporte precum cei mai nemernici răufăcători printre prietenii lor.

– Sima m-a făcut pedofil.

– Pe mine mă face târfă când o apucă. Însă cel mai rău își spune ei însăși.

– Ce spune?

– Că e moartă. Inima ei nu poate suporta. Scrie poezii ciudate și apoi mi le lasă pe birou sau mi le pune în buzunare, fără să-mi spună o vorbă. S-ar prea putea ca în zece ani de acum încolo să fie moartă. De mâna ei sau de a altuia. Sau va avea un accident și va muri plină de droguri sau alte rahaturi. Acesta este cel mai plauzibil sfârșit la povestea nenorocită a vieții ei. Dar eu nu pot să renunț la ea. Știu că în interior are o anumită putere. Măcar de-ar reuși să depășească sentimentul de inutilitate care o urmărește peste tot. Nu am alternativă decât să încerc să o fac să reușească. E foarte deziluzionată și extrem de deprimată: eu sunt cea care trebuie să o revitalizeze.

Se ridică în picioare.

– Trebuie să mă duc la poliție și să-i bat la cap să facă mai multe eforturi ca să găsească pe **Miranda**. De ce nu

faci o plimbare până la grajd și ne putem continua conversația mai târziu?

Am părăsit încăperea. Sima se uita de după perdele urmărindu-mi fiecare mișcare. Mai mulți pisoi se cățarau pe baloturile de fân din grajd. În incintele împrejmuite se aflau cai și vaci. Am recunoscut vag mirosul pe care-l mai simțisem când eram mic, pe vremea când bunicii obișnuiau să țină animale pe insulă. Am mângâiat boturile cailor și vacile. Se părea că Agnes Klarström își construise o existență foarte solidă. Oare ce s-ar fi ales de mine dacă un chirurg mi-ar fi făcut ce i-am făcut eu ei? Oare aș fi ajuns un bețiv înăcrit și foarte repede mi-aș fi găsit sfârșitul din cauza băuturii pe vreo bancă dintr-un parc? Sau aș fi reușit să-mi înfrâng soarta potrivnică? Nu știu.

Mats Karlsson intră în grajd și începu să hrănească animalele cu fân. Lucra încet, ca și cum ar fi fost silit să facă ceva ce detesta.

– Agnes mi-a cerut să-ți spun să te duci înapoi în casă, spuse el dintr-odată. Am uitat să-ți zic.

Am intrat înăuntru. Sima nu mai era la fereastră. Bătea ușor vântul și începuse din nou să ningă. Îmi era frig și eram obosit. Agnes stătea în hol așteptându-mă.

– Sima a fugit, spuse ea.

– Dar am văzut-o abia acum câteva minute.

– Asta a fost atunci. Acum a dispărut. Cu mașina ta.

Am băgat mâna în buzunar după cheile de la mașină. Știam că încuiasem mașina. Pe măsură ce îmbătrânești, te trezești că ai din ce în ce mai multe chei în buzunar. Chiar dacă locuiești singur pe o insulă îndepărtată dintr-un arhipelag.

– Văd că nu mă crezi, spuse ea. Dar am văzut mașina plecând. Și jacheta Simei nu este nicăieri. Are o jachetă specială de evadare, pe care o ia întotdeauna când mai face câte o încercare de a scăpa de-aici. Poate are senzația că are puterea de a o face invulnerabilă, invizibilă. A luat și sabia cu ea. Fată nesăbuită!

– Dar cheile de la mașină sunt în buzunarul meu.

– Sima a avut un prieten – pe nume Fillipo – un tip drăguț din Italia, care a învățat-o tot ce se poate învăța despre cum se pot deschide mașini încuiate și cum se poate porni motorul. Băiatul ăsta fura tot timpul mașini parcate în fața unor piscine sau a unor clădiri în care funcționau cazinouri ilegale. Știa că proprietarii mașinilor aveau să fie ocupați pentru un timp mai îndelungat. Numai niște amatori disperați ar putea fura mașini dintr-o parcare obișnuită.

– De unde știi toate astea?

– Mi-a spus Sima. Are încredere în mine.

– Dar totuși, îmi fură mie mașina și dispare.

– Ai putea interpreta asta ca pe un semn de încredere.

Se așteaptă ca noi să înțelegem ce a făcut.

– Dar îmi vreau mașina înapoi!

– Sima de obicei bușește mașinile. Ai riscat când ai venit aici. Dar n-aveai de unde să știi asta, desigur.

– M-am întâlnit cu un bărbat cu un câine. A folosit o expresie de genul „copii împielițați“.

– Și eu le spun la fel. Ce fel de câine era?

– Nu știu. Era maro și deșirat.

– Atunci, omul pe care l-ai întâlnit era Alexander Bruun. Un fost escroc care lucra într-o bancă și păcălea oamenii înșelându-i la bani. A fost arestat pentru fraudă, dar nici măcar n-a fost trimis la pușcărie. Acum duce trai pe vătrai

cu banii pe care i-a delapidat și pe care poliția nu i-a găsit niciodată. Pe mine mă urăște și îmi urăște și fetele.

Sună la polițe din biroul ei și le explică ce s-a întâmplat. Îngrijorarea mea a crescut când am văzut că de fapt avea loc un fel de pălăvrăgeală prietenoasă cu un polițist care nu părea să creadă că era cazul să se grăbească să prindă fugara care, în mod evident, avea de gând să-mi distrugă mașina deja destul de rablagită.

Puse telefonul în furcă.

– Ce au de gând să facă? am întrebat.

– Nimic.

– Dar vor face ceva, nu-i așa?

– Nu au resursele disponibile pentru a începe să o caute pe Sima și mașina ta. La un moment dat o să rămână fără benzină. Atunci Sima o s-o abandoneze și-o să ia un tren sau un autobuz. Sau va fura o altă mașină. Odată a venit înapoi cu o cisternă de lapte. Întotdeauna se întoarce la un moment dat. Cei mai mulți omeni care fug dintr-un anumit loc o fac fără să aibă o destinație anume în minte. Tu n-ai fugit niciodată de undeva?

Mi s-a părut că singurul răspuns onest pe care-l puteam da la întrebarea aceea era că de doisprezece ani încoace fugeam întruna. Dar nu am spus asta. Nu am spus nimic, nimic.

Am luat cina la ora șase. Agnes, Aida, Mats Karlsson și eu. Aidapusese tacâmuri și pentru cele două fete care fugiseră.

Am mâncat un pește gratinat fără niciun gust. Am băgat în mine mult prea repede, fiind foarte îngrijorat din cauza mașinii. Fuga Simei părea să o fi inspirat pe Aida, așa că a vorbit încontinuu. Karlsson asculta cu atenție și o încuraja, în timp ce Agnes mânca în liniște.

Când am terminat de mâncat, Aida și Mats au strâns farfuriile și s-au ocupat de spălatul vaselor. Eu și Agnes ne-am dus în grajd.

I-am cerut iertare. Am explicat cât de clar am putut ce se întâmplase în ziua aceea blestemată. Am vorbit rar și pe îndelete, ca să nu omit niciun amănunt. Faptul rămânea însă că aș fi putut să explic ce se petrecuse în doar câteva cuvinte. Avusese loc ceva ce nu ar fi trebuit vreodată să fie posibil. La fel cum pilotul unui avion poartă în cele din urmă întreaga responsabilitate și trebuie să se asigure că a fost efectuată o verificare amănunțită a avionului său înainte de a decola, și eu aveam responsabilitatea de a mă asigura că brațul corect fusese spălat și expus pe masa de operație pentru a fi amputat; și nu-mi îndeplinisem această responsabilitate.

Ne-am așezat fiecare pe câte un balot de fân. Ea m-a privit intens tot timpul cât am vorbit. Când am terminat, s-a ridicat și a hrănit caii cu morcovi dintr-un sac. Apoi a venit să se așeze lângă mine pe balotul de fân.

– Doamne Dumnezeule, cum te-am mai blestemat! spuse ea. Nu vei reuși niciodată să înțelegi ce înseamnă pentru cineva care iubește înotul să fie forțat să renunțe la el. De multe ori îmi imaginam că te urmăresc, te găsesc și îți tai brațul cu un cuțit foarte bont. Pe urmă aveam să te înfășor în sârmă ghimpată și să te arunc în mare. Dar și sentimentul de ură are o limită în timp. Îți poate da un fel de putere iluzorie, dar adevărul este că nu e altceva decât un parazit care te consumă pe de-a-ntregul. Acum nu mai contează decât fetele.

Mi-a strâns mâna.

– Oricum, ajunge cu chestia asta, spuse ea. Dacă mai continuăm o să devin prea sentimentală. E foarte ușor pentru cineva cu un singur braț să devină prea sentimental.

Am intrat înapoi în casă. Din camera Aidei se auzea muzica foarte tare. Scârțâit de chitare, bătăi răsunătoare în tobe. Vibrau pereții. Sună telefonul mobil pe care-l avea Agnes în buzunar. Ea răspunse, ascultă, rosti câteva cuvinte.

– Era Sima, spuse ea. Îți trimite salutări.

– Îmi trimite salutări? Unde este?

– Nu a spus. A vrut doar să-i comunic Aidei să o sune.

– Nu te-am auzit să-i spui să se întoarcă aici cu mașina mea.

– Eu ascultam doar. Ea a fost cea care a vorbit.

Agnes s-a ridicat și a mers sus. O auzeam strigând ca să se facă auzită prin toată muzica aceea. O găsisem pe Agnes Klarström și nu țipase la mine. Nu mă potopise cu un șuvoi de acuzații. Nici măcar nu ridicase vocea când descrisese cum voia să mă ucidă în visele ei.

Aveam multe la care să mă gândesc. În doar câteva săptămâni trei femei intraseră pe neașteptate în viața mea. Harriet, Louise și acum și Agnes. Și poate trebuia să le adaug și pe Sima, Miranda și Aida.

Agnes se întoarse. Am băut cafea. Mats Karlsson nu se vedea pe nicăieri. Muzica bubuia în continuare.

Sună soneria. Când Agnes deschise ușa, erau doi polițiști cu o fată despre care am presupus că era Miranda. Ofițerii o țineau de brațe ca și cum ar fi fost periculoasă.

Avea una dintre cele mai frumoase fețe pe care le văzusem vreodată. O Marie Magdalenă pe care o înșfăcaseră soldații romani.

Miranda nu spunea nimic, dar am înțeles din conversația dintre Agnes și ofițerii de poliție că fusese prinsă de un fermier chiar când încerca să fure un vițel. Agnes protestă indignată – de ce Dumnezeu ar vrea Miranda să fure

o vacă? Discuția devenea din ce în ce mai aprinsă, polițiștii păreau obosiți, nimeni nu asculta ce spuneau ceilalți, iar Miranda stătea pur și simplu acolo fără să participe deloc.

Poliția plecă fără să se clarifice dacă acuzația de tentativă de furt a unui vițel reușise sau nu. Agnes îi puse câteva întrebări Mirandei pe un ton ferm. Fata cu față frumoasă îi răspunse așa de încet, încât nu am putut prinde ce spunea.

Urcă scările și muzica puternică se opri. Agnes se așează pe canapea și-și examinează unghiile.

– Miranda e o fată cum mi-ar fi plăcut să fie propria fiică. Dintre toate fetele care au fost aici, care au venit și au plecat, cred că ea este cea care va reuși cel mai bine în viață. Atâta vreme cât apucă să descopere acest orizont pe care îl are în ea.

M-a dus într-o cameră din spatele bucătăriei, unde puteam rămâne peste noapte. Mă lăsă aici fiindcă avea multe de făcut în birou. M-am întins pe pat și am încercat să-mi vizualizez mașina cu ochii minții. Din motor ieșea fum. Lângă Sima, pe locul din dreapta, se afla sabia proaspăt ascuțită. Ce-ar fi spus, oare, bunicii mei dacă ar fi fost încă în viață și eu aș fi încercat să le povestesc despre toate astea? Nu m-ar fi crezut niciodată, nu ar fi înțeles. Ce ar fi spus taică-meu, chelnerul cel încruntat și gonit de colo-colo? Mama care bocea? Am închis lumina și am rămas așa, întins în întuneric, înconjurat de voci șoptite care-mi spuneau că cei doisprezece ani pe care îi petrecusem pe insula mea mă făcuseră să nu mai am nicio legătură cu lumea reală.

Probabil că am adormit. M-a trezit senzația de răceală pe gât. Veioza de pe noptieră era aprinsă. Am deschis ochii și am văzut-o pe Sima stând deasupra mea, cu sabia apăsată

pe gâtul meu. Nu știu cât mi-am ținut respirația până când și-a luat sabia.

– Mi-a plăcut mașina ta, spuse ea. E veche și nu merge prea repede, dar mi-a plăcut.

M-am ridicat în capul oaselor. Ea puse sabia pe pervazul ferestrei.

– Mașina e afară, spuse. Nu a pățit nimic.

– Nu-mi plac oamenii care-mi iau mașina fără să mi-o ceară.

Ea se așeză pe podea, cu spatele la radiator.

– Povestește-mi despre insula ta, spuse ea.

– De ce aș face-o? De unde știi că locuiesc pe o insulă?

– Știu o mulțime de lucruri.

– E la destulă depărtare de țărm și acum este înconjurată de gheață. Toamna furtunile pot fi atât de rele că-ți aruncă bărcile pe uscat dacă nu le amarezi cum trebuie.

– Și chiar locuiești acolo singur?

– Am o pisică și un câine.

– Nu ți-e frică de tot spațiul ăla pustiu?

– Pietrele și jnepenii nu se prea reped la tine cu o sabie.

Oamenii fac asta.

Rămase acolo un moment fără să spună nimic, apoi se ridică în picioare și luă sabia.

– S-ar putea să vin să te vizitez într-una dintre zilele astea, spuse ea.

– Mă îndoiesc că o vei face.

Zâmbi.

– Și eu. Dar eu mă înșel de multe ori.

Am încercat să adorm din nou. Cam pe la ora cinci am renunțat. M-am îmbrăcat și i-am scris un bilet lui Agnes,

spunând că plecasem acasă. L-am strecurat pe sub ușa biroului ei.

Toți cei din casă dormeau când am plecat.

Motorul mirosea a ars și, când m-am oprit ca să fac plinul la o benzinărie non-stop, am completat și uleiul. Am ajuns în port puțin înainte de răsărit.

Am coborât și am luat-o pe chei. Acum se pornise vântul. În ciuda vastei întinderi de gheață, vântul aducea cu el mirosul sărat al mării libere. Portul era iluminat de câteva felinare stradale, iar pe jos erau fragmente de bărci de pescuit care mușcau din cauciucul roților.

Am așteptat să se lumineze înainte să pornesc spre casă peste gheață. Habar nu aveam cum puteam să-mi schimb viața pentru a putea asimila tot ce se petrecuse.

Așa cum stăteam singur pe chei, în vântul tăios, extrem de rece, am început să plâng. Fiecare ușă din interiorul meu se legăna înainte și înapoi în vântul care părea să devină din ce în ce mai puternic.

MAREA

Capitolul 1

Doar la începutul lui aprilie a început dezghețul. A fost cea mai lungă perioadă în care marea fusese înghețată, din toți anii aceștia de când eram aici. La sfârșitul lui martie, puteam încă merge pe gheață până la uscat.

Jansson venea cu hidroelicopterul la trei zile și-mi dădea raportul cu privire la starea gheții. Din câte își amintea el, credea că mai fusese o iarnă în anii '60, când gheața rămăsese așa de mult în arhipelag.

Peisajul zugrăvit în alb mi s-a părut amețitor când m-am cățărat pe dealul din spatele casei și am privit spre orizont. Uneori îmi atârnam țințele de gheață ale bunicului în jurul gâtului, luam un băț de schi vechi și plecam să mă plimb în jurul stâncilor care ieșeau din apă și al pietrelor unde obișnuiau să fie zonele cu heringi: bunicul meu și tatăl lui înainte reușeau să scoată de acolo o pradă atât de bogată, că ar fi de neînchipuit în zilele noastre. Mă plimbam în jurul stâncilor unde nu creștea nimic și-mi aminteam cum vâsleam către ele când eram copil. Acolo, în crevase, se găseau remarcabile rămășițe de pe ambarcațiunile naufragiate, și diferite obiecte aruncate de valuri pe țărm. Odată am descoperit un cap de păpușă și, cu altă

ocazie, am găsit o cutie impermeabilă în care erau mai multe discuri de gramofon vechi, de 70 de rotații pe minut. Bunicul a întrebat pe cineva care știa despre astfel de lucruri și a aflat că erau cântece nemțești din timpul războiului care se terminase pe vremea când eram eu copil. Nu știam unde se aflau discurile acelea acum. Pe o altă insuliță stâncoasă, găsisem un alt jurnal cu coperte impermeabile, pe care vreun căpitan nebun sau cuprins de disperare îl aruncase în mare. Aparținuse unui vas de marfă care ducea lemn de la gaterile din nordul Suediei până Irlanda, unde era folosit în construcții. Ambarcațiunea cântărea 3 000 de tone și se numea *Flanagan*. Nimeni nu-și dădea seama cum sau de ce jurnalul sfârșise în apă. Bunicul pomenise ceva despre un învățător pensionar care își petrecea verile în Lönö, în căsuța unui fost pilot, Grundström. Tradusese textul, dar nu era nimic neobișnuit notat în jurnal în ziua în care fusese aruncat în mare. Îmi amintesc și acum data: 9 mai 1947. Ultimul lucru notat era ceva de genul „mecanismul de ancorare trebuie uns cât se poate de curând“. Apoi nimic altceva. Jurnalul era incomplet, dar fusese aruncat în mare. Vasul venea dinspre Kubikenborg cu o încărcătură de lemn pentru Belfast. Vremea era bună, marea aproape complet calmă, și de dimineață fusese menționat că vântul bătea dinspre sud-est cu o viteză de un metru pe secundă.

Cum lunga iarnă părea să nu se mai sfârșească, m-am gândit deseori la jurnalul acela. Mi se părea că după acea greșală catastrofală viața mea nu avea sens, ca și cum mi-aș fi aruncat jurnalul neterminat în mare și apoi aș fi plecat fără să las nicio urmă după mine. Caietul nesemnificativ pe care-l țineam acum și în care notam chestii cum ar

fi mătăsarii care dispăruseră și bolile animalelor mele nu prezentau niciun interes nici măcar pentru mine. Făceam acele însemnări căci îmi aminteau în fiecare zi de faptul că viața pe care o duceam nu avea niciun fel de substanță. Scriam despre mătăsari ca să confirm existența unei vieți într-un vacuum.

Brusc am început să mă gândesc la părinții mei. Mă trezeam adesea în timpul nopții cu capul plin de amintiri remarcabile, pe care le uitasem de mult și care se reîntorseseră în visele mele. Mi-l imaginam pe tata în genunchi, cum stătea și-și alinia soldățeii de tinichea și-i mișca reconstituind scena bătăliei de la Waterloo sau Narva. Mama ședea în general în fotoliul ei și-l urmărea cu o expresie foarte tandră – jocurile se desfășurau întotdeauna într-o liniște totală; ea doar stătea acolo. Marșul soldaților de tinichea arătau că de obicei în căminul nostru era liniște și pace, doar ocazional întrerupte. În visele mele retrăiam spaima de certurile care izbucneau uneori. Atunci mama plângea și tata făcea o încercare nu prea reușită de a-și arăta furia blestemând proprietarul de restaurant care îl angajase. Încet-încet mă întorceam în vis la rădăcinile mele. Aveam sentimentul că mergeam înapoi cu un târnăcop în mână, căutând peste tot ceva ce dispăruse.

Chiar și așa, iarna aceea trecuse altfel decât îmi imaginasem eu. Harriet mă pusese față în față cu propria fiică, iar Agnes nu mă ura.

În plus, iarna aceea era și o iarnă a scrisorilor. Scriam și primeam răspuns. Pentru prima oară în cei doisprezece ani pe care-i trăisem pe insulă, vizitele lui Jansson aveau un sens. Mă privea în continuare ca pe doctorul lui și-mi

cerea consultații pentru durerile lui imagine. Dar acum îmi aducea scrisori și, uneori, îi dădeam și eu câteva.

Prima scrisoare am scris-o chiar în ziua în care am ajuns acasă. Mersesem pe gheață în lumina cenușie a răsăritului. Animalele mele lăsaus impresia că erau moarte de foame, în ciuda faptului că le lăsasem mâncare mai mult decât suficientă ca să se hrănească așa cum se cuvine. După ce am fost mulțumit că au mâncat pe săturate, m-am așezat la masa din bucătărie și i-am scris o scrisoare lui Agnes.

Îmi cer iertare că am plecat așa de intempestiv. Cred că am fost total copleșit de întâlnirea cu persoana care a suferit atât de mult din cauza mea. Erau multe lucruri despre care voiam să vorbesc cu tine și, la rândul tău, se prea poate să fi avut și tu o mulțime de întrebări pentru mine. Acum m-am întors pe insula mea. Marea din jurul meu este în continuare înghețată tun. Sper că plecarea mea bruscă nu ne va face să pierdem legătura.

Nu am modificat niciun cuvânt. A doua zi l-am rugat pe Jansson să o pună la poștă. Nu părea să fi observat că fusesem plecat. A fost curios în legătură cu scrisoarea, desigur, dar nu a spus nimic. Nici măcar nu l-a durut ceva în ziua aceea.

Seara am început să le scriu o scrisoare lui Harriet și lui Louise, în ciuda faptului că nu promisem niciun răspuns la scrisoarea anterioară. Am scris mult prea mult și mi-am dat seama că nu puteam să scriu o epistolă pe care să le-o adresez amândurora: nu prea aveam habar cât de apropiate erau. Am rupt scrisoarea și am luat-o de la început. Pisica era pe canapea, dormea dusă, iar câinele respira

greu lângă sobă. Am încercat să văd dacă are dureri din pricina articulațiilor. Probabil, nu avea s-o mai ducă decât cel mult până în toamna următoare. Același lucru era valabil și pentru pisică.

I-am scris lui Harriet și am întrebat-o cum se simțea. Era o întrebare prostească fiindcă, bineînțeles, știam că era bolnavă. Dar chiar și așa, tot am întrebat. Întrebarea imposibilă era cea mai evidentă. Apoi am scris despre călătoria pe care am făcut-o împreună.

Am mers la iazul din pădure. Eu am fost pe punctul de a mă îneca. Tu m-ai scos din apă. Abia acum, când m-am întors acasă, mi-am dat seama cât de aproape am fost de a mă îneca.

La gândul înecului m-a străbătut un fior. Dar asta nu m-a împiedicat să-mi sap în fiecare dimineață o gaură în gheață ca să-mi fac baia zilnică. Totuși, după câteva zile am observat că nu mai aveam nevoie de baia mea așa de des ca înainte. După întâlnirea cu Harriet și Louise, nu mi se mai părea la fel de esențial să mă expun la frig. Băile matinale au devenit mai puțin frecvente.

În aceeași seară i-am scris o scrisoare lui Louise. Am citit despre Caravaggio într-o enciclopedie veche din 1909, așa-numita Ediție Bufniță. Mi-am început scrisoarea cu un citat din enciclopedie: „Nuanțele sale izbitoare, deși sumbre, și îndrăznețele sale reprezentări ale naturii au atras o mare și justificată atenție“. Am rupt foaia. Nu puteam pretinde că ceea ce scrisesem era părerea mea. Nici nu voiam să recunosc faptul că furasem citatul dintr-o enciclopedie

veche de aproape o sută de ani, deși schimbasem niște vorbe ca să sune contemporan.

Am luat-o de la început. Scrisoarea s-a dovedit a fi foarte scurtă.

Am trântit ușa rulotei tale când am plecat. Nu ar fi trebuit să fac asta. Nu am putut să-mi stăpânesc sentimentul de derută. Îmi cer scuze pentru asta. Sper că nu ne vom continua viețile de acum încolo prefăcându-ne că celălalt nu există.

Nu a fost o scrisoare bună. Am descoperit, două zile mai târziu, cât de prost fusese primită. Telefonul a sunat la miezul nopții. Am bâjbâit clătinându-mă înapoi și încolo, pe jumătate adormit, împiedicându-mă de animalele mele înspăimântate, înainte de a fi în stare să ridic receptorul. Era Louise. Era furioasă. Țipa atât de tare, că aproape mi-a spart timpanele.

– Sunt atât de supărată pe tine! Cum poți scrie o asemenea scrisoare? Tu ești cel care trânteste ușa în urma lui în momentul în care lucrurile iau o turnură neplăcută.

Auzeam că scrâșnește din dinți. Era ora trei dimineața. Am încercat să o calmez. Ceea ce a făcut-o și mai furioasă. Așa că nu am mai zis nimic. Am lăsat-o să-și verse toți nervii.

Aceasta este fiica mea, îmi repetam încontinuu. Spune ceea ce trebuie să spună. Și știam că scrisoarea mea nu fusese cum potrivită.

Nu știu cât a continuat să ție așa de la capătul celălalt al firului. Dar brusc, în mijlocul propoziției, s-a auzit un clic și legătura s-a întrerupt. Mi s-a părut că liniștea însăși

avea ecou. M-am ridicat și am deschis ușa de la camera de zi. Mușuroiul era și mai mare. Sau cel puțin așa îmi făcea impresia. Dar oare e posibil ca mușuroaiele să crească în timpul iernii, când insectele hibernează? Știam la fel de puțin despre asta cât știam despre cea mai bună manieră de a-i răspunde lui Louise. Înțelegeam de ce era supărată. Dar oare ea mă înțelegea? De fapt, era ceva de înțeles? E posibil să ajungi să privești o femeie adultă, despre a cărei existență nu ai avut habar, ca pe fiica ta? Și ce eram eu pentru ea?

În noaptea aceea nu am mai dormit. Mă apucase o spaimă pe care nu o puteam stăpâni în niciun fel. M-am așezat la masa din bucătărie, strângând cu putere în mâini mușamaua albastră ce se afla pe ea încă de când trăia bunica. Mă simțeam copleșit de senzația de pustietate și de neputință. Louise își înfipsese ghearele adânc în cea mai ascunsă parte a ființei mele.

Am ieșit la răsăritul soarelui. M-am gândit că ar fi fost mai bine dacă Harriet n-ar fi apărut niciodată acolo pe gheață. Mi-aș fi putut duce viața fără o fică, așa cum Louise ar fi mers foarte bine mai departe fără un tată.

Jos, pe ponton, m-am înfășurat în vechea haină de blană a bunicului și m-am așezat pe bancă. Și câinele, și pisica plecaseră fiecare pe drumul lui, după cum arătau urmele din zăpadă. Rareori mergeau undeva împreună. M-am întrebat dacă vreodată se mințeau unul pe altul cu privire la ceea ce aveau de gând.

M-am ridicat și am scos un strigăt lung către orizontul înnegurat. Zgomotul s-a pierdut în lumina cenușie. Rutina cu care mă obișnuisem fusese întreruptă. Harriet apăruse

de nicăieri și îmi întorsese viața cu fundul în sus. Louise urlase un adevăr în urechea mea, iar eu nu aveam nicio modalitate de a mă apăra de el. Poate avea să vină un moment când și Agnes mă va ataca cu o furie neașteptată?

M-am lăsat să cad din nou pe bancă. Mi-am amintit de cuvintele bunicii, de temerile ei. Dacă mergeai și intrai în ceață, era posibil să dispari și să nu se mai audă nimic despre tine niciodată. Locuisem singur pe insula asta timp de doisprezece ani. Acum mi se părea că fusese invadată de trei femei.

S-ar cuveni să le invit pe toate să mă viziteze când vine vara. Într-o seară frumoasă de vară, ar putea să mă atace pe rând. În cele din urmă, când nu va mai rămâne aproape nimic din mine, Louise și-ar putea pune mânușile de box și să mă doboare de tot, să mă facă knockout.

Ar putea să numere și până la o mie, și eu tot nu m-aș ridica.

Câteva ore mai târziu, mi-am deschis gaura din gheață și m-am băgat în apa extrem de rece. În dimineața aceasta, m-am forțat să rămân acolo un interval neobișnuit de mare.

Jansson a apărut la timp, dar nu avea nimic pentru mine și nici eu pentru el. Tocmai când era pe punctul de a pleca, mi-am amintit că trecuse foarte mult timp de când se plânsese de vreo durere de dinți.

– Cum mai stai cu dinții?

Jansson păru surprins:

– Care dinți?

Nu am mai întrebat nimic. Hidroelicopterul a dispărut în ceață. Pe drumul înapoi dinspre ponton, m-am oprit lângă barcă și am ridicat încă o dată prelata. Chila

putrezea. Dacă nu mă ocupam de ea nici anul acesta, avea să devină imposibil de salvat.

În aceeași zi i-am scris o altă scrisoare lui Louise. I-am cerut iertare pentru tot ce mi-am putut aminti și, de asemenea, pentru tot ce uitasem și pentru supărările pe care aveam să i le pricinuiesc pe viitor. Am încheiat scrisoarea cu câteva rânduri despre barcă:

Am o barcă veche, care a fost a bunicului meu. E pusă pe niște suporturi și e acoperită cu o prelată. E o rușine faptul că am tratat barca asta în halul în care am tratat-o. Pur și simplu nu am îngrijit-o cum trebuia. Adesea mă gândesc că, de când am venit să locuiesc pe insula asta, și eu am trăit pe niște suporturi și acoperit cu o prelată. Nu voi fi niciodată în stare să-mi dau seama ce să fac cu barca până când nu-mi voi da seama ce să fac cu mine însumi.

Câteva zile mai târziu, i-am dat scrisoarea lui Jansson și săptămâna următoare a adus un răspuns. După câteva zile de dezgheț, se făcuse din nou frig. Iarna refuza să-și slăbească strânsoarea. M-am așezat la masa din bucătărie să citesc scrisoarea. Închisesem pisica și câinele afară – uneori pur și simplu nu suportam să îi văd.

Louise scria:

Uneori am senzația că mi-am trăit toată viața până acum cu buzele uscate și crăpate. Cuvintele astea mi-au venit în cap într-o dimineață când viața mea mi-a părut mai groaznică decât de obicei. Nu trebuie să-ți vorbesc despre cum mi-a fost fiindcă deja ai idei despre toate astea. Dacă ți-aș da niște detalii

în plus nu cred că aş schimba ceva. Acum încerc să găsesc o modalitate de a trăi știind că tu existi, tu, vietea pădurii care a apărut într-o zi din desişuri şi s-a dovedit a fi tatăl meu. Chiar dacă ştiu că Harriet ar fi trebuit să explice, nu mă pot abţine să nu fiu supărată şi pe tine. Când ai luat-o la goană, m-am simţit ca şi cum mi-ai fi tras un pumn în faţă. La început, am fost uşurată că ai plecat. Dar senzaţia de pustietate interioară a devenit prea greu de îndurat. Aşa că sper că vom fi capabili să găsim o cale de a deveni prieteni măcar la un moment dat, curând.

Semna scrisoarea cu un L cu înflorituri.

Ce nenorocire, m-am gândit. Louise are toate motivele din lume să-şi îndrepte furia spre noi doi.

Iarna a început să se înmoaie în timp ce scrisorile circulau între rulotă şi insulă. Şi, ocazional, mai primeam şi câte un plic de la Harriet, care acum se înapoiase la Stockholm. Nu a reieşit cum a ajuns acolo. Spunea că se simte foarte obosită, dar gândul la iazul din pădure şi faptul că eu şi Louise ne cunoscuserăm în sfârşit îi dădea putere. Am întrebat-o despre starea ei, dar niciodată nu mi-a răspuns.

Scrisorile ei trădau o resemnare liniştită, aproape reverenţioasă, total opuse celor de la Louise în care, printre rânduri, se citea întotdeauna posibilitatea unei izbucniri de furie.

În fiecare dimineaţă când mă sculam, îmi puneam în minte să încerc să-mi pun ordine în viaţă. Nu mai puteam să las să treacă zilele fără să fac ceva constructiv.

Dar nu ajungeam nicăieri. Nu luam nicio hotărâre. Din când în când, ridicam prelata de pe barcă şi aveam

sentimentul că mă vedeam pe mine însumi. Vopseaua scoarțită era a mea, și la fel și crăpăturile și umezeala. Poate chiar și mirosul de lemn care putrezea încet.

Zilele creșteau. Începuseră să se întoarcă păsările călătoare. De obicei, stolurile treceau în timpul nopții. Prin binoclu, se vedeau păsări marine la marginea exterioară a gheții.

Câinele mi-a murit pe 19 aprilie. L-am lăsat afară ca de obicei, când am coborât în bucătărie dimineață devreme. Am văzut că a ieșit cu greutate din coșul lui, dar m-am gândit că va supraviețui totuși toată vara. După baiea obișnuită în copcă, m-am dus la magazia cu bărci să caut niște scule de care aveam nevoie ca să repar o țeavă care picura în baie. Mi s-a părut ciudat că nu a apărut câinele, dar nu m-am dus să-l caut. Abia când s-a făcut ora cinei am realizat că nu-l văzusem toată ziua. Până și pisica părea îngrijorată. Stătea pe trepte, în fața ușii de la intrare, într-o postură gânditoare. Am ieșit și l-am strigat, dar nu a apărut. Mi-am dat seama că se întâmplase ceva. Mi-am pus jacheta și am început să-l caut. După aproape o oră, l-am găsit în partea îndepărtată a insulei, lângă formațiunile stâncoase neobișnuite care se ridicau din gheață ca niște stâlpi gigantici. Zăcea într-o mică scobitură, la adăpost de vânt. Nu știu cât am rămas acolo uitându-mă la el. Avea ochii deschiși, strălucitori ca niște cristale – la fel ca pescărușul pe care-l găsisem mai la începutul iernii, degerat lângă ponton.

Se putea ascunde de vânt, dar nu avea unde să se ascundă de moarte.

I-am dus cadavrul înapoi în casă. Eram mai greu decât mă așteptasem. Morții sunt întotdeauna grei. Am adus un târnăcop și încet am făcut o groapă suficient de mare sub măr. Pisica stătea pe trepte, urmărind întreaga procedură. Trupul câinelui era țeapăn când l-am apăsât ca să se potrivească în groapa pe care apoi am astupat-o cu pământ.

Am rezemat târnăcopul și lopata de peretele casei. Ceața de dimineață se întorsese, dar acum mi se încețoșaseră și mie ochii. Plângeam pentru prietenul pierdut.

Am notat această moarte în jurnal și am calculat că avusese nouă ani și trei luni. L-am cumpărat când era pui de la bătrânul pescar care obișnuia să împerecheze și să vândă câini de rase dubioase.

M-am gândit un timp la posibilitatea de a cumpăra un alt câine, dar viitorul era prea nesigur. Nu mai avea să treacă mult până ce și pisica mă va părăsi. Atunci nu ar mai fi fost nimic care să mă lege de insulă dacă nu mai voiam să rămân aici.

Le-am scris lui Louise și lui Harriet despre moartea câinelui. La ambele scrisori m-a pufnit plânsul.

Louise a înțeles cât de tare trebuie să-mi lipsească, în timp ce Harriet s-a întrebat cum era oare posibil să fiu trist pentru că un câine amărât și schilod își găsisse în sfârșit liniștea.

Au trecut săptămâni întregi, dar eu tot nu m-am apucat să lucrez la barcă. Aveam senzația că așteptam să se întâmple ceva. Poate era cazul să-mi scriu mie însumi o scrisoare și să explic care-mi erau planurile de viitor?

Zilele au devenit mai lungi. Zăpada din crevasele de piatră a început să se topească. Dar marea era în continuare înghețată.

În cele din urmă, gheața a început și ea să cedeze. Într-o dimineață m-am trezit și am descoperit că toate canalele erau acum navigabile până la marea liberă. Jansson a venit cu barca lui cu motor: lăsase hidroelicopterul în locul unde-l ținea pe timpul verii. Se hotărâse să cumpere un hovercraft până iarna viitoare. Nu sunt sigur că am înțeles ce era un hovercraft, în ciuda faptului că mi-a făcut o descriere detaliată fără ca eu să i-o cer. M-a implorat să mă uit la umărul lui stâng. Simțeam că era o umflătură acolo? Putea fi o tumoare?

Nu era nimic. Jansson era în continuare sănătos tun.

În aceeași zi am scos prelată de pe barcă și am început să hârșâi vopseaua. Am reușit să curăț prova de vopseaua veche.

Aveam intenția să continui a doua zi. Dar s-a întâmplat ceva ce m-a împiedicat să o fac. Când mă îndreptam spre locul unde-mi făceam baia de dimineață, am descoperit o mică barcă trasă pe țărm, lângă ponton.

M-am oprit brusc și mi s-a tăiat răsuflarea.

Ușa magazie cu bărci era deschisă.

Cineva venise să-mi facă o vizită.

Capitolul 2

Am zărit o rază de lumină în magazia cu bărci. Sima apăru din întuneric, cu sabia în mână.

– Am crezut că n-o să te mai scoli niciodată.

– Cum ai ajuns aici? Ce-i cu barca aia pe care ai tras-o lângă ponton?

– Am luat-o.

– Ai luat-o?

– Din port. Era legată. Dar nu s-a inventat încă lanțul care să mă poată opri pe mine.

– Vrei să spui că ai furat barca?

Pisica venise pe ponton și o studia de la depărtare pe Sima.

– Unde ți-e câinele?

– A murit.

– Cum adică a murit?

– E mort. Nu poți să fii mort decât într-un singur fel. Când ești mort nu ești viu. Neviu. Mort. Câinele meu este mort.

– Și eu am avut un câine odată. Și al meu e mort.

– Toți câinii mor. Nici pisica mea nu o mai duce prea mult. Și ea e bătrână.

– O s-o împuști? Ai pușcă?

– Nici prin cap nu mi-ar trece să-ți spun. Vreau să știu de ce ești aici și de ce ai furat o barcă.

– Am vrut să te văd.

– De ce?

– Pentru că nu mi-a plăcut de tine.

– Ai vrut să mă vezi pentru că nu-ți place de mine?

– Vreau ca tu să știi de ce nu-mi place de tine.

– Ești nebună. Cum de știi cum să te descurci cu o barcă?

– Am petrecut ceva timp la o școală de reeducare pe malul lacului Vättern. Ei aveau o barcă.

– De unde ai știut unde stau?

– L-am întrebat pe un bătrân care dădea cu mătura frunzele din fața bisericii. N-a fost greu. L-am întrebat pur și simplu despre un doctor care s-a ascuns de lume pe o insulă. I-am spus că sunt fiica ta.

Am renunțat. Avea răspuns la orice întrebare. Hugo Persson era angajat ca să aibă grijă de curtea bisericii și știam că-i place să bârfească. Se prea poate să-i fi spus fetei cum să ajungă aici – nu era prea greu: drept înainte spre Mittbåden, unde era farul, apoi prin canalul Järnsundet, cu culmile sale înalte de-o parte și de alta, și apoi la insula mea, unde se aflau două faruri aproape de stâncile de la intrarea în micul canal care ducea la magazia mea cu bărci.

Se vedea că era obosită. Avea privirea lipsită de expresie, era palidă la față și avea părul prins într-o parte și cealaltă a capului cu agrafe ieftine. Era îmbrăcată toată în negru, iar adidașii din picioare aveau o dungă roșie.

– Vino cu mine acasă, i-am spus. Probabil că ți-e foame. O să-ți dau ceva de mâncare. Pe urmă o să sun paza de

coastă să le spun că ești aici și că ai furat o barcă. O să vină după tine.

Nu mi-a răspuns nimic și nici nu m-a amenințat cu sabia. După ce am intrat și am luat loc în bucătărie, am întrebat-o ce voia.

– Terci de ovăz.

– Credeam că nimeni nu mai mănâncă terci în zilele noastre.

– Habar nu am ce fac alții. Dar eu vreau terci de ovăz. Pot să-l prepar chiar eu.

Aveam niște ovăz și o cutie de sos de mere care nu depășise cu prea mult data expirării. A făcut un terci foarte gros, a dat la o parte cutia de sos de mere și și-a umplut bolul cu lapte. A mâncat încet. Sabia era pe masă. Am întrebat-o dacă vrea cafea sau ceai. A clătinat din cap. Voia doar terci. Am încercat să mă dumiresc de ce venise pe insulă să mă vadă. Ce voia? Ultima dată când ne întâlniserăm alergase spre mine cu sabia ridicată deasupra capului. Acum se afla la masa mea din bucătărie și mânca terci. Nu avea niciun sens. Și-a clătit bolul și l-a pus pe suportul de scurgere.

– Sunt obosită. Trebuie să dorm.

– În camera aceea e un pat. Poți dormi acolo. Dar trebuie să te avertizez că e un mușuroi de furnici în cameră. Și, cum a venit primăvara, au început și ele să devină active.

M-a crezut. Avusese îndoieli că îmi murise câinele, dar a crezut ce i-am spus despre mușuroi. Mi-a făcut semn spre canapeaua din bucătărie.

– Pot dormi acolo.

I-am dat o pernă și o pătură. Nu și-a scos nimic de pe ea, nici măcar pantofii; pur și simplu și-a tras pătura peste

cap și a adormit. Am așteptat ca să fiu sigur și pe urmă m-am dus să mă îmbrac.

Însoțit de pisică, m-am întors la intrarea în canal. Barca era un Ryd cu motor exterior Mercury, de 25 de cai-putere. Podeaua bărcii se zgâriase tare de pietrele de pe fundul mării. Nu era nicio îndoială că venise intenționat cu barca până pe țarm. Am încercat să văd dacă plesnise plasticul, dar n-am găsit nicio gaură.

Era zi de poștă: Jansson avea să observe barca. Aveam doar câteva ore ca să mă hotărâsc ce să fac. De fapt, nu mă hotărâsem deloc să chem garda de coastă. Dacă era posibil, aș fi preferat s-o conving să se întoarcă la Agnes fără să implic autoritățile. Aveam și eu propriile interese în acest sens. În niciun caz nu s-ar fi convenit ca un doctor bătrân ca mine să fie vizitat de fete fugare care furau bărci.

Cu ajutorul unei prăjini cu cârlig pentru bărci și al unei scânduri pe post de levier, am reușit să împing barca înapoi pe apă. Am folosit prăjina cu cârlig pentru a o trage până la capătul pontonului, și am legat-o de mica mea barcă cu vâsle. Avea aprindere electrică, dar era nevoie de o cheie și nu mai era cazul să spun că aceasta nu fusese în contact când Sima furase barca. Unise două fire, și la fel am făcut și eu. Motorul a pornit la a patra încercare. Elicea și pinionul erau nevătămate. Am dat înapoi față de ponton și am îndreptat barca spre două stânci ieșite din apă, cunoscute drept Suspinele. Între ele se afla un mic port natural, ferit privirii. Deocamdată, puteam lăsa barca furată acolo.

Nu se știe de ce cele două stânci ieșite din apă sunt cunoscute drept Suspinele. Jansson susține că acum mult timp trăia pe meleagurile acestea un păsărar cu numele de Mâsse, care ofta ori de câte ori împușca o rață polară.

Nu știu dacă e adevărat. Insulițele formate doar din stânci nu aveau nume pe niciuna dintre hărțile mele. Dar îmi place ideea că niște stânci goale, care ies din mare poartă numele Suspinele. Uneori, ai sentimentul că pomii șoptesc, florile murmură, tufișurile de fructe sălbaticе îngână triluri necunoscute și că trandafirii sălbatici, din crevasele din spatele mărului bunică-mii, cântă frumoase melodii la niște instrumente invizibile. Atunci stâncile de ce n-ar suspina?

Mi-a luat aproape o oră să mă întorc vâslind înapoi la ponton. N-aveam nicio șansă să-mi fac baia de dimineață azi. M-am înapoiat în casă. Sima dormea sub pătură. Nu se mișcase deloc de când se culcase. În timp ce mă uitam la ea, am auzit bâzâitul înfundat al bărcii lui Jansson. M-am întors pe ponton și l-am așteptat. Bătea o briză ușoară dinspre nord-est, temperatura era în jur de cinci grade și primăvara părea în continuare destul de departe. Am observat o știucă lângă capătul pontonului, dar imediat s-a făcut nevăzută.

Jansson avea probleme cu scalpul astăzi. Îi era teamă că începea să chelească. I-am sugerat să consulte un frizer. În loc de asta, a despăturit o foaie pe care o smulsese dintr-o revistă săptămânală sau așa ceva, și mi-a spus să o citesc. Era o reclamă mare, la o poțiune miraculoasă care promitea rezultate imediate; am observat că unul dintre ingrediente era lavanda. M-am gândit la mama și i-am spus lui Jansson că nu trebuia să creadă tot ce citea în reclame scumpe.

— Vreau să-mi dai un sfat.

— Ți-am dat deja. Consultă un frizer. Fără îndoială va ști mult mai multe despre căderea părului decât mine.

– N-ai aflat nimic despre chelie când te pregăteai să devii doctor?

– Nu prea multe, trebuie să recunosc.

Își scoase șapca și își înclină capul ca și cum brusc voia să-și arate supunerea. Din câte îmi puteam da eu seama, avea părul des și sănătos peste tot, inclusiv în creștetul capului.

– Nu vezi că se rărește?

– E normal să fie așa pe măsură ce înaintezi în vârstă.

– Potrivit reclamei ăsteia, te înșeli.

– În cazul ăsta îți sugerez să comanzi chestia asta și să te masezi până-ți intră în scalp.

Jansson făcu foaia cocoloș.

– Uneori mă întreb dacă ești într-adevăr doctor.

– Orice aș fi, tot pot să fac diferența dintre oameni care au dureri și suferințe reale și un poștaș ipohondru.

Deschise gura să-mi răspundă, când am observat că privirea i se mută de la fața mea și se concentrează undeva în spate. M-am întors. Sima era acolo în picioare. Avea pisica în brațe și sabia de samurai îi atârna de curea. Nu spuse nimic, doar zâmbi.

Jansson se holba la ea. În câteva zile, întregul arhipelag avea să afle că eram vizitat de o tânără cu ochii negri, părul încâlcit și o sabie de samurai.

– Cred că până la urmă o să comand loțiunea, spuse Jansson prietenos. Mai bine nu te mai deranjez. Nu am corespondență pentru tine astăzi.

L-am urmărit cum dădea înapoi îndepărtându-se de ponton. Când m-am întors, Sima era în drum spre casă. Pusese pisica jos la jumătatea dealului.

Când am intrat, stătea la masa din bucătărie și fuma.

– Unde e barca? întrebă.

– Am mutat-o într-un loc de unde să nu se vadă.

– Cine era ăla cu care vorbeai pe ponton?

– Numele lui este Jansson și este cel care distribuie corespondența aici, în arhipelag. N-a fost prea bine că te-a văzut aici.

– De ce nu?

– Bârfește. Trăncănește.

– Nu mă deranjează.

– Tu nu locuiești aici. Eu, da.

Își stinse țigara într-una dintre vechile farfuriuțe de cafea ale bunicii. Ceea ce nu mi-a plăcut.

– Am visat că turnai un mușuroi de furnici peste mine. Am încercat să mă apăr cu sabia, dar i s-a rupt lama. Atunci m-am trezit. De ce ai un mușuroi de furnici în camera aia?

– Nu aveai de ce să te duci acolo.

– Cred că e o chestie super. Jumătate din fața de masă a fost deja înghițită de el. În câțiva ani toată masa va fi acoperită.

Brusc am observat ceva ce ignorasem mai devreme. Sima era agitată. Avea mișcări nervoase și, când m-am uitat la ea cu coada ochiului, am văzut că-și freca degetele încontinuu.

M-a frapat faptul că acum mulți ani văzusem aceeași mișcare nervoasă de frecare a degetelor la un pacient al cărui picior fusesem silit să-l amputez din cauza unor complicații cauzate de diabet. Avea o spaimă acută de germenii și era labil psihic, suferind de depresii puternice.

Pisica sări pe masă. Până în urmă cu câțiva ani aveam obiceiul s-o izgonesc dând-o jos, dar acum nu mai făceam asta. Pisica mă înfrânsese. Am mișcat sabia ca să nu se

rănească la lăbuțe. Sima tresări. Pisica se încolăci pe mușama și începu să toarcă. Împreună cu Sima am rămas în tăcere cu ochii la ea.

– Spune-mi pe bune, am zis. Mărturisește-mi de ce ești aici și unde crezi că te îndrepti. Apoi putem să ne gândim la cea mai bună soluție ca să evităm problemele inutile.

– Unde e barca?

– Am ancorat-o într-un golfuleț între două insulițe stâncoase, cunoscute drept Suspinele.

– De ce ar numi cineva o insulă suspin?

– E și un recif aici, care se numește Fund de Alamă. Și o adâncitură chiar dincolo de Bogholmen, care se numește Pârț. Insulele au și ele nume, ca oamenii. Uneori nu știe nimeni de unde vin.

– Deci, ai ascuns barca?

– Da.

– Mulțumesc.

– Nu știi dacă ai pentru ce să-mi mulțumești. Dar dacă nu îmi spui mai repede, iau telefonul și chem paza de coastă. Ajung în jumătate de oră și te iau de aici.

– Dacă pui mâna pe telefon, ți-o tai.

Am tras adânc aer în piept și am spus:

– Nu ai vrea să atingi sabia aia fiindcă am pus eu mâna pe ea. Ție îți este teamă de germenii. Te îngrozește gândul că s-ar putea să iei vreo boală contagioasă.

– Nu știi despre ce vorbești.

Aveam dreptate. Un fel de tremur imperceptibil îi străbătuse corpul. Aparența ei dură îi fusese străpunsă. Așa că a contraatacat. Mi-a apucat bătrâna pisică de ceafă și a aruncat-o în direcția lăzii cu lemne de foc. Apoi a început să țipe la mine în limba ei maternă. M-am uitat la lung ea,

repetându-mi în gând că nu era fiica mea, nu era responsabilitatea mea.

Brusc s-a oprit din țipăt.

– Nu iei sabia în mână? Nu apuci mânerul? Ca să mă faci bucățele?

– De ce ești atât de oribil?

– Nimeni nu se poartă cu pisica mea cum ai făcut-o tu.

– Nu pot să sufăr părul de pisică. Sunt alergică.

– Asta nu-ți dă dreptul să-mi omori pisica.

M-am ridicat să-i dau drumul pisicii afară. Stătea lângă ușa de la intrare, măsurându-mă suspicioasă. Am ieșit cu ea, gândindu-mă că poate Sima avea nevoie să rămână un timp singură. Razele soarelui spărseseră pătura de nori, marea era perfect calmă și era cea mai călduroasă zi de primăvară de până acum. Pisica dispăru pe lângă colțul casei. Am privit pe furiș pe fereastră înăuntru. Sima era lângă chiuvetă și se spăla pe mâini. Apoi se șterse cu grijă, frecă bine mânerul sabiei cu prosopul și puse sabia la loc pe masă.

După mine, era o persoană absolut de neînțeles. Nu-mi puteam închipui ce se petrecea în capul ei. N-aveam nici cea mai mică idee.

Am intrat înapoi. Ea stătea la masă, așteptând. Nu am pomenit nimic despre sabie. Ea mă privi și spuse:

– Chara. Așa mi-ar plăcea să mi se zică.

– De ce?

– Pentru că e un nume frumos. Pentru că este numele unui telescop. E pe Mount Wilson, lângă Los Angeles. O să mă duc acolo înainte să mor. Se pot vedea stelele prin telescop. Și lucruri pe care nici n-ai putea să ți le imaginezi. Telescopul acela este mai puternic decât oricare altul.

Începu să vorbească șoptit, ca și cum ar fi fost în transă sau ar fi vrut să-mi încredințeze un secret extrem de important.

— E atât de puternic, încât poți să stai aici, pe pământ și să vezi chiar și un om care s-ar afla pe lună. Aș vrea să fiu eu persoana aceea.

Simțeam ce încerca să spună. O fetiță hăituită, care alerga să scape de tot, în special de ea însăși, credea că, deși era invizibilă aici, pe pământ, putea deveni vizibilă prin telescopul acela foarte puternic.

Aveam sentimentul că începeam să pricep o mică parte din cine era ea. Am încercat să continui conversația vorbind despre cerul senin pe care-l aveam noi aici, pe insule, în nopțile clare de toamnă, fără lună. Dar ea se retrase din nou în cochilia ei și nu se mai aventura să spună nimic; părea că regretă și faptul că spusese ceea ce-mi spusese.

Un timp, am stat în liniște. Apoi am întrebat-o din nou de ce venise aici.

— Petrol, spuse ea. Am intenția să plec în Rusia și să mă îmbogățesc. În Rusia e petrol. Pe urmă o să mă întorc aici și mă fac piromană.

— Și la ce vrei să dai foc?

— La toate casele în care am fost forțată să trăiesc împotriva voinței mele.

— Intenționezi să dai foc și casei mele?

— Asta e singura pe care am s-o las în pace. Pe asta și pe cea a lui Agnes. Dar pe restul o să le ard din temelii.

Fata era nebună. Nu numai că umbla de colo până colo cu o sabie letală scoasă la vedere, ci mai avea și cele mai confuze idei despre viitorul ei.

Păru că-mi citește gândurile.

— Nu mă crezi?

– Ca să fiu sincer, nu.

– Atunci, poți să te duci dracului.

– Nimeni nu vorbește în halul ăsta în casa mea. Pot să aduc paza de coastă aici mai repede decât crezi.

Am dat cu pumnul în vechea farfurioară a bunicii, pe care Sima o folosisese ca scrumieră. Bucăți de porțelan zburară în toată bucătăria. Ea rămase acolo nemișcată, ca și cum izbucnirea mea nu avea nimic de-a face cu ea.

– Nu vreau să te superi, spuse ea calm. Vreau doar să petrec o noapte aici. Pe urmă o să plec.

– Până la urmă de ce ai venit aici?

Răspunsul ei mă surprinse:

– Dar tu m-ai invitat aici.

– Nu-mi aduc aminte să fi făcut așa ceva.

– Ai spus că nu crezi că voi veni vreodată. Am vrut să-ți dovedesc că te-ai înșelat. În plus, sunt în drum spre Rusia.

– Nu cred nicio iotă din ce-mi spui. Nu poți să-mi spui adevărul?

– Nu cred că vrei să auzi asta.

– De ce n-aș vrea?

– De ce crezi că am sabia la mine? Vreau să fiu capabilă să mă apăr. A fost o vreme când n-am putut să o fac. Când aveam unsprezece ani.

Mi-am dat seama că asta era probabil adevărat. Vulnerabilitatea i se vedea, în ciuda furiei.

– Te cred. Dar de ce-ai venit aici? Doar nu vrei să-mi spui cu adevărat că te afli în drum spre Rusia?

– Știu că o să reușesc acolo.

– Ce o să faci? O să sapi după petrol cu mâinile goale? Nici măcar n-o să te lase să intri în țară. De ce nu stai cu Agnes?

– Trebuie să fac altceva, să merg mai departe. Am lăsat un bilet în care am spus că am plecat spre nord.

– Dar aici este sudul!

– Nu vreau să mă urmăresc. Uneori se poartă exact ca un câine. Poate mirosi și aduce înapoi pe oricine fuge. Vreau să stau aici doar puțin timp. Pe urmă plec.

– Trebuie să realizezi că așa ceva nu este posibil.

– Te las dacă-mi permiți să rămân.

– Mă lași să ce?

– Tu ce crezi?

Brusc mi-am dat seama ce-mi oferea.

– Drept cine mă iei? O să uit că mi-ai spus asta. Nu am auzit absolut nimic.

Am fost atât de supărat, că am ieșit ca o furtună afară. M-am gândit la zvonurile pe care, fără îndoială, Jansson începuse deja să le răspândească peste tot în insule. Ajunsesem un fiel de Fredrik, bărbatul care profita în taină de fete tinere importate, dintr-o țară arabă.

M-am așezat pe ponton. Ceea ce-mi spusese Sima nu numai că mă rușinase, mă și întristase. Începeam să înțeleg povara îngrozitoare pe care o ducea pe umeri.

După un timp a venit și ea pe ponton.

– Stai jos, am spus. Poți rămâne aici câteva zile.

Îi simțeam sentimentul de panică. Îi tremurau picioarele. Nu puteam s-o arunc pur și simplu afară. În plus, aveam nevoie de timp ca să mă gândesc. O a patra femeie îmi invadase viața și avea nevoie de ajutorul meu, deși eu habar nu aveam cum puteam să i-l dau.

Am mâncat ultima bucată de carne de iepure din congelator. Sima mai mult împungea mâncarea cu furculița decât mânca. Nu spunea prea multe. Părea să fie din ce în

ce mai îngrijorată. Nu voia să doarmă în camera cu mușuroiul de furnici. I-am făcut patul în bucătărie. Era abia ora nouă când mi-a spus că voia să se culce.

Pisica trebuia să-și petreacă noaptea afară. Am urcat și m-am întins pe pat ca să citesc. Din bucătărie nu se auzea niciun zgomot, dar vedeam lumina proiectându-se pe fereastra bucătăriei. Nu stinsese becurile încă. Când am tras draperiile am văzut pisica stând în lumina ce se revărsa din bucătărie.

Curând avea să mă părăsească și ea. Deja arăta ca și cum s-ar fi transformat într-o ființă eterică.

Citeam una dintre cărțile bunicului meu, de la 1911, despre păsări rare, în special anumite berze. Probabil că am adormit fără să sting lumina. Când am deschis ochii nu era nici măcar ora unsprezece. Dormisem cel mult o jumătate de oră. M-am ridicat și am dat încet la o parte draperiile. Lumina din bucătărie era stinsă, iar pisica dispăruse.

Eram pe punctul de a mă întinde din nou, când am auzit ceva. Din bucătărie se auzeau niște zgomote. Am deschis ușa și am ascultat cu atenție. Sima plângea. Am ezitat. Să mă duc jos? Oare voia să fie lăsată în pace? După un timp suspinele părură că se potolesc. Am închis ușa cât am putut de încet și m-am întors în pat. Știam exact unde trebuia să pășesc ca să nu scârțâie podeaua.

Cartea despre berze căzuse pe podea. Nu am ridicat-o, ci am rămas în întuneric, întrebându-mă ce trebuia să fac. Singurul lucru corect și normal era să telefonez pazei de coastă. Dar de ce trebuia să fac eu mereu ceea ce era corect și normal? M-am hotărât să o sun pe Agnes. Ea putea decide. În ciuda întregii situații, Agnes era persoana cea

mai apropiată de Sima în viața asta, dacă înțelegeam eu bine cum stăteau lucrurile.

M-am sculat ca de obicei, puțin după ora șase. Termometrul de afară, din dreptul dormitorului, arăta plus patru grade. Era ceață.

M-am îmbrăcat și am coborât scările. Am pășit în continuare cu grijă căci m-am gândit că Sima dormea încă. M-am gândit să iau ibricul de cafea cu mine în magazia cu bărci, unde aveam un reșou electric. Era acolo de pe vremea bunicului. Acesta îl folosea ca să amestece păcură cu rășină și să le fiarbă pe el, pentru a-și face barca impermeabilă.

Ușa de la bucătărie era întredeschisă. Am împins-o încet fiindcă scârțâia. Sima era întinsă în pat în lenjerie de corp. Veioza din colț, de lângă canapea, era aprinsă, iar lumina ei dezvăluia privirii faptul că trupul ei și cearșaful erau scăldate în sânge.

Nu mi-a venit să-mi cred ochilor. Știam că e adevărat, dar tot mi se părea imposibil ca așa ceva să se fi petrecut. Am încercat să o scutur, uitându-mă în același timp după tăieturile cele mai grave. Nu folosisese sabia, ci unul dintre cuțitele de curățat pește ale bunicii mele. Nu știu de ce asta m-a făcut să disper și mai tare, ca și cum îl atrăsese și pe el, bătrânul pescar prietenos, în nenorocirea ei. Am țipat la ea să se trezească, dar corpul îi era inert, iar ochii închiși. Rănile cele mai urâte le avea în jurul abdomenului, stomacului și la încheieturile mâinilor. Ciudat era că avea răni și la ceafă. Cum de reușise să se înjunghie acolo mă depășea. Cea mai gravă dintre toate era la brațul drept – observasem cu o zi înainte că era stângace – probabil, pierduse foarte mult sânge. Am improvisat un bandaj presurizant din niște

prosoape de bucătărie. Apoi i-am luat pulsul. Era foarte slab. N-am încetat deloc să o scutur, încercând s-o trezesc. Nu știam dacă luase vreo pastilă sau poate vreun drog – în bucătărie plutea un miros pe care nu-l recunoșteam. Am adulmecat repede o scrumieră, o altă farfurioară a bunicii luată dintr-un dulap. Cel mai probabil fumase hașiș sau canabis. Am înjurat la gândul că toate instrumentele mele medicale erau în magazia cu bărci. Am ieșit în fugă, împiedicându-mă de mâța care stătea chiar în ușa de la intrare, am luat un garou și m-am întors în bucătărie. Avea tensiunea foarte mică. Era într-o stare foarte gravă.

Am sunat la paza de coastă. A răspuns Hans Lundman. Când eram copii, mă jucam adesea cu el vara. Tatăl lui, care era pilot, și bunicul meu erau buni prieteni.

Hans e un tip cu capul pe umeri. Știe că nimeni n-ar suna la paza de coastă dis-de-dimineată dacă nu ar fi vorba despre ceva extrem de urgent.

– Ce s-a întâmplat?

– La mine în casă se află o fată care trebuie dusă imediat la spital.

– E ceață, spuse Lundman, dar ajungem acolo în jumătate de oră.

Au trecut treizeci și două de minute până am auzit motoarele puternice ale bărcii pazei de coastă. Au fost cele mai lungi minute din viața mea. Mai lungi decât acelea când fusesem tâlhărit în Roma și crezusem că o să mor. Eram total neputincios. Sima era pe cale de a părăsi această lume. Nu aveam cum să evaluez cât sânge pierduse. Nu puteam face nimic pentru ea în afară de aplicarea bandajului presurizant. Când mi-a fost clar că nu avea niciun rost să urlu la ea să se trezească, mi-am

apropiat buzele de urechea ei și i-am șoptit că trebuia să rămână în viață, că nu putea să moară așa, nu era corect, nu în bucătăria mea, nu acum, când venise primăvara, nu într-o zi ca aceasta ce tocmai începuse. Putea să mă audă? Nu știu. Dar am continuat să îi șoptesc în ureche. I-am spus fragmente din poveștile pe care le știam din copilărie, i-am povestit despre mirosurile îmbătătoare care umpleau insula când înfloreau măceșul și liliacul. I-am spus ce o să avem la cină și i-am descris minunatele păsări care se preumblau pe marginea apei, de-a lungul țărmului, înainte de a se repezi să-și înșface prada. Vorbeam ca să-i salvez viața și s-o salvez și pe a mea – eram îngrozit că ar putea să moară.

I-am auzit apropiindu-se pe Hans Lundman și pe ajutorul lui, și le-am strigat să se grăbească. Au luat-o rapid din pat și au pus-o pe o targă, după care au plecat fără să zăbovească nicio clipă. Am alergat și eu în șosete până la barcă, ținându-mi în mână cizmele de cauciuc cu carâmbul tăiat. Nu m-am oprit nici măcar ca să închid ușa în urma mea.

Am demarat în ceață. Lundman era la volan și m-a întrebat care era situația.

– Nu știu. Are tensiunea din ce în ce mai mică.

Mergeam cu viteză maximă, drept prin inima norului alb ce ne înconjura. Ajutorul lui, pe care eu nu-l știam, se uita speriat la Sima, așa cum era legată de targă. M-am întrebat dacă era pe punctul de a leșina.

Pe chei ne aștepta o ambulanță. Totul era învăluit în ceața albă.

– Să sperăm că va supraviețui, spuse Lundman când am plecat.

Părea îngrijorat. Probabil, știa din experiență când o persoană era foarte aproape de a-și pierde viața.

Ne-a luat patruzeci și trei de minute să ajungem la spital. Asistenta din ambulanță, care stătea lângă targă, se numea Sonja și aveam cam patruzeci și cinci de ani. Pusese o perfuzie și lucra calm și metodic, comunicând ocazional cu cei de la spital despre starea Simei.

– A luat ceva? Tablete?

– Nu știu. Se poate să fi fumat hașiș.

– E fiica ta?

– Nu. Pur și simplu a apărut la mine din neant.

– Ai luat legătura cu rudele ei?

– Nu știu unde sunt. Locuiește într-o casă socială. Am mai întâlnit-o doar o singură dată în viață. Nu știu de ce a venit la mine.

– Sună la casa aceea.

Se întinse spre un telefon mobil ce atârna într-un suport, pe peretele ambulanței. Am sunat la informații și mi s-a făcut legătura cu casa lui Agnes. Când mi-a răspuns robotul, am explicat situația în detaliu, am anunțat către ce spital ne îndreptam și am lăsat numărul de telefon pe care mi-l dăduse Sonja.

– Mai sună o dată, spuse ea. Până la urmă trebuie să se trezească dacă mai încerci.

– S-ar putea să fie afară, la animale.

– Nu are telefon mobil?

Nu aveam puterea să mai telefonez.

– Nu, am spus. Nu are mobil. E o tipă aparte.

Am reușit să dau de Agnes abia după ce Sima a fost dusă în camera de gardă la urgență, și eu m-am așezat pe o bancă pe coridor. I-am auzit respirația agitată.

– Cum e?

– E într-o stare foarte proastă.

– Spune-mi exact cum stau lucrurile.

– Există riscul să moară. Depinde cât de mult sânge a pierdut, cât de adânci sunt rănilor. Știi cumva dacă lua somnifere?

– Nu cred.

I-am dat-o pe asistentă la telefon.

– Ea se ocupă de fată. Vorbește cu ea. Eu i-am explicat că e grav.

Am luat-o de-a lungul holului. Un bărbat în vârstă, gol de la brâu în jos, zăcea pe o targă cu roțile, scâncind. Asistentele încercau să calmeze o mamă isterică, cu un copil mic care urla în brațe. Am mers mai departe până am ajuns la intrarea în secția de primiri urgente. În față era o ambulanță goală și neluminată. M-am gândit la ce-mi spusese Sima despre telescopul care putea detecta chiar și un om care se afla pe lună. „Încearcă să supraviețuiești, mi-am șoptit. Chara, mică Chara, poate într-o zi tu vei ajunge acea persoană care a trecut neobservată aici pe pământ, dar și-a luat revanșa când a ajuns pe lună și ne-a făcut pa, pa celorlalți rămași aici, jos.“

Era un fel de rugăciune sau poate o incantație. Sima, care se afla la Terapie intensivă, încercând să rămână în viață, avea nevoie de tot ajutorul pe care-l putea primi. Nu cred în Dumnezeu. Dar poți să-ți creezi propriii zei când ai nevoie de ei.

Am stat acolo invocând un loc de lângă Los Angeles, numit Mount Wilson. Dacă Sima supraviețuia, aveam să-i plătesc drumul până acolo. Voiam să aflu cine era acest Wilson, bărbatul care dăduse numele său muntelui.

Nu există nimic care să împiedice un zeu să poarte un nume. De ce n-ar putea Creatorul să poarte numele Wilson?

Dacă murea, era vina mea. Dacă m-aș fi dus jos când o auzisem plângând, poate că nu s-ar fi rănit. Sunt doctor. Ar fi trebuit să înțeleg. Dar, mai presus de orice, sunt o ființă umană care ar fi trebuit să recunoască simptomele singurătății imense în care se zbătea o fetiță.

Fără să-mi dau seama cum, m-am trezit că-mi era dor de tata. Nu-mi mai fusese dor de la moartea lui. Atunci simțisem o durere fără margini. Chiar dacă nu vorbisem niciodată despre lucruri intime, între noi exista o înțelegere aparte, chiar și nerostită. Trăise suficient de mult încât să vadă succesul pe care-l aveam pregătindu-mă să devin medic – și nu-și ascunsese niciodată surprinderea și mândria pe care le simțea. În ultimele lui zile, când era silit să stea în pat cu dureri îngrozitoare din pricina cancerului ce se extinsese de la o mică pată neagră de pe călcâi până la metastaza ce îl cuprinsese cu totul, cum cuprinde mușchiul o piatră, după cum obișnuia să zică, vorbea adesea despre halatul alb pe care urma să am privilegiul să-l port. Eu consideram jenantă ideea lui despre puterea pe care o întruchipa acel halat alb. Abia după aceea mi-am dat seama că, în mintea lui, eu aveam să-l răzbun. Și el purtase o haină albă, dar toată lumea îl călcase în picioare. Eu eram cel care avea să primească ce i s-ar fi cuvenit și lui. Nimeni nu privea de sus un medic în halat alb.

Acum îmi era dor de el. Și de acea călătorie magică la iazul din pădure. Aș fi vrut să dau timpul înapoi. Aș fi vrut să parcurg în sens invers aproape tot ce trăisem. Și imaginea mamei îmi pâlpâia în fața ochilor. Lavandă și lacrimi, o viață pe care nu o înțelesesem niciodată. Oare și ea purtase

cu sine o sabie invizibilă? Poate că acum se afla pe malul celălalt al râului vieții și îi făcea semn Simei să vină?

Am încercat să vorbesc în gând și cu Harriet și Louise. Dar nu-mi răspunse niciuna, ca și cum ar fi crezut că trebuia să fiu în stare să mă descurc singur în situația asta.

Am intrat înapoi și am găsit o mică sală de așteptare care era goală. După un timp, am fost informat că Sima era în continuare în stare critică. Urma să fie mutată într-un salon de reanimare. Am urcat și eu în lift cu ea. Ambii bărbați care îi manevrau targa erau negri. Unul din ei mi-a zâmbit. I-am zâmbit și eu, și am simțit o nevoie de nestăvilit de a-i povesti despre telescopul extraordinar de pe Mount Wilson. Sima zăcea cu ochii închiși; avea o perfuzie și primea oxigen printr-un cateter nazal. M-am aplecat peste ea și i-am șoptit la ureche:

– Chara, când te faci bine o să te duci să vizitezi Mount Wilson, să vezi dacă e cineva pe lună care seamănă izbitor cu tine.

A venit un doctor și a spus că nu era nimic sigur, dar probabil vor trebui să o opereze, și că Sima nu reacționa la nimic din ce încercaseră. Mi-a pus mai multe întrebări, dar a trebuit să-i răspund că pur și simplu nu știam dacă suferea de vreo boală sau dacă mai încercase să se sinucidă. Femeia care putea răspunde la asemenea întrebări era în drum spre spital.

Agnes sosi puțin după ora zece. Mi-a trecut prin minte să mă minunez cum de putea conduce cu un singur braț. Oare avea o mașină special adaptată? Însă nu era important.

Am dus-o în spatele perdelei unde se afla Sima. Agnes suspină ușor, dar nu voiam ca Sima s-o audă, așa că am scos-o din nou afară.

- Nicio schimbare, am spus. Dar simplul fapt că ai venit tu îmbunătățește mult lucrurile. Încearcă să-i vorbești. Are nevoie să știe că ești aici.

– Poate să audă ce-i spun?

– Nu știm asta. Dar putem spera.

Agnes a vorbit cu doctorul. Nu suferea de nicio boală, nu lua medicamente și nici nu mai încercase să se sinucidă, din câte știa ea. Doctorul, care era cam de vârsta mea, spuse că situația era neschimbată, dar puțin mai stabilă față de momentul când Sima fusese adusă aici. Pentru moment, nu exista niciun motiv de disperare.

Agnes a fost ușurată. Pe coridor se afla un automat de cafea. Am pus mână de la mână și am reușit să găsim amândoi suficient mărunțiș pentru două cafele proaste. M-a surprins cât de îndemânatică putea fi cu o singură mână, când eu mă chinuiam cu două.

I-am povestit lui Agnes ce se petrecuse. A clătinat încet din cap.

– Se prea poate să fi plecat spre Rusia. Sima mereu încearcă să urce munți. Nu se mulțumește niciodată să meargă pe poteci umblate ca noi, ceilalți.

– Dar de ce să vrea să vină să mă viziteze?

– Locuiești pe o insulă. Rusia e de partea cealaltă a mării.

– Dar când ajunge pe insula pe care locuiesc eu, încearcă să-și ia viața. Nu pricep.

– Niciodată nu-ți poți da seama după felul în care arată cât de afectată este o persoană pe dinăuntru.

– Mi-a spus câte ceva.

– Atunci poate ți-ai făcut o idee.

În jurul orei trei, a venit o asistentă să ne spună că starea Simei se stabilizase. Puteam să mergem acasă, dacă

voiam. Avea să ne sune când apărea vreo schimbare. Cum nu aveam unde să mergem, am rămas acolo toată ziua și toată noaptea. Agnes s-a ghemuit pe o canapea îngustă și a ațipit. Eu mi-am petrecut majoritatea timpului pe un scaun, răsfoind reviste vechi în care oameni despre care nu auzisem niciodată apăreau în culori vii și strălucitoare, transmițând lumii cât de importanți erau ei. Din când în când mergeam să luăm câte ceva de mâncare, nezăbovind niciodată prea mult.

Puțin după ora cinci dimineța, o asistentă a venit în sala de așteptare și ne-a informat că avusese loc ceva neprevăzut. Apăruse o hemoragie internă gravă, iar chirurgii erau pe punctul de a o băga în operație ca s-o stabilizeze.

Răsuflaserăm ușurați mult prea curând. Deodată, Sima era din nou pe cale să ne părăsească.

La șase și douăzeci a venit să ne vadă doctorul. Părea foarte obosit. S-a așezat pe un scaun și rămase holbându-se la propriile mâini. Nu reușiseră să oprească hemoragia. Sima murise. Nu-și recăpătase deloc cunoștința. Dacă aveam nevoie de sprijin, spitalul oferea servicii de consiliere pentru astfel de momente.

Am intrat împreună să o vedem. Toate tuburile fuseseră îndepărtate și aparatele fuseseră oprite. Fața îi era deja cuprinsă de paloarea care cadavrele proaspete să semene cu niște păpuși de ceară. Nu știu câți morți am văzut în viața mea. Am fost de față când unii și-au dat ultima suflare, am făcut examinări post-mortem, am ținut în mâini creiere umane. Cu toate acestea, eu am fost cel care a izbucnit în plâns; Agnes era mult prea îndurerată, într-atât încât nici măcar nu mai putea reacționa. M-a apucat de

braț; i-am simțit puterea – și mi-am dorit să nu-mi mai dea drumul niciodată.

Am vrut să rămân acolo, dar Agnes m-a rugat să mă întorc acasă. Avea să stea ea cu Sima, eu făcusem tot ce putusem, îmi era recunoscătoare, dar voia să rămână singură. M-a însoțit până la un taxi. Era o dimineață frumoasă, însă friguroasă. Pe marginea cărării ce ducea la camera de primiri urgențe înflorise podbalul.

Un moment extraordinar pentru podbal, m-am gândit. Tocmai acum, în dimineața asta, când Sima zăcea moartă în clădirea aceea. Pentru un scurt moment strălucise ca un rubin. Acum era ca și cum nici nu existase.

Singurul lucru care mă sperie în legătură cu moartea este marea ei indiferență.

– Sabia, am spus. Și avea și o valiză. Ce vrei să fac cu ele?

– Te sun eu, spuse Agnes. Nu pot să-ți spun când. Dar știu unde să te găsesc.

Am urmărit-o intrând din nou în spital. Un înger îndurerat, cu un singur braț, care tocmai își pierduse unul dintre copiii ei năbădăioși, dar extraordinari.

Am urcat în taxi și i-am spus șoferului unde voiam să merg. Bărbatul m-a măsurat suspicios. Am realizat că făceam o impresie deplorabilă, în cel mai bun caz. Haine aruncate la întâmplare pe mine, niște cizme înalte, cu carâmbul tăiat, neras și cu ochii duși în fundul capului.

– De obicei cerem plata în avans pentru călătorii așa lungi, spuse șoferul. Am avut niște experiențe neplăcute.

Mi-am vârât mâna în buzunar și mi-am dat seama că nici măcar nu aveam portofelul la mine. M-am întors spre șofer.

– Fiica mea tocmai a murit. Vreau să merg acasă. O să-ți primești banii. Te rog, condu încet și cu grijă.

Am început să plâng. El n-a mai spus nimic până când a tras pe dreapta la capătul cheiului. Era ora zece. Adia o briză ușoară care abia dacă mișca apa din port. I-am cerut șoferului să oprească în fața clădirii de lemn roșu care găzduia paza de coastă. Hans Lundman văzuse taxiul apropiindu-se și ieșise afară. Și-a dat seama după fața mea că nu era de bine.

– A murit, am spus. Hemoragie internă. A fost ceva neașteptat. Am crezut că va supraviețui. Am nevoie să împrumut o mie de coroane de la tine ca să plătesc taxiul.

– O să trec cursa în contul meu, spuse Lundman și o luă spre taxi.

Ieșise din tură cu câteva ore în urmă. Mi-am dat seama că rămăsese în speranța că va fi acolo când mă întorceam eu. Hans Lundman locuia pe una dintre insulele din arhipelagul sudic.

– Te duc acasă, spuse el.

– Nu am niciun ban acasă, i-am răspuns. Va trebui să-i spun lui Jansson să-mi scoată niște bani de la bancă.

– Cine se gândește la bani în astfel de momente? spuse el.

Întotdeauna m-am simțit în largul meu pe apă. Hans Lundman avea o barcă veche de pescuit transformată, care avansa în ritm constant. Ocazional, munca sa îl forța să se grăbească, însă altfel nu mergea niciodată prea rapid.

Am ajuns lângă ponton. Era soare și cald. Venise într-adevăr primăvara. Dar eu mă simțeam complet golit de orice sentiment pozitiv.

– La Suspine e o barcă, am spus. Ancorată acolo. A fost furată.

El a înțeles.

– O s-o descoperim mâine, spuse el. Întâmplarea face că voi patrula mâine pe acolo. Nu știe nimeni cine a furat-o.

Am dat mâna.

– N-ar fi trebuit să moară, am spus.

– Nu, răspunse Lundman. Chiar că n-ar fi trebuit.

Am rămas pe ponton și l-am urmărit ieșind din canal. Ridică mâna în semn de rămas-bun și dispăru.

M-am așezat pe bancă. Abia mult mai târziu m-am întors acasă, unde ușa de la intrare era în continuare larg deschisă.

Capitolul 3

Stejarii au întârziat neobișnuit de mult anul ăsta.

Am înregistrat în jurnal că stejarul cel mare, dintre magazia cu bărci și ceea ce obișnuia să fie cotineața găinilor bunicilor mei, nu a început să înverzească înainte de 25 mai. Cei câțiva stejari din jurul canalului interior din partea de nord a insulei – canal ce, dintr-un motiv de neînțeles, fusese întotdeauna cunoscut drept Cearta – începuseră să facă frunze cu câteva zile mai devreme.

Se spunea că stejarii de pe insulele acestea fuseseră plantați de stat la începutul secolului al XIX-lea, astfel încât să fie suficient lemn pentru construcția de vase de război de lângă Karlskrona. Îmi amintesc cum unul dintre copacii aceștia a fost lovit de trăsnet când eram eu copil, și cum bunicul a tăiat cu ferăstrăul ce a mai rămas din trunchiul lui. Fusese plantat în 1802. Bunicul mi-a spus că era pe vremea lui Napoleon. La momentul respectiv habar nu aveam cine era Napoleon, dar îmi dădeam seama că trebuia să fi trăit cu foarte mult timp în urmă. Inelele acelea anuale m-au urmărit toată viața. Beethoven era în viață când acel stejar era doar un puiet. Copacul era în plin avânt când se născuse tata.

Așa cum se întâmpla atât de des aici, în arhipelag, vara veni treptat, dar nu puteai fi niciodată sigur că venea și ca să rămână. Sentimentul de singurătate care mă urmărea de obicei descreștea pe măsură ce se încălzea vremea. Nu și anul acesta. Acum eram pur și simplu acolo, cu mușuroiul meu de furnici, o sabie ascuțită și valiza pe jumătate goală a Simei.

În perioada aceasta am vorbit de multe ori cu Agnes la telefon. Mi-a spus că înmormântarea avusese loc în biserica Mogata. În afară de Agnes și de cele două fete care locuiau cu ea – cele pe care le cunoscusem, Miranda și Aida – singura persoană care a mai participat a fost un bărbat foarte în vârstă, care pretindea că este o rudă îndepărtată a Simei. Venise cu taxiul și părea atât de slăbit, încât Agnes s-a temut să nu pice jos mort în orice moment. Nu reușise să stabilească încă în ce fel era înrudit cu Sima. Poate o confundase cu altcineva? Când i-a arătat o fotografie cu Sima, nu fusese deloc sigură că o recunoscuse.

Și ce dacă? spusese Agnes. S-ar fi convenit ca biserica să fie plină de oameni care-și luau rămas-bun de la această tânără care nu avusese niciodată ocazia să se descopere pe ea însăși sau să exploreze lumea.

Sicriul fusese împodobit cu o ghirlandă de trandafiri roșii. O femeie din parohie, acompaniată sus, unde se afla orga, de un băiat fără astâmpăr, cântase niște imnuri, Agnes rostise câteva cuvinte și îl rugase pe preot să nu vorbească prea mult despre un Dumnezeu împăciuitoare și omniscient.

Când am aflat că mormântul va purta doar un număr, m-am oferit să plătesc să i se facă o placă funerară. Mai târziu Jansson mi-a adus o scrisoare de la Agnes cu o schiță a pietrei, cum credea ea că trebuie să arate. Deasupra

numelui și datelor de naștere și deces ale Simei, desenase un trandafir.

Am sunat-o în aceeași seară și am întrebat-o dacă nu ar trebui să fie o sabie de samurai în loc de trandafir. A înțeles la ce mă gândeam și mi-a spus că luase și ea în considerare această posibilitate.

– Dar ar stârni revoltă, spuse ea.

– Ce să fac cu lucrurile ei? Cu sabia și valiza?

– Ce e în valiză?

– Lenjerie. O pereche de pantaloni și un pulover. O hartă zdrențuită a regiunii baltice și a Golfului Finlandei.

– O să vin eu să le iau. Mi-ar plăcea să-ți văd casa. Și mai ales aş vrea să văd camera unde s-a întâmplat.

– Ți-am spus deja că ar fi trebuit să mă duc la ea. O să regret întotdeauna că nu am făcut-o.

– Nu te acuz de nimic. Doar că vreau să văd locul unde a început să moară.

Inițial a planificat să mă viziteze în timpul ultimei săptămâni din mai, dar a intervenit ceva. Și-a mai amânat vizita de încă două ori. Prima dată fugise Miranda, și a doua oară se îmbolnăvisese. Pusesem sabia și valiza în camera cu mușuroiul de furnici. Într-o noapte m-am trezit dintr-un vis în care furnicile înghițiseră valiza și sabia în mușuroiul lor. M-am repezit pe scări în jos și-am dat ușa de perete. Dar furnicile continuau încă să se cațare și să cucerească masa din sufragerie și fața de masă albă.

Am mutat lucrurile Simei în magazia cu bărci.

Mai târziu, Jansson mi-a spus că paza de coastă găsisese o barcă cu motor furată în Suspine. Hans Lundman își ținuase cuvântul.

– În curând o să ne invadeze cu totul, spuse Jansson amenințător.

– Cine?

– Gangsterii ăștia. Sunt peste tot. Ce poți face să te aperi? Să sari în barcă și să o iei spre mare?

– De ce ar vrea să vină aici? Ce e aici care să merite furat?

– Acest simplu gând mă face să mă îngrijorez în legătură cu tensiunea mea.

Am adus tensiometrul din magazia cu bărci. Jansson s-a întins pe bancă. L-am lăsat să se odihnească timp de câteva minute și pe urmă i-am montat aparatul pe mână.

– E excelentă. 140 cu 80.

– Cred că te înșeli.

– În cazul acesta, cred că ar trebui să-ți găsești un alt doctor.

M-am întors la magazia cu bărci și am rămas acolo în întineric până când l-am auzit dând înapoi de lângă ponton.

Mi-am petrecut zilele de dinainte ca stejarii să înfrunzească ocupându-mă în sfârșit de barcă. Când am reușit din nou să scot prelata cea grea, ceea ce nu a fost tocmai ușor, am găsit o veveriță moartă în spatele timonei. Am fost surprins, căci nu mai văzusem niciodată o veveriță pe insulă, și nici nu auzisem pe cineva să povestească despre existența vreuneia.

Barca era într-o stare mult mai proastă decât mă teameam eu. După două zile în care am încercat să-mi dau seama ce trebuia făcut, am fost gata să renunț chiar înainte de a începe. Totuși, a doua zi m-am apucat să decojesc vopseaua veche și mâncată, de pe restul chilei. I-am telefonat

lui Hans Lundman și i-am cerut un sfat. A promis că mă sună într-una dintre zilele următoare. Mergea încet. Nu eram obișnuit cu genul acesta de efort și epuizare, singurele mele activități fiind, până la momentul acela, o baie de dimineață și scrisul în jurnal.

Chiar în ziua când am început iar să decojesc vopseaua, am săpat și am scos jurnalul pe care-l avusesem în primul an când venisem pe insulă. Am căutat data în care mă aflam azi. Spre marea mea uimire, am citit: „Ieri m-am îmbătat cui“. Asta era tot. Acum îmi aminteam că se întâmplase, dar foarte vag și, cu siguranță, nu și din ce pricină. Cu o zi înainte scrisesem că am reparat o țeavă. În ziua următoare mi-am întins plasele și am prins șapte bibani și trei plătici.

Am lăsat jurnalul deoparte. Acum era seară. Mărul era în floare. Mi-o imaginam pe bunica stând pe banca de lângă el, o siluetă tremurătoare care se topea în zare, trunchiul copacului, pietrele, tufișul cu țepi.

În ziua următoare, Jansson mi-a adus scrisori, și de la Harriet și de la Louise. În cele din urmă mă simțisem în stare să le povestesc despre fata care venise pe insula mea și despre moartea ei. Am citit mai întâi scrisoarea lui Harriet: ca întotdeauna, era foarte scurtă. Zicea că este prea obosită ca să-mi scrie o scrisoare ca lumea. Am citit-o și m-am încruntat. Era greu să-i înțelegi scrisul, mult mai greu acum decât înainte. Cuvintele păreau ele însele schimonosite de durere pe foaia aceea. Și, mai mult decât atât, conținutul scrisorii era copleșitor. Îmi scria că era mai bine, dar se simțea mai rău. Nu spunea nimic despre moartea Simei.

Am pus scrisoarea la o parte. Pisica sări pe masă. Uneori invidiez animalele care nu trebuie să-și facă griji din

pricina unor scrisori derutante. Oare Harriet se afla sub influența analgezicelor și era amețită când a scris scrisoarea? M-am alarmat, am luat telefonul și am sunat-o. Dacă ajunsese în ultima etapă a vieții ei, dacă mai avea doar puțin de trăit, voiam să știu și eu. Am lăsat să sune mult, dar nu a răspuns nimeni. Am încercat numărul de mobil. Nimic. Am lăsat un mesaj și am rugat-o să mă sune.

Pe urmă am deschis scrisoarea de la Louise. Era despre remarcabilul sistem de peșteri din Lascaux, în vestul Franței, unde în 1940 niște băieți descoperiseră pe pereții peșterilor niște picturi vechi de 17 000 de ani. Unele dintre animalele înfățișate pe pereții de piatră aveau patru metri înălțime. Acum, îmi scria ea, „aceste vechi opere de artă sunt amenințate cu distrugerea din cauza unor nebuni care au instalat aparate de aer condiționat în peșteri. Cică turiștii americani nu puteau suporta temperatura! Însă temperaturile extrem de scăzute sunt esențiale pentru supraviețuirea acestor picturi în peșteri. Pereții de piatră au fost atacați de un tip de mucegai care este foarte greu de îndepărtat. Dacă nu se face nimic, dacă lumea întreagă nu reușește să se unească pentru a-l apăra, cel mai vechi muzeu de artă pe care îl avem va dispărea“.

Ea una intenționa să facă ceva. M-am gândit că îi va scrie fiecărui politician din Europa în parte, și m-am simțit mândru. Aveam o fiică pregătită să stea pe baricade.

Scrisoarea fusese compusă pe fragmente, în mai multe rânduri. Varia și scrisul și pixul folosit. Printre paragrafe serioase și cu ton agitator, ea introdusese note despre întâmplări cotidiene. Își luxase un picior când aducea apă. Giaconelli fusese bolnav. Suspectaseră că ar putea avea pneumonie, dar acum era pe cale de a se însănătoși. Era

alături de mine în durerea pe care o simțeam din cauza morții Simei.

Voi veni curând să te văd, scria la final. Vreau să văd insula unde te-ai ascuns în toți anii aceștia. Uneori visam că aveam un tată care era la fel de înspăimântător de frumos ca și Caravaggio. Ceea ce în niciun caz nu s-ar putea spune despre tine. Cu toate acestea, nu te mai poți ascunde de mine. Vreau să am ocazia să te cunosc, vreau să-mi cunosc moștenirea, vreau ca tu să-mi explici toate lucrurile pe care nu le înțeleg încă.

Niciun cuvânt despre Harriet. Oare nu-i păsa de măicăsa care era puțin ocupată să moară?

Am încercat din nou să o sun pe Harriet, dar tot nu mi-a răspuns nimeni. Am sunat-o pe Louise pe mobil, dar nu mi-a răspuns nici ea. Am urcat dealul din spatele casei. Era o zi frumoasă de început de vară. Încă nu era chiar cald, dar insulele începuseră să înverzească. În depărtare se vedea una dintre primele bărci cu pânze pe anul acesta, care mergea într-o direcție necunoscută, dintr-un port care era, de asemenea, necunoscut. Brusc am simțit o nevoie imperioasă de a pleca de pe insulă. Îmi petrecusem o bucată prea mare din viață mergând încoace și încolo între ponton și casă.

Pur și simplu voiam să plec. Când Harriet apăruse acolo, pe gheață, ridicase blestemul pe care eu îl lăsasem să mă țină prizonier aici ca într-o cușcă. Mi-am dat seama că cei doisprezece ani pe care îi trăisem pe insulă fuseseră iroșiți ca un lichid care se scurge încet dintr-un container crăpat. Era imposibil să recuperez tot timpul acela, să o iau de la început.

Am ocolit insula. Mirosea a mare și a pământ reavăn. Niște scoicari țopăiau pe marginea apei, împungând

țărml cu ciocurile lor roșii. Mă simțeam ca și cum aș fi fost într-o pușcărie și dădeam roată curții încă o dată, înainte de a veni momentul în care să ies prin porțile de la intrare și să devin din nou un om liber. Dar oare voiam să fac asta? Unde puteam să mă duc? Ce fel de viață îmi putea oferi viitorul?

M-am așezat sub unul dintre stejarii din Ceartă. Deodată, am avut revelația că trebuia să mă grăbesc. Nu mai puteam irosi niciun moment.

În seara aceea am vâslit până la Starrudden. Acolo fundul mării era neted. Am aruncat un năvod pentru plătică, fără să sper însă că voi prinde ceva – poate doar o plătică aiurită sau un biban ce avea să fie apreciat de pisică. Curând năvodul urma să fie plin de algele lipicioase care proliferază acum în Marea Baltică.

Poate că toată întinderea aceasta de ape din fața mea, în aceste frumoase seri, urma de fapt să se transforme încet într-o mlaștină?

Mai târziu, în aceeași seară, am făcut ceva ce nu voi înțelege niciodată. Am luat o lopată și am deschis mormântul câinelui. Am săpat până am scos cadavrul de tot. Viermii îi mâncaseră deja membranele mucoase din jurul gurii, ochilor și urechilor, și îi deschiseseră stomacul. În jurul anusului avea un ghemotoc alb de viermi. Am pus lopata jos și am adus pisica ce dormea dusă pe canapeaua din bucătărie. Am purtat-o în brațe până la mormânt și am așezat-o lângă câinele mort.

A sărit sus ca mușcată de șarpe, și a fugit cât de repede a putut până la colțul casei, unde s-a oprit puțin, întrebându-se dacă să-și continue goana. Am adunat o mână

de viermi grași și m-am întrebat dacă ar trebui să-i mănânc – sau greața ar fi fost prea mare ca să rezist? Pe urmă i-am aruncat înapoi pe cadavrul câinelui și am umplut la loc mormântul cu pământ cât de repede am putut.

Nu avea niciun sens. Oare pregăteam calea de a deschide un mormânt similar în interiorul meu? Ca să-mi adun suficient curaj pentru a putea să privesc drept în față, cu sânge-rece, toate lucrurile ce-mi fuseseră povară atâta amar de vreme?

Am stat mult timp frecându-mi mâinile cu săpun sub robinetul de la bucătărie. Îmi era rău după ce făcusem ceea ce făcusem.

În jur de ora unsprezece le-am sunat din nou pe Harriet și Louise. Tot niciun răspuns.

A doua zi dimineată, devreme, am strâns năvodul. Înăuntru erau două plătici subțirele și un biban mort. După cum mă temusem, năvodul era plin de noroi și alge. Mi-a luat aproape o oră să-l curăț cât de cât și să-l agăț pe perețele magaziei cu bărci. Mă bucuram că bunicul nu trăise suficient încât să vadă marea pe care o iubea sufocându-se până la moarte. Apoi m-am întors la curățatul vopselei de pe barcă. Munceam pe jumătate gol și încercam să mă împac cu pisica mea care se ferea de mine după întâlnirea din seara trecută cu câinele mort. Nu s-a arătat prea interesată de plătici, dar a dus bibanul la o scobitură între stânci și l-a mâncat.

La ora zece am intrat și am telefonat din nou. Tot niciun răspuns. Astăzi nu trebuia să vină nici poșta. Nu aveam ce să fac.

Am fiert două ouă pentru prânz și am frunzărit o broșură veche, cu reclame la vopsea pentru bărci de lemn. Broșura era de acum opt ani.

După-masă m-am întins pe canapeaua din bucătărie ca să mă odihnesc. Eram frânt de oboseală și curând am adormit.

Era aproape unu când m-am trezit brusc, tresărind. Prin ușa deschisă de la bucătărie se auzea zgomotul unui vechi motor cu igniție. Părea să fie barca lui Jansson, dar nu avea de ce să vină astăzi. M-am ridicat, mi-am vârât picioarele în cizmele mele de cauciuc cu carâmbul tăiat și am ieșit. Zgomotul devenea din ce în ce mai puternic. Nu mai aveam nicio îndoială că era barca lui Jansson. Făcea un zgomot inegal din cauză că uneori țeava de eșapament se cufunda sub suprafața apei. Am coborât la ponton să aștept. În cele din urmă, prova apăru din spatele stâncilor mai îndepărtate. Am fost surprins să constat că motorul mergea doar la jumătate din capacitate, iar barca se mișca foarte încet.

Apoi am înțeles motivul. Jansson remorca o altă ambarcațiune, un vechi transportor de vite pe care-l legase de pupa bărcii sale. Când eram copil mai văzusem astfel de feriboturi care duceau vaci în insule, pentru pășunatul de vară. Nu mai văzusem însă niciun astfel de feribot în toți cei doisprezece ani pe care-i petrecusem pe insulă.

Pe puntea feribotului de vite se afla rulota lui Louise. Aceasta stătea în ușa deschisă, exact cum mi-o aminteam de prima oară când o văzusem. Atunci am observat că mai era o persoană în picioare lângă balustradă. Era Harriet, cu cadrul ei mobil.

Dacă ar fi fost posibil, aş fi sărit în apă şi aş fi şters-o de acolo înot. Dar nu aveam cum să scap. Jansson încetini şi desfăcu frânghia de remorcare, împingând feribotul pentru a se asigura că avea să plutească spre partea cea mai puţin adâncă a canalului de intrare. Am rămas acolo ca paralizat, urmărind ambarcaţiunea suindu-se pe ţărm. Jansson îşi acostă barca la ponton.

– N-am crezut că voi mai folosi vreodată feribotul ăsta vechi. Ultima oară când l-am scos, am dus nişte cai la Rökškär. Dar asta s-a întâmplat cam cu douăzeci şi cinci de ani în urmă, dacă nu mai mult, spuse el.

– Ai fi putut să suni, am zis. Ai fi putut să mă avertizezi. Jansson păru surprins.

– M-am gândit că ştii că vin. Louise mi-a spus că le aşteptai. Am putea remorca rulota cu tractorul tău. E bine că e momentul fluxului, altfel ar fi trebuit să o tragem prin apă.

Asta explica de ce nu-mi răspunsese nimeni la telefon.

Louise o ajută pe Harriet să coboare pe ţărm cu cadrul mobil. Am observat că Harriet era acum chiar mai slabă şi mult mai fragilă decât atunci când le lăsasem şi plecasem atât de intempestiv din rulotă.

M-am împleticit în jos spre ţărm. Louise o ţinea de braţ pe Harriet.

– E frumos aici, spuse Louise. În general, eu prefer pădurea. Dar e frumos.

– Bănuiesc că ar trebui să vă spun „bine aţi venit“, am spus.

Harriet ridică uşor capul. Avea faţa acoperită de sudoare.

– Dacă-mi dai drumul, cad, spuse ea. Aş vrea să mă întind iar în patul din camera cu furnici.

Am ajutat-o să meargă până în casă. L-am rugat pe Jansson să vadă dacă putea să pornească vechiul meu tractor. Harriet se întinse pe pat. Respira greu și părea să aibă dureri.

Louise îi dădu o pastilă și aduse un pahar cu apă. Harriet înghiți pastila cu mare dificultate. Apoi se uită la mine.

– Nu mai am mult de trăit, spuse ea. Ia-mă de mână.

I-am apucat mâna caldă.

– Vreau să stau aici întinsă și să ascult marea, și să vă am pe amândoi aproape. Asta-i tot. Bătrâna doamnă promite să nu vă facă niciun fel de problemă. Nici măcar nu o să urlu când durerile vor deveni insuportabile. Când se va întâmpla asta o să-mi iau pastilele sau Louise îmi va face o injecție.

Închise ochii. Am rămas uitându-ne la ea. Curând adormi. Louise se mișcă în jurul mesei, contemplând mușuroiul care se extindea.

– Câte furnici sunt aici? șopti ea.

– Un milion, poate mai multe.

– De cât timp îl ai?

– Ăsta-i al unsprezecelea an.

Am ieșit din încăpere.

– Ai fi putut să suni, am spus.

Stătea în fața mea și mă apucă de umeri cu ambele brațe.

– Dacă aș fi făcut-o, ai fi spus nu. Nu am vrut să se întâmple asta. Acum suntem aici. Ne datorezi asta mamei și mie, mai ales ei. Dacă ea vrea să stea întinsă și să asculte marea, în locul claxoanelor de automobile, în timp ce moare, atunci asta va face. Și așa poți să fii mulțumit că

n-o să fiu nevoită să te hărțuiesc pentru tot restul vieții tale, să-ți reproșez ceea ce ai făcut.

Se răsuci pe călcâie și ieși. Jansson reușise să pornească tractorul. După cum bănuisem toți anii ăștia, se pricepea destul de bine să pornească motoare dificile.

Am legat câteva frânghii de rulotă și am reușit să o coborâm de pe feribotul de vite. Jansson era la volanul tractorului.

– Unde vrei să stea? strigă el.

– Aici, spuse Louise, arătându-i un petic de iarbă dincolo de fâșia îngustă de nisip, de partea cealaltă a magaziei cu bărci.

– Vreau o plajă numai pentru mine, continuă ea. Mereu am visat la asta.

Jansson se dovedi foarte priceput și reuși să mute rulota să ajungă în locul potrivit. Am pus lăzi vechi pentru pește și lemne unde era nevoie, până când a fost perfect plană și stabilă.

– Acum o să fie OK, spuse Jansson, părând mulțumit. Asta e singura insulă din zonă pe care se află o rulotă.

– Mulțumesc. Ești invitat la o cafea, zise Louise.

Jansson se uită la mine. N-am spus nimic.

Era prima oară când intra în casă de când locuiam eu aici. Privi cercetător de jur împrejurul bucătăriei.

– Arată exact cum mi-o amintesc, spuse el. Nu ai schimbat prea multe. Dacă nu mă înșel foarte tare, asta e aceeași mușama pe care o aveau cei doi bătrâni.

Louise făcu niște cafea și mă întrebă dacă aveam chifle. Nu aveam. Așa că se duse la rulota ei să aducă ceva.

– E o femeie foarte elegantă, spuse Jansson. Cum ai reușit să o găsești?

– Nu am găsit-o eu. Ea m-a găsit pe mine.

– Ai dat anunț că îți cauți o femeie? M-am gândit și eu să fac asta.

Jansson nu e chiar tocmai ascuțit la minte. Nu-l puteai acuza că avea prea multă activitate în zona din spatele frunții. Dar depășea orice închipuire să creadă că Louise era o tipă pe care o agătasem cine știe cum, la pachet cu o rulotă și o femeie aflată pe moarte.

– E fiica mea, am spus. Ți-am povestit că am o fiică. Îmi amintesc clar că am făcut-o. Stăteam pe bancă, lângă ponton. Pe tine te durea o ureche. Toamna trecută. Ți-am spus că am o fiică deja mare. Ai uitat?

Jansson habar nu avea despre ce vorbeam. Însă nu cuteză să mă contrazică. Nu voia să riște să-și piardă medicul personal.

Louise se întoarse cu câteva chifle și cu biscuiți. Jansson și fiica mea păreau că se înțeleseseră din start. Trebuia să-i explic lui Louise că făcea ce voia în rulota ei, dar când venea vorba despre insula mea, nimeni în afară de mine nu putea stabili reguli. Și una dintre regulile de care trebuia să se țină seama era că Jansson nu putea să fie invitat la cafea în bucătăria mea.

Jansson își remorcă din nou feribotul pentru vite și dispăru după promontoriul insulei. Nu am întrebat-o pe Louise cât îi plătise. Ne-am dus să ne plimbăm pe insulă, căci Harriet nu se trezise încă. I-am arătat unde am îngropat câinele. Pe urmă am luat-o înspre sud, peste stânci, și am urmărit linia țărmului.

Pentru puțin timp mi s-a părut că mă pricopsisem cu un copilaș. Louise puneă întrebări despre tot – plante, ierburi din mare, insulele din vecinătate abia, abia vizibile

prin ceață, peștii din adâncurile apelor, care nu se vedeau deloc. Probabil că i-aș fi putut răspunde doar la jumătate din întrebări. Dar pentru ea asta nu conta – important era că ascultam ceea ce spunea.

Erau câțiva bolovani în Norrudden, o bucată de pământ în partea nordică a insulei pe care, cu secole în urmă, gheața le modelase într-o construcție asemănătoare unor tronuri. Ne-am așezat.

– A cui a fost ideea? am întrebat.

– Cred că ideea ne-a venit amândurora în același timp. Era timpul să te vizităm și să se reunească familia înainte de a fi prea târziu.

– Și ce au avut de spus prietenii tăi din pădurea din nord despre asta?

– Știu că mă voi întoarce curând.

– De ce a trebuit să cari după tine și rulota?

– E cochilia mea. Nu o părăsesc niciodată.

Louise mi-a povestit că Harriet fusese dusă la Stockholm de unul dintre prietenii ei boxeri, pe nume Sture, care-și câștiga existența săpând puțuri.

Apoi starea lui Harriet se înrăutățise brusc. Louise a plecat la Stockholm să aibă grijă de maică-sa, care refuzase să se interneze într-un azil. Louise insistase i se permită să administreze analgezicele puternice de care avea nevoie Harriet. Acum nu mai era posibilă decât îngrijirea paliativă. Fusese abandonat orice efort de a opri răspândirea cancerului. Începuse numărătoarea finală. Louise era în legătură permanentă cu autoritățile din centrul care se ocupa de tratamentul ambulatoriu al pacienților din Stockholm.

Ne-am așezat pe tronuri, privind spre mare.

– Nu cred că rezistă mai mult de o lună în cel mai bun caz, spuse Louise. Deja îi dau niște doze imense de analgezice. Va muri aici. Ar trebui să te pregătești pentru asta. Ești doctor – sau cel puțin ai fost. Ești mai obișnuit cu moartea decât mine. Mi-am dat seama că moartea e o chestie în care trebuie să te implici de unul singur. Totuși, putem fi aici și o putem ajuta.

– Are dureri mari?

– Uneori țipă.

Ne-am continuat plimbarea de-a lungul țărmului. Când am ajuns la bucata de pământ ce se întindea spre marea liberă, ne-am oprit din nou. Bunicul pusese acolo o bancă: o făcuse singur, dintr-o combină veche și niște scânduri neșlefuite de stejar. Când el și bunica se certau, cum se mai întâmpla uneori, obișnuia să se ducă acolo și să rămână până venea ea să-l ia, spunându-i că masa era gata. Între timp, și unuia, și celuilalt îi trecea furia. Când aveam șapte ani, îmi cioplisem numele pe bancă. Fără îndoială, bunicului nu-i prea plăcuse asta, dar nu-mi spusese nimic.

Rațe polare albe și închise la culoare, precum și câțiva cufundaci se mișcau în sus și-n jos, purtați de valuri.

– E o prăpastie subacvatică uriașă chiar puțin mai încolo față de țărm, acolo unde sunt păsările, am spus. Adâncimea medie este de cincisprezece, douăzeci de metri, dar brusc apare și un abis de cincizeci și șase de metri. Când eram băiețandru, coboram cangea de fier cât de adânc puteam din barcă și îmi închipuiam că acolo marea nu avea fund. Ne-au vizitat diverși geologi care încercau să-și dea seama cum de exista un asemenea abis. Din câte înțeleg eu, nimeni nu a fost în stare să dea un răspuns mulțumitor.

Ceea ce mie îmi place. Nu am încredere într-o lume în care toate ghicitorile sunt descifrate.

– Eu cred într-o lume în care oamenii ripostează, spuse Louise.

– Presupun că te referi la peșterile franceze?

– Da, și la multe altele pe lângă alea.

– Scrii scrisori de protest?

– Cele mai recente au fost adresate lui Tony Blair și președintelui Chirac.

– Și ți-au răspuns?

– Sigur că nu. Dar acum mă gândesc și la alte modalități de a acționa.

– Cum ar fi?

Clătină din cap. Nu voia să vorbească despre asta.

Ne-am continuat plimbarea și ne-am oprit la magazia cu bărci. Soarele strălucea pe peretele adăpostului.

– Ți-ai ținut una dintre promisiunile pe care i le-ai făcut lui Harriet, spuse Louise. Acum mai vrea să-ți ceară ceva.

– Nu mă mai întorc la iazul din pădure.

– Nu, vrea ca aici să aibă loc o petrecere în ziua solstițiului de vară.

– Adică cum?

Louise se enervă.

– Ce-ar putea să însemne o petrecere pentru solstițiul de vară altceva decât spun cuvintele în sine? Altceva decât o petrecere în ziua solstițiului de vară?

– Nu sunt obișnuit să dau petreceri aici, pe insula mea. Indiferent dacă e vară sau iarnă.

– Atunci este timpul să începi să o faci. Harriet vrea să stea afară într-o seară însorită de vară, împreună cu alți

invitați, să mănânce niște mâncare bună, să bea un vin bun, iar pe urmă să se ducă înapoi în pat și apoi să moară puțin.

– Sigur, putem aranja ceva de genul acesta. Tu cu mine și cu ea. Putem pune o masă lungă pe iarbă, în fața tufișurilor de coacăze.

– Harriet vrea oaspeți. Vrea să cunoască oameni.

– Cum ar fi? Pe cine?

– Tu ești cel care locuiește aici. Invită-ți niște prieteni! Nu e nevoie să fie chiar foarte mulți.

Louise porni spre casă fără să aștepte răspuns. Puteam să-i invit pe Jansson, pe Hans Lundman și pe soția lui, Romana, care lucrează ca ajutor de vânzătoare la raionul de carne din magazinul alimentar din orașul cel mai apropiat.

Harriet putea să se bucure de o ultimă cină festivă pe insula mea. Măcar atât puteam face pentru ea.

Capitolul 4

A plouat aproape neîncetat până la solstițiul de vară. Ne-am făcut un program zilnic simplu, ținând cont de starea lui Harriet, care se deteriora văzând cu ochii. La început, Louise a dormit în rulotă, dar când Harriet a tipat două nopți la rând, s-a mutat în bucătăria mea. M-am oferit să o ajut și să-i dau medicamentele lui Harriet, dar Louise a vrut să aibă în continuare această responsabilitate. Și-a pus o saltea pe podeaua bucătăriei, pe care o depozita în hol în fiecare dimineață. Mi-a spus că pisica dormea la picioarele ei.

Harriet dormea cea mai mare parte din timp, pierdută într-o transă indusă de medicamente. Nu avea niciun pic de poftă de mâncare, dar cu o răbdare fără margini, Louise o forța să se hrănească. M-a mișcat extraordinara tandrețe cu care se ocupa de mama ei. Era o latură a ei pe care nu o mai văzusem. Păstram distanța și nici prin cap nu-mi trecea să intervin în vreun fel.

Seara stăteam în rulota lui Louise sau în bucătăria mea și vorbeam. Preluase ea gătitul. Eu sunam și transmiteam listele de cumpărături, iar Jansson aducea produsele. În săptămâna de dinaintea solstițiului de vară, mi-a fost clar că Harriet nu o mai duce mult. De fiecare dată când se

trezea, întreba despre vreme, și mi-am dat seama că se gândea la petrecere. Când a venit Jansson, după zile întregi cu ploaie și vânturi arctice, l-am invitat la o petrecere vine-rea următoare.

– E ziua ta?

– De fiecare Crăciun te plângi că nu pun becuțe. La fiecare solstițiu de vară mă bați la cap că refuz să închin un pahar cu tine pe ponton. Acum te invit la o petrecere. Oare e chiar așa de greu de înțeles? La ora șapte, dacă ne permite vremea.

– Simt în oase că vremea caldă se apropie.

Jansson pretinde că poate descoperi locuri unde se află apă folosind o trestie în formă de furcă și că poate simți vremea în oase.

Nu am comentat nimic despre oasele lui. Mai târziu în aceeași zi, l-am sunat pe Hans Lundman și i-am invitat pe el și pe soția lui.

– Sunt de serviciu atunci, dar aş putea să fac schimb de tură cu Edvin. E ziua ta?

– Tot timpul e ziua mea, am spus. La ora șapte, dacă ne permite vremea.

Eu și Louise am făcut pregătiri. Am scos de la naftalină niște piese de mobilier de grădină ale bunicilor, pe care le pusesem la păstrare cu mulți, mulți ani în urmă. Am vopsit și am reparat un picior de masă putrezit.

În ajunul solstițiului a plouat cu găleata. Bătea vântul dinspre nord-vest, iar temperatura a coborât până la douăsprezece grade. Eu și Louise ne-am chinuit să ajungem pe deal și am văzut bărcile care se adăpostiseră de furtună într-un golfuleț de partea cealaltă a insulei Korsholmen, cea mai apropiată de a mea.

– Și mâine vremea va fi la fel? întrebă Louise.

– Dacă e să ne luăm după oasele lui Jansson, va fi soare și frumos, am răspuns.

A doua zi, n-a mai bățut vântul. Ploaia s-a oprit, norii s-au împrăștiat și temperatura a crescut. Harriet a avut două nopți foarte proaste, iar analgezicele nu și-au mai făcut efectul. Apoi a părut că se simte mai bine. Ne-am pregătit pentru petrecere. Louise știa exact ce voia Harriet.

– O simplă extravaganță, spuse ea. Sigur că e practic imposibil să amesteci simplitatea cu extravaganța, dar uneori trebuie să încerci să faci imposibilul.

A fost o petrecere de solștițiu foarte ciudată, pe care nu cred că o va uita cineva dintre cei prezenți, chiar dacă amintirile fiecăruia în legătură cu ea sunt ușor diferite. Hans Lundman a sunat de dimineată să întrebe dacă-și puteau aduce și nepoata aflată în vizită la ei și care nu putea rămâne singură acasă. Numele ei era Andrea și avea șaisprezece ani. Știam că are un handicap mental și că-i era foarte greu să înțeleagă anumite lucruri sau să învețe. Dar avea, pe de altă parte, o încredere fără margini în oameni pe care nu-i mai văzuse niciodată. Dădea mâna cu absolut toată lumea și, ca un copil, era foarte încântată să se așeze pe genunchii unor oameni complet necunoscuți.

Sigur că era bine-venită. Am așezat masa pentru șapte persoane, în loc de șase. Harriet, care acum era practic incapabilă să se miște din pat, a fost așezată pe scaunul ei din grădină până în ora cinci. Purta o rochie de vară, în culori deschise, aleasă de Louise, care îi pieptănase și părul cărunt, și-l strânsese într-un coc meșteșugit. Louise o și machiase. Fața descompusă a lui Harriet își recăpătase

astfel ceva din distincția pe care o avusese când era mai tânără. M-am așezat lângă ea cu un pahar de vin în mână. Mi l-a luat și l-a golit pe jumătate.

– Mai dă-mi, spuse ea. Ca să fiu sigură că nu adorm, am redus doza de medicamente care îmi mai alină durerile. Dar tot am dureri și o să se înrăutățească. Oricum însă, ceea ce vreau acum este vin alb în loc de pilule albe. Vin!

M-am dus la bucătărie, unde un șir de sticle stăteau aliniate, cu dopul scos, gata să fie servite. Louise tocmai voia să bage ceva la cuptor.

– Harriet vrea niște vin, am spus.

– Atunci dă-i niște vin! Petrecerea asta este pentru ea. Este ultima dată când are ocazia să se amețească. Dacă se îmbată, chiar putem fi cu toții fericiți.

Am dus sticla în grădină. Masa fusese pusă foarte frumos. Louise o decorase cu flori și rămurele înfrunzite. Acoperise gustările reci deja aflate pe masă, cu niște prosoape uzate ale bunică-mii.

Am ciocnit. Harriet m-a luat de mână.

– Te-ai supărat că vreau să mor în casa ta?

– De ce Dumnezeu să mă supăr?

– Nu ai vrut să trăiești cu mine. Poate nici nu vrei să mor în casa ta.

– N-aș fi deloc surprins dacă ai ajunge să trăiești mai mult decât mulți dintre noi.

– Voi muri curând. Simt deja cum moartea trage de mine. Mă cheamă pământul. Uneori, când mă trezesc în miezul nopții, chiar înainte ca suferința să devină atât de puternică încât să simt nevoia să urlu, am timp să mă întreb dacă îmi e teamă de ce va urma. Da, îmi este. Dar îmi este teamă fără să-mi fie teamă. E mai degrabă un fel de grijă

vagă, așa cum te cuprinde când ești gata să deschizi o ușă și nu ești deloc sigur ce te așteaptă dincolo de ea. Apoi mă cuprind durerile, și de astea mă tem. De nimic altceva.

Louise veni și se așază lângă mine, cu paharul în mână.

– Familia, spuse ea, nu știu acum dacă vreau să folosesc prenumele Welin sau Hornfeldt. Poate o să fie Louise Hornfeldt – Welin. Ocupația: scriitoare de scrisori.

Avea un aparat de fotografiat și ne-a pozat pe mine și pe Harriet stând acolo, cu paharele în mâini.

Apoi făcu o fotografie și cu ea în cadru.

– Am un aparat de modă veche, spuse Harriet. Va trebui să trimit filmele la dezvoltat. Dar acum am instantaneul acela pe care l-am visat întotdeauna.

Am băut în cinstea serii de vară. M-am gândit la faptul că Harriet trebuia să poarte un scutec de unică folosință pe sub rochița subțire, și că frumoasa Louise era într-adevăr fiica mea.

Louise se duse în rulotă să-și schimbe hainele. Deodată pisica sări pe masă. Am alungat-o. Păru ofensată și se retrase furișându-se. Am rămas acolo în liniște, ascultând murmurul difuz al mării.

– Tu și cu mine, spuse Harriet. Tu și cu mine. Și apoi, brusc, totul se sfârșește.

Până la ora șapte, marea se liniștise complet și erau plus șaptesprezece grade.

Jansson și familia Lundman au venit împreună. Au apărut într-un mic convoi format din două ambarcațiuni, ambele cu steaguri fluturându-le la catarg. Louise îi aștepta pe ponton, în picioare, cu o față radioasă. Avea o rochie aproape provocator de scurtă, dar avea picioare frumoase

și am recunoscut pantofii roșii pe care și-i pusese – îi purtase atunci când coborâse din rulotă și o văzusem pentru prima oară. Jansson se chinuise să încapă într-un costum vechi, destul de strâmt, Romana strălucea în roșu și negru, iar Hans era îmbrăcat complet în alb și avea o șapcă de iahting pe cap. Andrea era îmbrăcată într-o rochie albastră și avea o bentiță galbenă. Am legat bărcile, am petrecut câteva momente pe micul ponton, vorbind despre vara care venise în sfârșit, și pe urmă am luat-o spre casă.

Ochii lui Jansson erau ușor sticloși, și chiar s-a împiedicat de câteva ori, dar nu i-a păsat nimănui – și cu atât mai puțin lui Harriet, care s-a împins în sus de pe scaun fără ajutor, și a dat mâna cu toată lumea.

Ne hotărâserăm să spunem adevărul: Harriet era mama lui Louise, eu eram tatăl ei și cu foarte mult timp în urmă, eu și Harriet și cu mine fusesem aproape căsătoriți. Acum Harriet era bolnavă, dar nu chiar atât de bolnavă încât să nu poată sta afară sub stejari în seara asta, și să ia cina.

Mai târziu, când am reflectat la toate acestea, mi-a trecut prin cap că grupul nostru semăna cu o mică orchestră, în care toți membrii își acordau diversele instrumente. Am vorbit și-am vorbit și, în cele din urmă, am ajuns treptat să obținem sunetele dorite. În același timp am mâncat, am ciocnit paharele, am dus farfuriile înainte și înapoi și am râs de au răsunat stâncile. Harriet părea perfect sănătoasă în timp ce se petreceau toate acestea. I-a vorbit lui Hans despre rachetele de semnalizare în caz de pericol, Romanei despre prețul alimentelor și l-a rugat pe Jansson să ne povestească despre cea mai ciudată livrare pe care trebuise să o facă în toți anii ăștia de când era poștaș. Era petrecerea ei, ea era cea care o domina, o dirija și amesteca toate

sunetele pentru a crea o linie melodică armonioasă. Andrea nu a spus nimic. Curând după începerea petrecerii se agățase strâns de Louise, care o lăsase să o țină de mână. Ne-am îmbătat cu toții, desigur, mai întâi Jansson – dar nu într-atât încât să-și piardă controlul. A ajutat-o pe Louise să ducă farfuriile și nu a scăpat nici măcar una. Când s-a lăsat seara, el a fost cel care a aprins lumânările și spiralele cu aromă de lămâie pe care Louise le cumpărase pentru a ține țăntarii la distanță. Andrea le arunca adulților priviri cercetătoare. Harriet, care stătea vizavi de ea, întindea din când în când mâna și-i atingea degetele Andreei. Am fost foarte trist când am văzut degetele acelea atingându-se. Una din ele avea să moară curând, iar cealaltă nu va înțelege niciodată cu adevărat ce însemna să trăiești. Harriet a observat că le urmăream și și-a ridicat paharul. Am ciocnit și am băut.

Apoi am ținut un discurs. Nu fusese pregătit deloc, sau cel puțin nu în mod conștient. Am vorbit despre simplitate și extravaganță. Despre perfecțiune, care s-ar putea să nu existe, dar existența ei se putea simți în compania unor prieteni buni, într-o seară minunată de vară. Vara suedeză era imprevizibilă și niciodată nu ținea prea mult. Dar putea fi și uluitor de frumoasă, așa cum era chiar în seara aceasta.

– Voi sunteți prietenii mei, am spus. Voi sunteți prietenii mei și familia mea, iar eu am fost un prinț inospitalier pe insula asta a mea și nu v-am poftit niciodată pe niciunul aici. Vă mulțumesc pentru răbdare. Mă cutremur când mă gândesc ce ați crezut despre mine în trecut. Sper că nu va fi singura dată când ne întâlnim în felul acesta.

Am băut. O briză blândă de seară sufla prin coroanele stejarilor și făcea lumânările să pâlpâie.

Jansson bătu în pahar și se ridică. Se legăna ușor, dar se ținea pe picioare. Nu spuse nimic. Dar apoi începu să cânte. Cu o voce extrem de sonoră, de bariton, cântă „Ave Maria“ atât de frumos, încât am simțit un fior pe șira spinării. Cred că toți cei din jurul mesei au avut o reacție similară. Hans și Romana păreau la fel de uimiți ca mine. Nimeni nu știa probabil că Jansson avea o voce atât de puternică. Aveam lacrimi în ochi. Jansson stătea acolo, cu toate durerile și suferințele lui închipuie, într-un costum care era prea mic pentru el, cântând într-un fel care îți dădea impresia că un zeu se pogorâse printre noi ca să sărbătorească împreună cu noi acea seară de vară. Doar el putea explica de ce nu pomenise niciodată de vocea pe care o avea.

Chiar și păsările tăcură să-l asculte. Andrea rămăsese cu gura deschisă. Au fost niște momente foarte intense, magice de-a dreptul. Când a terminat și s-a așezat, nimeni nu a spus nimic. În cele din urmă, Hans a rupt tăcerea și a spus singurul lucru care se putea spune:

– Să fiu al dracului!

Jansson a fost bombardat cu întrebări. Unde învățase să cânte în felul ăsta? De ce nu mai cântase niciodată? Însă el nu a răspuns. Nici nu a mai vrut să cânte altceva.

– Mi-am ținut discursul de mulțumire, spuse el. Am cântat. Mi-aș dori ca seara asta să nu se termine nicicând.

Am continuat să mâncăm și să bem. Harriet își lăsase deoparte bagheta de dirijor, iar acum conversațiile se purtau în toate direcțiile, la întâmplare. Eram toți beți. Louise și Andrea s-au furișat spre magazia cu bărci și rulotă. Lui

Hans i-a intrat în cap că el și Romana ar trebui să danseze. Au sărit și au țopăit în cerc în spatele casei, într-un dans despre care Jansson susținea că ar fi polca, și au apărut pe partea cealaltă cu niște mișcări ce păreau mai degrabă de mambo.

Harriet se simțea bine. Cred că au fost momente în timpul serii când nu a mai simțit nicio durere și chiar a uitat că avea să moară curând. Le-am mai turnat tuturor vin, cu excepția Andreei. Jansson a plecat clătinându-se să facă pipi în spatele tufișurilor, Hans și Romana au început să-și măsoare forța brațelor luptându-se, iar eu mi-am deschis radioul: era muzică, o piesă visătoare pentru pian de Schumann, m-am gândit eu.

M-am așezat lângă Harriet.

– Până la urmă a fost mai bine așa, spuse ea.

– Cum adică?

– N-am fi putut niciodată să trăim împreună. N-ar fi durat mult și m-aș fi săturat de trasul tău cu urechea și de scormonitul printre hârtiile mele. Era ca și cum te-aș fi avut sub piele. Îmi dădeai o senzație teribilă de mâncărime. Dar eram îndrăgostită de tine și am ignorat acest lucru. M-am gândit că o să treacă. Și a trecut. Dar abia după ce ai plecat tu.

A ridicat paharul și m-a privit în ochi.

– Nu ai fost niciodată un om bun, spuse ea. Totdeauna ai încercat să fugi de orice responsabilitate. Nu o să devii niciodată un om bun. Poate măcar unul mai bun decât cel care ești acum. Nu o pierde pe Louise. Ai grijă de ea și ea va avea grijă de tine.

– Ar fi trebuit să-mi spui, am zis. Am avut o fiică atâta amar de ani fără să știu.

– Sigur că ar fi trebuit să-ți spun. Aș fi putut să te gădesc, dacă mi-aș fi pus mintea. Dar am fost atât de furioasă! A fost modul meu de a mă răzbuna. Păstrând copilul tău doar pentru mine. Acum plătesc pentru asta.

– Cum?

– Cu păreri de rău.

Jansson se clătină până la noi și se așează de partea cealaltă a lui Harriet, ignorând complet faptul că eram adânciți în discuție.

– Cred că ești o femeie extraordinară, dacă ai putut veni așa la bordul hidroelicopterului meu și te-ai aventurat aici pe gheață.

– A fost o experiență, spuse Harriet. Însă nu aș vrea să repet călătoria aceea până pe insulă.

M-am ridicat și am luat-o în sus pe deal. Zgomotele de partea cealaltă a casei ajungeau la mine sub forma unor clinchete de veselă și strigăte sporadice. Mi s-a părut că o vedeam pe bunica stând jos pe banca de lângă măr și pe bunicul pe cărarea care ducea spre magazia cu bărci.

Era o seară în care cei vii și cei morți puteau participa la o petrecere comună. Era o seară pentru cei care mai aveau încă mult de trăit, și pentru cei ca Harriet, ce stăteau aproape de granița invizibilă, așteptând feribotul ce avea să-i transporte peste râu într-o ultimă traversare.

Am coborât pe ponton. Ușa rulotei era deschisă. M-am dus acolo și am aruncat o privire furișă înăuntru, prin fereastră. Andrea proba niște haine ale lui Louise. Se mișca încoace și-ncolo în niște pantofi bleu cu tocul înalt, și era îmbrăcată cu o rochie ciudată, acoperită cu paiete sclipitoare.

M-am așezat pe bancă și brusc mi-a venit în minte seara aceea de solstițiu de iarnă. Când fusesem în bucătărie,

gândindu-mă că nimic nu se va schimba vreodată în viața mea. Asta se întâmplase cu șase luni în urmă, și totul se schimbasese între timp. Acum solstițiul de vară începuse să ne proiecteze înapoi spre întuneric. Ascultam glasuri pe insula mea, care era de obicei atât de tăcută. Râsul ascuțit al Romanei și apoi glasul lui Harriet, care se ridicase deasupra morții și tuturor durerilor, și striga că mai vrea vin.

Mai mult vin! Suna ca un strigăt de vânătoare. Harriet își strânsese ultimele puteri ca să dea bătălia finală. M-am întors în casă și am destupat sticlele pe care le lăsasem. Când am ieșit, Jansson o îmbrățișa pe Romana într-un dans legănat, semiconștient.

Hans se mutase lângă Harriet. O ținea de mână sau poate era invers, iar ea asculta cum el își dădea toată silința, deși nu-i ieșea, să-i explice cum farurile poziționate pe canalele de navigație făceau mai sigură trecerea vaselor prin ele, chiar și la viteze mari. Louise și Andrea apărură din umbră. Nimeni în afară de Harriet nu o observă pe frumoasa Andrea în creațiile inspirate ale lui Louise. Purta în continuare pantofii bleu. Louise a văzut că mă uitam la picioarele Andreei.

— Giaconelli i-a făcut pentru mine, îmi șopti la ureche. Acum vreau să-i dau fetei ăsteia care are atât de multă dragoste în ea, dar nimeni nu va avea vreodată curajul să o accepte. Un înger va purta pantofi bleu creați de un maestru.

Lunga noapte a trecut încet, ca într-un fel de vis, și nu-mi mai amintesc exact ce s-a petrecut sau ce s-a spus. Însă la un moment dat, când m-am dus să urinez, Jansson stătea pe treptele de la intrare, suspinând în brațele Romanei. Hans dansa un vals cu Andrea, Harriet și Louise își șopteau ceva una alteia, iar soarele ieșea încet din mare.

Se putea spune orice despre oamenii care se mișcau agale pe potecă spre ponton la patru dimineața, în afară de faptul că se țineau bine pe picioare. Harriet se sprijinea pe cadrul de mers și o ajuta și Hans. Am stat pe ponton și ne-am luat la revedere, am dezlegat parâmele și am urmărit bărcile plecând.

Chiar înainte ca Andrea să coboare în barcă având pantofi bleu în mână, a venit la mine și m-a îmbrățișat cu brațele ei subțiri, ciupite de țânțari.

Mult după ce bărcile dispăruseră după promontoriul din capătul insulei, am continuat să îi simt îmbrățișarea, ca o peliculă caldă în jurul corpului meu.

– O să mă întorc în casă cu Harriet, spuse Louise. Are nevoie de o baie bună. Ar fi mai ușor dacă am fi singure. Dacă ești obosit, poți să te întinzi în rulotă.

– Mă apuc să strâng farfuriile și ce mai e.

– Putem să facem asta mâine.

Am urmărit-o ajutând-o pe Harriet să se înapoieze în casă. Acum Harriet era istovită. Abia se putea ține pe picioare, în ciuda faptului că se sprijinea pe fiică-sa și pe cadru.

Familia mea, m-am gândit. Familia pe care nu am obținut-o până când nu a fost prea târziu.

Am adormit pe bancă și nu m-am trezit decât atunci când Louise nu m-a bătut pe umăr.

– A adormit. Ar trebui să dormim și noi puțin.

Soarele trecuse deja cu mult de linia orizontului. Mă durea capul și mi se uscaseră gura.

– Crezi că i-a plăcut? am întrebat.

– Sper.

– A spus ceva?

– Era aproape inconștientă când am băgat-o în pat.

Am mers în casă. Pisica mea, care dispăruse aproape toată noaptea, era întinsă pe canapeaua din bucătărie. Louise m-a apucat de mână.

– Mă întreb cine ești tu, spuse ea. Într-o zi o să înțeleg, poate. Dar a fost o petrecere reușită. Și îmi plac prietenii tăi.

A întins salteaua pe podeaua bucătăriei. Eu m-am dus sus, în camera mea, și m-am întins pe pat fără să-mi scot altceva decât pantofii.

În vis am auzit țișetele pescărușilor și ale altor păsări marine. Veniseră din ce în ce mai aproape și apoi brusc se lăsară în jos pe fața mea.

Când m-am trezit, am realizat că zgomotele veneau de jos. Era Harriet care țipa din nou de durere.

Petrecerea se terminase.

Capitolul 5

O săptămână mai târziu, pisica a dispărut. Eu și Louise am cercetat fiecare crăpătură și ungher dintre stânci, dar nu am găsit nimic. Ca de obicei, m-am gândit la câine. El ar fi găsit pisica imediat. Însă el era mort și am realizat că acum și pisica era probabil moartă. Locuiam pe o insulă de animale moarte, cu o persoană pe moarte, care-și trăia ultimele zile agonizând alături de un mușuroi de furnici ce creștea fără încetare, amenințând să pună stăpânire pe întreaga cameră.

Pisica nu a mai fost văzută vreodată. Căldura miezului de vară acoperi parcă insula mea cu o pătură înăbușitoare. Am folosit motorul exterior pentru a duce barca la uscat, de unde am cumpărat un ventilator electric pentru camera lui Harriet. Ferestrele erau deschise zi și noapte. Țânțarii dansau pe vechile plase de țânțari pe care le făcuse bunicul meu acum atâta vreme. Pe una dintre rame era chiar o dată scrisă cu creionul de tâmplărie: 1936. Am început să cred că, în ciuda începutului mai timid, acest val de căldură din luna iulie va transforma curând vara în cea mai călduroasă vară pe care o trăisem eu aici.

Louise se ducea să înoate în fiecare seară. Lucrurile merseseră atât de departe acum, încât stăteam în permanență undeva de unde să putem auzi ce se petrecea în camera lui Harriet. Unul din noi trebuia să fie aproape în orice moment. Durerile acelea îngrozitoare erau acum din ce în ce mai dese. Cam la trei zile, Louise telefona la serviciul de asistență pentru pacienții tratați ambulatoriu, ca să le ceară sfatul. În a doua săptămână din iulie, au vrut să trimită un doctor să o vadă. Eu eram pe verandă și schimbam un bec în timp ce Louise vorbea cu ei. Spre surprinderea mea, am auzit-o spunând că nu era necesară nicio vizită, căci tatăl ei era doctor.

Făceam călătorii regulate pe uscat, pentru a lua noi provizii de medicamente pentru Harriet, de la farmacie. Într-o zi, Louise m-a rugat să cumpăr niște ilustrate. Nu conta ce reprezentau. Am cumpărat tot stocul de vederi de la un magazin și timbre. Când Harriet dormea, Louise se așeza și le scria prietenilor ei din pădure. Din când în când lucra și la o scrisoare despre care înțelesesem că avea să fie foarte lungă. Nu mi-a spus cui îi era adresată. Nu-și lăsa niciodată scrisorile pe masa din bucătărie, ci și le lua întotdeauna cu ea în rulotă.

Am avertizat-o că Jansson cu siguranță avea să citească fiecare vedere pe care i-o dădea s-o pună la poștă.

— De ce ar face asta?

— E un tip curios.

— Cred că pentru vederile mele va avea respect.

Nu am mai vorbit despre asta. De fiecare dată când Jansson acosta lângă ponton, îi dădea un teanc de vederi

noi, abia scrise. El le punea în sac fără măcar să se uite la ele.

Nici nu se mai plângea de durerile și suferințele pe care le avea. Vara aceasta, cu Harriet zăcând în casa mea, pe moarte, se părea că Jansson se vindecase subit de toate bolile lui închipuite.

Cum Louise se ocupa de Harriet, eu eram responsabil cu gătitul. Desigur, Harriet era persoana cea mai importantă din casă, însă Louise conducea gospodăria ca și cum ar fi fost un vapor, iar ea ar fi fost căpitanul. Nu aveam nimic împotrivă.

Zilele fierbinți erau un chin pentru Harriet. Am mai cumpărat un ventilator, dar nu a fost de prea mare ajutor. L-am sunat de câteva ori pe Hans Lundman ca să-l întreb ce spunea meteorologul de la paza de coastă despre cum va fi vremea.

– E un val de căldură ciudat, spuse el. Câmpurile de presiune ridicată de obicei trec mai departe, se mișcă, chiar dacă uneori o fac foarte încet. Însă acesta este diferit. Pur și simplu stă acolo. Cei care se pricep la lucrurile astea spun că este la fel ca valul de căldură care s-a abătut asupra Suediei în vara incredibil de fierbinte a anului 1955.

Îmi aminteam vara aceea. Aveam optsprezece ani și mi-am petrecut cea mai mare parte din vară navigând în barca gonflabilă a bunicului. A fost o vară agitată pentru mine, iar hormonii adolescenței își făceau de cap. Adesea stăteam întins gol pușcă pe stânci, visând la femei. Cea mai frumoasă dintre profesoarele mele hoinărea mereu în lumea mea de vis, și toate, una după alta, deveniseră amantele mele.

Asta se întâmpla cu aproape cincizeci de ani în urmă.

– Trebuie să existe o previziune, ceva, despre momentul când va începe să se răcorească.

– Nu, toate previziunile spun că în momentul de față nu există nicio mișcare. Peste tot izbucnesc incendii. Sunt incendii în cele mai neașteptate locuri.

A trebuit să ne luptăm să facem față. Uneori nori negri se adunau deasupra uscatului și auzeam zgomotul tunetelor la distanță. Uneori, ne trezeam fără curent electric, dar bunicul petrecuse mult timp încercând să creeze un sistem iscusit de conductori de electricitate care protejau și casa principală, și magazia cu bărci.

Când furtunile cu descărcări electrice au ajuns în cele din urmă și deasupra insulei, în seara uneia dintre cele mai fierbinți zile, Louise mi-a mărturisit cât de speriată era. Cea mai mare parte din băuturile alcoolice fuseseră consumate la petrecerea de solstițiu. Mai rămăsese o singură sticlă de brandy. Și-a turnat un pahar.

– Nu mă prostesc, știi, spuse ea. Chiar mi-e frică.

S-a așezat sub masa din bucătărie și gemea de fiecare dată când un tunet zguduia casa. Când a trecut furtuna, s-a târât afară cu paharul gol și fața albă ca varul.

– Nu știu de ce, spuse ea, dar nu mă sperii de nimic cum mă sperii de fulgere și pe urmă de tunetele care parcă se revarsă peste mine.

– Caravaggio a pictat și furtuni? am întrebat.

– Sunt sigură că și pe el îl înspăimântau la fel ca pe mine. Adesea picta lucrurile de care îi era frică. Dar furtuni nu, din câte știu eu.

Ploaia care a urmat descărcărilor electrice a înprospătat pământul și pe cei care trăiau pe el. După ce a trecut furtuna, m-am dus să văd ce făcea Harriet. Stătea în pat, cu capul ridicat pe perne, în încercarea de a mai domoli durerile de coloană. M-am așezat pe un scaun la marginea patului și i-am luat mâna subțire și rece.

– Mai plouă?

– Acum s-a oprit. Sunt multe becațe mici care aleargă supărate de pe stânci spre mare.

– A apărut curcubeul?

– În seara asta nu.

Rămase tăcută un timp.

– Nu am văzut pisica, spuse ea.

– A dispărut. Am căutat-o, dar nu am găsit-o.

– Atunci a murit. Pisicile au obiceiul să se ascundă când simt că le-a venit vremea. Unii oameni primitivi din triburi fac același lucru. Noi, restul, ne agățăm de viață cât de mult putem, pe când ceilalți stau în jurul nostru și așteaptă să murim în sfârșit.

– Eu nu aștept asta.

– Sigur că aștepți. Nu ai de ales. Iar așteptarea îi face nerăbdători pe oameni.

Vorbea în fraze întretăiate, ca și cum urca o scară fără sfârșit și trebuia să se tot oprească pentru a-și recăpăta suflul. Încercă să se întindă spre paharul de apă. I l-am dat și am sprijinit-o în timp ce bea.

– Îți sunt recunoscătoare că m-ai adus înăuntru, spuse ea. Aș fi putut degera și muri acolo pe gheață. Te-ai fi putut face că nu mă vezi.

– Faptul că te-am abandonat o dată nu înseamnă că aș face din nou același lucru.

Clătină din cap aproape imperceptibil.

– Mi-ai spus atâtea minciuni și tot nu ai învățat cum s-o faci ca lumea. Cea mai mare parte din ce spui trebuie să fie adevărat. Altfel, minciunile nu funcționează. Știi la fel de bine ca și mine că ai fi putut să mă abandonezi iar. Ai mai părăsit pe cineva în afară de mine?

M-am gândit puțin. Voiam să-i spun adevărul.

– O dată, am spus. Doar o singură altă persoană.

– Cum o chema?

– Nu era o femeie. Mă refer la mine însumi.

Clătină încet din cap.

– Nu are niciun rost să vorbim la nesfârșit despre ceva ce a trecut. Viețile noastre au fost așa cum au fost, totul a rămas acum în urmă. Curând o să mor. Tu vei mai trăi o vreme, dar după aceea vei muri și tu. Și toate urmele se vor estompa.

Întinse mâna și mă apucă de încheietură. Îi simțeam pulsul rapid.

– Vreau să-ți spun ceva ce probabil ai priceput deja. Nu am mai iubit niciodată pe cineva așa cum te-am iubit pe tine. Motivul pentru care te-am căutat a fost ca să descopăr drumul înapoi la acea dragoste. Și să-ți dau fiica de a cărei prezență te-am lipsit atâta timp. Dar mai mult decât orice altceva a fost faptul că am vrut să mor aproape de bărbatul pe care l-am iubit mereu. Trebuie să-ți spun și că, în același timp, nu am urât pe nimeni cum te-am urât pe tine. Dar ura doare, iar eu am prea multe dureri cărora trebuie să le fac față. Dragostea îți dă o senzație de prospețime, de pace, poate chiar și un sentiment de siguranță, care te fac să privești moartea ca pe ceva nu atât de înspăimântător cum ar fi altfel. Nu-mi răspunde la nimic din

ce ți-am spus. Crede-mă doar. Și roag-o pe Louise să vină. Cred că am făcut pe mine.

Am adus-o pe Louise, care stătea pe trepte, în fața ușii de la intrare.

– E frumos aici, spuse ea. Aproape ca în adâncurile pădurii.

– Mie mi-e frică de moarte de pădurile mari, am răspuns. Întotdeauna m-am temut că o să mă rătăcesc dacă mă îndepărtez prea mult de cărare.

– Ție nu ți-e frică decât de tine însuși. De nimic altceva. Același lucru este valabil și pentru mine. Și pentru Harriet. Și pentru Andrea cea mică și adorabilă. Și pentru Caravaggio. Tuturor ne e frică de noi înșine și de ceea ce vedem din noi în ceilalți.

Se duse să îi schimbe scutecul lui Harriet. M-am așezat pe banca de sub măr, lângă mormântul câinelui. În depărtare se auzea zgomotul înfundat făcut de motoarele unui vapor mare. Oare forțele navale începuseră deja manevrele obișnuite de toamnă?

Harriet îmi spusese că nu iubise niciodată pe nimeni așa cum mă iubise pe mine. Eram mișcat. Nu mă așteptasem la asta. Abia acum începeam să-mi dau seama ce făcusem. O abandonasem fiindcă mă temeam că voi fi eu cel abandonat. Frica mea de a mă lega în vreun fel și de sentimentele pe care le aveam, prea puternice ca să le controlez, mă făcuseră tot timpul să dau înapoi. Nu știam de ce a trebuit să fie așa. Dar știam că nu eram singurul. Trăiam într-o lume în care mulți alți bărbați erau exact la fel de înspăimântați ca și mine.

Încercam să mă văd pe mine în tatăl meu. Dar frica lui fusese alta. El nu ezitase niciodată să-și arate dragostea pe

care o simțea pentru mama și pentru mine, în ciuda faptului că nu era ușor să trăiești cu o persoană ca mama.

M-am împăcat cu toate astea, mi-am zis. Înainte să mor trebuie să știu pentru ce am trăit. Mai aveam ceva timp – trebuia să profit la maximum de el.

M-am simțit foarte obosit. Ușa de la camera lui Harriet era întredeschisă. Am urcat. Când m-am dus la culcare, am lăsat lumina aprinsă. Peretele din spatele patului fusese întotdeauna decorat cu hărțile marine pe care bunicul le găsisese aduse de valuri pe țărm. Erau într-o oarecare măsură stricate de apă, dar tot puteai să-ți dai seama că înfățișau Scapa Flow în Insulele Orkney, unde fusese staționată flota britanică în timpul Primului Război Mondial. Deseori urmărisem canalele înguste din jurul Pentland Firth, și-mi imaginasem vapoarele britanice stând acolo, încremenite de groază din cauza periscoapelor submarinelor germane.

Am adormit cu lumina aprinsă. La ora două, m-au trezit țipetele lui Harriet. Mi-am băgat degetele în urechi și am așteptat să-și facă efectul analgezicele.

În casa mea domnea o liniște care putea fi întreruptă în orice moment de țipete sălbatice, provocate de niște dureri atroce. Mi-am dat seama că mă gândeam din ce în ce mai des la faptul că Harriet avea să moară curând. Pentru binele tuturor.

Valul de căldură a rezistat până pe 24 iulie. Am notat în jurnal că bătea un vânt dinspre nord-est, iar temperatura începuse să scadă. Câmpurile de presiune scăzută ce se adunaseră deasupra Mării Nordului au adus o vreme schimbătoare. Pe 27 iulie, la primele ore ale dimineții, un

vânt puternic dinspre nord a măturat arhipelagul. Câteva țigle de lângă horn au fost smulse și trântite pe pământ; am reușit să mă urc pe acoperiș și să le înlocuiesc cu unele pe care le aveam de rezervă într-o magazie, de când hambarul fusese demolat la sfârșitul anilor '60.

Starea lui Harriet s-a înrăutățit. Acum, că vremea începuse să se strice, era trează doar pentru foarte puțin timp în fiecare zi. Eu și Louise împărțeam toată munca, dar Louise o spăla pe maică-sa și îi schimba scutecele, motiv pentru care îi eram extrem de recunoscător.

Toamna venea spre noi cu pași ușori. Noapțile se făceau din ce în ce mai lungi, iar soarele își pierdea din putere. Eu și Louise încercam să ne obișnuim cu ideea că Harriet putea muri în orice moment. Când era conștientă, stăteam amândoi lângă patul ei. Louise voia ca ea să ne vadă împreună. Harriet nu spunea prea multe. Uneori ne întreba cât era ceasul și dacă avea să fie curând ora mesei. Era din ce în ce mai confuză. Uneori credea că se afla în rulota din pădure, alteori era convinsă că se afla în apartamentul ei din Stockholm. Nu-și dădea seama că se afla pe o insulă, într-o cameră cu un mușuroi de furnici. Nu părea nici că-și dă seama că era pe moarte. Când se trezea de-a binelea, părea să se poarte natural. Bea puțină apă, poate înghițea câteva linguri de supă, apoi ațipea și adormea din nou. Pielea feței îi era acum atât de întinsă și de strânsă în jurul craniului, că-mi era teamă că ar putea să-i crape și să lase să se vadă oasele. Moartea e urâtă, m-am gândit. Acum nu mai rămăsese aproape nimic din frumoasa Harriet. Era un schelet galben precum ceara, sub o pătură, nimic mai mult.

Într-o seară, la începutul lui august, ne-am așezat pe banca de sub măr. Eram îmbrăcați cu jachete călduroase, iar Louise avea pe cap una dintre vechile mele căciuli de lână.

– Ce facem când moare? m-am întrebat cu voce tare. Cu siguranță te-ai gândit la asta. Știi dacă are niște dorințe anume?

– Vrea să fie incinerată. Mi-a trimis o broșură de la un antreprenor de pompe funebre acum mai multe luni. S-ar putea s-o mai am sau poate am aruncat-o. Făcuse un semn lângă sicriul cel mai ieftin și lângă o urnă aflată la ofertă.

– Are anumite drepturi de îngropăciune?

Louise se încruntă.

– Ce-nseamnă asta?

– Există vreun cavou al familiei? Unde sunt îngropați părinții ei? De obicei există o legătură cu un anumit oraș sau sat. Pe vremuri, se obișnuia să se vorbească despre așa-numitele drepturi de îngropăciune.

– Rudele ei sunt răspândite prin toată țara. N-am auzit-o niciodată povestind că a fost la mormintele părinților ei. Niciodată nu și-a exprimat vreo dorință anume privind propriul mormânt. Deși a spus destul de ferm că nu vrea o piatră funerară la cap. Cred că mai degrabă ar prefera să îi fie împrăștiată cenușa în vânt. Ceea ce poți face în zilele noastre.

– Ai nevoie de aprobare, am spus. Jansson mi-a povestit despre pescari bătrâni care au vrut ca cenușa să le fie împrăștiată deasupra locurilor unde în vechime se aflau heringi.

Am tăcut un timp, gândindu-ne ce să facem. Cum-părasem un loc într-un cimitir: probabil, nu exista niciun

motiv pentru care Harriet n-ar fi trebuit să se odihnească lângă mine.

Louise puse mâna pe brațul meu.

– De fapt, nu trebuie neapărat să cerem aprobare, spuse ea. Harriet ar putea fi unul dintre oamenii din țara asta care nu există.

– Toată lumea are un cod numeric personal, am răspuns. Nu putem dispărea așa, când ne convine.

– Se găsesc întotdeauna metode de a evita reguli ca aceasta, spuse Louise. Ea va muri aici, în casa ta. O s-o incinerăm așa cum se fac oamenii din India când mor. Apoi o vom împrăști peste ape. O să întrerup contractul pe care îl are la apartamentul din Stockholm și îl golesc. Nu voi lăsa nicio adresă la care ar putea fi găsită ulterior. Nu-și va mai lua pensia. Le voi spune celor de la centrul de tratament ambulatoriu că a murit. Asta-i tot ce trebuie să știe. Poate că cineva va începe să-și pună întrebări, e de așteptat, dar voi spune că nu am luat deloc legătura cu mama de câteva luni. Și că a plecat de aici după o scurtă vizită.

– Chiar așa?

– Cine crezi că o să-l întrebe pe Jansson sau pe Hans Lundman despre locul unde s-a dus?

– Dar tocmai asta e. Unde s-a dus? Cine a dus-o până la uscat?

– Tu. Acum o săptămână. Nu știe nimeni că ea este încă aici.

A început să îmi fie din ce în ce mai clar că Louise vorbea serios. Aveam să ne ocupăm singuri de funeralii. Nu s-a mai spus nimic. Am dormit foarte puțin în acea noapte. Dar în cele din urmă am început să cred și eu că era posibil.

Două zile mai târziu, în timp ce eu și Louise luam cina, și-a pus brusc lingura jos.

– Focul, spuse ea. Acum știu cum îl putem aprinde fără să dăm nimănui motive să se întrebe ce se petrece.

Am ascultat sugestia pe care o avea. La început mi s-a părut oribilă, dar după aceea am început să-mi dau seama că ideea era frumoasă.

Luna a dispărut. Întunericul a învăluit arhipelagul. Ultimele bărci cu pânze din vara aceea s-au îndreptat spre porturile de origine. Forțele navale au desfășurat manevrele obișnuite în arhipelagul sudic. Din când în când se auzeau rafale îndepărtate. Harriet dormea cam tot timpul. Am început să facem cu rândul lângă patul ei. Când eram student la medicină, câștigasem niște bani de buzunar în plus din gărzile de noapte. Îmi amintesc încă prima dată când am văzut o persoană murind. S-a întâmplat fără nicio mișcare, într-o liniște deplină. Marele salt a fost de fapt atât de mic! Într-o fracțiune de secundă omul viu s-a alăturat morților.

Îmi amintesc că m-am gândit: Persoana aceasta, care acum este moartă, în realitate este cineva care nu a existat niciodată. Moartea șterge tot ce a fost viu. Moartea nu lasă nicio urmă, în afară de lucrurile cu care mi-a fost întotdeauna atât de greu să am de-a face. Dragoste, emoții. Am fugit de Harriet pentru că ea se apropiase prea mult de mine. Și acum avea să dispară curând.

Louise era adesea supărată în timpul acelor ultime zile. Eu mă confruntam cu o teamă din ce în ce mai mare că și eu mă apropiam de sfârșit. Îmi era teamă de umilințele care mă așteptau și speram că mi se hărăzise o moarte

ușoară, una care să mă scutească de necesitatea statului în pat un timp îndelungat înainte să ajung la ultimul țărm.

Harriet a murit în zorii zilei de 22 august, puțin după ora 6. Trecuse printr-o noapte agitată – analgezicele păreau că nu-și mai fac efectul. Făceam cafeaua când Louise a intrat în bucătărie. A venit lângă mine și a așteptat să număr până la șaptesprezece.

– Mama a murit.

Ne-am dus în camera unde zăcea Harriet. Am pipăit încercând să văd dacă mai are puls și mi-am folosit stetoscopul căutând un semn de activitate cardiacă. Era într-adevăr moartă. Ne-am așezat pe patul ei. Louise plângea încet, aproape fără să facă niciun zgomot. Tot ce simteam eu era un sentiment îngrijorător de egoist de ușurare că nu eram eu cel care zăcea mort acolo.

Am stat fără să spunem nimic vreo zece minute, i-am ascultat din nou inima – nimic. Apoi i-am așezat unul dintre prosoapele brodate ale bunicii pe față.

Am băut cafeaua care era în continuare caldă. La ora șapte, am sunat la paza de coastă. A răspuns Hans Lundman:

– Ce face fiică-ta?

– Bine.

– Și Harriet?

– A plecat.

– Andrea umblă tot timpul de colo-colo în pantofii ăia bleu minunați. Spune-i lui Louise.

– Bine, îi spun. Am sunat să te anunț că intenționez să fac un foc mare astăzi, ca să ard o grămadă de gunoi. Asta în caz că te contactează cineva ca să raporteze un incendiu pe insulă.

- S-a terminat seceta pe anul acesta.
- Dar cineva ar putea crede că mi-a luat casa foc.
- Mulțumesc că mi-ai spus.

Am mers jos la magazia cu bărci și am luat prelata pe care o pregătisem ca giulgiu. Nu era nicio adiere de vânt. Era înnorat. O înmuiasem în păcură. Am întins-o pe pământ. Louise o îmbrăcase pe Harriet în rochia frumoasă pe care o purtase la petrecerea de solstițiu. Îi pieptănase părul și o machiase. Plângea în continuare la fel, fără zgomot. Am stat așa un timp, îmbrățișându-ne.

– Îmi va fi dor de ea, spuse Louise. Am fost așa de supărată pe ea atâția ani! Dar acum îmi dau seama că a deschis un gol în mine. Va rămâne deschis și de acolo va izvorî mâhnire tot restul vieții mele.

Am verificat inima lui Harriet pentru ultima oară. Pielea începuse deja să capete acea culoare galbenă care urmează momentului decesului.

Am mai așteptat o oră. Apoi am dus-o afară și am înfășurat-o în prelată. Deja pregătisem focul de tabără care îi va transforma trupul în cenușă și pusesem la îndemână un bidon de benzină.

Am ridicat-o în vechea mea barcă și am pus-o în echilibru în vârful rugului. Am turnat benzină peste trup și peste prelata uzată.

– Ar fi bine să plecăm de aici, am spus. Benzina va provoca o mică explozie. Dacă stăm prea aproape s-ar putea să luăm foc și noi.

Ne-am dat înapoi. M-am uitat la Louise. Nu mai plângea. A dat din cap spre mine. Am aprins un ghemotoc de vată înmuiat în păcură și l-am aruncat spre barcă.

Focul s-a aprins trosnind puternic. Sfârâia și trosnea din cauza prelatei pline de păcură. Louise m-a apucat de mână. Deci barca mea veche se dovedise folositoare într-un final. Era vehiculul în care o trimisesem pe Harriet în altă lume, în care nici ea, nici eu nu credeam, dar care, fără îndoială, în adâncul sufletului speram că există.

În timp ce focul ardea, m-am dus să iau un ferăstrău pentru metal, din magazia cu bărci. M-am apucat să tai cadrul lui Harriet. Curând a devenit evident că ferăstrăul nu făcea față. Am pus cadrul în barca gonflabilă, împreună cu niște greutateți pentru plasele de hering și lanțuri. Am vâslit spre Norrudden și am aruncat cadrul cu greutatețile și lanțurile pe el peste bord. Nimeni nu pescuia sau ancora acolo. Așa că nimic nu avea să îl agațe și să-l aducă din nou la suprafață.

Fumul de la foc se învârtoșa în sus spre cer.

Am vâslit înapoi către insulă și mi-am adus aminte că Jansson trebuia să ajungă curând. Louise stătea pe vine, urmărind cum ardea barca.

– Mi-ar fi plăcut să cânt la un instrument, spuse ea. Să-ți spun ce fel de muzică asculta mama?

– Nu era jazzul tradițional muzica ei favorită? Când ieșeam împreună, obișnuiam să mergem la concerte de jazz în Orașul Vechi din Stockholm.

– Te înșeli. Preferatul ei era *Sail Along Silvery Moon*. Un cântec sentimental din anii '50. Întotdeauna voia să-l asculte. Mi-aș fi dorit să pot să i-l cânt acum. Ca un fel de imn funebru.

– Habar nu am cum sună.

Mi-a îngânat melodia ezitând. Poate că o mai auzisem, dar nu interpretată de o orchestră de jazz.

– Mă duc să vorbesc cu Jansson, am spus. Harriet a plecat ieri de pe insulă. Am dus-o până la uscat. Niște rude au venit să o ia. Voiau să o ducă la un spital din Stockholm.

– Spune-i că ea i-a transmis salutări, zise Louise. Dacă faci asta, nu se va întreba de ce a plecat.

Jansson a ajuns la timp, ca de obicei. Avea cu el un inspector care avea de îndeplinit niște chestiuni oficiale pe Bredholmen. Am dat din cap fiecare, în semn de salut. Jansson a pășit pe ponton și s-a uitat spre focul de tabără.

– L-am sunat pe Lundman, spuse el. Am crezut că ți-a luat foc casa.

– Am dat foc la vechea mea barcă, am răspuns. N-am reușit s-o fac din nou bună de folosit pe mare. Nu avea niciun rost s-o țin pe-aici încă o iarnă.

– Ai făcut foarte bine, spuse Jansson. Bărcile vechi refuză să moară dacă nu le tai în bucăți sau nu le dai foc.

– Harriet a plecat, am spus. Am dus-o pe uscat ieri. Își transmite salutări.

– Frumos din partea ei, spuse Jansson. Transmite-i și tu din partea mea cele mai bune urări. Mi-a plăcut foarte mult. O doamnă de treabă. Se simțea puțin mai bine, sper?

– A trebuit să mergă la spital. Nu cred că era deloc mai bine. Dar tot ți-a transmis toate cele bune.

Jansson a fost bucuros să afle că Harriet se gândise la el. Plecă mai departe cu inspectorul. Începură să cadă câteva picături de ploaie, dar curând se însenină. M-am înapoiat la foc. Pupa bărcii se prăbușise. Nu mai era posibil să deosebești lemnul ars de prelată și ceea ce acoperea ea. Focul nu mirosea deloc a carne arsă. Louise se așezase pe o piatră. Deodată, m-am gândit la Sima și m-am întrebant dacă insula mea atrăgea cumva moartea. Sima se tăia

aici, Harriet venise aici să moară. Câinele meu murise și pisica îmi dispăruse.

M-am simțit complet deznădăduit. Oare aveam ceva de care puteam fi mândru? Nu eram un om rău. Nu eram violent, nu comisese crime. Dar dezamăgisem mulți oameni. Mama stătuse într-un azil de bătrâni timp de nouăsprezece ani după moartea tatei, iar eu o vizitasem doar o singură dată. Trecuse atâta timp până când mă hotărâsem să-i fac o vizită, că nici nu mai știa cine sunt. A crezut că eram fratele ei care murise cu cincizeci de ani înainte. Nu am încercat deloc să o conving că eram eu. Am stat acolo și i-am făcut jocul. Da, sigur că sunt fratele tău care a murit acum atât amar de vreme. Pe urmă am părăsit-o. Nu m-am mai întors niciodată. Nici măcar nu am fost de față la înmormântarea ei. Am lăsat totul pe seama unui antreprenor de pompe funebre și am plătit factura când a ajuns într-un final la mine. În afară de preot și de cântăreț, singura persoană din capelă fusese un reprezentant al firmei de pompe funebre.

Eu nu m-am dus fiindcă nu m-a putut obliga nimeni să o fac. Acum îmi dădeam seama că îmi disprețuisem mama. Într-un fel sau altul o disprețuiam și pe Harriet.

Poate că nu simțeam nimic decât dispreț pentru toată lumea. Și cel mai mult, m-am gândit, mă disprețuiam pe mine însumi. Eram în continuare o creatură mică și speriată, care-și văzuse tatăl în iadul oribil pe care-l putea aduce bătrânețea.

Ziua trecu la fel de încet ca norii de pe cer. Când flăcările au început să se micșoreze, am mai adăugat niște crengi pe care mai întâi le înmuiasem în benzină. Dura ceva să arzi un om în aer liber.

Căzu amurgul și focul ardea în continuare. Am mai pus lemn și am mai scurmat în cenușă. Louise a ieșit cu o tavă de mâncare. Am băut ce mai rămăsese din brandy și curând ne-am îmbătat. Am plâns și am râs de durere, dar și de ușurare, căci suferințele lui Harriet se sfârșiseră acum. Louise era acum mai aproape de mine. Ne-am așezat pe iarbă sprijinindu-ne unul de altul, urmărind fumul din rugul funerar împrăștiindu-se în întuneric.

– O să stau pe insula asta pentru totdeauna, zise Louise.

– Ei bine, stai măcar până mâine, am spus.

Abia când s-a crăpat de ziuă am lăsat focul să se stingă.

Louise se făcuse ghem pe iarbă și adormise. Am acoperit-o cu jacheta mea. S-a trezit când am turnat niște găleți de apă peste tăciuni. Acum nu mai rămăsese nimic din Harriet sau din vechea barcă. Louise măsură cu privirea cenușa în care scurmam.

– Nimic, spuse ea. Nu demult era o ființă vie. Acum nu a mai rămas nimic din ea.

– M-am gândit că poate putem să luăm barca și să împrăștiem cenușa pe ape.

– Nu, spuse ea. Nu pot face asta. Vreau ca măcar totuși cenușa ei să se păstreze.

– Nu am o urnă.

– Un borcan, o cutie de tablă, orice. Vreau ca cenușa ei să rămână aici. O putem îngropa lângă câine.

Louise o luă înspre magazia cu bărci. Nu-mi prea plăcea ideea de a face un cimitir sub măr. Din magazia cu bărci se auzeau zăngăneli. Apăru Louise cu o cutie în care fusese odată unsoare pentru motorul fostei bărci a bunicului. Eu o curătaşem și o foloseam pentru cuie și șuruburi. Acum era goală. Ea suflă praful de pe ea, o puse lângă

grămada de cenușă și începu să o umple folosindu-și mâinile. M-am dus la magazia cu bărci și am luat o cazma. Apoi am săpat o groapă lângă groapa câinelui. Am pus cutia pe fundul ei și am acoperit-o cu pământ. Louise s-a dus undeva printre stânci și s-a întors cu o piatră mare, pe care sedimentele creaseră ceva ce semăna cu o cruce. O puse deasupra gropii.

Avuseserăm o zi grea. Amândoi eram obosiți. Am luat cina în liniște. Louise s-a retras în rulotă pentru restul nopții. Eu am căutat prin dulăpiorul din baie și am găsit un somnifer. Am adormit aproape imediat și am dormit timp de nouă ore. Nu-mi aduceam aminte când se întâmplase asta ultima oară.

Louise stătea la masa din bucătărie când am coborât a doua zi dimineață.

– Plec, spuse ea. Astăzi. Marea e liniștită. Poți să mă duci în port?

M-am așezat la masă. Nu eram deloc pregătit pentru intenția ei de a pleca atât de curând.

– Unde te duci?

– Am mai multe treburi de rezolvat.

– Dar, cu siguranță, apartamentul lui Harriet mai poate aștepta câteva zile, nu?

– Nu acolo mă duc. Mai ții minte peștera în care desenele de pe pereți au fost atacate de mucegai?

– Credeam că intenționezi să-i bombardezi pe politicieni cu scrisori în legătură cu asta, nu?

Clătină din cap.

– Scrisorile nu folosesc la nimic. Trebuie să acționez altfel.

– Cum altfel?

– Nu știu. Pe urmă o să mă duc să privesc niște tablouri ale lui Caravaggio. Acum am bani. Harriet a lăsat aproape două sute de mii de coroane. Obişnuia să-mi dea niște bani din când în când. Iar eu oricum am fost foarte chibzuită toată viața. Fără îndoială că te-ai întrebat ce era cu banii ăia pe care i-ai găsit în timp ce scotoceai prin rulota mea. Rezultatul chibzuinței, nimic mai mult. Nu mi-am petrecut chiar tot timpul scriind scrisori. Ocazional, am mai avut și câte o slujbă, ca toată lumea. Și niciodată nu am aruncat cu banii.

– Cât vei lipsi? Dacă nu intenționezi să te mai întorci, aş vrea să-ți iei rulota cu tine. Insula nu e un loc potrivit pentru așa ceva.

– De ce te superi?

– Sunt foarte trist că vrei să pleci așa, deodată, și nu cred că te vei mai întoarce.

– Eu nu sunt ca tine. Mă voi întoarce. Dacă nu vrei ca rulota mea să rămână aici, îți sugerez că ai putea să-i dai și ei foc. Acum mă duc să împachetez. O să plec într-o oră. Deci, mă duci sau nu?

Nu erau valuri absolut deloc, iar marea semăna cu un lac liniștit când am dus-o pe uscat. Motorul exterior a început să tușească curând aproape imediat ce am părăsit pontonul, dar apoi și-a revenit și s-a comportat normal tot restul călătoriei. Louise stătea zâmbind la prova. Mi-a părut rău de ieșirea pe care o avusesem.

Un taxi aștepta în port. Ea nu-și luase decât un rucsac cu ea.

– O să te sun. Și-o să-ți trimit ~~vederi~~.

– Cum pot să iau legătura cu tine?

– Ai numărul meu de mobil. Nu-ți pot promite însă că va fi deschis tot timpul. Dar promit că-i voi trimite o vedere Andreei.

– Trimite-i una și lui Jansson. O să fie extrem de încântat. Se lăsa pe vine ca să fie cât mai aproape de mine.

– Să ai grijă ca rulota mea să fie în ordine până mă întorc. Să faci curățenie în ea în mod regulat. Și să-mi perii pantofii roșii – i-am lăsat acolo.

M-a mângâiat pe frunte și apoi s-a urcat în taxiul care a pornit în sus pe deal. Mi-am dus canistra de benzină la negustorul de coloniale să o umple. Portul era aproape pustiu. Toate bărcile de agrement plecaseră.

Când am ajuns înapoi acasă am dat o tură în jurul insulei, căutând din nou pisica. Dar nu am găsit-o. Acum eram mai singur pe insulă decât fusesem vreodată până atunci.

Au trecut câteva săptămâni. Totul a revenit la situația de dinainte. Jansson venea cu barca, aducându-mi din când în când câte o scrisoare de la Agnes, dar nu am primit nicio veste de la Louise. Am sunat-o de câteva ori, dar nu a răspuns. Mesajele pe care le lăsam se transformaseră într-un fel de relatări scurte și rostite pe nerăsuflăte, în legătură cu vremea, vântul și pisica ce rămânea dispărută în continuare.

Cel mai probabil pisica fusese luată de o vulpe, care probabil plecase înot de pe insulă.

Am devenit tot mai agitat. Aveam sentimentul că nu voi mai putea rezista aici prea mult. Va trebui să plec. Dar nu știam unde să mă duc.

Octombrie a sosit cu o furtună dinspre nord-est. Tot nicio veste de la Louise. Nici Agnes nu-mi mai scria. Petreceam

cea mai mare parte din timp la masa din bucătărie, uitându-mă în gol pe geam, afară. Peisajul părea să se fi pietrificat. Mi se părea că întreaga casă începuse încet să fie înghițită de un mușuroi gigantic de furnici, care, pe tăcute, creștea din ce în ce mai mare.

Toamna a devenit și mai rece. Am așteptat.

SOLSTIȚIUL DE IARNĂ

Capitolul 1

Primul îngheț a venit în zorii zilei de 3 octombrie.

Mi-am verificat jurnalele mai vechi și am descoperit că niciodată nu se înregistraseră temperaturi negative atât de devreme în anii în care îi locuisem pe insulă. Încă mai așteptam vești de la Louise. Nu promisem de la ea nici măcar o carte poștală.

În seara aceea, a sunat telefonul. O femeie m-a întrebat dacă sunt Fredrik Welin. Am crezut că-i recunosc atât dialectul, cât și vocea, însă când mi-a zis că o cheamă Anna Ledin, numele ei nu mi-a spus nimic.

– Sunt ofițer de poliție, spuse ea. Ne-am cunoscut deja.

Atunci mi-a căzut fisa. Femeia care zăcea moartă pe podeaua bucătăriei. Anna Ledin era tânăra polițistă cu părul prins în coadă de cal sub șapca de la uniformă.

– Vă sun în legătură cu câinele, spuse ea. Spanielul Sarei Larsson. N-am reușit să găsim pe nimeni care s-o adopte. Așa că l-am luat eu. E un câine adorabil. Însă am cunoscut un bărbat care din păcate este alergic la câini și nu vreau să-l las de izbeliște. După aceea m-am gândit la dumneavoastră. Îmi notasem numele și adresa dumneavoastră, și astfel v-am sunat ca să vă întreb dacă ar fi posibil să vă gândiți să luați dumneavoastră câinele. Probabil că

vă plac animalele, căci altfel nu v-ați fi oprit așa cum ați făcut-o când l-ați văzut pe marginea șoselei.

N-am avut niciun fel de îndoială când i-am răspuns:

– Câinele meu tocmai a murit acum câteva luni. Pot să iau spanielul. Cum o să ajungeți aici?

– Pot s-o aduc cu mașina. Am descoperit că Sara Larsson obișnuia s-o strige Ruby. Nu-i un nume tocmai obișnuit pentru un câine, însă am continuat să-l folosesc și eu. Acum are cinci ani.

– Când veniți?

– La sfârșitul săptămânii viitoare.

N-am îndrăznit să aduc câinele în propria barcă întrucât era prea mică. Am făcut un aranjament cu Jansson. Mi-a pus tot felul de întrebări cu privire la ce fel de câine era, însă tot ce i-am spus a fost că-l moștenisem.

Anna Ledin a ajuns cu câinele în port la ora trei după-amiaza, pe 12 octombrie. Arăta total altfel când nu era îmbrăcată în uniformă.

– Eu trăiesc pe-o insulă, am spus eu. Așa că ea o să fie stăpâna locului.

Îmi dădu lesa. Ruby se așează în fund lângă mine.

– Dacă nu vă deranjează, o să plec chiar acum, spuse ea. Dacă n-o fac, o să-mi fie și mai greu. Pot să vă sun din când în când să văd ce mai face și cum îi merge?

– Bineînțeles că puteți.

Se urcă la loc în mașină și o luă din loc. Ruby nu începu să tragă de lesă ca să fugă după mașină. Și nici nu ezită să sară în barca lui Jansson.

La întoarcere, am navigat prin apele întunecate ale golfului. Dinspre Golful Finlandei bătea un vânt rece.

Când am ajuns, iar Jansson a plecat din nou, am lăsat cățeaua liberă. A dispărut printre stânci. Jumătate de oră mai târziu s-a întors. Deja singurătatea nu mi se mai părea atât de apăsătoare și de insuportabilă.

Ce mai încoace și încolo, acum era toamnă cu adevărat.

Încă mă întrebam ce se întâmpla cu mine. Și de ce n-aveam nicio veste de la Louise.

Capitolul 2

Nu mi-a plăcut numele câinelui.

Și nici ei nu cred că i se părea prea grozav, căci rareori răspundea când o strigam.

Nu se putea în niciun chip să numești un câine Ruby¹. De ce îi dăduse Sara Larsson acel nume? Într-o zi, când Anna Ledin a sunat să întrebe ce făcea câinele, am întrebat-o dacă știa cum de câinele se pricopsise cu numele acela.

Am fost surprins de răspunsul ei.

– Se zvonește că, atunci când era tânără, Sara Larsson a fost femeie de serviciu pe o navă tip cargou, care mergea des în Antwerp. A fost concediată și apoi a obținut o slujbă de femeie de serviciu într-un atelier de prelucrare a diamantelor. Poate că amintirea vremurilor petrecute acolo a fost cea care a inspirat-o să-i dea câinelui acel nume.

– Diamant ar fi fost mult mai bun.

Deodată am auzit zgomote puternice și zăngănituri metalice pe fundal. Se auzeau și voci ce veneau de undeva de la depărtare, urlete și țipete foarte stridente, și, după câte se părea, cineva aruncând într-o parte niște foi de tablă.

– Acum o să trebuiască să închid.

¹ În lb. engleză, *rubin*. (n.tr.)

– Unde ești?

– Suntem gata să arestăm un individ furios, într-un centru de colectare a fierului vechi.

Linia telefonică se închise. Am încercat să-mi imaginez scena: mica și delicata Anna Ledin cu pistolul scos din toc și coada de cal sărindu-i în sus și în jos de sub șapca de la uniformă. Cu siguranță, nu mi-ar fi plăcut să fiu eu în locul infractorului în circumstanțe precum acestea.

M-am hotărât să-i spun câinelui Carra. În mod evident, motivul pentru care îi dădeam acel nume avea parțial legătură cu fiica mea, care nu păstra niciun fel de contact cu mine, dar care era interesată de Caravaggio. De ce îi dă cineva unui animal de casă un anumit nume? Nu știu.

Am avut nevoie de câteva săptămâni de dresaj ca să-mi conving cățeaua să uite definitiv de Ruby și să devină în schimb Carra și să vină în fugă la mine când o chemam.

În octombrie vremea a fost schimbătoare – cu zile foarte calde, un fel de vară târzie, urmate de altele cu vânt extrem de reci. Uneori, când mă uitam spre mare, puteam să disting cârdurile și stolurile de păsări migratoare ce se adunau laolaltă, înainte să pornească la drum în lungile lor călătorii spre sud.

Există întotdeauna un tip aparte de melancolie care însoțește stolurile de păsări migratoare. Exact așa cum e posibil să ne simțim înnobilați sufletește atunci când se întorc. Toamna își încheie temporar activitatea. Iarna se apropie.

În fiecare dimineață când mă trezeam, îmi simțeam vârsta. Câteodată îmi făceam griji că nu mai puteam să urinez cu presiune ca înainte. Gândul că aș putea muri fiindcă nu mai puteam urina cu jet mi se părea umilitor. Mi-era greu să accept faptul că filozofii greci din Antichitate

sau împărații romani au murit de cancer la prostată. Chiar dacă exact așa stăteau lucrurile.

M-am gândit la viața mea și câteodată am mai scris câte ceva ne semnificativ în jurnal. Am încetat să mai introduc note și comentarii referitoare la direcția vântului sau la cât de rece ori cald era afară. În schimb, am început să inventez lucruri legate de vânturi și temperaturi. Pe 27 octombrie, am făcut o adnotare vizând generațiile viitoare, cum că insula mea fusese lovită de un taifun și că seara temperatura era de treizeci și șapte de grade cu plus.

Am stat în locurile unde obișnuiam să meditez. Insula mea era atât de minunat alcătuită, încât întotdeauna era posibil să găsești un loc adăpostit de vânt. Am găsit un asemenea loc, m-am așezat acolo și m-am întrebat de ce alesesem să devin persoana care eram. Desigur că unele dintre motivele de bază nu erau greu de descoperit. Profitasem de ocazia de a scăpa de sărăcia lucie în care crescusem, care îmi amintea zilnic de viața vulnerabilă dusă de tatăl meu, și care-mi dăduse suficientă putere să fac acest efort. În plus, mi-am dat seama și că puteam să fiu recunoscător pentru faptul că mă născusem într-o epocă în care o asemenea evadare era posibilă. O vreme în care copiii asupriți ai unor chelneri obscuri puteau să se ducă la universitate și chiar să se facă doctori. Dar oare de ce devenisem o persoană care căuta întotdeauna locuri unde să se ascundă, și nu în compania oamenilor? De ce nu dorisem niciodată să am copii? De ce-mi trăisem viața precum o vulpe care are o sumedenie de variante de a ieși din vizuina sa?

Amputarea aceea îngrozitoare, pentru care nu voisem să-mi asum responsabilitatea, era doar unul dintre acele

lucruri. Nu eram singurul chirurg ortoped din lume căruia i se întâmplase așa ceva.

În acea toamnă, au fost momente în care m-a cuprins panica. Ceea ce a avut drept rezultat nopți lungi petrecute fără să mă mișc din fața televizorului care te tâmpește, și nopți agitate, fără somn, în decursul cărora am regretat amarnic și mi-am blestemat viața.

În cele din urmă a sosit și o scrisoare de la Louise, ca un fel de colac de salvare pentru un individ care se îneca. Mi-a scris că-și petrecuse multe zile golind apartamentul lui Harriet. Pusese în plic mai multe fotografii pe care le găsisese printre hârtiile lui Harriet, instantanee despre care ea nu știuse nimic. Am stat și m-am uitat lung la pozele făcute în urmă cu patruzeci de ani, în care apăream eu cu Harriet. Pe ea am recunoscut-o, însă am fost aproape șocat de cum arătam eu. Într-una dintre fotografii, făcută undeva în Stockholm, în 1966, aveam barbă. A fost singura dată în viața mea în care lăsasem să-mi crească barbă și uitasem complet de asta. Nu știam cine făcuse fotografia, însă m-a intrigat un bărbat care stătea în fundal, bând votcă direct din sticlă.

Mi-am amintit de el. Însă încotro mă duceam cu Harriet? De unde veneam? Cine făcuse poza?

Am frunzărit fotografiile și mi s-au părut fascinante. Îmi pusesem deoparte amintirile, le încuiasem într-o încăpere, iar după aceea aruncasem cheia de la încuietoare.

Louise îmi scria că redescoperise o mare parte din copilăria ei de-a lungul zilelor și săptămânilor pe care le petrecuse golind apartamentul.

Ce m-a izbit cel mai tare a fost că de fapt nu știam nimic despre mama, scrise ea. Am dat din întâmplare

peste scrisori și jurnale de ocazie, pe care nu le ținuse niciodată prea mult timp, pline de gânduri și de experiențe pe care nu mi le-a împărtășit niciodată. De exemplu, visase să devină pilot. Mie îmi spusese de multe ori că era speriată de moarte ori de câte ori era obligată să meargă cu avionul. Voia să-și facă o grădină de trandafiri în Gotland și mai încercase și să scrie o carte pe care n-a fost însă niciodată în stare să o termine. Însă cel mai tare m-a afectat faptul c-am descoperit că mi-a spus atât de multe minciuni. Amintirile din copilărie au tot continuat să apară pe neașteptate și mi-am dat seama iar și iar că mă mințise. Odată mi-a spus că una dintre prietenele ei este bolnavă și că trebuie s-o viziteze. Mi-amintesc c-am plâns și c-am implorat-o să nu plece, dar ea mi-a spus că prietena ei era atât de grav bolnavă, încât chiar trebuia să se ducă și s-o vadă. Acum mi-am dat seama că de fapt se dusese în Franța cu un tip cu care spera să se mărite – însă curând el a dispărut din viața ei. N-o să te plictisesc cu toate detaliile referitoare la ce-am descoperit aici, însă printre altele am învățat o lecție de viață, și anume că este esențial să-ți faci ordine în lucrurile personale și să arunci o grămadă din ele înainte să mori. Sunt surprinsă că Harriet n-a făcut asta când știa de atâta timp că e pe moarte. Probabil că știuse ce-o să găsesc acolo. Singura explicație la care pot să mă gândesc este că probabil voia să-mi dau seama eu, în atâtea feluri, că ea nu era cine credeam eu că este. Oare pentru ea era important să ajung să cunosc adevărul, în ciuda faptului că aveam să văd că mă

mințise atât de des? Încă nu pot să mă hotărăsc dacă ar trebui s-o admir sau s-o disprețuiesc pentru asta. Oricum ar fi, apartamentul este acum gol. O să pun cheile în cutia de scrisori și o să plec. Am de gând să mă duc să vizitez peșterile alea, și o să-l iau și pe Caravaggio cu mine.

Ultima frază a scrisorii ei m-a pus în încurcătură. Cum putea să-l ia pe Caravaggio cu ea? Era acolo, printre rânduri, ceva ce eu nu putusem să detectez?

Nu-mi dăduse o adresă la care să-i trimit un răspuns. Cu toate acestea, m-am așezat la masă chiar în seara aceea și am început să scriu. Am făcut comentarii cu privire la fotografii, i-am spus cum mă lăsase memoria și i-am pomenit despre plimbările pe care le făceam împreună cu Carra în jurul stâncilor. Am încercat să-i explic cum mă simțeam acum, că-mi croiam drum prin viața mea trecută, ca și cum aș fi încercat să trec prin niște tufișuri compacte, pline de țepi, aproape de nepătruns.

Cel mai mult i-am scris că-mi era dor de ea. Am tot repetat asta în scrisoarea mea.

Am lipit plicul, i-am aplicat un timbru și i-am scris numele pe el. După care l-am lăsat pe masă, sperând ca într-o bună zi să-mi trimită o adresă.

Tocmai voiam să mă bag în pat în noaptea aceea, când a sunat telefonul. M-am speriat, inima mi-a luat-o razna. Oricine mă suna la acea oră din noapte nu putea să aibă vești bune pentru mine. Am coborât până la bucătărie și am ridicat receptorul. Carra era tolănită pe podea, uitându-se la mine.

- Agnes la telefon. Sper că nu te-am trezit.
- Nu contează. Oricum dorm prea mult.
- O să vin la tine.
- Ești în port, pe chei?
- Nu încă. Intenționez să ajung mâine, dacă ești de acord.
- Bineînțeles că sunt de acord.
- Poți să vii să mă iei?

Am ascultat cum bătea vântul și sunetul valurilor cum se spărgeau de stâncile de la Norrudden.

- E prea puternic vântul pentru bărcuța mea. O să aranjez cu cineva să te ia. La ce oră o să fi pe chei?
- Cam pe la prânz.

Încheie convorbirea la fel de brusc cum o începuse. Părea îngrijorată și în mod evident voia să mă vadă cât mai urgent.

La ora cinci a doua zi dimineață am început să fac curat. Am schimbat sacul aspiratorului meu antic și de demult, și mi-am dat seama că toată casa era acoperită cu un strat gros de praf. Mi-au trebuit trei ore să ajung să fac curat aproape peste tot. După obișnuita mea baie, m-am șters, am pornit încălzirea și m-am așezat la masa din bucătărie ca să-i dau telefon lui Jansson. Însă în loc să sun la el, am sunat la paza de coastă. Hans Lundman era afară, meșterind ceva la una dintre bărci, dar m-a sunat înapoi peste un sfert de oră. L-am întrebat dacă putea să ia pe cineva din port și să-l aducă la mine.

- Știu că n-ai voie să iei pasageri, i-am spus eu.
- Putem întotdeauna să trimitem o ambarcațiune în patrulare dincolo de insula ta, îmi spuse el. Cum îl cheamă?

– Este o ea. N-ai cum s-o ratezi. Are un singur braț.

Eu și Hans semănam în anumite privințe. Spre deosebire de Jansson, eram niște oameni care își mascau curiozitatea și nu puneau întrebări inutile. Mă îndoiam, însă, că Hans cotrobăia prin hârtiile și lucrurile ajutoarelor sale.

Am luat-o pe Carra cu mine și m-am dus să mă plimb în jurul insulei. Era 1 noiembrie, marea devenea din ce în ce mai mohorâtă și cenușie, iar ultimele frunze căzuseră din copaci. Chiar așteptam cu nerăbdare vizita lui Agnes. Spre surpriza mea, mi-am dat seama că eram excitat la gândul posibilităților care se întrezăreau.

Mi-am imaginat-o stând goală pe podeaua din bucătărie, cu singurul ei braț. M-am așezat pe banca de lângă ponton și am visat la o poveste de iubire imposibilă. Nu știam ce voia Agnes. Însă nu m-am gândit că venea aici ca să-mi vorbească de dragostea pe care mi-o purta.

Am scos din magazie sabia Simei și valiza și le-am dus în bucătărie. Agnes nu-mi spusese nimic dacă va rămâne peste noapte, însă am făcut patul în camera cu mușuroiul de furnici.

Mă hotărâsem să mut mușuroiul de furnici și să-l duc pe vechea pajiște, unde iarba crescuse acum prea mare și era acoperită de lăstăriș și tufe. Însă exact cum făcusem în multe alte privințe, nu apucasem să mă ocup de asta.

În jurul orei unsprezece m-am bărbierit, însă nu m-am putut hotărî cu ce să mă îmbrac. Eram agitat ca un adolescent la gândul că mă vizita. În cele din urmă m-am hotărât să port hainele mele obișnuite: patalonii negri, cizmele de cauciuc cu carâmbul tăiat și un pulover gros care era

complet ros pe alocuri. Mai devreme, în cursul dimineții, scosesem deja un pui din congelator.

M-am tot plimbat de colo-colo ștergând praful din locuri în care îl ștersesem deja. La amiază mi-am pus haina și am coborât treptele spre ponton ca să aștept. Nu era ziua de corespondență, așa că Jansson nu avea să-și facă apariția ca să ne deranjeze. Carra stătea la marginea pontonului și părea să simtă că este ceva în largul mării.

Hans Lundman apăru la orizont în nava de patrulare a Gărzii de Coastă. I-am auzit motorul puternic de la mare distanță. În momentul în care șalupa pătrunse și înaintă în golfuleț, m-am ridicat în picioare. Apa era foarte mică lângă ponton, așa că Hans abia lipi prova navei de el. Agnes își făcu apariția din timonerie cu un rucsac petrecut peste umeri. Hans era îmbrăcat în uniformă. Stătea aplecat peste balustradă.

– Multe mulțumiri pentru ajutor, am spus eu.

– Oricum treceam pe-aici. Ne îndreptăm spre Gotland ca să aruncăm o privire la o ambarcațiune cu vele fără nimeni la bord.

Am rămas împreună și ne-am uitat cum șalupa făcea manevre de ieșire cu pupa din golfuleț. Părul lui Agnes fâlfâia în vânt. Am simțit o dorință aproape irezistibilă de a o săruta.

– E frumos aici, spuse ea. Am încercat să-mi imaginez cum este insula ta. Acum îmi dau seama cât de greșită e imaginea pe care mi-am format-o.

– Ce ți-ai imaginat?

– O grămadă de copaci. Nu doar stânci și marea din jur. Câinele a venit spre noi. Agnes s-a uita surprinsă la mine.

– Credeam c-ai spus că ți-a murit câinele, nu?

– Am primit altul. De la o polițistă. E o poveste lungă. Numele câinelui este Carra.

Am pornit-o pe jos spre casă. Am vrut să-i car rucsacul, însă ea a clătinat din cap. Când am intrat în bucătărie, primele lucruri pe care le-a văzut au fost sabia Simei și valiza ei. S-a așezat pe un scaun.

– Aici e locul unde s-a întâmplat? Vreau să-mi spui. Numaidecât. Acum.

I-am dat toate detaliile pe care nu aveam să le uit nicio dată. Ochii ei priveau absenți în jur. I-am ținut un adevărat discurs funerar, nu i-am făcut o descriere clinică a unei sinucideri care ajunsese la punctul culminant într-un pat de spital. Când am terminat, nu a spus nimic, ci a umblat doar prin lucrurile din valiză.

– De ce-a făcut asta? am întrebat-o. În mod sigur trebuie să se fi întâmplat ceva când a venit aici. Nu mi-am imaginat vreodată că va încerca să-și ia viața.

– Probabil că aici a găsit și a simțit un sentiment de siguranță. Ceva la care nu se așteptase.

– Siguranță? Dar și-a luat viața!

– Probabil că situația ei era atât de disperată, încât a avut nevoie să se simtă în siguranță ca să facă ultimul pas și să se sinucidă, ce zici? Probabil c-a găsit și a simțit acel sentiment de siguranță aici, la tine în casă. Și chiar a încercat să se omoare. Nu voia să trăiască. Nu și-a făcut tăieturile alea ca un strigăt de ajutor. A făcut-o deoarece nu mai voia să-și audă propriile țipete răsunându-i în interior.

Agnes m-a întrebat dacă putea să rămână până a doua zi. I-am arătat patul din camera în care trăiau furnicile.

A izbucnit în râs. Bineînțeles că putea să doarmă acolo. I-am spus și că o să avem pui la cină. Agnes s-a dus la baie. Când a reapărut, își schimbase deja hainele și își strânsese părul.

Mi-a cerut să-i arăt insula de jur împrejur. Carra ne-a însoțit. I-am povestit cum alergase cățeaua după mașină și cum ne-a dus la cadavrul Sarei Larsson. Agnes părea deranjată de vorbăria mea. Nu voia decât să se bucure de ceea ce putea să vadă. Era o zi rece, stratul subțire de iarbă neagră aplecându-se în încercarea de a evita vântul nemilos. Marea era albastră-verzuie, algele și iarba-de-mare mai vechi acopereau stâncile, răspândind un miros respingător. Pe măsură ce ne apropiam, păsările peste care mai dădeam din când în când zburau din ascunzătorile lor și se înălțau în curenții ascensionali ce se formau întotdeauna la marginea țărmurilor stâncoase. Ne-am dus spre Norrudden, unde pot fi văzute stâncile golașe ale Sillhällarna, așa cum ies brusc la suprafața apei. Am stat ușor într-o parte, uitându-mă la ea. Era captivată de priveliște. Se întoarse ca să se uite la mine, iar după aceea strigă în vânt.

– E ceva pentru care n-o să te iert niciodată. Nu mai pot să aplaud. Este natural să simți că jubilezi și după aceea să exprimi asta bătând din palme din toată inima.

Bineînțeles că nu puteam să spun nimic. Ea știa asta. A venit spre mine și s-a întors cu spatele la vânt.

– Obişnuiam să fac asta chiar și când eram mică.

– Ce anume?

– Să aplaud când mă duceam la țară și vedeam ceva frumos. De ce ar trebui să aplauzi doar când stai într-o sală de concert sau ascuți pe cineva vorbind? De ce nu poți să

stai aici, pe stânca asta, și să aplauzi? Nu cred c-am văzut vreodată ceva mai frumos. Te invidiez că trăiești aici.

– Pot să aplaud eu în locul tău, am zis eu.

Ea dădu din cap și mă conduse la cea mai înaltă stâncă. A strigat bravo, iar eu am aplaudat. A fost o experiență ciudată.

Am continuat să mergem și am ajuns la rulota din spațele magaziei pentru bărci.

– Nicio mașină, spuse ea. Nu-i nicio mașină, niciun drum, însă e o rulotă. Și o pereche frumoasă de pantofi roșii cu toc.

Ușa era deschisă. Pusesem o bucată de lemn ca s-o împiedic să se închidă. Pantofii stăteau acolo, strălucind. Ne-am așezat pe bancă, la adăpost de vântul puternic. I-am povestit despre fiica mea și despre moartea lui Harriet. Am evitat să menționez modul în care o abandonasem. Însă Agnes nu mă asculta, era cu mintea în altă parte și mi-am dat seama că venise aici pentru un motiv anume. Nu era vorba numai de faptul că voise să-mi vadă bucătăria și să ia sabia și valiza.

– E rece, spuse ea. Probabil că oamenii care au un singur braț simt mai tare frigul decât ceilalți. Sângele lor este obligat să adopte rute alternative.

Ne-am întors în casă și ne-am așezat în bucătărie. Am aprins o lumânare și am pus-o pe masă. Începuse deja să se însereze.

– Vor să-mi ia casa, spuse ea din senin. Casa e închiriată fiindcă n-am fost niciodată în stare să o cumpăr. Acum proprietarele vor să mi-o ia. Nu pot să continui să muncesc

fară să am o casă. În mod evident, aş putea să-mi iau o slujbă la o altă instituție, însă nu vreau să fac asta.

– Cine sunt proprietarele casei?

– Două surori bogate care trăiesc în Lausanne. Au făcut avere din vânzarea de produse așa-zise pentru sănătate – au fost întotdeauna obligate să retragă reclamele la ele întrucât nu conțin nimic altceva decât o pudră lipsită de valoare, amestecată cu diferite vitamine. Însă după un timp se întâmplă ca ele să revină pe piață cu aceleași lucruri în pachete diferite și sub un alt nume. Casa a aparținut fratelui lor, care a murit fără să aibă aibă alți moștenitori în afară de surorile sale. Au de gând să mi-o ia deoarece localnicii s-au plâns în legătură cu fetele mele. Or să-mi ia casa și la fel or să-mi ia și fetele de lângă mine. Trăim într-o țară în care oamenii cred că oricine este puțin mai altfel decât ei ar trebui izolat în inima pădurii sau pe o insulă ca asta. Aveam nevoie să plec de-acolo ca să mă pot gândi. Probabil, ca să pot să plâng. Probabil, să visez că am destui bani să cumpăr casa. Însă n-am.

– Dacă aş avea destui bani, ți-aş cumpăra-o.

– N-am venit aici ca să-ți cer așa ceva.

Se ridică în picioare.

– O să ies afară, spuse ea. Să mă mai învârt încă o dată în jurul insulei înainte să se întunece prea tare.

– Ia câinele cu tine, i-am spus eu. Dacă o strigi, vine după tine. E bine să mergi cu ea. Nu latră niciodată. Cât o să fii afară, eu o să pregătesc cina.

Am rămas în pragul ușii de la intrare și m-am uitat la ele cum pășeau printre stânci. Din când în când Carra se mai uita în jur să vadă dacă o chemam înapoi. Am început

să prepar cina în timp ce-mi imaginam că o sărutasem pe Agnes.

Brusc mi-a trecut prin minte că încetasem să mai am fantezii cu ani buni în urmă. În viață avusesem la fel de puține fantezii erotice ca și experiențe propriu-zise.

Agnes păru mai strălucitoare când reveni.

– Trebuie să mărturisesc, spuse ea înainte ca măcar să-și fi scos haina și să ia loc, că n-am putut să rezist să încerc pantofii fiicei tale. Mi s-au potrivit aproape perfect.

– Nu pot să ți-i dau, chiar dacă mi-ar plăcea.

– Fetele mele m-ar lua la bătaie dacă aş apărea purtând pantofi cu toc.

Se ghemui pe canapeaua din bucătărie și se uită la mine cum puneam și serveam masa. Am încercat să vorbesc, însă ea nu avea chef să răspundă. Am terminat cina în tăcere. Afară era întuneric. Am băut cafea și am aprins focul în soba cu lemne pe care o foloseam numai în miezul iernii. Vinul pe care îl băusem în timpul mesei mă cam amețise. Agnes nu părea nici ea perfect trează. Când am umplut ceștile de cafea, a rupt tăcerea. Începu să vorbească despre propria viață și de anii dificili cu care se confruntase.

– Căutam un fel de consolare, spuse ea. Am încercat să beau, însă băutura îmi făcea rău. Așa că am început să fumez tot felul de droguri. Ceea ce n-a reușit decât să mă facă și mai apatică și să-mi creeze o stare proastă, sporindu-mi angosta din pricina a ceea ce se întâmplase. Am încercat să-mi găsesc iubiți care puteau să înțeleagă și să accepte ideea că aveam un singur braț, și m-am apucat de sport, devenind o foarte bună alergătoare pe distanțe medii, dar din ce în ce mai puțin entuziastă. Am scris versuri și am

trimis scrisori la diferite ziare, și am studiat istoria amputării. Am depus cereri pentru posturi de prezentatoare la toate canalele de televiziune suedeze, ba chiar și la câteva străine. Însă nicăieri n-am putut să-mi găsesc vreo consolare, puterea de-a mă trezi dimineața fără să mă gândesc la tragedia intolerabilă care avusese loc. În mod evident, am încercat și să folosesc un braț artificial, însă n-am reușit niciodată să-l fac să funcționeze ca lumea. Singura posibilitate rămasă deschisă pentru mine a fost să încerc și credința în Dumnezeu. Am căutat consolare în genunchi. Am citit Biblia, am făcut un efort de a mă familiariza cu Coranul, m-am dus la întâlnirile organizate în taberele pentecostalilor și chiar am încercat o sectă periculoasă, Word of Life. M-am dus la prin diferite alte secte și am luat în considerare și posibilitatea de a mă retrage la o mănăstire. În toamna aia m-am dus în Spania și am mers de-a lungul drumului spre Santiago de Compostela. Am urmat drumul pe care-l parcurseseră și pelerinii, și mi-am băgat în rucsac un ditamai pietroiul, foarte greu, așa cum se presupune că trebuie oricine s-o facă, fiind gata să-l arunc de îndată ce aş fi găsit o soluție la problemele mele. Am folosit o bucată de piatră de calcar de patru kilograme, am cărat-o cu mine tot drumul și nu am scos-o până n-am ajuns la destinație. Tot timpul am sperat că Dumnezeu o să-mi apară în față și o să-mi vorbească. Însă a vorbit prea încet. Nu l-am auzit niciodată vocea. Întotdeauna striga cineva din fundal, acoperindu-l.

– Cine?

– Diavolul. Striga la mine. Am învățat că Dumnezeu șoptește, în timp ce Diavolul strigă. Nu era niciun loc pentru

mine în lupta asta. Când am închis ușa bisericii în urma mea, nu mai rămăsese nimic. Însă, în cele din urmă, mi-am dat seama că această deșertăciune era ea însăși un fel de consolare. Și așa m-am hotărât să mă dedic celor mai puțin norocoși decât mine. Astfel am intrat în contact cu fete de care nimeni altcineva nu voia să știe nimic.

Am băut împreună ce mai rămăsese din vin și ne-am îmbătat și mai tare. Mi s-a părut greu să mă concentrez asupra a ce spunea deoarece voiam s-o iau în brațe, să fac dragoste cu ea. Am luat-o și mai tare razna după tot vinul băut, iar ea a început să-mi spună povești legate de reacțiile cauzate de ciotul rămas din brațul său.

– Câteodată pretindeam că fusese înhățat de un rechin din largul coastei australiene. În alte dăți era vorba de un leu care îl mâncase în hățișurile savanei din Botswana. Întotdeauna aveam grijă să fiu convingătoare, iar oamenii păreau să creadă ce le spuneam. Când vorbeam cu oameni care nu-mi plăceau dintr-un motiv sau altul, obișnuiam să exagerez peste măsură și să descriu niște incidente cu adevărat neplăcute, pline de sânge. Puteam să spun că cineva mi-l retezase cu un ferăstrău mecanic sau că-l prinsesem într-o mașină care îl tăiase bucată cu bucată, în felii groase de doi centimetri. La un moment dat, am reușit să fac să leșine un ditamai zdrahonul de bărbat! Singura chestie pe care n-am afirmat-o niciodată a fost că sfârșise în burțile unor canibali care mi-l tăiaseră și-l mâncaseră.

Ne-am dus afară să ne uităm la stele și să ascultăm marea. Am încercat să mă asigur că sunt atât de aproape de ea, încât să continui să o ating. Ea nu păru să bage de seamă.

– Există un gen de muzică pe care nu poți să-l auzi niciodată, spuse ea.

– Tăcerea cântă. Poți s-o auzi.

– Nu la asta mă refeream. Îmi imaginez existența muzicii pe care nu putem s-o auzim cu urechile noastre. La un moment dat, undeva departe în viitor, când auzul nostru va deveni mult mai rafinat și noi instrumente vor fi fost deja inventate, vom fi în măsură să apreciem și să interpretăm acea muzică.

– E un gând frumos.

– Cred că știu cum o să sune. La fel ca vocile umane când sunt la cel mai autentic și mai absolut nivel de puritate. Oameni care cântă fără nicio urmă de teamă.

Ne-am dus înapoi spre casă. Eram deja atât de beat, încât nu mai puteam merge drept. Când ne-am întors în bucătărie, am mai scos niște coniac. Agnes și-a pus mâna peste pahar, acoperindu-l, și s-a ridicat.

– Am nevoie de-un pui de somn, spuse ea. A fost o seară remarcabilă. Acum nu mai sunt atât de deprimată, așa cum eram când am venit.

– Vreau să rămâi aici, am spus. Vreau să dormi cu mine la mine în cameră.

M-am ridicat în picioare și mi-am încolăcit brațele în jurul ei. Nu s-a opus când am tras-o strâns spre mine. Abia când am încercat s-o sărut a început să se zbată. Mi-a spus să mă opresc, însă pentru mine nu mai era cale de oprire. Stăteam acolo, în mijlocul podelei, împingându-ne și trăgându-ne unul pe celălalt. A țipat cerându-mi să-i dau drumul, însă am împins-o înspre masă și am început să ne scurgem amândoi, în jos, spre podea. A reușit să-și elibereze mâna și să mă zgârie pe față. M-a lovit atât de tare cu

picioarul în stomac, încât mi s-a tăiat respirația. Nu puteam să vorbesc, am căutat o cale de scăpare care nu exista, iar ea a apucat unul din cuțitele mele de bucătărie.

În cele din urmă m-am zbatut și-am reușit să mă ridic în picioare și m-am așezat pe un scaun.

– De ce-ai făcut asta?

– Îmi pare rău. N-am vrut să fac așa ceva. Singurătatea pe care trebuie s-o suport mă înnebunește.

– Nu te cred. S-ar putea foarte bine să fii singur, nu știu nimic despre asta. Însă nu de-asta te-ai năpustit asupra mea.

– Sper că poți să uiți asta. Te rog să mă ierți. N-ar fi trebuit să beau deloc alcool.

Ea a lăsat cuțitul jos și s-a așezat în fața mea. Îi vedeam furia și dezamăgirea. Nu puteam să spun nimic cu privire la asta. Brusc, m-am simțit foarte jenat.

Agnes se așează pe colțul canapelei din bucătărie. Își întoarce fața într-o parte și se uită fix pe geam, afară.

– Știu că ce-am făcut e de neieratat. Regret ce s-a întâmplat și îmi doresc să pot da timpul înapoi.

– Nu știu ce-ți imaginezi că faci. Dacă aș putea, aș pleca imediat de aici. Însă-i miezul nopții, e imposibil s-o fac. Voi rămâne aici până mâine.

Se ridică în picioare și plecă din bucătărie. Am auzit-o blocând mânerul ușii cu un scaun. M-am dus afară și am încercat să mă uit în cameră prin geam. Stinsese lumina. Probabil că simțise că stăteam afară, încercând s-o văd. Câinele își făcu apariția din întuneric. Am gonit-o cu un șut. Nu puteam să mă ocup de ea acum.

Am stat treaz și am zăcut toată noaptea. La șase dimineața, am coborât la bucătărie și am ascultat la ușa ei.

N-am putut să-mi dau seama dacă era trează sau dormea. La șapte fără un sfert a deschis ușa și a ieșit din cameră intrând în bucătărie, cu rucsacul în mână.

– Cum plec de-aici?

– Pentru moment, marea-i liniștită. Dacă aștepți până se luminează, pot să te duc la țărm.

Începu să-și pună bocancii.

– Vreau să spui ceva despre ce s-a întâmplat noaptea trecută.

Ea ridică imediat mâna.

– Nu mai este nimic altceva de spus. Nu ești persoana care credeam că ești. Vreau să plec de-aici cât mai repede posibil. O să aștept jos, lângă ponton, până când se luminează.

– Cel puțin poți să asculți ce trebuie să-ți spun?

Nu răspunse, dar își atârână rucsacul pe umăr, luă valiza Simei și sabia și dispăru în întuneric.

În curând avea să fie lumină afară. Îmi era cât se poate de clar că nu avea să mă asculte dacă mă duceam la ponton și încercam să vorbesc cu ea. În schimb, m-am așezat la masă și i-am scris o scrisoare.

Am putea să-ți mutăm fetele aici. Lasă-le în pace pe surori și orășelul în care stai. Am aprobare de construcție pentru o casă pe fundația de piatră a vechiului hambar. Magazia de bărci are și o cameră care poate fi izolată și renovată. Mai sunt camere goale în casa principală. Dacă pot să găzduiesc o rulotă aici, nu există niciun motiv pentru care n-aș putea să mai am încă una. E suficient spațiu pe insulă.

Am coborât spre ponton. Ea se ridică în picioare și se sui în barcă. I-am înmănat scrisoarea fără să-i spun nimic. Ezită înainte să accepte s-o ia, dar o înghesui în rucsac.

Marea era calmă și netedă ca-n palmă. Zgomotul produs de motorul exterior sfâșie liniștea din jur, împrăștiind câteva rațe care zburară spre mare. Agnes stătea la prova cu spatele la mine.

M-am deplasat spre cea mai joasă parte a cheiului și am oprit motorul.

– De-aici pleacă autobuzul, am spus eu. Graficul curse-lor este acolo, pe zid.

Ea se urcă pe chei fără să spună vreun cuvânt.

M-am întors acasă și m-am dus să mă culc. După-amiază am scos la lumină vechiul meu puzzle cu tabloul lui Rembrandt și i-am răsturnat piesele pe masa din bucătărie. Am luat-o de la început, știind că n-aveam să-l termin niciodată.

Un vânt puternic din nord-est izbucni la o zi după plecarea lui Agnes. Am fost trezit de o fereastră trântită cu zgomot. M-am îmbrăcat și m-am dus să verific dacă barca era acostată în siguranță. Era maree înaltă, iar valurile treceau peste ponton și se loveau de peretele magaziei cu bărci. Am folosit o bucată de parâmbă ca să dublez legăturile bărcii la pupa. Vântul vâjâia în jurul zidurilor. Când eram mic, vuietul și vâjâitul vânturilor mă înfricoșau de moarte. În interiorul magaziei cu bărci, pe timpul unei furtuni, zgomotul este înspăimântător, asemenea vocilor unor oameni care țipă și se bat. Astăzi, vânturile puternice mă fac

să mă simt în siguranță. Așa cum stăteam acolo, m-am simțit mai presus de atingerea a tot și a toate.

Furtuna continuă dezlănțuită încă două zile. În cea de-a doua zi, Jansson reuși să ajungă pe insulă. A fost prima dată când a întârziat. Când ajunsese într-un final, mi-a spus că i se oprise brusc motorul între Röhölmén și Höga Skärnsäset.

– N-am mai avut probleme din astea până acum, spuse el. E de așteptat să ți se strice motorul pe-o vreme ca asta. A trebuit să arunc o ancoră, așa încât a fost gata să sfârșesc pe stâncile de la Röhölmén. Dacă n-aș fi reușit să fac motorul să meargă din nou, ar fi naufragiat.

Nu-l văzusem niciodată atât de șocat. A fost prima dată când i-am cerut să stea jos pe bancă în timp ce i-am luat tensiunea. Era un pic cam mare, dar, ținând cont prin ce trecuse, asta nu m-a surprins.

S-a urcat la loc în barca sa, care se lovea și se freca de ponton.

– N-am niciun fel de corespondență pentru tine, spuse el, însă Hans Lundman m-a rugat să-ți aduc un ziar.

– De ce?

– Nu mi-a spus. E de ieri.

Mi-a dat unul dintre cotidienele naționale.

– N-a spus chiar nimic?

– Doar m-a rugat să ți-l dau. După cum știi, nu prea îmi irosește vorbele.

Am împins de prova ambarcațiunii, în timp ce Jansson începea să dea înapoi și să reentre în ghearele furtunii. În timp ce întoarcea, aproape că se sui pe uscat în zona cu apă puțin adâncă. Însă chiar în ultimul moment accelerează suficient de tare motorul încât să iasă din golfuleț.

În timp ce plecam de pe ponton, am văzut ceva alb plutind chiar în vecinătatea malului pe care se afla rulota. M-am dus să văd ce este și am dat cu ochii de o lebădă moartă. Gâtul ei lung luneca pecum un șarpe printre algele marine. M-am întors la magazia de bărci, am lăsat ziarul pe bancul de lucru și mi-am pus o pereche de mănuși de muncă. Apoi m-am dus și am scos lebăda din apă. Un fir de pescuit din nailon i se înfisese adânc în corp și i se încurcase în pene. Murise de foame, nemaiputând să-și caute de mâncare. Am luat-o pe sus și am întins-o pe stânci. Nu avea să dureze mult până când corbii și pescărușii aveau să-i mănânce stârvul. Carra veni să cerceteze și mirosi pasărea.

– Nu-i pentru tine, i-am spus. Este pentru alte creaturi înfometate.

Deodată m-am simțit obosit și plictisit la gândul de a mă întoarce la vechiul meu puzzle, așa că m-am dus la magazia de bărci și am luat una dintre plasele mele de prins calcan, m-am așezat în bucătărie și am început s-o repar. Bunicul mă învățase cum să matizez parâmele și să cârpesc plasele. Aveam încă în degete tehnica și îndemânarea. Am stat acolo și am lucrat până s-a înserat. Am purtat o conversație imaginară cu Agnes, referitoare la ceea ce se întâmplase. Reconcilierea este posibilă în lumea imaginației.

În seara aceea am mâncat restul de pui. Când am terminat, m-am întins pe canapeaua din bucătărie și am ascultat vântul. Tocmai voiam să pornesc radioul și să ascult știrile, când mi-am adus aminte de ziarul pe care mi-l adusese Jansson. Mi-am luat lanterna și m-am dus în magazia de bărci ca să-l iau.

Hans Lundman rareori făcea ceva fără un scop anume. M-am așezat la masa din bucătărie și am început să cercetez ziarul ca să găsesc ceea ce voia el să văd.

Și am găsit asta în pagina patru, în cadrul secțiunii dedicate știrilor externe. Era o fotografie de la o întâlnire la nivel înalt a conducătorilor statelor europene – președinți și prim-miniștri. Toți aceștia se aliniaseră ca să fie fotografiați. În prim-plan se afla o femeie goală, cu o pancartă. Sub fotografie erau câteva cuvinte despre penibilul incident. O femeie purtând o haină de ploaie neagră reușise să intre la conferința de presă, folosind un permis de trecere falsificat. Odată ajunsă înăuntru, își scosese haina de ploaie și-și ridicase pancarta. Mai mulți agenți de pază care asigurau paza dispozitivului au îmbrâncit-o rapid într-o parte. M-am uitat la poză și am simțit un junghi în stomac. Aveam o lupă într-unul dintre sertarele de la bucătărie. Am examinat din nou fotografia. Eram din ce în ce mai îngrijorat, pe măsură ce suspiciunile mi se confirmau încetul cu încetul. Femeia din fotografie era Louise. Era fața ei, chiar dacă ușor întoarsă într-o parte. Era acolo, făcând un gest extraordinar

Textul de pe pancartă făcea referire la peștera în care picturile străvechi de pe ziduri erau distruse de mușegai.

Lundman era un individ cu o privire extrem de ascuțită. O recunoscuse. Probabil că ea îi povestise despre peșteră la petrecerea de la solstițiu.

Am luat un prosop de bucătărie și mi-am șters transpirația de sub cămașă. Mâinile îmi tremurau.

Am ieșit afară în vânt, mi-am strigat câinele și m-am așezat pe banca bunicii, în întuneric.

Am zâmbit. Louise era pe-acolo, pe undeva, zâmbindu-mi, la rândul ei. Aveam o fiică cu care puteam cu adevărat să mă mândresc.

Capitolul 3

Într-o zi de la mijlocul lunii noiembrie, ajunse în cele din urmă și scrisoarea pe care o așteptam de atâta vreme. Până atunci întreg arhipelagul știa că am o fiică care iscase mare agitație în fața conducătorilor statelor europene.

Fără îndoială că Jansson contribuise la răspândirea și exagerarea zvonurilor: se afirma despre Louise că făcuse un număr de striptease și că se plimbase de colo-colo într-un mod extrem de erotic, înainte să fie condusă afară. Apoi îi atacase pe agenții de pază, îl mușcase pe unul dintre aceștia, improșcând cu sânge, după câte se părea, pantofii lui Tony Blair. În cele din urmă, fusese condamnată la închisoare.

Louise era în Amsterdam. Scria că stătea la un mic hotel de lângă gară, în apropiere de celebrul cartier cu felinare roșii al orașului. Se odihnea și vizita zilnic o expoziție unde erau comparate lucrările lui Rembrandt și ale lui Caravaggio. Avea o grămadă de bani. Numeroase persoane anonime îi puseseră bani în cont, iar presa îi plătise sume uriașe pentru povestea ei. Nu fusese pedepsită în niciun fel pentru modul în care se manifestase. Scrisoarea se încheia cu vestea că intenționa să vină înapoi pe insulă la începutul lunii decembrie.

Scrisoarea conținea și o adresă. I-am scris o scrisoare de răspuns fără să mai zăbovesc și i-am dat-o lui Jansson împreună cu scrisoarea pe care nu fusesem în stare să i-o trimit mai devreme. Numele de pe ea îi stârni curiozitatea, însă nu comentă nimic.

Scrisoarea de la Louise îmi dăduse curajul necesar să-i scriu lui Agnes. Nu mai aveam nicio o veste de la ea după vizita pe care mi-o făcuse. Îmi era rușine. Pentru prima dată în viață, eram în stare să găsesc o scuză pentru comportamentul meu. Pur și simplu nu puteam să dau uitării ce se întâmplase în noaptea aceea.

I-am scris și am implorat-o să mă ierte. Nimic altceva, doar atât. O scrisoare compusă din nouăsprezece cuvinte, fiecare în parte ales cu foarte multă grijă.

M-a sunat două zile mai târziu. Moțaiam în fața televizorului și, când m-am dus să răspund, m-am gândit că probabil era Louise.

– Ți-am primit scrisoarea. Primul meu gând a fost s-o arunc fără s-o deschid, însă chiar am citit-o. Îți accept scuzele. Presupunând că ceea ce ai scris chiar este pe bune...

– Fiecare cuvânt în parte.

– Probabil că nu-ți dai seama la ce mă refer. La ce ai scris în legătură cu insula ta și fetele mele.

– Bineînțeles că puteți să veniți toate aici.

Am auzit-o trăgând aer în piept.

– Vino, am spus eu.

– Nu acum. Nu încă. Trebuie să mă gândesc la lucrurile astea.

Am pus receptorul la loc. Am simțit aceeași euforie pe care o simțisem după ce citisem scrisoarea lui Louise. Am ieșit afară și m-am uitat la stele, gândindu-mă că în curând

avea să se împlinească un an de când Harriet apăruse acolo, pe gheață, iar viața mea începuse să se schimbe.

La sfârșitul lunii noiembrie, coasta a fost lovită de o altă furtună cumplită. Vântul puternic dinspre est atinse apogeul în cea de-a doua seară. Am coborât la ponton și am observat că rulota se legăna alarmant de tare. Cu ajutorul câtorva pietre mai mari, pe care în mod normal le foloseam pentru ancorarea plaselor de pescuit, și al unor bucăți mari de lemn care fuseseră aduse de valuri la mal, am reușit s-o stabilizez. Deja instalasem un vechi încălzitor electric, ca să mă asigur că avea să fie cald și bine când se va întoarce Louise.

După ce-a trecut furtuna, m-am dus să fac o plimbare de jur împrejurul insulei. Vânturile dinspre est aduc câteodată pe mal o mulțime de lemne. De data asta însă n-am găsit bușteni mari, în schimb valurile aruncaseră pe stânci timoneria unei ambarcațiuni de pescuit. La început, am crezut că era partea superioară a unei nave care fusese scufundată de furtună, însă când am cercetat-o mai îndeaproape, am descoperit că nu era decât această micuță comandă de navigație destul de deteriorată. După un scurt moment de gândire, m-am dus înapoi în casă și l-am sunat pe Hans Lundman. La urma urmei, ceea ce găsisem putea să reprezinte rămășițele unei bărci de pescuit scufundate. Peste o oră, îi aveam pe cei de la paza de coastă la mine pe insulă. Am reușit s-o târâm până la mal și s-o legăm în siguranță cu o parâmbă. Hans confirmă faptul că nu era vreo epavă nouă și că nu fuseseră raportate niciun fel de ambarcațiuni de pescuit dispărute.

– Probabil că se afla pe vreun pe țărm, însă vântul puternic a împins-o în mare. E putredă de la un cap la altul și cu greu ar fi putut să fie folosită pe vreo ambarcațiune. Ar trebui să specific că are treizeci sau patruzeci de ani vechime.

– Ce-o să fac cu ea? am întrebat eu.

– Dacă ai fi avut niște copii mici pe-aici, ar fi putut s-o folosească pe post de căsuță de joacă. Așa cum e acum, nu cred că poți s-o folosești decât la foc.

I-am spus că Louise era pe drum și că se întorcea acasă.

– Fiindcă veni vorba, n-am reușit niciodată să înțeleg cum de-ai observat-o în ziar. Era o fotografie atât de proastă... Însă chiar și așa, ai putut să vezi că era ea?

– Cine știe de ce și cum vedem ceea ce vedem? Andreei îi e dor de ea. Nu trece o zi fără să se încalțe cu pantofii ăia și să întrebe de Louise. Și eu mă gândesc adesea la ea.

– I-ai arătat și Andreei fotografia din ziar?

Hans se uită la mine surprins.

– Bineînțeles că i-am arătat-o.

– Nu-i o fotografie prea indicată pentru a fi văzută de un copil. În sensul că era goală pușcă.

– Ei și ce? Pentru copii este mai rău să nu li se spună adevărul. Copiii suferă din cauză că li se spun minciuni, așa cum suferim și noi, adulții.

S-a întors la șalupa lui și a pornit motoarele pe înapoi. Am luat un topor și am început să tai bucăți vechea timonerie cu care mă pricopsisem. Era foarte ușor întrucât lemnul era putred.

Tocmai terminasem și-mi îndreptam spatele, când am simțit o durere înțepătoare în piept. Cum diagnosticasem adesea, ca medic, spasme coronariene, mi-am dat seama

ce indica durerea din piept. M-am așezat pe un bolovan mare, am inspirat adânc, mi-am desfăcut cămașa și am așteptat. După aproximativ zece minute durerea a trecut. Am așteptat încă zece minute înainte să încep să o iau foarte încet înapoi spre casă. Era ora unsprezece dimineața. L-am sunat pe Jansson. Am avut noroc: era ziua lui liberă. N-am spus nimic despre durerea mea, pur și simplu l-am rugat să vină să mă ia.

– Asta-i o decizie foarte rapidă, spuse el.

– Ce vrei să spui prin asta?

– În mod normal îmi ceri cu o săptămână înainte să vin să te iau.

– Poți să vii să mă iei sau nu?

– Sunt la tine în jumătate de oră.

Când am ajuns la țărm, pe continent, i-am spus că probabil aveam să mă întorc în aceeași zi, însă nu puteam să precizez când anume. Jansson abia dacă-și putea stăpâni curiozitatea, dar nu a întrebat nimic.

Când am ajuns la policlinică, le-am explicat ce se întâmplase. După o scurtă așteptare, am fost consultat și mi s-a făcut un EKG, am vorbit cu un doctor. Tipul era probabil unul dintre acei rezidenți care se tot plimbă în zilele noastre dintr-un cabinet medical în altul, căci clinicele nu reușesc niciodată să atragă un medic pe termen lung. Mi-a dat medicația și instrucțiunile la care mă așteptasem, dar și o trimitere la spital, pentru o examinare mult mai detaliată.

L-am sunat pe Jansson de la recepție și l-am rugat să vină să mă ia. După care am cumpărat două sticle de rachiu și m-am reîntors în port.

Abia mai târziu, după ce m-am întors pe insulă, am resimțit cu adevărat frica. Moartea mă înșfăcase și-mi testase puterea de rezistență. Am băut o sticlă de rachiu. După care m-am dus afară, m-am așezat pe marginea unei stânci mai înalte de pe mal și am strigat înspre mare. Îmi strigam frica, ascunsă sub masca furiei.

Câinele stătea la ceva distanță de mine, privindu-mă.

Nu voiam să mai fiu singur. Nu voiam să mai fiu asemenea unei stânci de pe insulă, observând în tăcere trecerea inevitabilă a zilelor și a timpului.

Am avut programare la spital pe data de 3 decembrie. Nu era nimic serios în neregulă cu inima mea. Medicamentele, exercițiile fizice și o dietă potrivită trebuiau să mă țină pe picioare încă vreo câțiva ani. Doctorul era cam de vârsta mea. I-am spus cum stătea treaba, povestindu-i că fusesem și eu cândva medic, dar de ceva vreme aveam grijă de o casă pescărească veche de pe o insulă îndepărtată. A afișat o politețe total lipsită de interes, iar când eram pe picior de plecare, mi-a spus că sufeream de o formă ușoară de angină.

Louise a sosit pe 7 decembrie. Temperatura scăzuse și, în cele din urmă, toamna îi făcea loc iernii. Apa de ploaie din crăpăturile din stânci începuse să înghețe noaptea. Ea sunase din Copenhaga și mă rugase să aranjez cu Jansson să o ia din port. Legătura fusese întreruptă înainte să apuc să-i mai pun și alte întrebări. Am pornit încălzitorul electric de la ea din rulotă, i-am lustruit pantofii, am făcut curat și am aranjat patul, punând cearșafuri curate.

Durererile de inimă nu-mi mai reveniseră. I-am scris o scrisoare lui Agnes și am întrebat-o dacă se gândise la

propunerea mea. Ea îmi trimise o carte poștală ilustrată. Imaginea era un tablou al lui Van Gogh, iar textul era compus din două cuvinte: „Nu încă“.

M-am întrebat ce-o fi crezut Jansson când a citit cartea poștală.

Louise păși pe ponton neavând nimic asupra ei, în afară de rucsacul pe care îl luase cu ea când plecase. Mă așteptasem să se lupte cu ditamai valizele care să fie burdușite cu toate lucrurile pe care le colecționase pe timpul expediției. Mai mult decât atât, rucsacul părea să fie mai gol acum decât atunci când plecase.

Jansson nu prea părea să aibă chef să plece. I-am dat un plic conținând onorariul pe care îl ceruse pentru activitățile sale de transport și i-am mulțumit pentru ajutor. Louise salută câinele. Păreau să se înțeleagă de minune. Am deschis ușa rulotei, unde se făcuse grozav de cald. Ea își lăsă rucsacul acolo, după care merse cu mine spre casă. Înainte să intrăm, făcu o scurtă pauză și se opri pentru moment lângă mica movilă de pământ care marca mormântul de sub măr.

Am preparat cod la grătar pentru cină. Ea mănca de parcă n-ar mai fi mâncat de câteva săptămâni. M-am gândit că arată mai palidă și probabil mai slabă decât înainte. Mi-a mărturisit că planul de a pătrunde intempestiv la summit fusese pus la cale înainte să plece de pe insulă.

– Am stat pe barca de lângă magazie și am plănuit totul în cel mai mic detaliu, spuse ea. Am simțit că nu mai avea sens să mai continui să scriu scrisori. Îmi dădusem seama că s-ar putea să nu reprezinte nimic pentru altcineva în afară de mine. Așa că am ales altă cale de protest.

– De ce n-ai spus nimic?

– Nu te cunosc suficient de bine. Ai fi putut să încerci să mă oprești.

– De ce-aș fi făcut așa ceva?

– Harriet a încercat întotdeauna să mă determine să fac ce voia ea. De ce, mă rog, ai fi fost tu altfel?

Am încercat să-i pun mai multe întrebări despre expediția ei, însă a clătinat din cap. Era obosită, avea nevoie să se odihnească.

La miezul nopții am condus-o până la rulotă. Termometrul din exteriorul geamului de la bucătărie indica plus un grad. Începu să tremure în frigul de-afară și mă luă de mână. Asta era ceva ce nu mai făcuse niciodată.

– Mi-e dor de pădure, spuse ea. Mi-e dor de prieteni. Însă aici este locul în care e rulota acum. A fost drăguț din partea ta s-o încălzești. O să dorm buștean și o să visez toate tablourile pe care le-am văzut în ultimele luni.

– Ți-am periat și pantofii roșii, am spus eu.

Mă sărută pe obraji înainte să dispară în rulotă.

Louise rămase retrasă în primele zile de după întoarcerea sa. Venea să mănânce când o strigam, însă nu spunea prea multe și se enerva dacă îi puneam prea multe întrebări. Într-o seară m-am dus la rulotă și m-am uitat pe geam. Stătea la masă, scriind ceva într-un carnețel. S-a întors brusc ca să se uite la fereastră. M-am aplecat rapid și mi-am ținut respirația. Nu a deschis ușa. Am sperat că nu m-a văzut.

În timp ce așteptam ca ea să redevină aceeași persoană prietenoasă, făceam zilnic plimbări lungi împreună cu câinele, ca să mă mențin în formă. Marea era de un albastru-verzui, iar prin preajmă erau din ce în ce mai puține păsări. Arhipelagul se retrăgea în cochilia sa de iarnă.

Într-o seară am scris ceea ce urma să fie noul meu testament. Tot ce dețineam avea să îi rămână, bineînțeles, lui Louise. Mă frământa ceea ce îi promisesem lui Agnes, însă am făcut ce făceam întotdeauna în asemenea circumstanțe: am lăsat pe planul doi grijile astea sâcâitoare, spunându-mi că lucrurile aveau să se rezolve de la sine când și dacă aveau să se agraveze și să devină critice.

În dimineața celei de-a opta zi de la reîntoarcerea sa în momentul în care am coborât scările, Louise stătea la masa de la bucătărie.

– Gata, nu mai sunt obosită, spuse ea. Acum pot să dau ochii cu alți oameni.

– Agnes, i-am zis eu. Am invitat-o să vină aici. Poate poți s-o convingi tu c-ar trebui să se mute aici cu fetele ei.

Louise se uită surprinsă la mine, ca și cum n-ar fi auzit bine ce-i spuseseam. Habar n-aveam de pericolul care mă păștea. I-am povestit despre vizita lui Agnes, însă e inutil să mai spun că nu am pomenit nimic despre ceea ce se întâmplase între noi.

– M-am gândit că le-aș lăsa pe Agnes și pe fetele ei să locuiască aici când n-o să mai aibă casa în care se ocupă de copiii cu probleme.

– Vrei să spui că ai de gând să dai insula de pomană?

– Aici nu sunt decât eu și câinele. De ce n-ar începe insula asta să fie din nou utilă?

Louise era furioasă și lovi cu pumnul ceașca de cafea de pe masă. Cioburile de porțelan zburară spre perete.

– Așadar ai de gând să dai de pomană moștenirea mea? N-ai de gând să-mi lași nimic când n-o să mai fii? Până acum n-am avut nimic de la tine.

Când i-am răspuns, m-am trezit bâlbâindu-mă.

– Nu-i dau nimic. Doar o las să stea aici.

Louise mi-a aruncat cu o privire dură. Am avut senzația că mă aflam față în față cu un șarpe. După care s-a ridicat atât de brusc și violent, încât scaunul ei a căzut pe spate. Și-a luat haina și a ieșit ca din pușcă, lăsând ușa deschisă. Am tot așteptat să se întoarcă.

Am închis ușa la loc. Într-un final am înțeles ce însemnase pentru ea ziua aceea în care îmi făcusem apariția acolo, în pădure, lângă rulota ei. Îi dădusem un drept de proprietate. Mersese până într-acolo încât renunțase la pădure pentru mare, pentru mine și pentru insula mea. Acum credea că voiam s-o văduvesc de toate cele.

Nu avea cine să mă moștenească, în afară de Louise. Cândva mă amuza ideea că o să las insula vreunui trust din arhipelag. Însă asta însemna că, la un moment dat în viitor, niște politicieni lacomi aveau să stea pe pontonul meu și să se bucure de mare. Acum totul se schimbase. Dacă în noaptea aceea cădeam din picioare și chiar muram, Louise avea să fie moștenitoarea mea directă. Ce făcea după aceea cu moștenirea nu depindea decât de ea.

A doua zi nu și-a făcut deloc apariția. Seara, m-am dus la rulotă. Louise era întinsă pe pat. Avea ochii deschiși. Am ezitat înainte să ciocănesc la ușă.

– Pleacă!

Vocea îi era stridentă și tensionată.

– Trebuie să stăm de vorbă.

– O să plec de-aici.

– N-o să-ți ia nimeni vreodată insula asta. Nu trebuie să-ți faci griji.

– Pleacă!

– Deschide ușa!

Am încercat mânerul. Ușa nu era încuiată. Însă înainte să mă pot mișca în vreun fel, ea se năpusti și o deschise brusc. Mă lovi cu putere în față. Cu buza de jos crăpată, am căzut pe spate și m-am lovit cu capul de-o piatră. Înainte să mă pot ridica, se aruncă peste mine și mă lovi în zona feței cu ce mai rămăsese dintr-o veche centură de salvare făcută din plută, ce fusese aruncată prin apropiere.

– Oprește-te. Îmi curge sânge.

– Nu-ți curge destul.

Am apucat cu putere centura și i-am smuls-o din mâna încheștată. După care începu să mă lovească și cu pumnul. În cele din urmă am reușit să scap din ghearele ei.

Ne-am uitat unul la celălalt, gâfâind.

– Vino în casă. Trebuie să stăm de vorbă.

– Arăți îngrozitor. N-am vrut să te lovesc atât de tare.

M-am întors în bucătărie și am fost șocat când am văzut că aveam fața acoperită de sânge. Am văzut că nu aveam doar buza crăpată, ci și arcada dreaptă spartă.

M-a făcut knockout, m-am gândit eu. Se folosisse foarte bine de calitățile ei de boxerită, chiar dacă ușa rulotei fusese cea care îmi dăduse lovitura cea mai puternică.

Mi-am șters fața și am băgat niște cuburi de gheață într-un prosop pe care l-am înfășurat și l-am presat pe gură și pe arcadă. A mai trecut ceva timp până când am auzit zgomot de pași apropiindu-se de ușă.

– Cât de rău este?

– S-ar putea să supraviețuiesc. Însă pe toate insulele din zonă o să se răspândească noi zvonuri. Ca și cum n-ar fi fost suficient ca fiică-mea să se dezbrace în fața oamenilor care conduc lumea, ea se întoarce și se comportă ca o

nebună, abuzându-și bătrânul tată. Ești boxeriță, ar trebui să știi ce se poate întâmpla cu o față.

– N-am vrut să iasă așa.

– Bineînțeles c-ai vrut. Cred că ceea ce ai vrut de fapt să faci era să mă omori înainte să pot scrie un testament prin care să te dezmoștenesc.

– Eram supărată.

– Nu trebuie să-mi dai explicații acum. Dar te înșeli. Tot ce vreau să fac este s-o ajut pe Agnes și pe fetele ei. Nici ea, și nici eu nu putem să spunem cât o să dureze înțelegerea asta. Asta-i tot. Nimic altceva. Nu e vorba de nicio promisiune, de nicio donație.

– Am crezut că aveai de gând să mă abandonezi din nou.

– Nu te-am abandonat niciodată. Am abandonat-o pe Harriet. N-am știut de existența ta. Dacă aș fi știut, e foarte posibil ca totul să fi fost altfel.

Am golit prosopul și l-am umplut din nou cu alt cuburi de gheață.

Ochiul aproape mi se închisese complet. Lucrurile începușeră să se calmeze. Acum stăteam la masa de bucătărie. Mă durea fața. Am întins mâna și am pus-o pe brațul ei.

– N-am de gând să-ți iau nimic. Insula asta e a ta. Dacă nu vrei ca ea să vină încoace cu fetele în perioada în care își caută altă casă, atunci firește că o să-i spun că nu-i posibil.

– Îmi pare rău că arăți în halul ăsta. Însă mai devreme în seara asta, așa arătam și eu pe dinăuntru.

– Hai să mergem la culcare, i-am spus. O să dormim, iar mâine o să mă trezesc cu un set perfect de vânătăi.

M-am ridicat și m-am dus la mine în cameră. Am auzit-o pe Louise închizând ușa de la intrare în urma ei.

Fusese cât pe ce să se dezlănțuie furtuna. Trecuse foarte aproape de noi, însă nu se abătuse complet asupra noastră.

Se întâmpla ceva, m-am gândit eu, aproape cu voioșie.

Nimic care să cutremure pământul, doar ceva calm și liniștit. Eu și ea eram pe calea cea bună, către ceva nou și necunoscut.

Zilele lunii decembrie au fost reci și apăsătoare. Pe 12 decembrie, mi-am notat că după-amiaza a nins puțin – nu o ninsoare abundentă, ci ceva care n-a durat prea mult. Pe cer norii erau nemișcați.

Fața mea plină de contuzii și vânătăi mă durea îngrozitor, și a durat mult timp să se vindece. Jansson a amuțit când m-am întâlnit cu el pe ponton, a doua zi dimineață, după disputa aprigă din familie. Louise a venit să-i dea binețe. Zâmbea. Am încercat să zâmbesc și eu, însă n-am reușit. Jansson n-a putut să se abțină să întrebe ce anume se întâmplase.

– Un meteor, am spus eu. O stea căzătoare.

Louise încă mai zâmbea. Jansson nu a mai pus nicio întrebare.

I-am scris lui Agnes și am invitat-o pe insulă ca să o cunoască pe fiica mea. Mi-a răspuns după câteva zile și mi-a spus că era prea curând. Și că nu se hotărâse dacă să-mi accepte sau nu oferta. Știa că trebuie să se hotărască repede, însă n-o făcuse până acum. Îmi dădeam seama că era încă jignită și dezamăgită. Probabil că m-am simțit ușurat că nu avea de gând să vină. Încă nu eram convins că Louise nu avea să mă mai atace.

Zilnic făceam un tur al insulei împreună cu câinele. Îmi ascultam inima. Am început să-mi iau pulsul și tensiunea o

dată pe zi. O zi după ce mă odihneam, iar în ziua următoare fără să mă odihnesc. Inima îmi bătea normal în cutia toracică. Ea, credincioasa mea tovarășă de călătorie pe tot drumul ăsta al meu prin viață, la care nu mă gândisem de prea multe ori. Mă tot plimbam de jur împrejurul insulei, încercam să nu-mi pierd echilibrul pe stâncile alunecoase și, ocazional, mai făceam câte o pauză să contemplu orizontul. Dacă ar fi trebuit să plec de tot de pe insula asta, cel mai mult mi-ar fi lipsit stâncile, faleza, țărmul stâncos și orizontul.

Marea interioară, care se transforma încetul cu încetul într-o mocirlă, nu producea întotdeauna mirosuri prea plăcute. Era o mare nespălată, care uneori duhnea a mahmureală. Însă orizontul era pur și limpede, la fel cum erau stâncile și faleza înaltă.

În timp ce-mi făceam turul zilnic pe insulă, în cizmele mele de cauciuc cu carâmbul tăiat, aveam senzația că-mi purtam inima în mână. Chiar dacă tensiunea și pulsul erau bune, mă simțeam câteodată panicat. Că mor, că inima o să mi se oprească și n-o să mai bată în câteva secunde. Că totul s-a terminat, că moartea o să lovească înainte ca eu să fiu pregătit.

M-am gândit c-ar trebui să vorbesc cu Louise despre temerile mele. Însă n-am spus nimic.

Solstițiul de iarnă se apropia. Într-o zi, Louise s-a așezat pe un scaun în mijlocul bucătăriei și mi-a cerut să-i aduc o oglindă. După care a folosit o foarfecă de bucătărie ca să-și taie părul lung, a vopsit în roșu ce-a mai rămas și a râs cât se poate de mulțumită peste câteva ore, când a examinat

îndeaproape rezultatul. Fața i s-a luminat. Era ca și cum o floare fusese curățată de buruienile din jur.

A doua zi mi-a venit și mie rândul. Am încercat să mă opun, însă a fost de neclintit. Am stat pe un scaun de bucătărie, iar ea m-a tuns. Degetele ei mânuiau cu grație foarfeca greoaie. Mi-a spus că părul începea să mi se rărească în creștet, și mi-a sugerat că mi-ar sta bine cu mustață.

– Îmi place la nebunie să te am aici, i-am spus eu. Într-un fel sau altul, totul mi-e mai clar. Înainte, când îmi priveam fața în oglindă, nu eram niciodată foarte sigur ce vedeam. Acum știu că sunt eu, și nu doar o față bătrână care să întâmplă să treacă pe aici.

Nu mi-a răspuns. Însă am putut să simt cum mi-a căzut o lacrimă pe obraz. Plângea. Am început să plâng și eu. A continuat să mă tundă. Ne-am șters amândoi lacrimile în tăcere, ea în spatele scaunului, cu foarfeca în mână, eu de prosopul de pe gât. N-am spus niciodată nimic după aceea, probabil datorită faptului că ne era rușine sau poate pentru că nu era necesar.

Aceasta era o trăsătură pe care o împărtășeam cu fiică-mea. Nu vorbim fără rost. Oamenii care trăiesc pe niște insule mici sunt adesea gălăgioși sau volubili. Orizontul este de departe mult prea mare pentru asta.

Într-o bună zi Louise a legat o panglică roșie de mătase la gâtul Carrei. Cățeaua nu a părut să-i dea prea multă atenție, însă nici nu a încercat să scape de ea.

În seara de dinaintea solstițiului de iarnă, am stat treaz până târziu la masa din bucătărie și mi-am frunzărit vechiul jurnal.

După care am făcut o însemnare.

„Mare calmă, nici pic de vânt, temperatură de minus un grad. Carra poartă o panglică roșie. Eu și Louise suntem foarte apropiați.“

M-am gândit la Harriet. Era ca și cum ar fi fost chiar acolo, în spatele meu, citind ce am scris.

Capitolul 4

Eu și Louise ne-am hotărât să sărbătorim faptul că acum zilele începeau să devină mai lungi. Louise avea să gătească. După-amiază mi-am luat medicamentele, după care m-am întins pe canapeaua din bucătărie să mă odihnesc.

Trecuse jumătate de an de când stătuserăm cu toții în jurul mesei învăluite de întunericul nopții din miezul verii. În seara aceasta, în timp ce noi salutăm solstițiul de iarnă, Harriet nu mai era cu noi. Mi s-a făcut dor de ea într-un fel în care nu mi se mai făcuse înainte. Chiar dacă era moartă, părea mai aproape de mine ca niciodată.

Am rămas pe canapea un timp îndelungat, înainte să mă forțez să mă ridic ca să mă duc să mă bărbiresc și să mă schimb. Mi-am pus un costum pe care abia dacă-l purtasem. În ciuda faptului că-mi ieșisem de tot din mână, am reușit să-mi fac nod la cravată. Chipul pe care l-am văzut în oglindă m-a înspăimântat. Îmbătrânisem. M-am strâmbat și m-am întors în bucătărie. Începea să se întunece. Termometrul indica minus două grade. Am luat o pătură și m-am așezat pe banca de sub măr. Aerul era proaspăt, rece și neobișnuit de sărat. În depărtare, păsările țipau, din ce în ce mai puține ca număr și din ce în ce mai rar.

Probabil că adormisem pe bancă. Când m-am trezit, era întuneric beznă. Mi-era frig. Era ora șase – dormisem aproape două ore. Louise era la aragaz când am intrat în casă. Îmi zâmbi.

– Dormesai ca o bătrânică, zise ea. N-am vrut să te deranjez.

– Sunt o bătrânică, am spus eu. Bunica obișnuia să stea pe banca aia. Întotdeauna îngheța bocnă, cu excepția cazurilor în care visa la mesteceni ce se legănau ușor. Cred că s-ar putea să mă transform în ea.

Era cald în bucătărie. Ochiul și cuptorul aragazului erau pornite, ferestrele se aburiseră complet.

Miresme neobișnuite și nemaipomenit de apetisante începuseră să umple bucătăria. Louise ținea o lingură cu ceva de degustat, dintr-o cratiță aburindă.

Gustul îmi amintea de lemnul vechi încălzit de soare. Dulce, dar și acrișor, cu o tentă amăruie – ceva din altă țară, ademenitor.

– Am amestecat lumi diferite aici în tigaie, spuse Louise. Când mâncăm, facem câte-o vizită oamenilor din diferite părți ale lumii pe care nu le-am vizitat niciodată. Mirosurile sunt cele mai vechi amintiri ale noastre. Lemnul cu care strămoșii noștri făceau focul când se adăposteau în peșteri și pictau toate acele animale însetate de sânge pe pereți – probabil că mirosea exact la fel ca lemnul de foc din zilele noastre. Nu știm la ce se gândeau, însă știm cum mirosea lemnul lor.

– Întotdeauna lucrurile care se schimbă au ceva constant, am spus eu. Întotdeauna există o bătrână care stă pe o bancă sub un măr și căreia îi este frig.

Louise fredona în timp ce pregătea mâncarea.

– Ai călătorit în jurul lumii de una singură, am spus eu. Însă acolo, în pădure, ești înconjurată de bărbați.

– Sunt o grămadă de tipi drăguți prin preajmă. Însă nu-i așa ușor să găsești un bărbat adevărat.

Aveam de gând să continui, însă ea ridică o mână în semn de avertisment.

– Nu acum, nu mai târziu, nici altă dată. Dacă o să am vreodată ceva să-ți spun, o s-o fac. Bineînțeles că există bărbați în viața mea. Însă sunt treaba mea, nu a ta. Nu cred c-ar trebui să ne împărtășim chiar totul. Dacă sapi prea adânc în viața celorlalți, riști să distrugi o frumoasă prietenie.

I-am dat lui Louise niște suporturi de vase. Fuseseră dintotdeauna în bucătărie – mi-am amintit că erau acolo și pe vremea când eram eu copil. Ea scoase o oală mare din cuptor și îi săltă capacul. Imediat se simți un miros puternic de piper și lămâie.

– Asta ar trebui să te usture pe gâtleej. Nicio mâncare nu-i gătită ca lumea, dacă nu te trec toate apele când o mănânci. Mâncărurile fără niciun secret au toate șansele să-ți umple stomacul de dezamăgiri.

Am privit-o cum amesteca în oală.

– Femeile amestecă în mâncare, spuse ea. Bărbații lovesc, rup și taie cu cuțitul. Femeile amestecă și tot amestecă în mâncare.

M-am dus până afară să mă plimb, înainte să începem să mâncăm. Când am ajuns la jumătatea drumului către ponton, am simțit brusc o durere care parcă îmi ardea pieptul. Mă durea atât de tare, încât m-am clătinat și am căzut grămadă.

Am strigat-o pe Louise. Când a ajuns la mine am crezut că o să leșină. S-a lăsat pe vine în fața mea.

- Care-i problema?
- Inima. Spasm vascular.
- O să mori?

Am zbierat, în ciuda durerii care mă chinuia:

- Nu, n-o să mor. Vezi că-i un flacon cu tablete albastre la mine lângă pat.

Ea se îndepărtă în grabă. Când se întoarse, îmi dădu o tabletă și un pahar de apă. Am ținut-o de mână. După care durerea s-a mai domolit. Eram ud flească de transpirație și tremuram.

- S-a dus?
- Da, s-a dus. Nu-i periculos. Dar e dureros.
- Probabil c-ar trebui să te duci la culcare.
- Nici vorbă.

Ne-am întors încet-încet spre casă.

- Ia câteva perne de pe canapeaua din bucătărie, i-am spus eu. Putem să stăm aici pe trepte o bucată de timp.

S-a întors cu pernele. Ne-am așezat unul lângă celălalt, iar ea și-a pus capul pe umărul meu.

- Nu vreau să mori. N-aș putea să fac față și să-mi văd ambii părinți murind atât de curând unul după altul.
- N-o să mor.
- Gândește-te la Agnes și la fetele ei.
- Nu știu dacă asta o să se întâmple vreodată.
- O să vină.

Am strâns-o de mână. Inima mi se potolise din nou. Însă durerea stătea la pândă acolo, în fundal. Deja primisem cel de-al doilea avertisment. Încă mai puteam să trăiesc câțiva ani. Însă sfârșitul avea să vină în cele din urmă, chiar și pentru mine.

Cina noastră festivă s-a terminat devreme. Am mâncat, însă n-am mai zăbovit la masă. M-am dus la mine în cameră și am luat telefonul cu mine. În dormitor aveam o mufă de racordare pe care n-o folosisem niciodată. Bunicul o instalase spre sfârșitul vieții sale, atunci când el și bunica începuseră să se îmbolnăvească. Voia să poată suna pe cineva dacă unul din ei avea să fie atât de bolnav și neputincios, încât să nu fie în stare să coboare scările până la parter.

M-am întrebat dacă ar trebui să sun, însă n-am fost în stare să mă hotărâsc. În cele din urmă, pe la unu dimineața, am format numărul – fără a ține seama de ora târzie. Ea îmi răspunse mai mult sau mai puțin imediat.

– Îmi cer scuze că te-am trezit.

– Nu m-ai trezit.

– Vreau doar să știu dacă te-ai hotărât sau nu.

– Am discutat cu fetele. Au strigat un nu hotărât de îndată ce am menționat cuvântul insulă. Nu-și pot imagina viața fără drumuri, asfalt sau mașini. Sunt speriate.

– O să trebuiască să aleagă între tine și asfalt.

– Cred că eu sunt mai importantă.

– Asta înseamnă că o să veniți?

– N-am de gând să răspund la ora asta din noapte.

– Pot să cred ce cred că pot să cred?

– Da. Însă trebuie să ne oprim acum. E târziu.

Se auzi un clic, iar legătura telefonică se întrerupse. M-am întins în pat. Nu spusese prea mult, nici nu folosisese multe cuvinte, însă începeam să-mi dau seama că, la urma urmei, avea să vină.

Am rămas treaz o bună bucată de timp. În urmă cu un an, obișnuiam să zac aici și să mă gândesc că nu avea să mi

se mai întâmplă vreodată ceva. Acum aveam o fică și angină pectorală. Viața o luase într-o direcție nouă.

Când m-am trezit era ora șapte. Louise era deja trează.

– Trebuie să mă întorc în pădure pentru o vreme, spuse ea. Însă te pot lăsa să te descurci singur? Poți să-mi promiți că n-o să mori?

– Când te întorci? am întrebat eu. Dacă n-o să fii plecată prea mult, o să mă descurc și n-o să mă dau bătut.

– Mă întorc la primăvară. Însă n-o să stau acolo sus, în pădure, tot timpul. Mai trebuie să mă duc undeva.

– Unde?

– Am cunoscut un bărbat după ce m-a eliberat poliția. A vrut să vorbim despre peșteri și despre picturile rupestre mușcate de pe pereți. Am sfârșit prin a vorbi și despre alte lucruri.

Am vrut s-o întreb cine era tipul. Însă ea și-a dus un deget sugestiv la buze.

– Nu acum.

A doua zi a venit Jansson să o ia.

– Beau o grămadă de apă, strigă el în timp ce ambarcațiunea începea să se îndepărteze de ponton. Cu toate astea nu mi-e întotdeauna sete.

– Putem să vorbim despre asta mai târziu, am strigat și eu.

M-am întors în casă și mi-am luat binoclul. I-am urmărit până când ambarcațiunea a dispărut în ceață, în spatele Höga Siskäret.

Acum nu mai eram decât eu și cățeaua. Prietena mea Carra.

– Aici o să fie la fel de liniște ca întotdeauna, i-am spus eu Carrei. Cel puțin pentru moment. După care o să construim o casă nouă. Iar fetele o să dea muzica mult prea tare, o să strige și o să drăcuiască, iar câteodată o să urască insula asta. Dar o să vină aici, iar noi o să trebuiască să ne obișnuim cu ele. O herghelie de cai sălbatici este în drum spre noi.

Carra încă mai purta panglica roșie. I-am dezlegat-o și am lăsat-o să zboare în vânt.

Seara târziu am stat în fața televizorului cu sonorul la minimun. Mi-am ascultat inima.

Aveam jurnalul în mână. Am notat faptul că trecuse solstițiul de iarnă.

După care m-am ridicat, am pus caietul de însemnări deoparte și am luat unul nou.

În ziua următoare aveam să scriu ceva complet diferit. Probabil o scrisoare adresată lui Harriet, chiar dacă era mult prea târziu să i-o trimit acum.

Capitolul 5

Apa mării din arhipelag nu a înghețat în iarna aceea.

Pe țărmul și în golfurile adăpostite ale continentului, respectiv, în golfulețele insulelor, s-a format un strat gros de gheață, însă canalele navigabile care dădeau spre marea liberă au rămas deschise. A fost o perioadă extrem de rece, cu vânturi ce băteau în mod repetat dinspre nord la sfârșitul lunii februarie, însă Jansson n-a fost niciodată obligat să-și folosească hidroelicopterul, iar eu n-a mai trebuit să-mi pun mâinile la urechi în zilele în care venea corespondența.

Într-o bună zi, chiar după ce frigul extrem se mai dezmoțise, lăsând locul unei vremi mai blânde, s-a întâmplat ceva ce n-o să uit niciodată. Doar ce dădusem la o parte stratul subțire de gheață ce acoperea gaura în care mă scăldam, când am văzut cum câinele, care stătea pe ponton, molfaia ceva ce părea a fi scheletul unei păsări. Întrucât câinii pot să-și rănească gâtul cu oase, m-am dus și i l-am scos din gură. L-am aruncat în algele înghețate și am chemat câinele să vină în casă cu mine.

Abia mai târziu, după ce m-am îmbrăcat deja și m-am încălzit, mi-am amintit de os. Încă nu știu ce m-a făcut să

iau hotărârea aceea, însă mi-am pus bocancii, am coborât la ponton și l-am localizat. Fragmentul de os nu era de la o pasăre. M-am așezat și l-am examinat îndeaproape. Oare putea să provină de la o nurcă sau de la un iepure sălbatic?

După care mi-am dat seama ce era. Nu putea să fie altceva. Era o bucată de os de la bătrâna mea pisică. L-am pus pe ponton la picioarele mele și m-am întrebat cum de-l găsisese câinele. M-a întristat felul în care pisica mea ieșise în sfârșit din nou la iveală.

Am luat câinele cu mine la o plimbare de jur împrejurul insulei. Nu mai era nici urmă de alte oase, niciun fel de semn. Numai acel mic fragment de os, ca și cum pisica mi-ar fi trimis salutări ca să se asigure că nu mai trebuia să-mi pun întrebări cu privire la ea sau să o caut. Era moartă și murise de mult timp.

Am scris în carnețel despre os. Nimic altceva decât trei cuvinte.

„Câine, os, mâhnire.“

Am îngropat fragmentul de os lângă mormintele lui Harriet și al bătrânului meu câine. Era ziua în care venea poșta, așa că m-am dus pe ponton. Jansson veni pufăind, la fel de punctual ca de obicei. Se urcă pe ponton și mă anunță că se simte foarte obosit și că îi este întruna sete. Începuse să aibă cărcei la gambe noaptea.

– S-ar putea să ai diabet, i-am spus eu. Simptomele sugerează posibilitatea asta. Nu pot să te examinez aici, însă trebuie să te duci la policlinică.

– Este ceva grav? întrebă el, arătând îngrijorat.

– Nu neapărat. Se tratează.

N-am putut să nu mă bucur că Jansson, care fusese întotdeauna sănătos și într-o formă de invidiat, scosese la iveală prima fisură din armura sa și că era în aceeași barcă cu noi, restul.

Reflectă preț de câteva secunde la ce îi spusese timp, după care se aplecă și luă un pachet mare de pe punte.

Se întinse ca să mi-l dea.

– Dar n-am comandat nimic.

– Nu știu nimic despre asta. Însă tu ești trecut la destinatar. Și este plătit, așa că nu sunt niciun fel de taxe poștale.

Am luat pachetul. Numele meu era frumos scris. Nu existau detalii despre expeditor.

Barca lui Jansson se îndepărtă cu spatele de ponton. Chiar dacă suferea într-adevăr de diabet, încă mai avea ani buni de trăit. Cu siguranță, avea să trăiască mai mult decât mine și inima mea obosită.

M-am așezat pe scaun în bucătărie și am deschis pachetul. Conținea o pereche de pantofi negri cu o tentă de violet. Giaconelli pusese înăuntru și o carte de vizită pe care scrisese că-i făcuse o mare plăcere să-și demonstreze marele respect pe care-l purta picioarelor mele.

Mi-am schimbat ciorapii, am încălțat pantofii și m-am plimbat în jurul bucătăriei. Se potriveau la fel de bine pe cât promisese el că aveau s-o facă. Câinele stătea întins în pragul ușii, uitându-se la mine cu interes. M-am dus în cealaltă cameră și le-am arătat furnicilor noii mei pantofi.

N-am putut să-mi amintesc ultima oară când m-am simțit atât de fericit.

Tot restul iernii aveam să mă plimb zilnic în jurul bucătăriei, de mai multe ori, încălțat în pantofii lui Giaconelli. Nu

i-am purtat niciodată în afara casei și i-am pus întotdeauna la loc în cutie.

Primăvara a sosit la începutul lunii aprilie. Încă mai era puțină gheață în glofulețul meu, însă în curând avea să se topească.

Într-o dimineață devreme, am început să mut mușuroiul de furnici.

Acum era momentul s-o fac. Nu mai puteam să aștept. Am folosit cazmaua să-l mut puțin câte puțin, punându-l cu grijă în roabă.

Deodată, cazmaua s-a lovit de ceva solid. Când am dat la o parte acele de conifer și furnicile, am văzut că era una dintre sticlele goale ale lui Harriet. Înăuntru era ceva. I-am scos dopul de plută și am găsit o fotografie rulată cu Harriet și cu mine, făcută cu puțin înainte să o abandonez, pe vremea când eram tineri.

Înfundalse vedea apa. Se putea să fi fost pe Riddarfjärden, în Stockholm. Vântul îi zburlea părul lui Harriet. Eu zâmbeam direct spre aparatul de fotografiat. Mi-am amintit că rugasem o persoană necunoscută, aflată în trecere, să ne facă o poză.

Am întors-o. Pe spate, Harriet desenase o hartă. Era a insulei mele. Dedesubt scrisese: „Am ajuns atât de departe“.

Am rămas în bucătărie foarte mult timp, uitându-mă la fotografia aceea.

După aceea am continuat să duc furnicile spre noua lor viață. Până seara era totul gata. Mușuroiul fusese mutat.

M-am plimbat în jurul insulei. Stolurile de păsări migratoare zburau pe deasupra mării.

Era exact așa cum scrisese Harriet. Ajunseserăm foarte departe.

Nu mai departe de-atât. Dar până aici, da.

Cartea prezintă povestea unui chirurg cândva cu o carieră de succes care locuiește pe o insulă suedeză într-un exil autoimpus.

În urmă cu 12 ani încercarea de a mușamaliza o eroare medicală pe masa de operație l-a aruncat în dizgrație. Întâlnirea cu o fostă iubită din tinerețe îl aduce în situația de a-și re-evalua câteva dintre greșelile regretabile pe care le-a făcut de-a lungul vieții.

Pantofi italienești e un roman provocator și în același timp deconcentrant care, prin intermediul antieroului său Frederik Welin, aduce cu multă sensibilitate și pregnanță în prim-plan problema senectuții și a morții.

Cărțile lui Henning Mankell au fost traduse în 40 de limbi și vândute în 30 de milioane de exemplare.

Este primul câștigător al distincției Ripper Award.

A câștigat numeroase premii prestigioase: Glass Key, Golden Dagger, Premiul Academiei Suedeze a Scriitorilor de Thriller, premiul pentru „Cel mai bun thriller suedez“, Premiul Nils Holgersson, Deutscher Jugendliteraturpreis, Premiul Gumshoe pentru „Cel mai bun thriller european“.

ISBN 978-606-609-321-7

